
SIGILL: COLL: HARVARD: CANTAB: NOV: ANGL: 1650.
CHRISTO ET ECCLESIAE

✝ In nomine dñi nr̄i ihū xp̄i. Ic aelfred aldormon ⁊ werburg mingefera begetan ðas bec æt haeðnum herge
mid uncre claene feo ðæt ðonne wæs mid clæne golde ⁊ ðæt wit deodan for godes lufan ⁊ for uncre saule ðearf

Aelfred

werburg

Alhðryð
eorum

Ond forðon ðe wit noldan ðæt ðas halgan beoc lencg in ðære haeðenesse wunaden, 7 nu willað heo gesellan inn to
Cristes circan gode to lofe 7 to wuldre 7 to weorðunga 7 his ðropunga to ðoncunga, 7 ðæm godcundan geferscipe to brucenne
ðe in Cristes circan dæghwæmlice godes lof rærað, to ðæm gerade ðæt heo mon árede eghwelce monaðe for aelfred
7 for werburge 7 for alhðryðe heora saulum to ecum lecedome, ða hwile ðe god gesegen haebbe ðæt fulwiht æt
ðeosse stowe beon mote., Ec swelce ic aelfred dux. 7 werburg biddað 7 halsiað on godes almaehtiges noman 7 on allra
his haligra ðæt nænig mon seo to ðon gedyrstig ðætte ðas halgan beoc áselle oððe áðeode from cristes circan ða hwile
ðe fulwiht standan mote.

Gen. Stab. Lit. Anst.
Stockholm.

CODEX AUREUS

SIVE

QUATTUOR EVANGELIA

ANTE HIERONYMUM LATINE TRANSLATA.

E CODICE MEMBRANACEO PARTIM PURPUREO AC LITTERIS AUREIS
INTER EXTREMUM QUINTUM ET INEUNS SEPTIMUM SAECULUM, UT VIDETUR, SCRIPTO

QUI IN

REGIA BIBLIOTHECA HOLMIENSI ASSERVATUR.

NUNC PRIMUM EXAMINAVIT ATQUE AD VERBUM TRANSCRIPSIT ET

EDIDIT

IOANNES BELSHEIM

PARTEM SUMPTUUM SUPPEDITAVIT SOCIETAS SCIENTIARUM CHRISTIANIENSIS.

CUM V TABULIS.

CHRISTIANIAE.
LIBRARIA P. T. MALLINGII.
MDCCCLXXVIII.

HOLMIAE
SAMSON & WALLIN.

HAVNIAE
LIBRARIA GYLDENDALIANA.

LIPSIAE
A. TWIETMEYER.

LONDINI
TRÜBNER & Co.

PARISIIS
A. FRANCK.

Typis Mallingianis.

AUGUSTISSIMO AC CLEMENTISSIMO

REGI

OSCARI II

ARTIUM LIBERALIUM BENIGNISSIMO

PATRONO AC FAUTORI

A*

venerabile hoc antiquitatis christianae monumentum

orbi christiano restitutum,

bibliothecae regiae Holmiensis thesaurum, summam venerationem testaturus

dat, dicat, dedicat

Ioannes Belsheim.

Prolegomena.

I.

Asservatur in bibliotheca regia Holmiensi codex manuscriptus membranaceus, qui, quod aliqua ex parte litteris aureis scriptus est, codex aureus[1]) appellatur, et quattuor evangelia Latine translata continet. Quem quum auctumno anni 1875 examinarem, primo iam adspectu intellexi, translationem non ubique cum Vulgata consentire ac passim memorabiles antiquiorum quoque translationum lectiones exhibere. Sequenti deinde anno, quum ad rem diligentius inquirendam iterum me Holmiam contulissem, totum codicem ita descripsi, ut non solum paginas et versus presso vestigio sequerer, verum etiam in erroribus et suprascriptis mutationibus nihil mutarem, neque quidquam novi inferrem, nisi quod continuam scripturam in separata verba dissolverem. In qua re dum occupatus sum, mox apparebat, in codice-aureo, quamquam multis locis prope ad Vulgatam accedat, non ipsam tamen Vulgatam contineri, sed translationem Hieronymo antiquiorem, id quod, si multos codicis locos cum Vulgata codicibusque Italae antea editis, neque non cum nonnullis ex antiquissimis codicibus Graecis et cum testimoniis Patrum comparaveris, manifestum fiet.

His praemissis, deinde de forma, scriptura, dictione, orthographia, migrationibus, patria, aetate codicis nostri dicendum est.

---

[1]) Mentionem de codice aureo factam inveni in his libris: G. P. Liliebladii Ecloga etc. Holmiae 1706 pag. 1; M. O. Celsii Bibl. regiae Stockholmiae historia. Stckh. 1751 pag. 179; Ios. Blanchini Evangeliarium quadruplex Romae 1748 II. pag. 597 (secundum Liliebladium); L. Hammarskiöld in »Lyceo« Stckh. 1811 II. pag. 137; Christiani Molbech »Breve fra Sverige« Havniae 1817 II. pag. 81; Erasmi Chr. Rask »Angelsachsisk Sproglære« Stckh. 1817 pag. 166; Georgii Stephens »Förteckning« etc. Stckh. 1847 pag. 1 et eiusdem »Two leaves of King Walderes lay« Havniae 1862; I. Westwood »Miniatures« Londini 1868 No. I et Gustavi Thomé »Sverige, illustreradt handbok« Stckh.

II.

Habet codex aureus folia 195, quorum unum dimidiam, duo quartam integri folii partem continent. Totus membranaceus est, in membrana, ex corio vitulino, quantum videri potest, confecta, scriptus. Altitudo foliorum ad tredecim, latitudo ad decem pollices accedit. Singulae paginae in binas columnas divisae sunt. Per totum paene codicem, id est, per omnia evangelia et in prologo evangelii Lucae, pleraeque columnae 26 versus, nonnullae 23, paucae 28 habent. Tantummodo in iis foliis, in quibus inest epistola Hieronymi ad Damasum papam, praefatioque eius ad omnia evangelia (foll. 1—3), index evangelii Matthaei (fol. 4), prologus et index evangelii Marci (foll. 62 et 62½), index evangelii Lucae (foll. 95—96), denique prologus et index evangelii Ioannis (foll. 149—149¼) singulae columnae 38 versus habent; sunt autem omnia haec folia ex viliore membrana confecta et, quod infra demonstrabitur, recentiore manu scripta.

Praeter folia haec, quae iam enumerata sunt, et foll. 5—8, quae primos octo Eusebii canones habent (postremi duo deperditi sunt), cetera omnia coloris sunt alternatim aut lucidi (sufflavi potius quam albi), aut purpurei. Membrana partim tenuis est et pulchra, partim crassa, rigida et rugis deformata; nonnulla folia, quae aliqua ex parte liquore argenteo scripta sunt, color paene peredit, v. c. fol. 155; interdum foramina quoque reperiuntur, quae ante scriptionem adfuerunt, adhaerentibus reliquiis villorum animalis, quod ubi accidit, scriba foraminibus anulum circumdedit, neque ullum verbum periit. Membrana multo levior est in parte exteriore, quam in interiore. Totus codex in 25 fasciculos (quaterniones) divisus est, quorum singuli 7 fere folia habent, neque tamen in hanc divisionem comprehensa sunt prima decem folia, quae nihil ex evangeliis habent. Primus fasciculus in fol. 18 verso desinit, secundus in fol. 25 v., tertius in fol. 32 v. et sic porro, vide numeros I II III in editione pag. 32, 46, 60 etc. in calce.

Foll. 5—8, in quibus insunt primi octo Eusebii canones (postremi duo, qui in uno, fortasse pluribus foliis scripti erant, interciderunt), varia habent ornamenta, arcus rotundos, animalium figuras, quatuordecim parvas Sanctorum imagines versicolores [1]). In folio 9 v. depicta est imago Matthaei, volumen evangelii sui manu tenentis, in quo litteris aureis inscripta sunt prima verba: »Liber generationis ihū xpī.« Supra caput pictus est angelus et ad utrumque latus minor imago; haec omnia arcu rotundo variorum colorum circumdata sunt [2]). Fol. 150 v. similem exhibet Ioannis imaginem, et ipsam arcu variis coloribus ornato circumdatam. Fol. 10 recto evangelium Matthaei incipit; sed folium 11 r. pro fronte non solum huius

[1]) Vide Tab. II, ubi una illarum tabularum forma deminuta sine variis coloribus expressa est.

[2]) Vide Tab. III, ubi imago cum arcu et ornamentis forma deminuta sine variis coloribus expressa est.

evangelii, sed totius codicis, habitum fuisse videtur; sunt in eo septem tantummodo versus (Matth. 1, 18), grandi initiali ac permagnis litteris scripti aut potius delineati; exeunt litterae in angulos propedum rectos suntque inter se connexae ac variis versicoloribus animalium figuris, simili modo connexis, plerumque aureis, ornatae. Ceterum in eadem pagina longior quoque inscriptio lingua vetere Anglica (Anglo-Saxonica) concepta, legitur, quam ad aetatem et migrationes codicis definiendas magni momenti esse infra demonstrabimus[1]).

Codex aureus duplicem divisionem habet, in κεφαλαια, »capitula«, h. e. sectiones Ammonii, et in τιτλους »breves«, h. e. partes maiores. Ita evangelium Matthaei in 353 capitula, 79 breves divisum est, ev. Marci in 232 capitula, 47 breves, ev. Lucae in 342 capitula, 78 breves, ev. Ioannis in 232 capitula, 36 breves. Hanc divisionem non semper cum similibus aliorum codicum divisionibus congruere, ipse textus demonstrat[2]).

Codex noster non modo, sicut ceteri plerique novi testamenti codices, numeros et notas marginales habet ad sectiones et canones singulorum evangeliorum designandos, verum etiam ubique notas et numeros ad ceterorum quoque evangeliorum canones indicandos; nonnullis tamen locis hae notae omissae sunt.

In foliis sufflavis scriptura atramento nigro exarata est[3]) praeterquam in primo uniuscuiusque brevis versu, qui rubrum colorem habet. Initiales uniuscuiusque sectionis litterae ac nomina »Iesus« et »Christus« colore aureo et argenteo postea addita sunt. In purpureis foliis nonnunquam color olearius albus adhibitus est[4]), saepius tamen aureus[5]) et nonnullis locis argenteus. Et argenteus quidem color haud parum expalluit, reliqui omnes prorsus integri sunt ac fulgentes, nec ullo modo per spatium 1400 fortasse annorum detriti. In purpureis foliis cruces aliaque ornamenta posita sunt, variis coloribus, albo, nigro, argenteo, aureo, picta. Gravioris momenti verba, tam singula quam plura connexa, saepe litteris aureis insignita sunt, v. c. Matth. 27, 35 (fol. 59 r.) crucifixerunt eum, Marc. 15, 24. 25 (fol. 91 v.) et crucifigentes eum, crucifixerunt eum, Luc. 23, 33 (fol. 145 v.) ibi crucifixerunt eum, Luc. 24, 7 (fol. 147 r.) filium hominis, Luc. 24, 52 (fol. 148¹/₄ r.) et ferebatur in caelum, Ioan. 19, 18 (fol. 186 v.) ubi eum crucifixerunt[6]).

---

1) Vide Tab. I, ubi facsimile illius paginae omnibus variis coloribus expressum est forma ad ²/₃ verae magnitudinis folii deminutum. — Simili modo hic versus magna littera initiali incipit in codice Lindisfarniensi ›Durhambook‹ vocato, in Museo Britannico Londiniensi asservato, quattuor evangelia translationis Vulgatae Latinae et translationis Northumbricae continente.

2) ›Capitula‹ et ›breves‹, in codice numeris Romanis, in editione, ne nimis spatii explerent, numeris usitatis (Arabicis) signata sunt; ›breves‹ praeterea ›Br‹ notati sunt, confusionis evitandae causa. — Supervacaneum vero est hic commemorare, numeros et signa capitulorum versuumque Bibliorum nostrorum recentiorum, opportunitatis causa in editione huius codicis expressa, non in codice ipso inveniri. Numeri foliorum in codice aetate nostra adpositi sunt.

3) Vide facsimile Tab. IV B.

4) Vide facsimile Tab. V B.

5) Vide facsimile Tab. V A.

6) Haec magna scribae cura, in ornamentis codicis posita, causa fuit multorum lapsuum scribendi, quorum permulti inprimis in foliis ornatissimis inveniuntur, quorum errorum plurimi

Non semper eadem pagina uno eodemque tempore perscripta est, relicto a scriba spatio, ut postea primus «brevis» versus colore rubro, prima sectionis littera aut nomen Iesu auro apponeretur. Haec autem spatia aut tam ampla facta sunt, ut, quae postea alio colore apposita sunt, totum spatium non expleant, aut tam angusta, ut, quae postea addita sunt, proximas litteras obtegant Nonnullis locis v. c. Ioan. 13, 2 et 17, 1 supplementum neglectum est, adeoque integer versus vacans mansit, exstante sola litterula initiali.

Adsunt haud pauci lapsus scribendi, quibus ab ipso scriba, nonnunquam etiam recentiori manu, appositae sunt emendationes, nunc in margine, nunc supra versum aut inter verba minusculis litteris scriptae; saepe diiudicari non potest, eademne an recentiori manu emendatio facta sit. Correctiones plurimae secundum Vulgatam factae sunt. Tres emendationes iisdem parvis litteris scriptae sunt, quarum exemplum est in Cod. Δ (Sangallensi), Matth. 8, 24: est (in margine supra versum), Matth. 10, 17: suis (in margine), Luc. 6, 46: me (supra versum).

Desunt in codice aureo et argumenta evangeliorum et subscriptiones; tantummodo in summis paucarum paginarum partibus, et quidem in medio evangelio (foll. 12 r., 16 r., 18 v., 83 v., 101 v., 153 r., 159 v., 161 v., 163 r. et v. et 185 v.) brevia argumenta apposita sunt.

Codex noster quattuor evangelia prorsus integra continet, nisi quod Luc. 21, 8—30 deest; folium enim purpureum inter foll. 140 et 141 prius intercidit, quam confectum est involucrum, quo nunc vestitus est. In evangelio Ioannis nonnulla folia liquore conspurcata sunt, unde haud dubie factum est, ut in maxima folii 188 parte prorsus nihil scriptum sit.

III.

Scriptura codicis aurei magna est et pulchra, litteris uncialibus pulchris et rotundis exarata, atque continua, nulla verborum disiunctione, prope nulla interpunctione[1]), neque adhibita stichometria. Complures litterae inter se connexae sunt, nonnunquam alia intra aliam posita, saepe duae atque etiam tres uno calami ductu scriptae (vide facsimilia Tab. IV B et Tab. V). Littera n, interdum etiam t, in fine versus supra versum posita est v. c. ES^T^, CO^N^. Littera g duas habet formas aut G aut 𝔊. In nominibus deus, dominus, iesus, christus, spiritus sanctus constanter, in aliis nonnunquam, haec scribendi compendia adhibentur: ds̄, dī, dm̄, dō (deus, dei, deum, deo), dn̄s, dn̄i, dn̄m, dn̄o (dominus, domini, dominum, domino); ihs̄, ihū, ihm̄ (ihesus, ihesu, ihesum); xps̄,

---

prima manu, nonnulli incerta manu, nonnulli quoque recentiore manu correcti sunt. Correctiones manus incertae et recentioris, nonnunquam etiam primae, notatae sunt in adnotationibus ad finem editionis.

[1]) Nonnullis locis signum † adpositum est, nonnullis locis interpunctio recentiore manu. Verba nonnulla signum ‹—› habent.

xpī, xpm̄, xpō (christus, christi, christum, christo); sps̄ scs̄, sps scī, spm̄ scm̄, spuī vel spū scō (spiritus sanctus, spiritus sancti, spiritum sanctum, spiritui vel spiritu sancto). Rariora sunt haec compendia: p = prae, p' = per, qđ = quod, h' = autem, H = enim, ÷ = est, quō = quoniam, -q' = que, et in medio verbo atque in fine verbi linea suprascripta (¯) = m, r̄t = -runt, s̄t = sunt, b' = -bus.

Scriptura codicis aurei per totum prope librum, (h. e. in superstitibus Eusebii canonibus atque in textu omnium evangeliorum et prologo ad ev. Lucae), magna et nitida est, rotundis uncialibus atque eadem manu exarata[1]; ceterae autem particulae, h. e. epistola Hieronymi ad Damasum papam eiusdemque prologus ad omnia quattuor evangelia, itemque incerti auctoris indices omnium evangeliorum et prologi ad evangelia Marci et Ioannis, mihi quidem recentiori manu deberi videntur; non quod litteris minoribus scriptae sunt (id enim consulto et de industria factum esse potest, quamquam idem scripturae genus in prologo ad Lucam et in toto omnium evangeliorum textu obvium verisimile saltem reddit, particulas illas a recentiore manu profectas esse), sed et multo pauciora in his particulis compendia, quam in evangeliis, et nusquam, sicut in evangeliis, litterae n et t in fine versuum supra versum positae diversam saltem manum ab ea, quae textum evangeliorum scripsit, manifesto ostendunt[2]), et multo vilior in his particulis membrana, pallidior color, scriptura negligentior, quam in reliqua codicis parte, denique, qui cardo rei est, non continua scriptura, sed, ut in recentioribus codicibus, dissoluta, formaque litterarum diversa ab ea, quae in ceteris codicis partibus exstat[3]), haec, inquam, omnia certa argumenta esse videntur particulas illas a recentiore manu profectas et in codicem illatas esse.

Haec autem res magni momenti est, si de aetate codicis quaeritur, et utrum Itala an Vulgata dicendus sit. Patet enim, etiamsi in codice aureo adsint hae particulae ab Hieronymo scriptae, inde tamen colligi non posse, totum codicem post Hieronymi tempus scriptum esse eiusque Vulgatam continere. Sunt sane alia argumenta, quae ostendere videntur esse eum Hieronymo recentiorem, sed de his infra dicetur.

IV.

Ut in reliquis, qui innotuerunt, Italae codicibus atque in aliis antiquitatis monumentis, ita in aureo quoque codice formas verborum peranti-

---

1) Vide facsimilia Tabb. IV B et V A et B.

2) Vide facsimile Tab. IV A.

3) Si litteras a c æ f h i p q t x pl. in evangeliis (in facsimili Tab. IV B et V A B) cum iisdem litteris in particulis illis (in facsimili Tab. IV A) accurate comparamus, apparet, in particulis illis et minores esse litteras et formae diversae, siquidem et acucula addita est vel lingula et in summa aut infima parte lineola transversa, tum huc tum illuc ducta, quorum omnium in evangeliis nihil est.

quas et dictionem vulgarem deprehendimus. Exempla nonnulla ponam, quae multo pluribus augeri poterant, praecipue in coniugatione verborum:

b et *v* permutantur: alvum (Mt. 5, 36), alvae (Ioh. 4, 35), labant (Mt. 15, 2), orabit (26, 42. 44), habe (v. 49), habete (28, 9), negabit (26, 70), gravatum (Mr. 2, 4. 10; 6, 55; Ioh. 5, 8; 5, 10. 11. 12), vivio (pro bivio Mr. 11, 4), obum (Lc. 11, 12), rogabit (11, 37), corbos (12, 24), bobem (13, 15), bobes (Ioh. 12, 14. 15), bibae (pro vivae 7, 38), honorificavit (12, 26), pelbem (13, 5), labas (v. 6), dilubium (Lc. 17, 27), intrabit (24, 29), demonstravit (Ioh. 5, 20).

b pro *p* ponitur: scribtum (Mt. 21, 13), scribsit (Mr. 10, 5), parabsidis (Mt. 23, 25), scribturas (Ioh. 5, 39).

c pro *ch* ponitur: scisma (Ioh. 9, 16).

c pro *qu* legitur: cotidie, cotidianus (Mt. 6, 11; Lc. 11, 3).

ch pro *c* ponitur: choros (Lc. 15, 7).

d et *t* promiscue adhibentur: capud (Mt. 6, 17; Lc. 9, 58), inquid (Mt. 14, 8), aput (19, 26), reliquid, davit (Mr. 10, 47).

f pro *ph* legitur: fanuel (Lc. 2, 36), efrem (Ioh. 11. 54), orfanos (14, 18).

h saepissime syllabis praefigitur: habundaverit (Mt. 5, 20), habundantius (v. 37), habundantia (12, 34), habundavit (13, 12; 25, 29), habundabit (24, 12), harena (7, 26), harundinem (27, 29. 30; Mr. 15, 19; Lc. 7, 24), honerati (Mt. 11, 28; Lc. 11, 46), honera (Mt. 23, 4; Lc. 7, 24), honus (Mt. 11, 30), honeribus (Lc. 11, 46), holeribus (Mt. 13, 32; Mr. 4, 32), habe (Mt. 26, 49), have (Mr. 14, 45; Lc. 1, 28), habete (Mt. 28, 9), abhominationem (Mr. 13, 14), habiit (pro abiit Mt. 18, 30).

h omissum ubi erat ponendum: umeros (Lc. 15, 5), aurias (Ioh. 4, 11), aurire (v. 15), ortulanus (20, 15).

l pro *ll* et *ll* pro *l* ponuntur saepe: milia, vilicus, nolet, loquella (Ioh. 8, 43), quaerella.

p duplicatur: hyppochrita (saepe).

t et *th* confunduntur: tetharcha (Mt. 14, 1; Lc. 3, 1 bis 19), theloneum (Lc. 5, 27).

a pro *e* frequentissima est: dispargentur, dispartiatur.

a pro *o*: parapsidis (Mt. 23, 25).

ae pro *e* saepissime leguntur: interpraetatum (Mr. 5, 41; 15, 34).

ae pro *oe*: faenum, caelum, paenitentia.

e pro *i*: demittet (Mt. 6, 15), demittendi (Mt. 9, 6), demitte (Lc. 2, 29), devertisset (Lc. 19, 7).

e pro *ae*: cecus (saepissime).

i pro *e*: famis (Lc. 4, 25; 15, 14), mercidem (Mt. 6, 2), Iohannis (semper), scabillum (Mt. 22, 44; Lc. 20, 43), aduliscens (Mt. 19, 20. 22; Lc. 15, 12. 13), timite (Lc. 12, 5 bis), decim (Lc. 19, 13. 17).

i pro *y*: sinagoga (Lc. 6, 6; 8, 41), elemosinam (Lc. 11, 41), azimorum, gazophilacium.

o pro *u*: fulgor; *o* pro *au*: clodi.

u pro *o*: aduliscens (Mt. 19, 20. 22; Lc. 15, 12. 13), parabula (8, 9), diabulus (8, 12).

In *compositis* assimilatio negligitur: adlidit, adtulerunt, adimpleretur (Mt. 2, 23), adfectus, adpraehendit, adqvirunt, adlevavit, adnuntiavit, adspersus, adsumens, conburet (Mt. 3, 12), conlocata, conludere, inruit, inlectus, inluserunt, inmobilis, inmunditia, inpone.

Pauca de formationis doctrina et syntaxi videamus:

In *nominibus* invenitur accusativus *em* pro *im*: navem, turrem; *n* pro *m*: caiaphan, iohannen, satanan; *genitivus sing. declinationis* II *i* pro *ii*: fili david (Mt. 1, 1); *decl. I* pro *II:* archisynagogae (Mr. 5, 38), *decl. II* pro *III:* oves gregi (Mr. 14, 27), vaso (Lc. 8, 16); *decl. II* pro *IV:* discubitos (Mr. 12, 39), fructos (Lc. 3, 8), nupto (Mt. 24, 38); *mascul.* pro *neutrum:* iudicium omnem (Ioh. 5, 22), verbum manentem (v. 38), granum sinapis — — maior (Mr. 4, 32), linum fumigantem (Mt. 12, 20); *masc.* pro *fem.:* relicto sindone (Mr. 14, 52); *fem.* pro *neutr.:* purpuream vestimentum (Ioh. 19, 5); *fem.* pro *masc.:* homicidas illas (Mt. 22, 7).

Abl. pro *acc.:* inter principibus (Mt. 2, 6), baptizo — in paenitentia (3, 11), ascendente eo in navicula (8, 23), mittere pacem in terra (10, 34), venit in finibus (15, 39), demergatur in profundo (18, 6), praecedunt in regno (21, 31), accepit aqua (27, 24), post parasceve (27, 62), surge in medio (Mr. 3, 3), in furore versus (v. 21), blasphemaverit in spiritu sancto (v. 29), introivit in corde (7, 19), adsumptus in caelis (16, 19), super responsis (Lc. 2, 47), intraret in sinagoga (6, 6), date — in manu — in pedibus (15, 22), portaretur in sinu Abrahae (16, 22), declinarent vultum in terra (24, 5), reversa in domo sua (1, 56), secedebat in deserto (5, 16), exiit in universa Iudaea (7, 17), intraveritis in quacumque civitate (10, 8), ascendit Hierosolymis (Ioh. 5, 1), accipere eum in navi (6, 21), aetate habet (9, 23), prope civitate (19, 20), propter parasceve (v. 42), traxit in terra (21, 11).

Acc. pro *abl.:* baptiz. in iordanen (Mt. 3, 6), eiecit daemones in principem (12, 24), cum unum oculum (18, 9), vidimus te in carcerem (25, 39. 44), sedeamus in gloriam tuam (Mr. 10, 37), sedentem in stolam candidam (16, 5), baptizati baptismum (Lc. 7, 29), recubuit in domum (7, 37), indigent paenitentiam (15, 7), seditionem factam in civitatem (23, 19), de iudam (Ioh. 6, 72), mansit in Galilaeam (7, 9), sedit in locum (19, 13), remanerent in crucem (19, 31).

Dativ pro *abl.:* misso speculatori (Mr. 6, 27).

Acc. pro *nom.*: panem quem dabo — est (Joh. 6, 52), sermonem non est meum (14, 24).

Nom. sing. pro *acc. plur.:* pes vestros (Ioh. 13, 14).

Pronomen hii pro hi saepe legitur (v. c. Mt. 20, 12. 21).

Neque minus inscitiam sermonis Graeci scriba prodit, voces originis Graecae semper falso scribens v. c. tetharca pro tetrarcha etc.

Colligi igitur potest etiam propter dictionis vitia, codicem aureum vetustae esse aetatis atque ad Italam pertinere.

V.

Codex aureus varias fecit migrationes. Vidimus iam supra, esse in eo tres emendationes, quas indolem scribendi Britannicis insulis propriam prodere, extra omne dubium positum est. Habet etiam duobus locis inscriptiones lingua vetere Anglica (Anglo-Saxonica) conceptas, minorem fol. 1 r., maiorem fol. 11 r. Quorum prior, rudi manu scripta, haec est: «Orate pro ceolheardvr̄ niclas 7ealhhun 7vulfhelm aurifex.» Excitat igitur ad preces pro quattuor illis hominibus faciendas. Vera fortasse est coniectura Georgii Stephens (l. l.) ad antiquius involucrum libri perficiendum aurificis quoque artem adhibitam fuisse et ab ipso hoc homine inscriptionem scriptam esse. Quod nunc adest involucrum, vilis est pretii nec admodum vetus.

Gravioris momenti ad aetatem et migrationes codicis nostri definiendas altera inscriptio est, quae fol. 11 r. legitur. Edidit eam primum mendose M. O. Celsius (l. l. pag. 180), deinde recte et cum facsimili E. Chr. Rask (l. l. pag. 167), denique Georgius Stephens (l. l. pag. 6), cum translatione Svecica, et post eum Westwood cum translatione Anglica (Miniatures No. I). Verba eius haec sunt:

† IN nomine dn̄i nr̄i ihv̄ xpī. Ic aelfred aldormon 7wérburg míngefera begetan ðasbéc æt haeðnū herge mid uncre claenefeo ðæt ðonne wæs mid clæne golde 7ðæt wit deodan forgodes lufan 7for uncre sauleðearf Ond forðon ðewit noldan — Aelfre[d][1])
ðæt ðas halgan béoc lencg Inðære haeðenesse wunaden, 7nuwillað heo gesellan Innto cristes circan gode tolofe 7towuldre 7toweorðunga 7his ðrowuuga toðoncunga, 7ðæm godcundan — Werbur[g][1])
geferscipe tobrucen(ne) ðeíncristes circan dæghwæmlice godes lof ræerað, toðæmgerade ðæt heomon árede eghwelcc monaðe for aelfred 7for werburge 7for alhðryðe heora saulum tó écum lece dome, ðahwile ðegod gesegen haebbe ðæt fulwiht æt ðeosse — Alhðryð
stowe beon mote . . . Écswelce Ic aelfred, dux, 7werburg — eorum
biddað 7halsiað óngodes almaehtiges noman 7ónallra his haligra — [filia?]
ðæt nænigmon seo toðon gedyr(s)tig ðætte ðas halgan beoc áselle oððe áðeode fromcristes circan ðahwile ðe fulwiht stondan mote . . . .

»In nomine domini nostri Iesu Christi. Ego Aelfredus dux et Verburga uxor mea hunc librum a militibus paganis pro praesenti pecunia nostra, quae purum aurum erat, adepti sumus. Et hoc nos duo propter amorem dei et propter salutem animarum nostrarum fecimus, et quia

---

[1]) Litterae novissimae horum nominum ab eo, qui involucrum confecit, abscisae sunt.

sacrum hunc librum diutius inter paganos esse noluimus. Et nunc eum ecclesiae Christi dabimus in laudem, gloriam et honorem dei et propter gratum animum ob cruciatum eius, et in usum sancti sodalitii, quod in ecclesia Christi laudem dei decantat, eo consilio, ut singulis mensibus pro Aelfredo et Verburga et pro Alhðryða orent, ad salutem aeternam animarum eorum, quamdiu coram deo baptismum hoc loco celebratum iri spoponderint. Neque minus ego Aelfredus dux et Verburga in nomine dei omnipotentis et omnium sanctorum eius rogamus et obtestamur, ne quis hunc sacrum librum vendere aut ab ecclesia Christi amovere audeat quamdiu ibi baptismus permanebit. . . . .

Aelfredus. Verburga. Alhðryða (filia?) eorum.

Manifestum igitur est, codicem aureum in Britannia olim fuisse, etsi de loco et tempore siletur. Sed huic rei egregia affulget lux ex duobus epistolis, quae exstant in Codice diplomatico aevi Anglo-Saxonici ed. Kemble Lond. 1839 vol. II pagg. 120 et 96. Quarum maior[1]), quae testamentum Aelfredi ducis habet, in quo, quid de bonis suis fieri velit, iubet, ac magna dona ecclesiae (templo) Christi (cristes circan) aliisque templis et monasteriis donat, ut preces pro eo fundantur, his verbis concepta est:

† Xp̄. Ic Elfred dux hatu writan ⁊ cyðan an ðissum gewrite Elfrede regi ⁊ eallum his weotum ⁊ geweotan . ⁊ ec swylce minum megum ⁊ minum gefeorum . ða men ðe ic mines erfes ⁊ mines boclondes seolest onn. ðæt is ðonne Werburg min wif ⁊ uncer gemene bearn . ðæt is ðonne æt ærestan an Sonderstede ⁊ on Selesdune xxxii hida . ⁊ on Westarham xx hida . ⁊ on Cloppaham xxx hida. ⁊ on Leangafelda vii hida . ⁊ on Horsalege x hida . ⁊ on Netelamstyde vii hida. Ic Elfred dux sello Werburge ⁊ Alhðryðe uncum gemenum bearne . æfter minum dege . ðas lond mid cwice erfe . ⁊ mid earðe . ⁊ mid allum þingum ðe to londum belimpað . ⁊ twa þusendu swina ic heom sello mid ðem londum . gif hit hio gehaldeð mid ðare clænnisse ðe uncer word gecwædu seondan . ⁊ hio gebrenge æt sancte Petre min twa wergeld gif ðet godes wille seo ðæt heo ðæt færeld age; Ond æfter Werburge dæge seo Alhðryðe ða lond unbefliten on Sonderstyde . ⁊ on Selesdune . ⁊ on Leangafelda. Ond gif heo bearn hæbbe . feo ðæt bearn to ðæm londum æfter hiræ . gif heo bearn næbbe. feo ðonne an hire rehtfæderen sio neste hond to ðem londe . ond to ðem erfe . ⁊ swa hwylc minra fædrenmega swa ðæt sio ðæt hine to ðan gehagige . ðæt he ða oðoro lond begeotan mæge . ⁊ wille . ðonne gebycge he ða lond æt hire mid halfe weorðe. Ond swe hwylc mon swa ðæt sio ðæt ðes londes bruce ofer minne dæg on Cloppaham ðanne geselle he cc peninga eghwylce gere to Ceortesege for Elfredes sawle . to feormfultume Ond ic sello Æðelwalde minum suna iii hida boc londes . ii hida on Hwætedune . anes hides an Gatatune . ⁊ him sello ðærto c swina .

[1]) Exstat quoque cum translatione Anglica in B. Thorpe: Diplomatarium Anglicum aevi Saxonici Lond. 1865 pag. 480 et in Georgii Stephens (l. l. pag. 8 cum translatione Svecica).

7 gif se cyning him geunnan wille ðes folclondes to ðæm boclonde . ðonne habbe 7 bruce. gif hit ðæt ne sio . ðonne selle hio him swa hwaðer swa hio wille . swa ðet lond on Horsalege . swa ðet an Leangafelda; Ond ic sello Berhtsige minum mege an hide boclondes on Læncanfelda . 7 ðærto c. swina . 7 geselle hio c. swina to Cristes cirican for me . 7 for mine sawle . 7 c to Ceortesege . 7 ðone oferecan mon gedæle gind mynsterhamas to godes ciricum in Suðregum . 7 in Cent . ða hwile ðe hio lestan willen; Ond ic sello Sigewulfe minum mege . ofer Werburge dæg . ðæt lond an Netelhamstyde . Ond Sigulf geselle of ðem londe . c peninga to Cristes cirican. Ond eghwylc ðara erfewearda ðe æfter him to ðæm londe foe . ðonne ageofen hio ða ilcan elmessan to Cristes cirican for Ælfredes sawle . ða hwile ðe fulwiht sio . 7 hit man on ðæm lande begeotan mæge; Ond ic sello Eadrede minum mege ðet lond on Fearnlege æfter Æðelredes dæge . gif he hit to him gearnian wile . 7 he geselle of ðem londe xxx (sestra) cornes æghwelce gere to Hrofescestre. Ond sio ðis lond gewriten 7 unbefliten æfter Eadredes dæge in Ælfredes reht meodrencynn ða hwile ðe fulwihte sio on Angelcynnes ealonde. Ðeos foresprec . 7 ðas gewriotu . ðe her beufan awreotene stondað . ic Ælfred willio . 7 wille ðæt hio sion soðfæstlice forðweard getrymed me 7 minum ærfeweardum. Gif ðæt ðonne god allmæhtig geteod habbe . ond me ðæt on læne gelið ðæt gesibbra ærfeweard forðcymeð wepnedhades . 7 acenned weorðeð . ðanne ann ic ðæm ofer minne dæg alles mines erfes to brucanne . swa him leofust sio; And swa hwylc mon swa ðas god . 7 ðas geofe . 7 ðas gewrioto . 7 ðas word . mid rehte haldan wille . ond gelestan . gehalde hine heofones cyning in ðissum life ondwardum . 7 eac swa in ðæm towardan life; Ond swa hwylc mon swa hio wome . 7 breoce . gewome him God almahtig his weorldare ond eac swa his sawle are;

Her syndon ðæra manna naman awritene ðe ðeosse wisan geweotan sindon.

† Ic Æðered ar.bisc. mid ðære halgan Cristes rode tacne ðas word 7 ðas wisan fæstnie 7 write. Ælfred dux. Beorhtuulf dux. Beornhelm abb. Earduulf abb. Werburg. Sigfred pr. Beonheah pr. Beagstan pr. Wulfheah. Ædelwulf pr. Earduulf pr. Beornoð diac. Wealdhelm diac. Wine sb diac. Sæfreð. Ceolmund m. Eadmund m̄. Eadwald m̄. Siguulf m.

Nonnulla in hoc testamento obscura sunt et difficilia interpretatu, sed quae ad quaestionem de codice aureo pertinent, nullam habent difficultatem. Conatus sum latine convertere adiutus Georgii Stephens translatione Svecica.

»In nomine Christi. Ego Aelfredus dux scribo et per has litteras Aelfredo regi et omnibus viris et senatoribus eius item cognatis et amicis meis eos homines indico, quibus hereditatem meam et praedia mea praecipue concedi volo; sunt autem Verburga uxor mea et filia nostra communis. Primum igitur apud Sonderstede et apud Selesdune XXXII hida (coria) sunt, et apud Westarham XX hida et apud Cloppaham XXX hida et apud Leangafeld VII hida et apud Horsalege X hida et apud Netelhamstyde VII hida.

Ego Aelfredus dux Verburgae et Alhðryðae filiae nostrae communi post obitum meum haec praedia dono cum armentis et agris et omnibus rebus eo pertinentibus. Simul cum his praediis duo millia porcorum eis dono, ita quidem si in ea sinceritate (caelibatu) vivet, de qua inter nos convenit, et Sancto Petro duo mea »vergeld« (compensationem pro cæde hominis?) dabunt, si volente deo hanc »fereld« meam (pecuniam obitus s. mortis?) obtinebunt. Et post obitum Verburgae haec praedia apud Sonderstyde et apud Selesdune et apud Leangafelda Alhðryða sine controversia sumat. Et si ei partus continget, haec praedia post obitum eius sumat is, qui ex ea nascetur. Si partus non continget, proximus ex vera gente paterna eius heres haec praedia cum rebus eo pertinentibus sumat, et deinde cuicumque ex paterna gente mea facultas erit aliorum quoque praediorum emendorum, is haec praedia dimidio pretii solvat. Et quicumque praedio apud Cloppaham post obitum meum utitur, quotannis cc »peninga« Cortesegiae det pro anima Aelfredi ad victum cultumque. Et dono Aeðelvaldo, filio meo, III hida praedii, II hida apud Hvaetedune et I hida apud Gatatune; praeterea C sues ei do. Et si praeter hoc praedium rex agrum publicum ei concedet, hunc quoque possideat et eo utatur; si vero hoc non fiet, dent ei utrum velint, sive praedium apud Horsalege sive apud Leangafelda. Et do Berhtsigo cognato meo I hida praedii apud Laencanfelda itemque C sues; et det is ecclesiae Christi C sues pro me et pro anima mea et Ceortesegiae C; et quod reliquum est, per monasteria distribuatur ecclesiis Suðregiensibus et Cantianis, quamdiu hae manent. Et do Sigevulfo cognato meo post obitum Verburgae praedium apud Netelhamstyde, et Sigulfus ex hoc praedio C »penninga« ecclesiae Christi dabit, et quisquis heres post eum hoc praedium acceperit, ecclesiae Christi eandem eleemosynam pro anima Aelfredi dabit, quamdiu baptismus celebrabitur et summa pecuniae ex hoc praedio accipietur. Et Eadredo, cognato meo, praedium apud Fearlege post obitum Aeðelredi do, si ea re dignum se reddet; isque ex eo praedio quotannis XXX [sestra] frumenti Hrofescestriae dabit. Et inscribatur agnoscaturque post obitum Eadredi hoc praedium verae gentis maternae Aelfredi esse, quamdiu baptismus in insula Anglorum celebrabitur. Hoc pactum et hae litterae, quae supra scriptae sunt, meam Aelfredi voluntatem continent, easque mihi atque heredibus meis posthac immutatas confirmari volo. Sed si deo omnipotenti placebit aliquando fore, ut mihi masculus heres genuinus oriatur ac nascatur, huic ego post obitum meum totam hereditatem meam concedo, quo modo ipsi placebit, fruendam. Et quicumque has possessiones et haec dona et has litteras et haec verba recte servabit et exsequetur, hunc rex caelorum in praesenti hac vita et in futura conservet! Sed quicumque ea evertet aut franget, huic deus omnipotens felicitatem et animae honorem evertat!

Hic nomina eorum virorum scripta sunt, qui huius rei testes sunt.

Ego Aeðeredus archiepiscopus signo sanctae Christi crucis haec verba et has litteras confirmo et subscribo. Aelfredus dux. — Verburga etc.«

Compara iam haec verba cum inscriptione in codice aureo; apparebit haud dubie, utrumque Aelfredum ducem unum eundemque esse:

In codice aureo:	In testamento:
Aelfred aldormon }	Ælfred } dux
Aelfred dux }	Elfred } dux
Verburg min gefera	Verburg min vif
Alhðryð eorum [filia?]	Alhðryð uncer bearn

et porro:

cristes circan ða hvile	cristes cirican ða hvile
ðe fulviht stondan mote	de fulviht sio

Rectissime observavit Georgius Stephens (l. l. pag. 14), non posse facile duos viros cogitari eiusdem amplissimae dignitatis, eiusdem nominis, uxores cognomines, filiamque unicam eiusdem nominis habentes, utrumque divitem, pium et erga ecclesias liberalem. Commemorat sane testamentum filium Aelfredi ducis Aeðelvaldum, cuius in inscriptione codicis aurei nulla mentio fit. Sed summo iure G. Stephens, qui primus inscriptionem in codice aureo cum testamento comparavit, hunc Aeðelvaldum filium spurium fuisse arbitratur; Aelfredus dux enim »minum suna« (filium meum) eum appellat, quum in testamento, ubi tam suo quam Verburgae nomine loquitur, Alhðryðam »uncum gemenum bearne« (communem filiam nostram) appellet: porro Aeðelvaldo parva tantummodo bonorum paternorum pars datur (3 hida et centum porci), at Alhðryðae filiae 106 hida et duo millia porcorum. Praeterea enixe optat Aelfredus, ut nascatur sibi mascula proles, id quod absurdum esset, si Aeðelvaldus filius genuinus fuisset. Sed quoniam in inscriptione nulla fit Aeðelvaldi mentio, potest fortasse, ut opinatur G. Stephens, inscriptio illa scripta esse, adeoque codex aureus ecclesiae Christi donatus, antequam natus erat Aeðelvaldus; alioquin enim in inscriptione haud dubie commemoratus fuisset, ut precum ibi commemoratarum et ipse particeps fieret.

Iam vero, si unus idemque Aelfredus dux et inscriptionis et testamenti auctor est, aetas quoque testamenti parva opera investigari potest; est enim ad regem Aelfredum scriptum et ab Aeðeredo archiepiscopo subscriptum, itaque eo tempore emissum, quo et regnavit Aelfredus rex et archiepiscopi munere Aeðeredus fungebatur; unde efficitur, recte a Kemble aetatem inter annum 871 et 889 constitutam esse[1]).

Etiam in altera illa epistola, in qua simili modo dona dantur ecclesiae Christi (Cristes circan), Aelfredus dux et Aeðeredus archiepiscopus commemorantur, nisi quod Ethelred scriptum est pro Aeðered. Initium eius in antiqua translatione Anglica (autographus Anglo-Saxonicus deest) hoc est:

»In nomine domini IC Elfred dux and Ethelred archebiscop and þo higen at Cristes cheriche habbez wise ared embe þet land at Chertham þet is þanne þet Elfred efter his dage hauez bequeþe þet land at Chertham in to þan higen etc.«

---

[1]) Aelfredus rex regnavit ab anno 871 ad obitum suum 901. Aeðeredus (Aethelredus) archiepiscopi munere fungebatur ab anno 870 ad mortem 888 aut 889. (vide Chron. Anglo-Sax. ed. B. Thorpe I. pag. 134. 137. 140—41; 158—59; 182—83).

In omnibus tribus his monumentis, inscriptione et duobus epistolis, Aelfredus dux et »Cristes circe« commemoratur, et in duabus illis epistolis Aethelredus archiepiscopus. Is autem nullus alius esse potest, quam Aethelredus archiepiscopus Cantuariensis. Sed in testamento tantummodo commemoratur Aelfredus rex. Et in epistolis multa nomina scripta sunt, quae omnia vel hodie haud procul a Cantuaria adsunt aut agnoscuntur, ut Cent et Suðrige (Surrey); in Kent: Hrofescestre (Rochester), Vestarham (Wester, ham), Chertham (Chartham), Leangafelda (Longfield); in Surrey: Sonderstede (Sanderstead), Selesdune (Selsdon), Netelhamstyde (Nettlehamsstede), Horsalege (Horsley), Cloppaham (Clapham), Ceortesege (Chertsey), Gatatune (Gatton), Fearnlege (Fearley), Hvætedune (Wotton[1]). »Cristes cirice« igitur templum cathedrale Cantuariense antiquius est, quod, ut observat G. Stephens (l. l. pag. 14 nota) saepe in diplomatis veteribus Anglicis (Anglo-Saxonicis) hoc nomine appellatur[2]). Sequitur ergo Aelfredum ducem codicem aureum templo cathedrali Cantuariensi antiquo paulo ante annum 871, aut paulo post donavisse; eo enim anno rex Aelfredus regnum iniit.

Quae post id tempus de codice aureo sciri possunt, Ioanni G. Sparvenfeldt Sveco debentur, cuius haec sunt verba:

»Preciosissimum hunc evangeliorum codicem emi ex famosa illa bibliotheca Ill$^{\underline{mi}}$ Marchionis de Liche Mantuae Carpent. A^{o}. 1690, d. 8 Jan. Ego Ioannes Gabriel Sparvenfeldt Nob. Svecus.«

Sparvenfeldt (natus 1655 Amaliae (Åmål) in oppido Sveciae, obiit 1727), magnae doctrinae vir, quum primum, bello captus, in Norvegia 1677—1678 commoratus esset ibique codices Mscrptos antiquos Norvegicos conquisisset, deinde a Carolo XI, rege Sveciae, apud quem ceremoniis aulicis praeerat, per totam Europam atque adeo in Africam ad codd. Mscptos quaerendos missus est[3]). Is igitur ex bibliotheca Marchionis de Liche

---

[1]) Vide »Imperial Gazetter« et interpretationem testamenti Anglicam (Thorpe l. l.).

[2]) »Cristes cirican« s. »ecclesiam Christi« nomen, non appellationem esse certissime constat. »Cristes cirican« s. »ecclesiam Christi«, mentione loci non facta, in diplomatis 42 veteribus Anglicis (Anglo-Saxonicis) ex annis 805—1062 legimus (vid. Cod. dipl. aevi Anglo-Sax. ed. Kemble voll. I—V Lond. 1839—47 et Diplom. Anglic. ed. B. Thorpe Lond. 1865). — »Ecclesiam Christi Cantuariæ civitatis« s. »ecclesiam Christi, quae sita est in Dorovernia (i. e. Cantuaria) civitate«, s. »to Cantvarabyrg to cristes cirican« s. »cristes cirican on (æt) Cantvarebyrg« legimus in 22 diplomatis veteribus Anglicis (Anglo-Saxonicis) ex annis 616—1053 (vid. Kemble et Thorpe l. l.) et in Chron. Saxonic. ed. B. Thorpe pagg. 244. 290. 302. 313. In »Die Gesetze der Angelsachsen« ed. Dr. R. Schmidt, Lips. 1858 pag. 384 »Cristes cirice« falso translatum est »eine christliche Kirche«. — »Cristes cirice« Cantuariæ incendio deleta est 1066—67 et restituta 1130. (Chron. Sax. pagg. 330. 340. 380).

[3]) Sparvenfeldt iam iuvenis peregre profecturus, quum in Britanniam cursum tenderet, a classe Dano-Norvegica captus est et in Norvegia octo menses commorans codices antiquos Norvegico-Islandicos collegit. A paroecho Nicolao Halvardi in paroechia Gjerpen apud oppidum Skidam codicem Norvegicum legis Magni regis »Lagabœter« (Borgarthingslög) 1677, et Skidae a Margareta femina nobili, filia Wolfgangi, codicem alium legis Magni (»Gulathingslög«) 1678 adeptus est. Postea Gothoburgo nave Anglica proficiscens vento in Bataviam eiectus Galliamque et Italiam perlustrans, Romam quum venisset, aditum Christinae, olim reginae Sveciae, conveniendi nactus est. In patriam regressus inde Moscoviam Legatus Sveciae profectus linguae Slavonicae cognoscendae operam dedit et lexicon Slavonicum scripsit, quo facto denuo Holmiam revertit 1687. Deinde anno sequente in terras exteras, codicum ad res Svecicas pertinentium quaerendorum causa,

Mantuae Carpent. (h. e. Madridae) codicem aureum emit, et cum 96 aliis monumentis bibliothecae regiae Holmiensi donavit[1]). Qui factum sit, ut contra voluntatem et obtestationem Aelfredi ducis codex aureus Cantuaria Madridam perveniret, prorsus incertum est. Potest in mentem venire temporis post 1367, quo tempore filius regis Edvardi III Edvardus (»princeps niger«) per aliquot annos cum copiis Britannicis bella in Hispania gerebat, aut temporis inter annos 1554—58, quum regina Anglica Maria regi Hispanico Philippo II. nupta esset; his enim temporibus frequens haud dubie inter Britanniam et Hispaniam, etiam summi ordinis virorum, commercium fuit. Sunt tamen hae merae coniecturae.

Alia est coniectura Liliebladii (l. l. pag. 3) et Celsii (l. l. pag. 179), codicem aureum eundem esse, quem duobus locis commemorat Erasmus Rotterodamus (Novi T. adnot. Basil 1540, præf. et pag. 2), »totum auro convestitum«, »insignem totum aureis conscriptum litteris«, quem Margaretae, Caroli V imperatoris amitae, fuisse, et Mechlineae servari dicit, eoque se ad editiones suas Novi Testamenti usum esse. Ios. Blanchinus quoque codi-

---

missus Germaniam, Bataviam, Galliam, Hispaniam peragravit — Tunetem venit. Unde in Galliam redux denuo Romam quum venisset, Innocentio XII Papae lexicon suum Slavonicum ostendit, et veniam thesaurorum manu scriptorum bibliothecae Vaticanae perscrutandorum liberaliter nactus patrios lares denuo repetivit 1694. Codd. permultos Arab., Pers., Turc., Armen., Syr., Copt., Graec., Slav., Latin., Gall., Hisp. etc. bibliothecae universitatis Upsaliensis donavit. Ibidem lexicon eius Slav. manu scriptum asservatur. Is et Fred. Rostgaard, vir doctus nobilis Danus, multique alii viri docti litteras inter se miserunt. Peritus linguarum 14 loquendarum et scribendarum erat (vide Biogr. Lexicon Stckh. 1848 XV, Nyerup »Reiser til Stckh.« Kbhvn. 1816).

[1]) Mantua Carpent. est Madrida (vide Bischoff u. Müller: »Vergleichendes Wörterbuch etc.« Gotha 1829), Chr. Molbech quoque (l. l. pag. 81) Madridam esse putat, Stephens Mantuam Italiae (l. l. pag. 15). Mentio de Mantua Carpetanorum in Hispania haud procul a Compluto et Toleto facta est a Cl. Ptolemaeo Geogr. lib. II c 5. In »Delices de L'Espagne etc.« editore A. de Colmenar, Leyde 1715 pag. 242, Marchio de Liche commemoratur vir divitissimus et potentissimus Madridae habitans, aequalis Philippo regi IV, qui regnavit 1621—1665; filius erat summi ministri huius regis Ludovici de Haro. Verba in hoc libro haec sunt: »Le Marquis de Liche fils de Louis de Haro premier ministre de Philippe IV a bâti une maison près du Palais royal, qui surpasse toutes les autres maisons particulières pour la grandeur et pour les richesses. Elle serait encore plus superbe, si Philippe IV. qui ne voulait pas souffrir une maison si belle et si riche trop près de son Palais n'eût ordonné au Marquis de retrancher de son dessein.«

Mentio de Marchione de Liche (sive de Heliche) et emptione librorum ex bibliotheca eius per Sparvenfeldum Madridae facta etiam est in epistola Sparvenfeldii ad Carolum XI regem data Madridae 8 Martii 1690 (ubi dicit se scripsisse antea epistolam datam Madridae 9 Decembris 1689): »Så har jag dock icke heller aldeles förlorat tiden, emedan jag uti de raraste bibliotheken, särdeles ur Marqvis de Heliches, vice Roi öfver Neapolis efterlåtne skrifter något ansenligt funnit och således 8 kistor fulle nu här i Madrid lemnar til vidare ordres och kanske til närvarande conjuncturers til förändring, såframt jag ingen lägenhet finner them til Lisabona til E. K. Maj:ts Consul och sedan med svenska saltskiepp til Stockholm at öfversenda.« — »Et Missale Gothicum som för des rarhets skull är uti högt värde och för peningar icke köpas kan, har Cardinalen och Ärche-Biscopen af Toledo lofvat med tiden upsökia låta och E. K. Maj:t förähra«. Parum constat num hoc factum sit (vide Schröderii Itinera et labores Sparvenfeldii pag. 17—18). Marchio de Liche (vel de Heliche) idem fortasse est, cuius nomen erat Casparus de Haro y Gusman, qui filius maximus natu erat ministri Don Luis Mendes de Haro (nat. 1599, ob. 1661); erat minister Cancellarius summus Indiae, Legatus Romae, Vice rex Neapoli, obiit 1687. Erat ei unica filia Katharina Marchionissa de Caprione et Loches, Comitissa de Olivares et Morente Ducissa de Mantora, nupta Francisco de Toleto (vide v. Stramberg in Ersch und Grubers Encyklop. I. 1. 2). Ea fortasse partem bibliothecae patris vendidit.

cem ab Erasmo adhibitum commemorat (l. l. II. 595), sed alium esse arbitratur; consentitque cum eo G. Stephens, quod codex aureus et Latinus Erasmi contextus nimis inter se dissentiant. Hoc tamen argumentum nullius momenti est; Latinam enim translationem suam Erasmus ex Graeco ipse perfecit. Quare, etsi fieri quidem potest, ut uterque codex idem sit, incerta tamen res est. Si re vera idem est, colligi posset, codicem aureum, quum in possessione potentis familiae regiae Austriacae, Belgicae, Hispanicae esset, Mechlinea Madridam perlatum esse, nisi obstaret quaestio, quomodo Cantuaria Mechlineam pervenisset, ad quam quaestionem nihil potest, quantum videtur, responderi.

VI.

De patria codicis aurei difficile est pro certo definire. Quod Cantuariae saeculo nono adfuit, neque minus, quod figurae animalium et avium artificiosaeque illae litterarum connexiones, quae in codice aureo fol. 11 r. et circa imagines duorum evangelistarum atque in canonibus Eusebii exstant, similes sunt sculptis illis et pictis ornamentis, quae in pluribus monumentis veteribus Britannicis Hibernicisqve conspiciuntur, coniici posset, esse eum in insulis Britannicis scriptum. Non desunt tamen, quae huic coniecturae obstent. In omnibus enim codicibus sacrae scripturae uncialibus, qui in insulis Britannicis scripti esse putandi sunt[1]) praecipue conspicuae sunt litterae longiusculae et acutae, nec nisi in paucis diplomatis veteribus Anglicis (Anglo-Saxonicis) scriptura apparet ei, quae in codice aureo exstat, similis (Kemble l. l. I). Contra codex aureus propter ornamenta sua luxuriosa atque colorem purpureum et litteras magnas, rotundas, nitidas tantam habet similitudinem cum multis codicibus, qui ex Italia profecti esse putandi sunt, v. c. codicibus Italae a, b, e, f, i, j (h. e. codd. Vercell., Veron., ev. Palatin., Brix., Vindob., Zarz.), codice Vulg. Perus. psalterio San-Germanensi[2]), cod. argenteo Gothico Upsaliensi, ut potius ex Italia oriundus esse existimandus sit, ita tamen, ut particulae illae, quae recentiore manu scriptae sunt, in insulis Britannicis additae esse videri possint. Aelfredus dux codicem aureum a militibus paganis emerat, qui quominus alicubi in Italia[3]) aut in insulis Britannicis eum rapuisse putentur, nihil est, quod impediat; eo autem a nuntiis ecclesiasticis Romanis perlatus esse putari potest. Quod si propter similitudinem figurarum, in codice aureo pictarum, cum iis, quae in insulis Britannicis deprehenduntur, de origine

---

[1]) cfr. Westwood: Palaeographia Sacra Lond. 1845, eiusdemque »Miniatures« Lond. 1868, cod. evangeliorum Graeco-Latinus Sangallensis Δ (ed. Rettig Turici 1836), eidemque additus codex Graeco-Latinus epistolarum Pauli G. Boernerianus (cum adnotatione Hibernica), qui Dresdae asservatur (ed. Matthaei Misenae 1791), uterque saeculi noni.

[2]) vide Silvestre »Paléographie universelle«. Par. 1836 II.

[3]) Non dubium est quin milites isti piratae septentrionales Dani aut Norvegici fuerint, qui temporibus istis in oris maritimis Britanniae, Galliae, Hispaniae, etiam Italiae praedabantur.

Anglica aut Hibernica cogitas, possunt fortasse eae a pictore quodam Anglico aut Hibernico, qui in Continenti commoratus est, additae esse; quod si est, potissime in mentem venit monasterii Bobiensis, quod a Columbano aliisque monachis Hibernicis conditum esse constat, ut ibi igitur codex noster scriptus sit.

VII.

Restat, ut de aetate codicis nostri pauca dicamus. Vidimus iam, terminum ad quem ex vetere Anglica illa Aelfredi ducis inscriptione, cum testamento eius comparata, pro certo definiri posse; esse enim eam haud multo ante 871 aut brevi post scriptam, siquidem eo anno rex Aelfredus regnum iniret. Verum etiam ad terminum a quo inveniendum vestigia nonnulla adsunt. Necesse enim est, ut monet G. Stephens, codex, antequam ab Aelfredo duce emeretur, dum in manibus christianis et paganis esset, varios casus subierit, id quod haud parvum temporis spatium indicat, itaque non procul a vero abesse videtur, quod arbitratur Stephens, esse eum saeculo sexto aut septimo scriptum. Praeterea, quum a prima manu duplicem habeat divisionem, in sectiones Ammonii cum canonibus Eusebii, et in τιτλους, »breves«, cum horum numeris et notis, per se apparet, esse eum scriptum, postquam hae divisiones in usu esse coepissent. Et Eusebii quidem canones ab Eusebio Caesareensi medio saeculo quarto institutos esse, testes sunt Caesarius (in dialogo), Epiphanius (in Ancorato), Hieronymus (in ep. ad Damasum papam). De »brevibus« incertior est res. In antiquissimis duobus Graecis librorum sacrorum codicibus nunc cognitis (א Sinait. Petropol. et B Vatican. Roman.), quorum uterque saeculo quarto scriptus est, non inveniuntur, sed in proximis duobus (A Alexandr. Londin. et C Ephraem. Syr. Paris.), quorum uterque saeculo quinto scriptus est, iam adsunt, nec quidquam obstare videtur, quin aut hoc tempore aut paulo post codex aureus scriptus sit. Certe membrana purpurea, eius vile genus, luxuriosa ornamenta aurea et argentea, antiqua atque vulgaris dictio, omissae suprascriptiones et subscriptiones, magna et nitida scriptura uncialis, scriptio continua, nullae litterae maiusculae initiales, nulla interpunctio, nullus stichometriae usus [1]), paucissima compendia scribendi, haec omnia provectam aetatem testantur. Et omissa quidem stichometria vel maxime testari posse videtur, codicem aureum haud multo post tempus supra indicatum scriptum esse, antequam stichometria vulgo adhiberi coepta esset. Stichometriae autem, ut constat, auctor Euthalius est, diaconus Alexandrinus, qui primum anno 462 Acta apostolorum (cfr. de Wette Einleit. § 20) et haud dubie paulo post evangelia quoque in stichos divisit.

[1]) Nonnulis locis scriba singulos versus totos primum oblitus est scribere, deinde hos litteris parvulis scripsit. Hi et alii codicis versus eadem longitudine sunt. Ex hoc apparet, codicem aureum scriptum esse secundum codicem quendam, qui versus eiusdem longitudinis, igitur nullum stichometriae usum habuit.

Stichos constat, quum in nullo ex quatuor illis, quos supra commemoravimus, totius novi testamenti codicibus graecis saeculi quarti et quinti exstent, in codicibus Graeco-Latinis D Bezae Cantabr. et D Claromont. Par. iam adesse, quorum uterque saeculi sexti est, ac prior evangelia et Acta, posterior epistolas Pauli continet, itemque in antiquissimis duobus Vulgatae codicibus, Amiatino Florentino et Fuldensi, quorum uterque circa annum 545 scriptus est; postea autem in codd. Graecis et Latinis vulgo adhibentur. Et quamquam fieri quidem potest, ut non continuo stichometria ubique in codicibus adoptata sit, et vetus consuetudo interdum servaretur, verisimillimum tamen est, pro minus commoda scriptura continua mox commodius hoc adminiculum vulgo adhibitum esse. Quod si e Bobio ortum habet codex aureus, paulo post conditum hoc monasterium circa annum 610 scriptus est. Sequitur ergo, originem eius ad id tempus referendam esse, quod inter extremum saeculum quintum et iniens saeculum septimum interiacet[1]).

Apparet, opinor, ad textum evangeliorum constituendum codicem aureum non minus, quam ceteros omnes Italae codices, non levis momenti esse, et propter antiquam dictionem philologorum quoque studiis haud parum adiumenti afferre. Ad integritatem quod attinet, ceteros omnes, quotquot innotuerunt, Italae codices superat praeter solum codicem Colbertinum, qui evangelia propemodum prorsus integra habet; sed is multo recentior est, saeculo undecimo aut duodecimo scriptus. De affinitate codicis aurei cum aliis codicibus Italis et translatione Vulgata vide adiunctam collationem.

Non possum hanc praefationem finire, nisi antea et facultati theologicae universitatis Christianiensis et collegio academico, administratoribus sectionis Norvegicae societatis Letterstedtianae gratissimum animum testatus ero ob egregiam benevolentiam, qua me ad hoc opus perficiendum et commendatione sua et stipendio adiuverunt, ut ter Holmiam proficiscerer codicem perscrutandi causa. Societati quoque scientiarum Christianiensi, quae partem sumptuum ad editionem evulgandam suppeditavit, non minores gratias ago. Neque minus impensas gratias iis viris ago, quorum et consilio et praestita opera usus sum, inprimis professoribus Christianiensibus, Caspari, C. M. Aubert, Unger, F. W. Bugge, professori Havniensi Georgio Stephens. Virisque Holmiensibus, summo bibliothecae praefecto Klemming, custodibus et amanuensibus ob praestitam mihi benevolentiam gratias maximas ago[2]).

---

[1]) Huic rationi non obstat tonsura, quae in imaginibus evangelistarum Matthaei (vide Tab. III), et Ioannis adhibitita est. Haec, quamquam in concilio Carthaginiensi anno 398 vetita, a clericis tamen adhibebatur, ac sexto tandem saeculo a Papa imperata est in Italia et in concilio Toletano anno 633 (Neudecker in Herzogs »Real-Encyclopädie«).

[2]) Digna quoque maxima laude est industria eorum, qui bibliothecae regiae Holmiensi praesunt, qua, quamquam exeunte anno 1877 bibliotheca tota circ. 200,000 librorum e priore domo aulae regiae in aedes novas magnificasque transportata est, vel hoc tempore mihi aliisque, quibus bibliotheca uti opus erat, nullum laboris impedimentum erat.

Denique Deum optimum maximum, cuius ad hodiernum usque diem perpetuam expertus sum benignitatem, enixe precor, hos quoque conatus meos favore suo amplectatur, ut uberes inde fructus capiant, quicumque in textu librorum sacrorum investigando pia mente versantur!

Christianiae pridie non. Mart. MDCCCLXXVIII.

Ioannes Belsheim.

Collatio

codicis aurei cum Vulgata (ed. Tisch.) codicibusque Italae antea editis ac nonnullis mixtis nec non paucis quibusdam codicibus Novi T. Graecis et Patribus. — Merae transpositiones verborum hic omissae sunt. Vulgata »vg.«, codex aureus »aur.«, gigas librorum Holmiensis »γ« (nondum editus, ad quem aliqua ex parte edendum me praeparo) signatus est[1]).

Matth.

C 1, 5 vulg. obed aur. *obeth* cum c f. — V 7. 8 vg. asa, aur. *asaf* c. c k γ. — V 14 vg. sadoc aur. *saddoc* c. c f f^1. — V 17 aur. (deest) — V 18 vg. desponsata aur. *dispons.* c. f. — V 19 vg. dimittere aur. *demittere.* — V 23 vg. in utero habebit, aur. in *utero accipiet* (a b c f^1 Tert., concipiet). — V 25 vg. cognoscebat, aur. *cognovit* c. a b c d f f^1.

C 2, 6 vg. in princ. iuda, aur. *inter* principibus iuda c. a b c d f (qvi habent principes). — V 6 vg. (var.) reget, aur. *regat* c. a b c d f. — V 8 vg. et mittens illos in bethl. dixit ite . . . . aur. *et misit* illos in bethlehem *dicens* ite . . . . — V 8 vg. inveneritis, aur. inveneritis *eum.* — V 11 vg. procidentes, aur. *procedentes* c. a. — V 11 vg. matre eius, aur. matre *sua* c. d. — V 12 vg. per aliam viam, aur. *sed* per aliam. — V 21 vg. (var.) qui surgens, aur. qui *con*surgens.

C 3, 4 vg. locustae, aur. *lucusta* c. a c f l. — V 5 vg. hierosolyma, aur. *ex* hierosolymis c. b g^1 (ab hier.). — V 10 vg. mittetur, aur. *mittitur* c. d.

C 4, 5 vg. asumit, aur. *adsumpsit* c. b c f f^1 h k l δ. — V 10 vg. dicit ei iesus, aur. dicit *illi* iesus c. a k (h). — V 14 vg. prophetam,

---

1) Signis et compendiis solitis utimur: **a** codex Vercellensis, **b** codex Veronensis, **c** codex Colbertinus, **d** codex Bezae Cantabrigiensis Latin., **e** evangelium Palatinum, **f** codex Brixianus, **f^1 f^2** codices Corbeienses, **g^1 g^2** codices Sangermanenses, **h** codex Claromontanus Romae, **i** codex Vindobonensis, **k** codex Bobiensis, **l** codex Rhedigeranus, **δ** codex Sangallensis, **for.** Forojuliensis, **per.** Perusinus, **gat.** Gatianus, **mm.** Maioris monasterii. Retulimus hic **a b f f^1** secundum Evangeliarium quadruplex a Jos. Blanchino editum Romae 1749 (denuo a Migne Parisiis 1845); **b** et aliquot locos Patrum secundum Bibl. sacr. antiq. versiones ed. a Petro Sabatier Par. 1751; **d** sec. editionem Scriveneri Cantabr. 1864; **e** sec. editionem Tischendorfii Lips. 1847; **h** ex Scriptt. vet. nova coll. ed. A. Mai Romae 1828; **i** sec. editionem Alteri in Pauli Repertorio 1791 et eius Memorabiliis 1795; **k** sec. editionem Tischendorfii in »Wiener Jahrbücher« 1847; **l** sec. editionem Haasii Vratislaviae 1865—66; **δ** sec. editionem Rettigii Turici 1836. Cetera retulimus secundum opus Petri Sabatier supra memoratum. Versiones antiquae N. Testamenti: Syra Cur. ed. Cureton Lond. 1858, Anglo-Saxonica ed. Marshall Dordrechti 1675, Aethiopica ed. Th. Platt. Lond. 1830, Armenica ed. Paris 1825, porro editiones codicum: ℵ Sinaitici a Constantino Tischendorf evulgati 1863 et 1865, B. Vaticani ab eodem ed. 1867 et D Bezae Cantab. Graec. a Scrivenero evulgati 1864 ad manum mihi erant et interdum relatae sunt.

aur. prophetam *dicentem* c. c d f^1 k. — V 22 vg. illi autem statim relictis retib. etc., aur. *at illi continuo* relictis retibus c. f f^1 (et patre om.).

C 5, 5 vg. lugent, aur. *lugunt* c. f h; aur. (add.) *nunc* c. gat. — — V 14 vg. lux mundi, aur. lux *huius* mundi c. a b c g^1 h γ. — V 15 vg. super candelabrum, aur. *supra* cand. c. b c d f l δ. — V 35 vg. scabellum, aur. *scabillum* c. b. — V 40 vg. (var.) et illi qui, aur. et *ei* qvi, c. b c f f^1 g^1 k l γ, vg. remitte ei, aur. remitte *illi* c. c h. — V 42 vg. et volenti mutuari, aur. et *volentem* quid mutuari. — V 43 vg. odio habebis inim., aur. *odies inimicum* c. a b c d f f^1 g^1 k l δ γ gat. for. mm. — V 44 vg. calumniantibus vos, aur. cal. *vobis* c. c f f^1. —

C 6, 4 vg. qvi videt in abscondito, aur. qv. v. in *absconso* c. a b f g δ gat. mm. for. — V 6 vg. in abscondito (bis), aur. in *absconso* (bis) c. a b f f^1 g γ for. — V 8 vg. petatis eum, aur. petatis *ab eo* c. c g^1 Aug. — V 11 vg. panem nostrum supersubstantialem, aur. p. n. *cotidianum* c. a b c f f^1 g h k l γ gat. mm. Tert. Cyp. Aug. et pl. — V 12 vg. et dimitte nobis, aur. et *remitte* nobis c. a h k. — V 15 vg. si autem, aur. si *enim* c. f k. — V 18 vg. in abscondito (bis), aur. *in absconso* (bis) c. a b f f^1 g h γ gat. for. — V 23 vg. tenebrae quantae, aur. *ipsae* tenebrae qv. c. b f f^1 h l δ γ. — V 24 vg. diliget, aur. *diligit* c. f^1 l. — V 25 vg. manducetis, aur. mand. *aut quid bibatis* c. c f g h δ γ; vg. corpus plus qvam, aur. corpus quam c. a h. — V 28 vg. nent, aur. *neunt* c. a b f h l. — V 29 vg. quoniam, aur. *quia* c. a f k. — V 30 vg. (var.) minimae fidei, aur. *modicae* fidei c. a b f k. — V 31 vg. quo operiemur, aur. quo *vestiemur* c. c h k. — V 34 vg. sufficit diei, aur. sufficit *enim* diei c. c h.

C 7, 12 vg. homines, et, aur, homines *bona ita* et c. a b c g (h) k (γ). — V 15 vg. attendite, aur. attendite *vobis* c. b c g h. — V 24 vg. adsimilabitur, aur. *similis est* c. a b c g (γ).

C 8, 2 vg. leprosus, aur. leprosus *quidam* c. a b c f g^1 h. — V 7 vg. ait, aur. *et* ait c. a b c f l. — V 16 vg. spiritus, aur. spiritus *inmundos* c. a b c g h δ γ gat. mm. Hil. — V 20 vg. nidos, aur. *tabernacula* c. g^1 l for. — V 28 vg. duo, aur. duo *homines* c. b c f^1 g^1 h l. — V 29 vg. et ecce clamaverunt, aur. et clamaverunt c. (a b c h l exclam.) γ. — V 32 vg. et ait illis, aur. et ait illis *Iesus* c. b c g^1 h γ; vg. impetu, aur. *magno impetu* c. c γ.

C 9, 17 vg. pereunt, aur. *peribunt* (prima manu) c. b e f^1 g^1 g^2 h δ. — V 23 vg. tibicines, aur. *tubicines* c. a f h δ. — V 31 vg. in tota terra illa, aur. in *totam terram illam* c. a g^1 h l. — V 32 vg. mutum daemonium habentem, aur. mutum *et* daem. hab. c. f^1. — V 34 vg. daemones, aur. *daemonia* c. f h δ. — V 35 vg. curans, aur. *sanans* c. h.

C 10, 3 vg. iacobus (bis), aur. *iacob*. — V 29 vg. sine patre vestro, aur. sine *patris vestri voluntate* qvi in caelis est c. a b c f f^1 g^1 h δ γ gat. — V 35 vg. hominem adv. patr., aur. *filium* adv. patr. c. b d f^1 g^1 h l. — V 37 vg. filiam super me, aur. filiam *plus qvam* me c. a (b) c d f g^1 h. — V 39 vg. perdet illam, aur. perd. *eam* c. d δ γ.

C 11, 3 vg. ait illi, aur. ait illis *ite interrogate* (γ). — V 5 vg.

pauperes, aur. *et* pauperes c. a b d g^1 h γ. — V 7 vg. de iohanne, aur. de iohanne *baptista* c. a b c g^1 g^2 h. — V 12 vg. rapiunt illud, aur. *diripiunt* illud c. a b c d g^1 h k l. — V 20 vg. exprobrare, aur. *increpare* c. g^1 γ. — V 25 vg. quia abscond., aur. *qui* absc. c. d f h k l (mm.). — V 26 vg. quoniam, aur. *quia* c. f^1 δ.

C 12, 2 vg. licet, aur. licet *eis* c. b c g^1 h l γ. — V 4 vg. quos non lic., aur. *quod* non lic. c. b d k. — V 9 vg. et cum inde transisset, aur. et cum *discessisset* inde. — V 11 vg. dixit illis, aur. dixit *eis* c. d f l. — V 14 vg. adv. eum, aur. adv. *iesum*. — V 16 vg. ne manifestum eum facerent, aur. ne *provulgarent* c. c g^1 k γ (a ne divulgarent, b ne pervulgarent). — V 18 vg. nuntiabit, aur. *adnuntiabit* c. a b d f f^1 δ Tert. — V 20 vg. arundinem, aur. harundinem c. a f k l γ, vg. linum fumigans, aur. linum *fumigantem* c. a b f h γ. — V 24 vg. belzebub principe, aur. *belzebul principem* c. a b d f^1 (h) k (belzebul principe h l). — V 27 vg. belzebub, aur. *belzebul* c. a b d f h l. — V 33 vg. agnoscitur, aur. *cognoscitur* c. a b h δ Hil. — V 34 vg. ex abund. enim, aur. ex *habund. autem* c d. — V 35 vg. de bono thesauro, aur. de bono *thensauro* c. a b d (add.) *cordis* c. f gat. mm. — V 37 vg. iustificaberis — — condemnaberis, aur. *iustificaveris* — *condemnaveris* c. d f h k l δ. — V 39 vg. qui respondens, aur. *Iesus autem* respondens c. b c f γ. — V 46 vg. adhuc eo loquente, aur. *haec* eo loquente c. a b h γ. — V 48 vg. at ille respondens, aur. at *ipse* respondens c. b c (h) l γ.

C 13, 11 vg. mysteria, aur. *mysterium* c. a c d f f^2 g^1 h l mm. — V 14 vg. et adimpletur, aur. *et tunc implebitur* c. (a) f^1 h k γ; vg. esaiae dicens, aur. esaiae *dicentis* c. a c d f f^1 f^2 g^1 h l; Ir. int. vg. auditu audietis, aur. *aure* aud. c. a b d f^1 h γ Tert. — V 17 vg. auditis, aur. *audistis* c. b c g^1 h k. — V 20 vg. petrosa, aur. petrosa *loca* c. b h γ; vg. continuo, aur. *confestim* c. h γ. — V 21 vg. scandalizatur, aur. *scandalizantur* c. b l. — 22 vg. sæculi istius, aur. saeculi *huius* c. b f γ. — V 23 vg. centum — sexaginta — vero triginta, aur. *centisimum* — *sexagensimum* — *porro* aliud *tricensimum* c. (a b c f f^1) g^1 g^2 h δ γ gat. — V 24 vg. simile factum est, aur. (factum omisum) c. a b c d f f^2 g^1 g^2 h. — V 27 vg. accedentes, aur. *accesserunt* c. a b c f^2 g^1 h k. — V 30 vg. fasciculos, aur. *fasciculis* c. b mm. — V 32 vg. maius est, aur. maius *fit* c. a b c f^2 g^1. — V 35 vg. dictum erat, aur. dictum *est* c. d e f f^2 g^1 g^2 h k l γ Hil. — V 37 vg. qui respondens, aur. *at ille* respondens; (a b c g^1 h: at Ies. resp.). — V 44 vg. simile est regnum, aur. *aliam similitudinem locutus est:* simile est regn. c. (b) γ. — V 45 vg. negotiatori, aur. *negotianti* c. b d e f f^2 g^1 h k. — V 46 vg. emit eam. aur. emit *illam* c. e f k. — V 47 vg. genere piscium, aur. (om. pisc.) c. d g^2 k Aug. — V 48 vg. quam cum, aur. *quæcum* c. γ.

C 14, 3 vg. Herodes enim, aur. H. *autem* c. f^1 d γ. — V 4 vg. dicebat enim, aur. dic. *autem*. — V 9 vg. iuramentum, aur. *iusiurandum* c. c d f^1 k γ. — V 14 vg. langvidos, aur. *infirmos* c. c d f h k γ. — V 18 vg. qui ait eis offerte illos mihi huc, aur. *et ait Iesus adferte* illos *ad me* c. (a b c h f^2 g^1 h) γ. — V 19 vg. turbam, aur. *turbas* c. d

g^1 δ. — V 24 vg. erat enim, aur. erat enim *illis* c. (a) b c f^1 f^2 g^1 g^2 h γ. — V 29 vg. at ipse ait, aur. *at ille dixit* c. e f^1 (h) γ.

C 15, 6 vg. honorificabit, aur. *honorificavit* c. a b f^1 l δ (d e honoravit). — V 12 vg. verbo, aur. *hoc* verbo c. a c f f^2 g^1 g^2 gat. — V 14 vg. caecus autem, aur. caecus *enim* c. c f^1. — V 32 vg. perseverant, aur. *perdurant*. — V 36 vg. accipiens, aur. *acceptis* c. f^1. — V 37 vg. et comederunt, aur. et *manducauerunt* c. a b c d e f f^1 f^2 g^1.

C 16, 9 vg. intellegitis, aur. *intellexistis* c. c f^2. — V 13 vg. quem dicunt, aur. quem *me* dicunt c. a b d e f f^1 f^2 g^1 g^2 l δ Ir. int. Hil. Amb. — V 14 vg. alii Iohannem, aur. Iohannem (alii om.) c. a b d e f^1 g^1 l. — V 20 vg. esset Iesus Christus, aur. *est* Christus c. (a b) f^1. — V 23 vg. ea quae (bis), aur. quae (ea om. bis) c. a b d e f f^1 δ. — V 24 vg. abneget semet, aur. abn. se c. a b c d e f^2 g^1 γ Lucif. Cal. — V 28 vg. stantibus, aur. *adstantibus* c. a b c f f^1 Ambr.

C 17, 4 vg. nos, aur. *nobis* c. l mm. — V 9 vg. praecepit, aur. praecepit *eis* c. a b d f δ; (c e. praec. illis). — V 11 vg. ait, aur. ait *illis* c. f (l δ ait eis). — V 12 vg. quaecumque voluerunt, aur. *quanta* voluer. c. a b c d f^1 g^1 γ. — V 19 vg. dixerunt, aur. dixerunt *ei* r. a b c f^2 g^1 γ. — V 25 vg. intrasset, aur. *introisset* c. e.

C 18, 1 vg. in illa hora, aur. in illa *die* c. a b c f^1 f^2 e g^1 Hil. — V 2 vg. advocans, aur. *vocans* c. f^1 g^1; (a b c e: vocavit). — V 6 vg. in profundum, aur. in *profundo* c. c δ γ (d: in pelago). — V 10 vg. quia angeli, aur. *quod* angeli c. a b c d f^2 g^1. — V 13 vg. (var.) gaudet, aur. *gaudebit* c. a b c f f^1 f^2 g^1 g^2 h l δ mm. gat. — V 21 vg. peccabit, aur. *peccavit* c. l γ. — V 26 vg. dicens, aur. dicens *domine* c. f δ γ. — V 31 vg. facta erant, aur. facta *fuerant* c. c f f^2 γ gat. mm. for. — V 32 vg. illum, aur. *eum* c. a b d e f f^1 γ. — V 33 vg. (var) non ergo, aur. *nonne* c. c f f^2 γ; — vg. conservi tui, aur. *conservo tuo* c. a b c d e f f^1 f^2 g^1 h Lucif. Cal.

C 19, 4 vg. eis, aur. *illis* c. b f. — V 5 vg. dimittet, aur. *relinquet* c. b c d e f f^2 g^1 h γ gat. mm. Aug. — V 9 vg. fornicationem, aur. *causam fornicationis* c. a b c e f f^2 g^1 h gat. mm. — V 10 vg. causa hominis, aur. causa *viri* c. a b c d f^2 g^1 h γ gat. mm. — V 12 vg. castraverunt, aur. *eunuchizaverunt* c. a g^1 l γ. — V 13 vg. increpabant, aur. *prohibebant* c. a b c f f^1 f^2 h γ Hil. Aug. — V 26 vg. dixit illis, aur. dixit *eis* c. d f δ γ.

C 20, 4 vg. vineam, aur, vineam *meam* (pr. m.) c. a c e f f^1 f^2 g^1 g^2 h gat. — V 17 vg. ascendens, aur. *ascendit* c. g (e: ascenderet). — V 21 vg. qui dixit, aur. *dixitqve* c. γ. — V 24 vg. et audientes decem, aur. audientes *autem* decem c. γ. — V 25 vg. dominantur eorum, aur. dom. *in eos* c. γ. — V 28 aur. add.: *vos autem quaeritis de pusillo crescere et de minimo maiores esse cum introieritis autem ad caenam vocati nolite recumbere in locis eminentioribus, ne forte honoratior te superveniet et accedens qui vocavit te dicat tibi adhuc deorsum accede, et confundaris. Si autem recubueris in inferiori loco et supervenerit inferior te dicet tibi qui te ad caenam vocavit accede adhuc superius*

et eris tibi hoc utilius c. a b c D(gr) d e f^1 f^2 g^1 g^2 h γ mm. vers. Syr. Cur. Philox. (in marg.) Anglo-Saxonica. Hil. Leo Magn. Iuvenc. — V 29 vg. illis, aur. (om.); vg. secuta est eum turba multa, aur. *secutae sunt* eum *turbae* c. c d e f^1 g^2 Hil. Iuvenc. — V 30 vg. transiret et clam., aur. transiret clam. c. e δ. — V 34 vg. misertus autem eorum, aur. misertus autem *illorum* c. b.

C 21, 1 vg. bethphage, aur. *in* bethphage c. a b c d e f f^1. — V 9 vg. in altissimis, aur. in *excelsis* c. c d f g^1 h δ γ gat. mm. — V 11 vg. iesus, aur. (om.). V 12 aur. (iesus om.) c. γ. — V 21 vg. iesus ait eis, aur. iesus ait c. b f; vg. iacta te, aur. *mitte* c. (b) d. — V 24 vg. dixit eis, aur. *ait* eis c. γ; vg. sermonem quem, aur. sermonem *quod*. — V 29 vg. ille autem respondens, aur. ille respondens c. c γ Hil. — V 31 vg. (var.) primus, aur. *novissimus* c. a b d e f^1 f^2 g^1 h l γ Hil. Hier.; vg. (var.) in regnum, aur. in *regno* c. a b c d e f^1 f^2 g^1 l gat. — V 33 vg. (var.) sepem, aur. *sepe* c. b l. — V 35 vg. alium ceciderunt, aur. *unum* cecid. c. b c e f f^2 h Iren. Luc. Cal. — V 41 vg. aiunt, aur. *dicunt* c. d δ; vg. locabit, aur. *locavit* c. a b d e f h l. — V 43 vg. fructus, aur. *fructum* c. b c e f^1 f^2 h. — V 45 vg. et cum audissent, aur. *audientes autem* c. δ γ. — V 46 vg. prophetam, aur. *pro* prophetam.

C 22, 3 vg. nolebant, aur. *noluerunt* c. b c e f f^1 f^2 g^1 h γ Lucif. Cal. — V 4 vg. parata, aur. parata *sunt* c. a b c f^1 f^2 g^2 h. — V 5 vg. alius vero ad neg., aur. alius *in* neg. — V 7 vg. illorum, aur. *eorum* c. a d e δ Ir. int. Hil. Lucif. Cal. — V 12 vg. intrasti, aur. *venisti* c. b c d e f^1 f^2 g^1 Lucif. Cal. Ambr. Aug. — V 13 vg. ligatis, aur. *alligatis* c. f γ. — V 14 vg. (var.) multi enim, aur. multi *autem* c. a b c g^1 g^2 h l. — V 16 vg. hominum, aur. *hominis*. — V 17 vg. (var.) censum dare, aur. censum *dari* c. (a) c e f f^2 g^1 Ruf. — V 25 vg. erant autem, aur. erant (aut. om.) c. d. — V 26 vg. secundus, aur. *et* secundus c. d e f f^1 g^2 h δ Arn. Afr. — V 30 vg. (var.) sunt, aur. *erunt* c. e g^1 l δ γ Tert. (saepe) Hil. Ambr. Hier. Aug. (saepe) Zeno. Veron. Phil. Brix.

C 23, 4 vg. (var.) autem onera, aur. *enim* honera c. d e f h γ; vg. inponunt, aur. *inponent* c. h. — V 8 vg. magister vester, aur. magister vest. *deus;* vg. omnes autem, aur. omnes *enim* c. a g^1 δ. — V 14 vg. (var.) om., aur. (versum totum habet) c. a d e f f^2 g^1 g^2 h δ gat. mm. — V 33 vg. serpentes genimina viperarum, aur. serp. *progenies* viper c. c f γ. — V 37 vg. quemadmodum, aur. *quomodo* c. e.

C 24, 6 vg. audituri enim, aur. aud. *autem* c. (a b) f f^1 l δ γ; vg. ne turbemini, aur. ne *timeatis* c. γ. — V 10 vg. invicem tradent, aur. invicem *se* tradent c. a f^2 g^2 h δ γ gat. mm. — V 12 vg. refrigescet, aur. *refrigescit* c. f g^1 h l. — V 13 vg. perseveraverit, aur. *permanserit* c. (a) b c f^2. — V 14 vg. orbe, aur. *mundo* c. d γ. — V 16 vg. ad montes, aur. *in montibus* c. a b c d e f^2 h γ. — V 26 vg. penetralibus, aur. *pænetrabilibus* c. f f^2 l δ γ Hil. — V 30 vg. plangent, aur. plangent *se* c. a c f^2 γ. — V 36 vg. angeli caelorum, aur. ang. cael. *neque filius* c. a b c d e f f^1 f^2 h γ for. Hilar. Ambr. (saepe) Or. interpr. Aug. Hier. plur. א B D vers. Arm. Aethiop. — V 37 vg. autem, aur. *enim* c. d e δ γ. —

V 44 vg. ideo, aur. *ideoque* c. c f f^2. — V 46 vg. invenerit, aur. *inveniet* c. a b c f^2 h. — V 51 vg. ponet, aur. *ponit* c. b.

C 25, 11 vg. et reliquae, aur. (et om.) c. b c d f. — V 15 vg. unicumque secundum, aur. unic. *autem* sec. c. c f g^1 l. — V 20 vg. obtulit, aur. *et* obtulit c. f^1 h. — V 25 vg. et timens, aur. timens (et om.) c. f^1 g^1 h. — V 26 vg. serve male, aur. serve *nequam* c. a c d f^1 f^2 h γ Lucif. Cal. Aug. Hieron. — V 38 vg. hospitem et collegimus, aur. hosp. et *suscepimus* c. a c h γ; vg. cooperimus, aur. *operuimus te* c. h. — V 39 vg. in carcere, aur. in *carcerem* c. a b g^1 h l. — V 42 vg. potum, aur. *bibere* c. c f^1 f^2 g^1 g^2 h Ambr. — V 44 vg. in carcere, aur. in *carcerem* c. a b c d f g^1 g^2 h. — V 45 vg. de minoribus, aur. *ex minimis* c. c f^1 f^2 (h) Cypr. Aug.

C 26, 7 vg. caput ipsius recumbentis, aur. cap. *eius recumbente ipso* c. a b c (f) f^2 h δ γ (gat.). — V 9 vg. venundari multo, aur. ven. *praetio* multo c. f f^1 g^2 δ gat. mm. for. — V 16 vg. traderet, aur. traderet *eis* c. b c h. — V 17 vg. azymorum, aur. *azimorum* c. f h l. — V 22 vg. contristati valde, aur. contr. *nimis* c. b c h. — V 24 vg. sicut scriptum, aur. sicut *constitutum*. — V 25 vg. tradidit, aur. *traditurus erat* c. a b c f f^1 h δ γ for. gat. (mm.). — V 26 vg. comedite, aur. *manducate* c. b c d f^2 g^2 h γ Epiph. — V 31 vg. dispergentur, aur. *dispargentur* c. a b d f h l for. — V 34 vg. ait illi, aur. *dicit illi* c. b c h γ. — V 35 vg. etiamsi, aur. *et si* c. d δ. — V 36 vg. getsemane, aur. *gezamani* c. a b c d f (f^1) g^1 h γ mm.; vg. illuc et orem, aur. illuc *orare* c. a b c d f f^2 h δ Hil. — V 50 vg. dixitque illi Iesus, aur. Iesus *autem* dixit illi c. d f δ γ. — V 53 vg. duodecim legiones, aur. duod. *milia legionis* c. b c f g^1 h γ Hil. (bis.). — V 56 vg. implerentur, aur. *impleantur* c. a b c f^2. — V 59 vg. omne concilium, aur. *universum* conc. c. a b c f^2 h γ; vg. contra Iesum, aur. *adversus* Ies. c. a c d f h γ. — V 61 vg. templum dei, aur. templ. *hoc* dei c. b c d f^2 h mm. Cassiod. — V 74 vg. novisset, aur. *nosset* c. c l.

C 27, 6 vg. principes autem, aur. princ. (autem omis) c. b c f^2 h δ; vg. in corbanan, aur. in *corban* c. a d f g^1 h δ. — V 14 vg. ad ullum verbum, aur. ullum verb. (ad omis.) c. a b c d f f^1 f^2 γ gat. — V 18 vg. tradidissent, aur. *tradiderunt* c. c f^2 h (a b d: tradiderant). — V 21 vg. praeses, aur. *pilatus* c. f. — V 24 vg. accepta aqua, aur. *accepit* aqua (d δ: accipiens aqua). — V 35 vg. (var.) omit. ut impl. — miserunt sortem, aur.: *ut inpleatur quod dictum est per prophetam: diviserunt vestimenta mea sibi et super vestem meam miserunt sortem* c. a b c h δ γ Tert. — V 45 vg. a sexta autem hora, aur. *et postquam crucifixus est* a sexta cet. c. a b c. — V 48 vg. acceptam spongiam, aur. *accepta spongia* c. a b g^1 h. — V 65 vg. habetis custodiam, aur. habetis *custodes* c. a b c d f f^2 g^1.

C 28, 19 vg. euntes ergo, aur. euntes *nunc* c. a b d h.

Marc.

C 1, 5 vg. hierusolymitae universi, aur. (universi om.) c. c f *δ*; vg. iordane flumine, aur. *iordanen* (flumine om.) c. a b d. — V 6 vg. locustas, aur. *lucustas* c. b d f l; vg. et praedicabat, aur. *qui praedicabat* c. c. — V 7 vg. venit, aur. *veniet* c. d. — V 8 vg. baptizavi aqua, aur. bapt. *in* aqua c. a b c f f^1 g^1 gat. mm.; vg. baptizabit spiritu sancto, aur. *baptizavit* spir. sc. c. b d l. — V 9 vg. et factum est, aur. factum est *autem* c. *γ*. — V 11 vg. in te conplacui, aur. in *quo* conplacui (c. b). — V 13 vg. ministrabant illi, aur. ministr. *ei* c. a b c d f *γ*. — V 15 vg. credite evangelio, cred. *in evangelium* c. a c d l (in evangelio). — V 23 vg. exclamavit, aur. *clamavit* c. *δ*. — V 29 vg. et pratinus egredientes, aur. *egressus autem* c. b c f^2. — V 30 vg. decumbebat, aur. *discumbebat;* vg. de illa, aur. de *ipsa* c. *γ*. — V 35 vg. surgens egressus abiit, aur. surgens abiit (egressus om.) c. b c d e. — V 36 vg. prosecutus est, aur. *secutus* est c. *δ γ*. — V 40 vg. eum et genu flexo dixit, aur. eum *et dicens* c. a b c e. — V 41 vg. extendit, aur. *et extendens* c. a b c e f^1 f^2 l *γ*. — V 43 vg. et comminat . . . . . illum, aur. (omittit) c. b c e. — V 44 vg. et dicit ei, aur. *et ait illi* c. b c e *γ*.

C 2, 1 vg. et iterum intravit Caph., aur. *et cum venisset* Caph. c. c *γ*. — V 2 vg. neque ad ianuam, aur. *usque* ad ianuam c. a d f f^1 g^2 g^2 gat. mm. — V 4 vg. summiserunt, aur. *miserunt*. — V 16 vg. manducat et bibit, aur. manducat (bibit om.) c. a b d e. — V 18 vg. illi, aur. *ei* c. a b l *δ* (pr. m.) *γ*. — V 23 vg. discipuli eius coep. praegredi et vellere, aur. discip. *vero* eius coep. vellere c. b e f^2 (*γ*). — V 26 vg. (var.) licet, aur. *licebat* c. a b d e f f^1 i l *δ*; vg. sacerdotibus, aur. *solis* sacerd. c. b c e f l *δ*.

C 3, 2 vg. acc. illum, aur. acc. *eum* c. c d f^1 f^2 g^1 g^2 l *δ*. — V 3 vg. in medium, aur. in *medio* c. c l. — V 5 vg. cum ira, aur. cum *indignatione* c. a c g^1 g^2 i *γ* (d cum ira indignationis); vg. super caecitate, aur. *supra cecitatem* c. a e l *δ*. — V 11 vg. videbant, aur. *viderent* c. a b d e f g^2 i *δ*; vg. et clamabant, aur. (om. et) c. a b c d f. — V 12 vg. tu es filius dei, aur. *quia* tu es filius dei c. f *δ γ*. — V 18 vg. thaddeum, aur. *tatheum* c. *γ*; aur. *scarioth* (semper) c. a b c d e f f^1 f^2 g^1 g^2 i l. — V 21 vg. in furorem, aur. in *furore* c. *γ* — V 25 vg. dispertiatur, aur. *dispartiatur*. — V 30 vg. habet, aur. *habere* c. a b c d e f^2 g^1 *γ*. — V 31 vg. ad eum, aur. ad *illum* c. b c *γ*.

C 4, 1 vg. turba circa mare super terram erat, aur. turba *stabat in litore* c. c f f^2 g^1 *γ*. — V 2 vg. et docebat illos in parabolis multa, aur. (omittit). — V 8 vg. ferebat unum triginta et unum sexaginta et unum centum, aur. *adferebat fructum unum tricensimum et unum sexagensimum et unum centissimum* c. c f f^1 f^2 g^1 gat. mm. — V 10 vg. parabolas, aur. *de parabolis*. — V 11 vg. (var.) scire, aur. *nosse* c. c f^2 *δ* (pr. m.). — V 20 vg. (sicut versus 8), aur. (similiter) c. c f f^1 f^2 g^1 g^2 i. — V 29 vg. statim, aur. *et* statim; vg. messis, aur. *tempus* messis. — V 36 vg. et aliae naves erant, aur. et al. nav. *simul* erant c. c e f^2 i.

C 5, 1 vg. venerunt, aur. *veniunt* c. γ. — V 9 vg. et dicit ei, aur. *qui respondens dixit* c. c γ. — V 13 vg. concessit, aur. *permisit* c. b e i γ. — V 14 vg. egressi sunt, aur. *egressae* sunt *turbae* c. γ. — V 15 vg. sanae mentis, aur. sanae mentis *qui habuerat legionem* c. δ γ; vg. timuerunt, aur. tim. *valde* c. c γ. — V 19 vg. et non admisit eum, aur. *Iesus vero non permisit ei* c. c d f^1 γ. — V 20 vg. et abiit et coepit, aur. *ille vero egressus* coepit c. c γ. — V 21 vg. transcendisset, aur. *transisset;* vg. et erat circa mare, aur. circa mare (et erat om.) c. d f^1 i. — V 23 vg. vivat, aur. *vivet* c. c e. — V 24 vg. (var.) compr. illum, aur. compr. *eum* c. a c. — V 26 vg. perpessa, aur. *passa* c. a b d e i. — V 28 vg. si vel vestimentum eius tetigero, aur. *si* tetigero vest. eius c. c d e f^1 (adtigero, tangam) δ. — V 30 vg. et statim Iesus cognoscens in semet ipso, aur. *cognovit autem* Ies. c. c e f^1 i γ. — V 31 vg. et dicebant ei, aur. *dixerunt autem* c. c γ. — V 35 vg. veniunt ab archisynagogo, aur. *venerunt ad principem synagogae* c. b c (e) f^1 g^2 γ. — V 36 vg. audito verbo quod dicebatur, aur. audito *hoc* verbo c. c d f i. — V 39 vg. et ploratis, aur. et *quid* ploratis c. b d f i γ. — V 40 vg. ingreditur, aur. *ingrediuntur* c. l δ. — V 41 vg. talitho, aur. *thabitha* c. a b c d i l.

C 6, 1 vg. inde abiit, aur. inde *venit* c. a γ; vg. (var.) seq. illum, aur. seq. *eum* c. a f l γ; vg. discip. sui, aur. discip. *eius* c. d f. — V 2 vg. et facto sabbato coepit, aur. *et coepit sabbatis* c. c γ. — V 3 vg. nonne iste est faber filius mariae, aur. nonne *hic* est *fabri* filius *et* mariae c. a b c e g^1 g^2 i δ (γ hic) gat. mm. — V 6 vg. illorum, aur. *eorum* c. i l γ; vg. circumibat, aur. *circuibat* c. a b d e f g^2 i l δ γ. — V 7 vg. (var.) convocavit, aur. *vocavit* c. γ; dabat, aur. *dans* c. c d e f^1 γ. — V 10 vg. illic manete, aur. *ibi* manete c. a b c f^1. — V 13 vg. ungebant, aur. *ungventes* c. b d i. — V 14 vg. et audivit rex Her., aur. *cum audisset autem Her. rex* c. c γ; vg. manif. enim fact. est nomen eius, aur. manif. enim *ei fuerat* nomen *Iesu* c. c γ; vg. et propter ea, aur. et *ideo* c. a c f^1 γ. — V 16 vg. iohannem, aur. *iohannen* c. f. — V 17 vg. vincit, aur. *alligavit* c. a c d f f^1 i γ. — V 20 vg. herodes enim, aur. her. *vero* c. c γ; vg. et custodiebat eum et audito eo multa faciebat et libenter, aur. et *observabat* eum et *cum audisset illum multa facere libenter* c. c. c γ (partim c. a b). — V 21 vg. et cum dies, aur. cum dies *autem* c. c d γ; vg. caenam fecit, aur. fecit caenam *magnam* c. c γ. — V 22 vg. ipsius herodiadis, aur. (ipsius omis.) c. b c f; vg. rex, aur. *tunc* rex c. c γ. — V 23 vg. quicquid, aur. *quodcumque* c. a b c f^1 γ. — V 25 vg. cumque introis. statim cum festinatione ad regem petivit dicens, volo ut protinus des mihi in disco caput ioh., aur. *illa autem ingressa ad regem confestim petit sibi dari in disco cap. ioh.* c. c (qui omit. confestim) γ. — V 28 vg. dedit illud puellae, aur. (omit. illud) c. b c δ; vg. et puella dedit, aur. *illa autem* dedit c. c γ (b: puella autem). — V 30 vg. et convenientes apostoli, aur. *et reversi* c. c γ. — V 31 vg. qui veniebant et redicbant multi, aur. *quidam euntes et redeuntes* c. f^1. — V 32 vg. ascendentes in navem, aur. ascendentes in *navi* c. a c d f^1

i l δ. — V 34 vg. et exiens vidit multam turbam Ies., aur. *cum vero vidisset* Ies. *turbam* c. c γ; vg. super eos, aur. *illis* c. c γ. — V 35 vg. hora multa fieret, aur. *horae multae fierent* c. f; vg. acc. discip., aur. acc. *ad eum* disc. c. c f δ γ. — V 36 vg. et vicos, aur. et *castella* c. b c f γ; vg. cibos quos manduc., aur. *quod* manduc. c. a b d f f^1 i γ. — V 37 vg. emamus denariis ducentis panes, aur. em. *illis panes ducentorum denariorum* c. c f^1 γ (qui om. illis). — V 38 vg. dicit eis, aur. *ait illis* c. b c f^1 γ; vg. dicunt quinque, aur. dic. *ei* quinque *panes* c. a (b ei) d f i l. — V 39 vg. ut accumbere facerent, aur. ut *discumberent* c. a b c d i γ; vg. secundum contubernia, aur. *per contubernia* c. c γ. — V 47 vg. sero esset, aur. sero esset *factum* c. a b c d f f^1 g^2; vg. ipse solus, aur. *Iesus* solus c. γ. — V 48 vg. erat enim ventus contrarius eis, aur. erat *autem illis* vent. contr. c. a f (enim) b c d; vg. praeterire, aur. *pertransire* (c d: transire). — V 50 vg. omnes enim, aur. omnes *qui*. — V 51 vg. et plus magis intra se stupebant, aur. *illi autem magis stupebant et mirabantur* c. γ (d mirab.). — V 52 vg. abcaecatum, aur. *obtunsum* c. a b c d i. — V 53 vg. et applicuerunt, aur. (omit.) c. a b d f^1. — V 54 vg. cumque egressi essent, aur. *et egressus* c. c. — V 56 vg. introibat, aur. *introisset* c. c γ; vg. infirmos, aur. inf. *suos* c. c.

C 7, 2 vg. communibus manib., aur. *non lotis* manib. c. b c g^2 δ; vg. vitup., aur. add. *eos* (c illos). — V 3 vg. Pharis. enim, aur. Ph. *autem* c. b c f^1 i l γ; vg. nisi crebro laverint, aur. nisi crebr. *pugillo lavent* c. c i (omit. creb., l δ: lavent). — V 4 vg. et a foro nisi baptizantur comedunt, aur. et *cum a foro venerint, nisi bapt. non capiunt cibum* c. c γ (b cib. non cap.) d f^1 i; vg. multa sunt, aur. (omit. sunt) c. d δ. — V 5 vg. non ambulant iuxta; aur. non *secuntur* c. a c d f f^1 i; vg. communibus, aur. *non lotis* c. b c f f^1 l δ γ. — V 6 vg. sicut scriptum est, aur. *et dixit* c. a b (qui dix.) d i. — V 7 vg. in vanum, aur. *in vano* (c: vano); vg. doctrinas praecepta, aur. doctr. *et* praecepta c. c f i. — V 11 vg. profuerit, aur. *proderit* c. b d f f^1 g^1 i l γ. — V 14 vg. advocans iterum, aur. adv. it. *Iesus* c. γ. — V 24 vg. non est enim bonum, aur. (omit. enim) c. l. — V 30 vg. domum suam, aur. *in* dom. suam c. d f f^1 δ γ — V 31 vg. venit per sidon., aur. (omit. venit). — V 32 vg. surdum, aur. *hominem* surd. c. c γ; vg. inponat illi manum, aur. *ei* manum inp. c. a c f (γ).

C 8, 3 vg. et si dimisero, aur. et *dimittere* c. a b d f^1 i γ; vg. nolo — — domum suam, aur. *nolo ne* c. a b d γ f^1 i (in domum). — V 4 vg. poterit quis hic, aur. *possumus* c. γ. — V 6 vg. dabat, aur. *dedit* c. a b c d f i l γ. — V 7 vg. et habebant, aur. *habebant autem et* c. b c γ (habuerunt). — V 10 vg. in partes dalmanuthae, aur. in *finibus magedan* c. c (a b d: partes mag., i: terra mag.). — V 12 vg. spiritu, aur. *in spiritu* c. b c g^1 i; vg. generationi isti, aur. generationi *huic* c. a c d f. — V 15 vg. praeciebat eis, aur. *praecepit Iesus* c. c γ. — V 17 vg. caecatum habetis cor., aur. caec. *est* cor. c γ. — V 19 vg. (var.) quot, aur. *et* quot c. d f l δ. — V 20 vg. et septem panes, aur. (omit. panes) c. a d i; vg. et dicunt ei septem, aur. *at illi dixerunt* septem c.

b c d f f^1 i γ. — V 21 vg. et dicebat eis, aur. et *ait illis* c. b c d f f^1 i γ. — V 23 vg. (var.) et apprehendens manum caeci eduxit, aur. *et adprehensa manu* caeci eduxit c. a c k δ γ. — V 27 vg. dicens eis, aur. (omit. eis) c. a b d i k δ γ. — V 28 vg. unum de prophetis, aur. unum *ex* proph. c. a b c d f f^1 i k γ. — V 33 vg. satana, aur. *satanas* c. b c f^1 g^2 k δ γ gat.; vg. quae sunt hominum, aur. (om. sunt) c. c δ. — V 34 vg. dixit eis, aur. *ait* c. c γ; vg. me sequi, aur. *post* me *venire* c. (b) c d f g^1 i l δ γ gat.; vg. semet ipsum, aur. *se ipsum* c. a d γ (i k: se, omit. ipsum). — V 37 vg. quid dabit homo, aur. *quam* dabit homo c. a γ. — V 38 vg. confundetur, aur. *confundet* c. a b c f g^1 δ.

C 9, 1 vg. adsumit, aur. *adsumpsit* c. a b c d f f^1 g^1 i k δ; vg. solos, aur. *solus* c. a d f^1 k l δ gat. Mart. Tur. — V 4 vg. (var.) faciamus, aur. faciamus *hic* c. e f^1. — V 6 vg. et venit vox, aur. *et ecce vox* c. c f^1. — V 7 vg. nisi Iesum tantum, aur. nisi *solum* Iesum c. a c f^1 k δ γ. — V 11 vg. qui respondens, aur. respondens *Iesus* c. c γ; vg. in filium hominis, aur. *de filio* hominis c. γ. — V 12 vg. quaecumque, aur. *quanta* c. c k. — V 13 vg. et veniens, aur. et *cum venisset* c. a c k γ. — V 14 vg. omnis populus, aur. *omn. multitudo* c. b c i; vg. stupefactus et expaverunt, aur. *expavit* c. γ; vg. salutabant, aur. *salutaverunt* c. a b c d f^1 i δ γ. — V 18 vg. qui respondens eis dicit, aur. *et respondens Iesus ait illis* c. (c) γ (et partim cum d f i k). — V 20 vg. ille ait, aur. ille *dixit* c. c d f γ. — V 25 vg. et exclamans, aur. *clamans* c. d f l. — V 28 vg. et dixit illis, aur. et *ait illis*. — V 29 vg. et inde profecti praetergrediebantur, aur. *et inde egressi ibant per* c. a (partim) c γ. — V 30 vg. et occisus, aur. (omit.) c. a c d k. — V 33 vg. at illi tacebant, aur. *illi autem taceb.* c. c k δ γ; vg. si quidem inter se, aur. inter se *enim* c. a b d f i. — V 35 vg. et accipiens puerum, aur. et *adsumens* puerum c. c. — V 36 vg. quicumque me susceperit, aur. quic. *me suscipit*. — V 37 vg. qui non sequitur nos et prohibuimus eum, aur. et prohibuimus eum, *quia* non seq. nos c. f δ γ. — V 38 vg. ait, aur. ait *illis* c. c γ. — V 41 vg. et quisquis, aur. et *quicumque* c. a b f k; vg. collo eius, aur. *circa collum* eius c. b c k δ. — V 46 vg. eiece eum, aur. *erue eum* c. i (illum) γ. — V 48 vg. omnis enim igne salietur et omnis victima sale salietur, aur. *omnis enim victima salietur* c. b c i f^1 γ (a: omnis hostia, d: sacrificum — salietur).

C 10, 1 vg. et inde exurgens, aur. et *inde exiens Iesus* c. γ; vg. ultra iordan., aur. *trans iordanen* c. c f f^1 i k; vg. conveniunt . . . turbae, aur. *convenit . . . turba* c. a b c d f^1 i k γ. — V 7 vg. ad uxorem suam, aur. *uxori suae* c. a c f δ γ. — V 9 vg. coniunxit, aur. *iunxit* c. e f l. — V 10 vg. de eodem, aur. *de hoc sermone* c. c d f f^1 k γ. — V 12 vg. et si uxor dimiserit, aur. *et mulier si reliquerit* c. c k γ. — V 15 vg. quisquis, aur. *qui* c. c γ; vg. velut parvulos, aur. *sicut puer* c. γ Aug. (alii codd. partim: sicut infans, partim: velut puer). — V 17 vg. eum, aur. eum *dicens* c. a b d f k l γ. — V 19 vg. nosti ne, aur. nosti *ille dixit quae non* c. c; vg. occidas, aur. *accides* c. c γ. — V 20 vg. observavi, aur. *custodivi* c. c f^1 γ. — V 22 vg. qui contristatus, aur. *ille*

autem contr. c. c f^1 γ; vg. verbo, aur. *verbo hoc et* c. a b c d f f^1 γ; vg. moerens, aur. *tristis* c. a b c d f f^1 k γ. — V 24 vg. filioli, aur. (omit.) c. c γ: vg. in regnum dei, aur. (om. in). — V 26 vg. dicentes ad semet ipsos, aur. *inter se* dicentes c. a c γ. — V 27 vg. impossibile est sed non apud deum, aur. (omit. sed non) c. a b c d f; vg. enim, aur. *autem* c. a b e f γ. — 29 vg. domum aut fratres, aur. domum *vel* fr. c. c γ. — V 30 vg. matres, aur. *matrem* c. a b d f f^1 l. — V 32 vg. in Hieros., aur. Hier. c. a b d i; vg. et stupeb. et seq. timeb., aur. et stupeb. *qui sequebantur eum* c. c (partim) γ: vg. eventura, aur. *ventura* c. b c d f γ Mart. Tur. — V 33 vg. scribis, aur. scribis et *senioribus* c. c l γ. — V 34 vg. eum et interficient eum, aur. *et occident eum* c. c f^1 γ. — V 35 vg. accedunt, aur. *accesserunt* c. a b c d f f^1 i γ; vg. facias, aur. *prestes* c. b d f^1 i γ. — V 37 vg. et dix., aur. *illi autem* dix. c. c f γ; vg ad dextr. ad sinistr., aur. *a* dextr. a sinistr. c. k; vg. in gloria tua, aur. in *gloriam tuam* c. b c l Mart. Tur. — V 38 vg. ego bibo, aur. ego *bibiturus sum* c. a b c d (viviturus) γ; vg. baptizor baptizari, aur. baptizari *habeo* c. c γ. — V 42 vg. Ies. autem vocans, aur. *quos cum advocasset* Ies. c. b c d f^1 i γ: vg. dominantur eis, aur. dom. *eorum* c. a b c d f^1 g^2 i k γ — V 43 vg. est autem in vob., aur. (omit. aut.) c a b d f f^1 i; vg. fieri maior, aur. *esse* maior c. a b c d f f^1 i γ Hieron. (δ: primus esse). — V 46 vg. veniunt Hiericho, aur. ven. *in* Hier. c. a c f f^1 l; vg. et proficiente eo de Hier. et discipulis eius et plurima multitudine filius Timei Barthimaeus caecus, aur. *et factum est cum egressi essent ab Hier. cum multa turba ecce quidam caecus filius Timaei Bartimaeus* c. c γ (paene). — V 47 vg. fili david Iesu, aur. (omit. Ies.) c. i k γ. — V 49 vg. praecepit, aur. *iussit* c. a b c f f^1 g^1 (γ); vg. et vocant caecum dicentes ei, aur. *et dicunt caeco* c. a b (qui dic.) i. — V 51 vg. et resp. Ies. dix. illi quid vis tibi faciam, aur. *cui dix. Ies.* quid vis, *ut* faciam tibi c. c γ (partim b). — V 52 vg. ait illi, aur. *dixit ei* c. c (γ).

C 11, 1 vg. mittit, aur. *misit* c. a b c f. — V 2 vg. illud, aur. *illuc* c. l; vg. pullum, aur. pullum *asinae* c. a b c g^2 γ — V 3 vg. dimittet, aur. *dimittit* c. b l. — V 5 vg. dicebant, aur. *dixerunt* c. a b c d f i γ. — V 6 vg. et dimiserunt, aur. et *permiserunt* c. a b d f^1 i γ. — V 7 vg. duxerunt, aur. *adduxerunt* c. c d f γ: vg. inponunt, aur. *inponentes* c. γ. — V 8 vg. vest sua straverunt, aur. vest. sua *sternebant* c. a b c d f^1 i k; vg. alii autem, aur. alii *vero* c. c. — V 11 vg. et introivit, aur. et *cum introisset* c. a b c d f f^1 i γ; vg. cum duodecim, aur. *cum XII discipulis suis* c. a b c d f f^1 g^2 γ — V 13 vg. venit, aur. venit *videre* c. b c d f^1 g^2 i k. — V 14 vg. et respondens dixit, aur. *qui dixit* c. a b i γ. — V 15 vg. et veniunt Hierosolymam, aur. et *venit iterum Hierusolyma* c. b i γ; vg. coepit eiicere vendentes et ementes in templo et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit, aur. *coepit et mensas nummull. eicere vendentes et ementes in templo* et cathedras vendentium columbas evertit. — V 17 vg. docebat dicens eis, aur. docebat *eos* dicens c. γ. — V 18 vg. principes sacerdotum, aur. *summi sacerdotes* c. c d g^2 γ. — V 19 vg. egrediebatur, aur. *egredie-*

bantur c. c d. — V 21 vg. dicit ei, aur. *ait illi* c. a c d f i γ; vg. rabbi, aur. (omit.); vg. ficus, aur. *ficulnea* c. γ. — V 23 vg. quicunque, aur. *si quis* c. γ; vg. fiat fiet ei, aur. (omit. fiat) c. a b c f¹ i k. — V 25 vg. ad orandum, aur. *ad orationem* c. c f γ Cypr.; vg. peccata, aur. *delicta* c. c d f¹ i. — V 27 vg. rursus, aur. *iterum* c. a c d f g¹ k γ: vg. ambularet, aur. *deambularet* c. a c d; vg. accedunt, aur. *accesserunt* c. b γ: vg. summi sacerdotes, aur. *principes sacerdotum* c. c γ. — V 28 vg. dicunt illi, aur. dic. *ei* c. a c d f γ; vg. ut ista facias, aur. (omit.) c. a b i γ. — V 29 vg. interrogabo, aur. *interrogo* c. a b c f f¹ i k l γ; vg. unum verbum, aur. un. *sermonem* c. c k γ. — V 31 vg. secum, aur. *inter se* c. a d f γ. — V 32 vg. timebant populum, aur. *timemus plebem* c. b d i γ (a c: timemus populum); vg. habebant, aur. *sciebant* c. a b c d f f¹ i k γ. — V 33 vg. dicunt, aur. *dixerunt* c. a b c d f i k l γ.

C 12, 1 vg. homo, aur. *homo quidam* c. c γ; vg. saepem, aur. *sepe* c. f γ; vg. agricolis, aur. *colonis* c. b c d f¹. — V 2 vg. ad agricolas, aur. *ad colonos* c. b c d f¹ i γ; vg. ut ab agricolis acciperet de fructu vineae, aur. *ut darent illi de fr. vin.* c. b c d f f¹ i (k) γ. — V 4 vg. et iterum, aur. iterum c. c i γ; vg. et illum, aur. et *ipsum.* — V 5 vg. quosdam caedentes, aur. *ex eis* quosdam *caeciderunt* c. a b i γ (omittunt: ex eis) c d; vg. occidentes, aur *occiderunt* c. a b c d i k γ. — V 6 vg. adhuc ergo unum habens filium carissimum et illum misit ad eos novissimum dicens quia, aur. *novissime autem misit filium suum quem habebat unicum dilectissimum dicens* c. c γ. — V 9 vg. colonos, aur. colonos *illos* c. c γ. — V 14 vg. vides in faciem, aur. *accipis fac.* c. a b; vg. doces, aur. doces *dic ergo nobis* c. a b c d i; vg. an non dabimus, aur. an non (omit. dab.) c. a b c d i l. — V 15 vg. qui sciens versutiam eorum, aur. *Iesus vero cum vidisset simulationem* eorum c. a c (partim.) γ. — V 16 vg. attulerunt, aur. *obtulerunt* c. γ; vg. inscriptio, aur. *superscriptio* c. c d δ γ. — V 17 vg. igitur, aur. *ergo* c. c γ; super eo, aur. super *eum* c. a d k l γ. — V 18 vg. interogabant, aur. *interrogaverunt* c. c l γ. — V 20 vg. erant, aur. *fuerunt apud nos* c. b c d i (f¹ k γ: fuerunt). — V 21 vg. iste, aur. *ipse* c. c γ. — V 22 vg. et acceperunt eam similiter septem, aur. *deinde omnes septem acciperunt eam* c. c (partim.) γ; vg. defuncta, aur. *mortua* c. d i k γ. — V 24 vg. scientes, aur. *intelligentes* c. b c d f¹ i γ. — V 26 vg. super rubum, aur. *in rubo* c. c f¹ γ. — V 28 vg. accessit, aur. *accedens* c. a b c; vg. quoniam, aur, *quod* c. c f¹ g² γ; vg. primum omnium mandatum, aur. *primo* omn. mand. — V 29 vg. primum, aur. *primo* (similiter). — V 31 vg. simile est illi, aur. *simile huic* c. c f¹ i k γ. — V 33 vg. et ut diligatur, aur. et *diligendus* c b i γ; vg. holocautomatibus et sacrificiis, aur. (omit. holoc.). — V 34 vg. audebat, aur. aud. *amplius* c. a c f¹ γ. — V 36 vg. dixit dominus, aur. *dicit* dom. c. k. — V 37 vg. audivit, aur. *audiebat* c. a b c d f¹ i k γ. — V 38 vg. et dicebat eis in doctrina sua, aur. *ipse autem docebat eos dicens* c. c γ; vg. qui volunt in stolis, aur. *in stolis volunt* c. γ. — V 39 vg. caenis, aur. *conviviis* c. b d i. — V 41 vg. iactaret, aur. *mittebat* c. a c (mittebant). — V 42 vg. una vidua, aur. *quaedam*

vidua c. c *γ*; vg. duo minuta, aur. *aera minuta duo* c. b *γ* (c d i: aera duo). — V 43 vg. misit qui miserunt, aur. *misit* c. a b c i. — V 44 vg. quae habuit, aur. *quem* habuit c. c k *γ*.

C 13, 2 vg. vides has omnes magnas aedificationes, aur. *videtis haec omnia magna aedificia amen dico vobis quoniam* c. b c (e) f¹ i *γ* (a d: has structuras magnas, k l: amen dico vob.); vg. lapis, aur. *hic* lap. c. a b d *γ*. — V 3 vg. separatim. aur. *seorsum* c. b d i *γ*; vg. iacobus, aur. *iacob*. — V 8 vg. gens contra gentem, aur. gens *super* gent. c. a i k l *γ*; vg. haec, aur. haec *autem* c. *γ*. — V 9 vg. vosmet, aur. *vos* c. a d i k. — V 11 vg. praecogitare, aur. *cogitare* c. c d f¹ i l *γ* Mart. Tur. — V 12 vg. consurgent, aur. *exurgent* c. k (exurgebit). — V 14 vg. desolationis, aur. (add.) *quod dictum est a danihelo propheta* c. c k l *δ γ*; vg. legit, aur. *leget*. — V 15 vg. quid, aur. *quicquam* c. c. V 16 vg. tollere, aur. *et* tollere. — V 18 vg. orate vero, aur. orate *ergo* c. c. V 19 vg. fient, aur. *erunt post haec* c. c d *γ*. — V 22 vg. portenta, aur. *prodigia* c. a c d i *γ* Cypr. — V 24 vg. contenebrabitur, aur. *obscurabitur* c. a c *δ γ*. — V 25 vg. virtutes quae sunt in caelis, aur. virt. *caelestium* c. d *γ*. — V 26 vg. virtute multa, aur. virt. *magna* c. a k *γ*. — V 29 vg. in ostiis, aur. in *ianuis* c. a c f¹ *γ*. V 30 vg. transibit, aur. *transiet* c. a c f¹ i l. — V 33 vg. videte, aur. *videte itaque* c. c f¹ *γ*; vg. nescite enim, aur. (omit. enim) c. c *γ*. — V 34 vg. dedit, aur. *dans* c. c e f¹ *γ*; vg. cuiusque, aur. *unicuique* c. a c e f¹ i; vg. operis, aur. op. *sui* c. c *δ*; vg. ut vigilet, aur. *vigilare* c. *γ*. — V 35 vg. vigilate ergo, aur. *sic ergo vigilate* c. c *γ* (e k: sic, om. ergo); vg. an mane, aur. *aut* mane.

C 14, 1 vg. azyma, aur. *azima* c. l *γ*. — V 3 vg. nardi spicati, aur. nardi *pistici* c. d f g¹ g² i k *γ*. — V 5 vg. poterat enim, aur. (om. enim) c. d; vg. eam, aur. *eum*. — V 6 vg. quid illi, aur. *ut quid illi* c. c *γ*. — V 9 vg. evang. istud, aur. *hoc* evangelium. — V 10 vg. summos sacerdotes, aur. *principes sacerdotum* c. c f *γ*. — V 13 vg. mittit, aur. *misit* c. c d f f¹ i k; vg. dicit eis, aur. *ait eis* c. c *γ*; vg. baiulans, aur. *portans* c. a c d f¹ k. — V 15 vg. caenaculum grande, aur. caenac. *grandem* c. i; vg. parate, aur. *parabitis* c. c. — V 18 vg. discumbentibus eis, aur. *discubuit cum eis*. — V 19 vg. ei singillatim, aur. *singuli* c. a d f f¹ i *γ*. — V 21 vg. bonum erat ei, aur. bon. *illi* c. c d k *γ*. — V 25 vg. genimine, aur. *hoc* gen.; vg. illum cum, aur. illum *quo* c. a. — V 27 vg. et ait eis, aur. *tunc* ait *illis* c. c d f¹ *γ* (i *δ*: ait illis); vg. scandalizabimini in nocte ista, aur. *scandalum habebitis* c. *γ*; vg. quia scriptum, aur. script. est *enim* c. k; vg. oves, aur. oves *gregi* c. c. — V 29 vg. petrus autem, aur. *petrus vero respondens* c. c k *γ* (respondit); vg. non ego, aur. ego *numquam scandalizabor* c. d f *γ* (non sc.). — V 31 vg. tibi, aur. *tecum* c. a c f f¹ k l *γ*. — V 33 vg. adsumit, aur. *adsumpsit* c. c d f i k *δ* Mart. Tur. — V 35 vg. transiret, aur. *pertransiret* c. c *γ*. — V 37 vg. et venit, aur. *et venit ad discipulos* c. c. — V 38 vg. ut non intretis, aur. *ne intretis* c. a d f *γ*; vg. caro vero, aur. caro *autem* c. *γ*. — V 39 vg. abiens, aur. *abiit* c. a c d f f¹ k. — V 43 vg. turba multa, aur. (om. mult.) c. a; vg. lignis, aur. *fustibus* c. a c d f f¹ g¹ k *δ γ*; aur.

(add.) *missi* c. c f^1 g^2 l γ Mart. Tur. — V 44 vg. ducite, aur. *adducite* c. k γ. — V 46 vg. iniecerunt in eum, aur. (om. in eum) c. a d f^1. — V 47 vg. unus autem quidem, aur. (om. quid.) c. c f f^1 k; vg. summi sacerdotis, aur. *principis sacerdotum* c. c d f f^1 γ. — V 48 vg. lignis, aur. *fustibus* c. a c d f f^1 k γ. — V 49 vg. (var.) adinpleantur, aur. *inpleantur* c. a d f k l. — V 52 vg. profugit nudus ab eis, aur. *fugit nudus* c. c k. — V 53 vg ad summum sacerdotem, aur. ad *principem* sacerdotum c. c f^1 γ; vg. conveniunt, aur. *convenerunt* c. c d f^1 g^1 δ γ. — V 54 vg. secutus est, aur. *sequebatur* c. c d f^1 k γ; vg. intro, aur. *intus* c. c; vg. summi sacerdotis, aur. *principis sacerdotum* c. γ. — V 55 vg. summi sacerdotes, aur. *principes autem sacerdotum* c. a c f^1 γ; vg. omne concilium, aur. *universum conc.* c. d f^1 γ; vg. adversus, aur. *adversum* c. d l; vg. nec inveniebant, aur. *non* inven. c. a c k γ. — V 57 vg. et quidam surgentes, aur. *alii autem exurgentes* c. c f^1 γ; vg. test. ferebant, aur. test. *dicebant* c. c d f^1 k. -- V 58 vg. per triduum, aur. *post* triduum c. c d f^1 k l γ. — V 60 vg. et exurg. summus sacerdos, aur. *tunc* exurg. *princeps sacerdotum* c. c f^1 γ; vg. in medium, aur. *in medio* c. a c k l γ: vg. interrogavit, aur. *interrogabat* c. d k γ. — V 61 vg. tacebat et nihil respondit, aur. *tacebat* (omit. cetera) c. k; vg. rursum, aur. *rursus*; vg. et dicit, aur. *dicens* c. γ. — V 62 vg. Iesus autem dixit, aur. *Iesus vero ait* c. c γ: vg. a dextris, aur. *ad dexteram* c. a c f^1. — V 63 vg. scindens, aur. *scidit* c. c d f^1 γ; vg. ait, aur. *et ait* c. c d f^1 γ. — V 64 vg. qui omnes, aur. *omnes autem* c. c d. — V 65 vg. prophetiza, aur. proph. *nobis christe* c. gat. — V 66 vg. et cum esset Petr., aur. *Petrus autem cum esset* c. c γ. — V 67 vg. illum, aur. *cum* c. a γ. V 68 vg. exiit, aur. *exiens*. — V 70 vg. rursus, aur. *iterum* c. a c d f^1 k γ; vg. dicebant, aur. *dixerunt* c. c d f^1 γ. — V 72 vg. et statim, aur. et *continuo* c. c f^1 k γ.

C 15, 1 vg. et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes, aur. *cum autem mane factum esset consilium fecerunt principes sacerdotum* c. c (qui habet summ. sacerd.) γ; vg. vincientes Ies., aur. *et vinctum* Ies. c. a c d f^1 γ Mart. Tur. — V 2 vg. Pilatus, aur. Pil. *dicens* c. c k. — V 4 vg. Pilatus autem rursus, aur. *iterum pilatus*. — V 6 vg. per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex vinctis quemquam petissent, aur. per diem aut. *solemnem consueverat praeses dimittere eis unum vinctum quem voluissent* c. c f^1 (qui habent: solebat pro consv. et f: ex vinctis pro vinctum) γ. — V 8 vg. sicut semper faciebat, aur. *sicut consueverat facere* c. c γ. — V 9 vg. eis et dixit, aur. *illis dicens* c. c γ. — V 11 vg. pontifices autem concitaverunt turbam, aur. *scribae autem persvaserunt pilato* c. c (qui habet turba pro pil.) γ. — V 13 vg. at illi iterum, aur. *illi vero* c. c γ; vg. clam., aur. (add.) *dicentes* c. c d γ gat. — V 14 vg. Pil. vero, aur. Pil. *autem* c. a c k δ. — V 15 vg. Pil. autem, aur. *tunc* Pil. c. c. — V 16 vg. convocant, aur. *convocaverunt* c. c d. — V 17 vg. induunt — inponunt, aur. *induerunt* — c. d, *inposuerunt* c. c d f^1. — V 18 vg. coeperunt salutare eum, aur. *salutaverunt eum dicentes* c. c (qui habet: salutabat). V 19 vg. consp.

eum, aur. consp. *ei* c. c f[1]. — V 20 vg. vestimentis suis, aur. *vestimenta sua* c. c k (vest. eius); vg. et educunt illum, aur. *et duxerunt* c. c d. — V 21 vg. quempiam, aur. *quendam* c. c δ γ Mart. Tur. — V 22 vg. perducunt, aur. *duxerunt* c. c; vg. Golg. locum, aur. (omit. locum) c. c. — V 25 vg. et crucif., aur. *quando crucif.* c. γ. — V 26 vg. inscriptus rex, aur. *scriptus* (add.) *hic est rex* c. d γ. — V 27 vg. sinistris eius, aur. sinistris (omit. eius) c. c. — V 28 vg. reputatus, aur. *deputatus* c. c l γ. — V 29 vg. (var.) destruit — aedificat, aur. *destrues — reaedificas* c. c. — V 30 vg. fac temet ipsum, aur. *te fac* c. c d. — V 31 vg. summi sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis, aur. *scribae cum principib. sacerdotum inridentes cum* c. c γ. — V 32 vg. ut videamus et credamus, aur. *et credimus ei* c. c; vg. crucifixi, aur. *adfixi* c. d k γ. — V 33 vg. et facta hora sexta, aur. *et cum hora esset sexta* c. c k γ. — V 35 vg. audientes dicebant, aur. (om. diceb.). — V 36 vg. sinite, aur. *sine* c. c d k; vg. ad deponendum, aur. *et deponit* c. d γ. — V 38 vg. in duo, aur. *in duas partes* c. c d f[1] i k γ gat.; vg. a sursum, aur. *a summo* c. c d i γ. — V 41 vg. et cum, aur. *quaecum* c. c d f[1]; vg. hierusolymam, aur. *hierosolyma* c. d f[1] k l δ. — V 44 vg. accercito centurione. aur. *vocans centurionem* c. c d f[1] γ. — V 45 vg. et cum, aur. *qui* cum c. c. — V 46 vg. sindone, aur. *in sindone* c. c f[1]; vg. de petra, aur. *in* petra c. c d f[1] k l. — V 47 vg. aspiciebant, aur. *notaverunt sibi locum* c. c γ (d f f[1] omitt. sibi).

C 16, 1 vg. et cum transisset, aur. cum *praeterisset* c. c f[1] γ; vg. emerunt, aur. *abeuntes* emerunt c. c d f[1] γ; vg. ut venientes unger. aur. *ungverent* c. c d f[1]. — V 2 vg. veniunt, aur. *et venientes* c. c d γ. — V 4 vg. et respicientes, aur. *et aspicientes* c. c γ: vg. erat quippe, aur. erat *enim* c. c γ. — V 5 vg. in dextris, aur. in *monumento* c. γ; vg. coopertum stola candida, aur. *in stolam candidam* c. γ; vg. obstupuerunt, aur. *expaverunt* c. c d f[1] γ. — V 6 vg. dicit illis, aur. *dixit eis* c. c γ; vg. posuerunt eum, aur. *positus erat* c. γ. — V 8 vg. exeuntes fugerunt, aur. (om. fuger.); vg. tremor, aur. *timor* c. c. — V 9 vg. autem mane, aur. autem *Iesus* mane c. c. — V 10 vg. illa vadens, aur. *illa autem praecurrens* c. c; vg. fuerant, aur. *erant* c. c. — V 12 vg. ex eis, aur. ex *his* c. f[1]; vg. ostensus est in alia effegie, aur. *apparuit in aliam effigiem* c. c f[1] (γ). — V 14 vg. novissime, aur. noviss. *autem* c. c g[1]; vg. duritiam — incredulitatem, aur. *incredulitati — duritiae.* — V 15 vg. euntes, aur. *ite;* vg. omni creaturae, aur. *universae* creat. c. c γ Ambr. Mart. Tur. — V 19 vg. et dominus quidem, aur. et dom. quid. *Iesus* c. c f[1] γ.

Luc.

C 1, 5 vg. fuit, aur. fuit *autem* c. γ. — V 7 vg. processissent, aur. *processerat* c. l (processerant). — V 8 vg. fungeretur, aur. (add.) *zacharias* c. b c f f[1] g[1] l γ. — V 9 vg. forte, aur. *sorte* c. b c d e l. — V 10 vg. multitudo erat populi orans, aur. mult. *orabat* c. b c f[1] g[1] l γ. —

V 11 vg. altaris incensi, aur. (omitt. alt). — V 12 vg. inruit super eum, aur. *cecidit* super eum c. b c d f l γ. — V 15 vg. sicera, aur. *siceram* c. b c l δ; vg. ex utero, aur. *in* utero c. c l. — V 25 vg. quia, aur. *quid* c. a b l; vg. auferre, aur. *auferri*. — V 26 vg. in mense autem sexto, aur. *eadem autem tempore* c. a b c f^1 γ Ambr.; vg. a deo, aur. *a domino* c. b c f^1 l γ Aug. — V 28 vg. in mulieribus, aur. *inter mulieres* c. a b c d e f^1 l γ Tert. Ambr. — V 29 vg. quae cum audisset, turbata est in sermone eius et cogitabat, qualis esset ista salutatio, aur. *ipsa autem ut vidit mota est in introitu eius et erat cogitans quid sic benedixisset eam* c. a b f^1 l (partim c. c f) γ. — V 30 vg. angelus, aur. ang. *domini* c. a b f^1 f^2 g^1 l γ gat. — V 34 vg. cognosco, aur. *cognovi* c. g^1 l γ (a: novi) Ambr. Hier. Vigil. Thaps. — V 35 vg. obumbravit, aur. *inumbrabit* c. a. — V 37 vg. non erit imposs., aur. non *est* imposs. c. a b c d e f f^1 f^2 l γ Ambr. — V 38 vg. fiat mihi, aur. *contingat* mihi c. c d f^1 f^2 l γ Ambr. — V 39 vg. iuda, aur. *iudeae* c. b c e f f^1 l. — V 45 vg. (var. am. fuld.) credidit — sunt ei, aur. *credidisti* — sunt *tibi* c. a b c e f f^1 l (δ) γ for. perus. Ambr. Aug. Vers. Angl.-Saxonica. — V 50 vg. in progenies et progenies, aur. *in progeniae et progeniae* c. γ. — V 51 vg. cordis sui, aur. *cordis ipsorum* c. b f f^1 l. — V 54 vg. (var.) memorari, aur. *recordatus* c. a γ. — V 56 vg. quasi mensibus tribus, aur. (omitt. quasi) c. a b d e f^1 g^1 l γ Ambr.; vg. in domum suam, aur. *in domo sua* c. l (pr. m.). — V 59 vg. die octavo, aur. *die octava* c. b e f^1; vg. (var.) patris eius, aur. patris *sui* c. d δ. — V 62 vg. innuebant, aur. *annuebant* c. a b c e f^1 g^1 l. — V 63 vg. universi, aur. *omnes* c. c e f^1 l δ (sec. m.) γ. — V 64 vg. apertum est autem illico os eius et lingva, aur. *et continuo resoluta est lingva* c. a (paene) b (c) f^1 g^1 γ. — V 65 vg. factus est, aur. *factum est* c. d; vg. super omnia montana, aur. *et in universa* mont. c. b c f g^1 γ. — V 66 vg. quid putas, aur. quid *utique* c. b d f^1 l γ. — V 71 vg. salutem ex, aur. *et liberavit nos ab* c. b c f^1 f^2 g^1 l.

C 2, 1 vg. ut describeretur, aur. ut *profiteretur* c. a b d e f^2 g^1 l Ambr. — V 2 vg. haec descriptio, aur. haec *professio* c. a b c d f^1 f^2 l Ambr.; vg. (var.) praeside Cyr., aur. *a* praeside Cyr. c. b c f^1 l δ γ. — V 5 vg. maria desponsata sibi uxore praegnante, aur. *maria uxore sua* (c. a b l) *cum esset in utero habens* c. f^1 l γ. — V 7 vg. filium suum, aur. (suum erasum inc. m.) c. b c f^1 g^1 l Ambr.; vg. reclinavit eum, aur. *posuit* c. b c f f^1 g^1 l γ Ambr. Vigil. Thaps. — V 8 vg. et pastores, aur. pastores *autem* c. a b d e f f^1 f^2 g^1 l; vg. in regione eadem, aur. in *illa* reg. c. a b c d e f^1 f^2 g^1 l γ. — V 9 vg. circumfulsit illos, aur. circf. *eos* c. γ. — V 10 vg. dixit illis, aur. (om. illis); vg. omni populo, aur. omni *plebi* c. b c f^1 l. — V 15 vg. discesserunt angeli, aur. *discessit — angelus* c. b c e f^1 l γ; vg. (add.) in caelum, aur. (omitt.); vg. pastores, aur. (add.) *vero* c. γ. — V 17 vg. videntes autem cognov., aur. *et* cognov. c. a b c f^1 l. — V 20 vg. glorificantes et laudantes, aur. *magnificantes* et laud. c. a b c e f f^1 l. — V 24 vg. hostiam, aur. *hostias* c. a. — V 25 vg. consolationem, aur. *redemptionem*. — V 26 vg. et responsum, aur.

respons. *autem* c. b c d f^1 g^1 l γ. — V 27 vg. in templum, aur. *in templo* c. b c. — V 28 vg. in ulnas suas, aur. in *manus* c. c e f l γ. — V 29 vg. nunc dimittis, aur. *demitte* c. b l Ambr. — V 31 vg. parasti, aur. *preparasti* c. a d f f^1 δ Hil. — V 33 vg. pater, aur. *ioseph* c. a b c e f f^1 f^2 g^1 l δ γ. — V 34 vg. contradicetur, aur. *contradicitur* c. a e. — V 35 vg. pertransibit, aur. *pertransiet* c. a b c d e f l; vg. ex multis cordibus, aur. *multorum cordium* c. a b c d f^1 l γ gat. Hil. Aug. — V 36 vg. Phanuel, aur. *Fanuel* c. b d e f l γ. — V 37 vg. usque ad annos, aur. *annorum* c. a b c d e l Ambr. — V 38 vg. superveniens, aur. *stans* c. a b f l. — V 40 vg. confortabatur plenus sapientia, aur. *conf. spiritu et inplebatur sapientia* c. f γ. — V 42 vg. factus esset, aur. factus esset *Iesus* c. c γ. — V 48 vg. et videntes admirati sunt, aur. *et viso illo expaverunt* c. b c f^1 l γ. — V 49 vg. nesciebatis, aur. *nescitis* c. a b c d e f f^1 gat. — V 51 vg. cum eis, aur. cum *illis* c. a c e.

C 3, 1 vg. iudaeam, aur. *iudeae* c. a b d e l (pr. m.). — V 2 vg. (var.) verbum dei, aur. verbum *domini* c. c d γ. — V 4 vg. libro sermonum Esaiae, aur. libro *verborum* Esaiae c. d. — V 8 vg. fructus, aur. *fructos* c. b l. — V 9 vg. omnis ergo, aur. (omitt. ergo) c. b f^1 γ; vg. exciditur — mittitur, aur. *excidetur — mittetur* c. a b c e l f f^1 δ Lucif. Cal. — V 10 vg. interrogabant, aur. *interrogaverunt* c. b c d e f^1 l. — V 13 vg ad eos, aur. *eis* c. f l; vg. quam const., aur. quam *quod* const. c. a b c f l. — V 14 vg. interrogabant, aur. *interrogaverunt* c. b c d f^1 g^1 l. — V 20 vg. adiecit et hoc, aur. (omitt. et) c. a b l. — V 22 vg. facta est, aur. (add.) *dicens* c. f δ γ. — V 32 vg. obed, aur. *obeth* c. a b e l γ.

C 4, 3 vg. dic lapidi huic ut panis fiat, aur. *dic ut lapides isti panes fiant* c. d γ Iul. Firm. — V 9 vg. mitte te hinc, aur. mitte te (omitt. hinc). — V 10 vg. mandabit, aur. *mandavit* c. a c e f l δ; vg. ut conservent te, aur. (omitt.) c. l. — V 11 vg. et quia in manib., aur. *ut in manib.* (l: super manus). — V 24 vg. ait autem, aur. (add.) *Iesus* c. b c l γ; vg. quia, aur. *quod* c. b f^1 l δ. — V 25 vg. dico vobis, aur. (omit. vobis); vg. facta est, aur. facta *esset* c. δ. — V 32 vg. sermo ipsius, aur. sermo *eius* c. b e l. — V 33 vg. daemonium inmundum, aur. (omit. inm.) c. c γ. — V 34 vg. dicens sine, aur. (omitt. sine) c. a b c d e f f^1 l γ. — V 35 vg. (var.) illi, aur. *illum* c. a b c e f^1 l γ; vg. illum daem., aur. *eum* daem. c. c d e. — V 38 vg. autem, aur. autem *Iesus;* vg. introivit, aur. *intravit* c. a b c l; vg. illum pro ea, aur. *eum* pro ea c. d. — V 39 vg. dimisit illam, aur. misit *eam* c. (a) c d (γ). — V 41 vg. (var.) exiebant etiam, aur. exieb. *autem* c. a b d e f g^1 l δ. — V 42 vg. ab eis, aur. ab *ipsis* c. a b l γ.

C 5, 2 vg. naves stantes, aur. naves *stare* c. b c f^1 l. — V 3 vg. reducere, aur. ut *reduceret* c. δ γ. — V 5 vg. rete, aur. *retia* c. c γ. V 6 (similiter) c. c. — V 8 vg. genua, aur. *ianua*. — V 9 vg. quam ceperant, aur. *quos coep.* c. d. — V 10 vg. Iacobum et iohannem filios zeb., aur. *Iacob* et *Iohannis filii* zeb. c. a b c d e l. — V 11 vg. navibus, aur. *naviculis* c. a b f^1 g^1 l. — V 12 vg. et vid. — et proc., aur.

(omitt. et). — V 16 vg. in desertum, aur. in *deserto* c. b c f l (pr. m.). — V 19 vg. in medium, aur. in *medio* c. b c d e f γ. — V 23 vg. an dicere, aur. *aut* dicere c. a b c d e f^1 g^1 l. — V 25 vg. coram illis, aur. coram *ipsis* c. c. — V 27 vg. exiit, aur. exiit *Iesus* c. b c γ. — V 30 vg. manducatis et bibitis, aur. *manducat* et *bibit* c. a b c d e f f^1 g^1 l γ. — V 36 vg. dicebat, aur. *dixit* c. a b c f l γ; vg. a novo, aur. (omitt.) c. d γ. — V 38 vg. mittendum est, aur. *mittunt* c. a b e f l γ.

C 6. 2 vg. quidam autem, aur. *aliqui* autem c. b l γ. — V 3 vg. quod fecit, aur *quid* fecit c. b f f^1 g^1 l δ. — V 6 vg. et in alio, aur. in alio c. a b c e f l; vg. in synagogam, aur. in *sinagoga* c. a. — V 7 vg. accusare, aur. *unde accusarent* c. γ (a b c d e l habent: accusarent). — V 8 vg. in medium, aur. in *medio* c. a b c d f γ. — V 10 vg. omnibus, aur. *omnibus illis in ira* c. a b l (γ). — V 11 vg. insipientia, aur. *iniquitate* c. b f^1 l; vg. Iesu, aur. *de* Iesu c. b c l. — V 12 vg in montem orare, aur. in montem *solus* orare. — V 16 vg. qui fuit proditor, aur. qui *erat traditor* c. γ. — V 17 vg. loco campestri, aur. loco *plano* c. f l; vg. maritima et tyri, aur. *maritimae* tyri c. a b c f f^1 g^1. — V 21 vg. esuritis, aur. *esuriunt et sitiunt* c. b e f^1 g^1 l γ Ambr.; vg. saturabimini, aur. *saturabuntur* c. b e f^1 g^1 l (γ) Tert. Ambr. — V 22 vg. separaverint — eiecerint, aur. *separant — eicient*. — V 28 vg. benedicite, aur. *benefacite*. — V 30 vg. omni autem, aur. omni (omitt. aut.) c. b f^1 l γ Tert. Aug. — V 33 vg. siquidem et, aur. *cum et* c. c f^1 l γ. — V 35 vg. nihil inde sperantes, aur. nihil *desperantes* c. a b e f f^1 g^1 l γ; vg. merces vestra multa, aur. (add.) *in caelis* c. a c l γ. — V 37 vg. iudicabimini, aur. *de vobis iudicabitur* c. b e l f^1 g^1; vg. condemnabimini, aur. *condemnamini* c. a b c e f^1 g^1 g^2 l Tert. Cypr.; vg. dimittemini, aur. *dimittetur* c. c e g^2 γ. — V 38 vg. eadem quippe mensura, aur. (omitt. quippe) c. a b f g^1 l Tert. Ambr. — V 42 vg. ipse in oculo tuo trabem non videns, aur. *ecce in oculo tuo trabis subiacet* c. a b c d l γ. — V 44 vg. neque enim — colligunt, aur. *neque legunt* c. a b d (l). — V 45 vg. bonus homo, aur. bonus *enim* homo c. a b c f g^1 l; vg. thesauro, aur. *thensauro* (bis) c. a b d e f; vg. profert malum, aur. prof. *mala* c. b g^1 l. — V 47 vg. eos, aur. *illos* c. b; vg. similis sit, aur. similis *est* c. b c d g^1 l Aug. — V 48 vg fundamentum, aur. *fundamenta* c. a b c g^1. — V 49 vg. audivit — — fecit, aur. *audit — — facit* c. a b c e f^1 g^1 l; vg. in quam inlisus est fluvius, aur. *inlisit flumen domui illi* c. a b f f^1 l γ.

C 7, 1 vg. cum autem impl., aur. *et factum est cum impl.* c. b f^1 g^1 l (γ): vg. in aures plebis, aur. in *auribus* plebis c. (a b) f γ. — V 3 vg. misit ad eum, aur. (omitt. ad eum) c. a b c d e f^1 g^1 g^2 l γ. — V 9 vg. nec, aur. *in nullo* c. a b f^1 g^1 l γ Ambr. — V 10 vg. missi fuerant, aur. missi *erant* c. a c d e; vg. servum, qui langverat, aur. (omitt. qui langv.) c. a b c d e f^1 l γ. — V 11 vg. ibat, aur. ibat *Iesus* c. a γ. — V 12 vg. turba civitatis multa, aur. turba multa c. b (e) l. — V 13 vg. super eam, aur. super *illam*. — V 14 vg. et ait, aur. et ait *Iesus* c. c f f^1 l γ. — V 16 vg. deus visitavit, aur. visitavit *dominus* c. c l; vg. plebem suam. aur. (add.) *in bono* c. a b c e f^1 g^1 l γ. — V 17 vg. in

universam Iudaeam, aur. in *universa Iudaea* c. b f l (pr. m., a e habent: tota Iudaea). — V 19 vg. de discipulis, aur. *ex discip.* c. a γ; vg. (var.) misit ad dominum, aur. misit ad *Iesum* c. b f. — V 22 vg. euntes, aur. *ite* c. b f^1 l γ; vg. quia caeci vid., aur. (omitt. quia) c. a b c l; vg. claudi ambul., aur. *et* claudi amb. c. e. — V 24 vg. in desertum, aur. *in deserto* c. a l. — V 27 vg. praeparabit, aur. *praeparavit* c. a b d e f l; vg. ante te, aur. (omitt.) c. a d l. — V 28 vg. dico enim, aur. dico *autem* c. f γ. — V 29 vg. baptizati baptismo, aur. bapt. *baptismum* c. a b c e l. — V 32 vg. cantavimus, aur. *cantabimus* c. d; vg. lamentavimus, aur. *lamentabimus.* — V 37 vg. ut cognovit, aur. ut *quod* cognovit; vg. in domo, aur. in *domum* c. f. — V 38 vg. et unguento unguebat, aur. *unguebat unguento* c. a b c d e l (qui habent: et). — V 40 vg. dixit ad eum, aur. (omitt. ad eum). — V 42 vg. (var.) diliget, aur. *diligit* c. d f g^1 l δ. — V 43 vg. respondens simon, aur. *et* resp. simon. — V 47 vg. (var.) remittentur, aur. *remittuntur* c. a δ. — V 48 vg. dixit autem ad illam remittuntur tibi peccata, aur. *et ait illi Iesus remissa sunt tibi peccata* c. f^1 l γ (partim c. b c d). — V 49 vg. discumbebant, aur. *recumbebant* c. b c d γ.

C 8, 1 vg. (var.) civitatem et castellum, aur. *civitates et castella* c. (a) b c e f γ; vg. duodecim, aur. (add.) *discipuli* c. a b c f. — V 2 vg. mulieres aliquae, aur. (omitt. aliq.) c. b l (a c f habent pro aliq. quaedam); vg. spiritibus malignis, aur. spir. *inmundis* c. a b c d γ gat. mm.; vg. de qua, aur. *ea* qua c. γ. — V 3 vg. (var.) Chuza, aur. *Chuzae* c. b d δ; vg. (var.) eis, aur. *ei* c. b (Tertull.). — V 4 vg. cum autem, aur. cum *ergo* c. b l; vg. per similitudinem, aur. *similitudinem talem ad illos ecce* c. b (e) l (γ). — V 6 vg. supra petram, aur. *super* petram c. a c d f^1 l δ — V 7 vg. inter spinas, aur. *super* spinas. — V 8 vg. ortum, aur. *exortum* c. l γ. — V 9 vg. interrogabant, aur. *interrogaverunt* c. b c f f^1 g^1 l γ. — V 12 vg. deinde venit, aur. venit *autem* c. a b c e f^1 l γ; vg. eorum, aur. *illorum* c. b f l. — V 13 vg. qui cum, aur. *hii sunt* qui cum c. a b c f f^1 γ; vg. radicem, aur. *radices* c. a b c f f^1 l γ δ. — V 14 vg. audierunt, aur. *audiunt* c. a b c l γ δ. — V 15 vg. bono et optimo, aur. (omitt. et optimo) c. a b c d e f^1 g^1 g^2 l γ; vg. afferunt in patientia, aur. *adferent per patientiam* c. b e f f^1 l (γ). — V 16 vg. eam vase, aur. *vaso* c. d f f^1 l; vg. aut subtus; aur. aut *sub* c. (γ). — V 17 vg. nec, aur. *neque* c. c e δ. — V 18 vg. videte ergo, aur. (omitt. ergo) c. a b c f^1 l. — V 19 vg. adire ad eum, aur. (omitt. ad) c. γ. — V 20 vg. et nuntiatum, aur. (omitt. et) c. a b c d f^1 g^1 l γ. — V 23 vg. conplebantur, aur. *conplebatur fluctibus navicula* c. (b) c f f^1 l γ. — V 24 vg. tranquillitas, aur. tranq. *magna* c. b g^2 γ δ mm. Vigil. Thaps. — V 25 vg. qui timentes, aur. *et* timentes c. a b c e l γ; vg. quis putas, aur. *quisnam* c. a d e f^1 γ. — V 29 vg. arripiebat, aur. *arripuerat* c. a γ; vg. et vinciebatur, aur. *nam vinctus* c. b f^1 g^1 l γ; vg. custoditus, aur. *custodiebatur* c. b c d f^1 g^1 l γ; vg. in deserta, aur. in *deserto* c. c f f^1 γ. — V 30 vg. intraverunt, aur. *introierunt* c. γ. — V 32 vg. pascentium in monte, aur. (omitt. in monte) c. b c f^1 l γ; vg. et rogabant eum ut per-

mitteret eis in illas ingredi, aur. *et rogaverunt illum* (c. b c f[1] l γ) *ut in illos irent* c. b f[1] l γ. — V 33 vg. suffocatus est, aur. *suffocati sunt* c. b c f[1] l γ. — V 36 vg. illis et qui, aur. illis qui c. a b c d f g[1] l (γ). — V 45 vg. quis est, qui me, aur. *quis me* c. b c d Tert. Hilar. Ambr. Aug. — V 49 vg. a principe, aur. *ad principem* c. c f (γ) δ. — V 51 vg. venisset domum, aur. ven. *ad* domum c. g[2]. — V 52 vg. non est mortua, aur. non est *enim* mort. c. c d f l δ, aur. (add.) *puella* c. c f[1] γ. — V 53 vg. mortua esset, aur. mortua *est* c. d e l γ mm.

C 9, 1 vg. convocatis, aur. *et* convoc.; vg. super omnia, aur. *supra* omnia. — V 3 vg. tuleritis, aur. (add.) *vobis;* vg. peram, aur. (add.) *calciamenta* c. a b c e g[1] l γ. — V 10 vg. qui est Bethsaida, aur. *quod* est Beths. c. b c d e l γ. — V 16 vg. benedixit illis, aur. bened. *eos* c. c e γ. — V 18 vg. erant, aur. erant *autem* c. b g[1] l; vg. discipuli, aur. (add.) *eius* c. f. — V 29 vg. facta est, aur. *factum* est c. a d f δ gat. mm. — V 33 vg. et faciamus, aur. (omitt. et) c. l γ. — V 45 vg. interrogare eum, aur. interr. *illum* c. b. — V 48 vg. me receperit, aur. me *recipit* c. a e f. — V 50 vg. nolite, aur. *sinite eum et* nolite c. a (illum pr. eum) f l γ. — V 51 vg. hierusalem, aur. *in hierus.* c. a d f δ. — V 54 vg. Iacobus et Iohannes, aur. *Iacob* et *Iohannis.* — V 55 vg. conversus, aur. (add.) *Iesus* c. f; vg. illos et dixit, aur. (omitt. et dixit) c. l δ. — V 58 vg. caput, aur. capud *suum* c. b e γ. — V 60 vg. dixitque ei, aur. (omitt. ei); vg. vade, aur. (add.) *et* c. e. — V 62 vg. ait, aur. *et* ait.

C 10, 1 vg. duos, aur. *duo* c. l. — V 4 vg. nolite, aur. nolite *ergo.* — V 6 vg. illum, aur. *illam* c. γ δ. — V 8 vg. quamcumque civitatem, aur. *quacumque civitate* c. a b. — V 9 vg. vos, aur. *vobis.* — V 12 vg. dico, aur. dico *autem* c. a d. — V 19 vg. ecce, aur. *et* ecce c. b c l g[1]. — V 23 vg. videtis, aur. *vos* videtis c. a e f γ. — V 30 vg. relicto, aur. *eo* relicto c. a i. — V 33 vg. iter faciens, aur. iter *transiens.* — V 34 vg. adpropinquans, aur. *adpropians* c. δ; vg. et inponens, aur. *ponens.* — V 41 vg. circa plurima, aur. *erga* pl. c. c f[1] γ Ambr. Hier.

C 11, 1 vg. sicut et Iohannes, aur. (omitt. et) c. a b c f i l γ δ. — V 2 vg. regnum tuum, aur. (add.) *fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra* c. b c d e f i l γ δ (a: fiat voluntas tua) perus. — V 4 vg. in temptationem, aur. (add.) *sed libera nos a malo* c. b c d f f[1] i l γ δ. — V 7 vg. non possum, aur. *et* non poss. — V 8 vg. inprobitatem, aur. *inportunitatem* c. c f[1] g[1]. — V 11 vg. piscem, aur. piscem *petierit* c. (b) c d f. — V 17 vg. (var.) se ipsum, aur. se *ipso* c. δ; vg. (var.) desolatur, aur. *desolabitur* c. c l γ δ. — V 18 vg. in se ipsum, aur. *in semet ipsum.* — V 19 vg. in belzebub, aur. in *belzebul* c. b d f l. — V 22 vg. (var.) distribuit, aur. *distribuet* c. b c i δ. — V 23 vg. dispergit, aur. *dispargit* c. b d (f) g[1] (i l δ) mm. — V 24 vg. cum, aur. cum *autem* c. b d. — V 25 vg. mundatum et ornatum, aur. (omitt. et ornatam) c. γ. — V 32 vg. ad praedicationem, aur. *in* praedicatione c. a b c f f[1] g[1] (e i δ). — V 44 vg. quia estis, aur. *qui* estis c. δ. — V 47 vg. vae vobis quia, aur. vae vob. *qui* c. c i l δ. — V 51 vg. Abel, aur. Abel *iusti* c. c e i. — V 52 vg. quia tulistis, aur. *qui abstulistis* c. i (l: quia

abst.) Hilar. Ambr. Mart. Tur.; vg. qui introibant, aur. qui *intrabant* c. l. — V 53 vg. cum autem haec, aur. (omitt. autem) c. f i l. — V 54 vg. insidiantes ei, aur. (omitt. ei).

C 12, 1 vg. quod est, aur. *quid* est. — V 2 vg. nihil autem opertum, aur. (omitt. autem). — V 3 vg. in aurem, aur. in *aure* c. b c e i l γ. — V 6 vg. dipondio, aur. *dipundio* c. d e f (i: bipundio); vg. coram deo, aur. coram *domino* c. c i. — V 7 vg. pluris estis, aur. *plures* estis c. b c e g^1 l mm. Ambr. — V 8 vg. (var.) in me coram hom. aur. (omitt. in) c. a b c e f l γ. — V 10 vg. et omnis, aur. *omnis enim*. — V 14 vg. (var.) supra vos, aur. *super* vos c. a b c d l δ Tert. — V 24 vg. pluris, aur. *plures* c. b e f^1 i Mart. Tur. — V 27 vg. nec nent, aur. *non neunt* a b e f f^1 (neque neunt) i l δ; vg. nec Salomon, aur. *quia* nec Sal. c. c e f. — V 30 vg. gentes mundi, aur. gentes *huius* mundi c. b e f f^1 i γ. — V 37 vg. ministrabit, aur. *ministravit* c. b d e l. — V 46 vg. ponet, aur. *ponit* c. f i l. — V 54 vg. ita fit, aur. ita *fiet* c. b d γ. — V 55 vg. fit, aur. *fiet* c. b. — V 58 vg. ne forte trahat, aur. ne forte *tradat* c. c e f g^1 δ gat. mm.; vg. apud iudicem, aur. *ad iudicem* c. d f γ δ.

C 13, 4 vg. sicut, aur. *et* sicut c. γ. — V 6 vg. habebat, aur. *habuit* c. c e f f^1 i l γ; vg. in vinea sua, aur. in *vineam suam* c. b (omitt. suam) c e i. — V 8 vg. stercora, aur. *cophinum stercoris* c. a b c d f f^1 i l γ Ambr. Aug. Mart. Tur. — V 10 vg. sabbatis, aur. *sabbato* c. d i. — V 15 vg. respondit, aur. *respondens* c. a c f i. — V 18 vg. existimabo, aur. *aestimabo* c. c γ. — V 21 vg. farinae, aur. *farina* c. a b f^1 (c d l habent: farinam) γ gat. Ambr. Mart. Tur. — V 24 vg. quaerent, aur. *quaerunt* c. c f f^1 g^1 i δ Mart. Tur. — V 25 vg. unde sitis, aur. unde *estis* c. d f^1 f^2 g^1. — V 27 vg. unde sitis, aur. unde *estis* c. b c l γ δ Aug. — V 30 vg. (bis) erunt, aur. *erant* (bis) c. e Aug. in ps. 118. Mart. Tur. — V 32 vg. (var.) tertia, aur. tertia *die* c. a b e f. — V 34 vg. quoties, aur. *quotiens* c. b c d e f f^1 γ.

C 14, 1 vg. intraret, aur. *intrasset* c. a. — V 3 vg. licet, aur. *dicens si licet* c. (a) b c (e) i l δ. — V 10 vg. vocatus, aur. *invocatus*; vg. invitavit, aur. *invitaverit*. — V 14 vg. retribuere, aur. *unde* retribuere c. a f f^1 f^2 l γ. — V 24 vg. gustabit, aur. *gustabunt* c. a b f f^1 l δ. — V 31 vg. adversum, aur. *adversus* c. b c f i l γ.

C 15, 5 vg. humeros, aur. *umeros* c. a d e l. — V 7 vg. super uno pecc., aur. *sub* uno pecc.; vg. paenit. habente, aur. paenit. *agente* c. a c d e f l γ (plures: paenitentiam agentem) Cypr. Ambr. Aug.; vg. non indigent paenitentia. aur. non indig. *paenitentiam* c. b f i l. — V 8 vg. everrit, aur. *evertit* c. δ. — V 14 vg. fames, aur. *famis* c. a d e l. — V 15 vg. misit, aur. *is misit* c. b e; vg. villam suam, aur. (omitt. suam). — V 20 vg. accurrens, aur. *occurrens* c. g^1 δ gat. mm. Mart. Tur.; vg. eum, aur. *illum* c. b c γ. — V 22 vg. in manum, aur. in *manu* c. a b c f f^1 g^1 i l; vg. in pedes, aur. in *pedibus* c. a b c f l.

C 16, 11 vg. credet, aur. *credit*. — V 13 vg. diliget, aur. *diligit* c. c f l. — V 24 vg. intingat, aur. *intinguat* c. f l γ.

C 17, 5 vg. adauge, aur. *auge* c. a f^1 i γ δ. — V 6 vg. (var.) si

haberetis, aur. si *habueretis* c. a b e i l γ δ. — V 7 vg. pascentem, aur. *ovem* pascentem c. a b c f f[1] g[1] g[2] d i l γ; vg. dicet, aur. *dicat.* — V 8 vg. dicet, aur. *dicat.* — V 24 vg. fulget, aur. *fulgit.* — V 28 vg. plantabant et aedificabant, aur. (omitt. et) c. a d e i l δ. — V 34 vg. illa nocte, aur. *in* illa nocte c. e f i l γ; vg. alter relinquetur, aur. *alius* relinqu. c. a γ. — V 35 vg. alter relinqu., aur. *alius* relinqu. c. a γ.

C 18, 11 vg. ceteri hominum, aur. *ceteri homines* c. b c e f i l γ gat. Mart. Tur. Cypr. Hilar. Hieron. Aug. Pelag. Victor. Tun. Fulg. — V 14 vg. dico vobis, aur. *amen* dico vobis c. γ gat. mm. Hilar. Aug.; vg. qui se humiliat, aur. qui se *humiliabit.* — V 17 vg. intrabit, aur. *intravit* c. b d f l. — V 20 vg. moechaberis, aur. *moechaveris* c. f i. — V 40 vg. iussit illum, aur. iussit *eum* c. e δ.

C 19, 21. 22 vg. (var.) austerus, aur. *austeris* c. a b f (l habet: austeris et austerus). — V 23 vg. exigissem illud, aur. exig. *illam* c. c i l γ δ. — V 24 vg. mnam, aur. *mna* c. f. — V 26 vg. ab eo, aur. ab *illo.* — V 28 vg. hierosolymam, aur. *in hierosolyma* c. d f[1] δ. — V 37 vg. (var.) discipulorum, aur. *descendentium* c. g[2] gat. Mart. Tur. for.

C 20, 16 vg. colonos istos, aur. col. *illos* (pr. m.) c. f l. — V 18 vg. (bis) supra, aur. (bis) *super* c. a c d f (e: semel). — V 19 vg. illa hora, aur. *in* illa hora c. γ δ. — V 20 vg. (var.) ut traderent, aur. *et* trad. c. c e f f[1] i l γ. — V 26 vg. mirati, aur. mirati *sunt.* — V 35 vg. illi autem, aur. illi *vero* c. f γ; vg. habebuntur, aur. *habentur* c. c f[1] i l γ δ. — V 36 vg. poterunt, aur. *poterint.* — V 37 vg. resurgant, aur. *resurgunt* c. c d f f[1] l; vg. sicut dicit dominum, aur. sicut *dixit vidi in rubo dominum* c. c f f[1] i l. — V 39 vg. respondentes, aur. *respondens* c. d f[1] i; vg. dixerunt, aur. *dixit* c. i γ.

C 21, 4 vg. abundanti, aur. *habundantiis* c. g[1]. — V 8 vg. quia ego sum, aur. quia ego sum *Christus* c. c e f[1] g[2] i l gat. mm. Tertull. Ambr. — V 30 vg. quoniam, aur. *quia* c. c d f[1] f[2] g[1] g[2] γ gat. Mart. Tur. — V 32 vg. praeteribit, aur. *praeterivit* c. i. — V 33 vg. non transibunt, aur. non *transient* c. b c d e f[1] f[2] l δ. — V 38 vg. manicabat, aur. *diluculo vigilabat* (d: vigilebat).

C 22, 1 vg. azymorum, aur. *azimorum* c. b l. — V 3 vg. (var.) qui vocatur, aur. qui *cognominabatur* c. a b c e f i l γ gat.; vg. unum de duodecim, aur. *unus* de duod. c. b c f l gat. — V 6 vg. sine turbis, aur. sine *turba* c. a b c d e f[1] i l γ δ. — V 12 vg. ostendet, aur. *ostendit.* — V 20 vg. calix novum testamentum, aur. calix *novi testamenti* c. c g[2] gat. mm. — V 22 vg. definitum, aur. *diffinitum*; vg. tradetur, aur. *traditur* c. a b c d g[1] i l gat. mm. — V 25 vg. dixit autem eis, aur. dixit autem eis *Iesus* c. c f[1] l. — V 26 vg. ministrator, aur. *minister* c. l γ. — V 27 vg. quis maior, aur. quis *enim* maior c. a b e f f[1] i l δ; vg. ministrat, nonne qui recumbit, aur. (omitt. nonn. qui rec.) c. a c d e f[1] i l; aur. (add.) *in gentibus quidem qui recumbit in vobis autem non sic sed qui ministrat* c. a c e f[1] l (γ). — V 30 vg. thronos, aur. (add.) *XII* c. a b c d f f[1] l Tert. — V 38 vg. sat est, aur. *satis* est c. c δ. — V 39 vg. discipuli, aur. (add.) *eius* c. a b c e f f[1] i l γ δ. — V 45 vg.

invenit eos, aur. inv. *illos* c. a b e i l δ. — V 47 vg. oscularetur eum, aur. (add.): *hoc autem dederat illis signum, quem osculatus fuero, ipse est* c. b c d. — V 55 vg. in medio atrii, aur. in medio *atrio* c. a b c d e f f^1 i l δ. — V 61 vg. sicut dixit, aur. sicut *dixerat.*

C 23, 8 vg. videre eum, aur. vid. *illum* c. a b e f i l γ. — V 10 vg. (var.) stabant autem, aur. stab. *etiam* c. b e i l. — V 14 vg. inveni, aur. *invenio* c. b c e l. — V 15 vg. nam remisi vos ad illum, aur. nam *remisit eum ad nos* c. f g^1. — V 17 (deest in nonnullis editionibus et Mscriptis Versionis vulgatae); vg. (var.) illum dimittam, aur. (add.): *necesse autem habebat demittere eis per diem festum unum* c. b c d e f l δ. — V 19 vg. in civitate, aur. in *civitatem* c. a d e f^1 l. — V 22 vg. inveni in eo, aur. *invenio* c. b c d e f f^1 l γ δ; vg. in eo, aur. in *eum* c. d. — V 23 vg. instabant, aur. *instabunt.* — V 35 vg. deridebant eum, aur. derid. *illum* c. b c e f l; vg. salvum, aur. *se ipsum* salvum c. d f l γ. — V 36 vg. adferentes, aur. *offerebant* c. b d e f^1 l γ. — V 38 vg. (var.) inscripta, aur. *scripta* c. a c e l γ. — V 40 vg. (var.) increp. eum, aur. incr. *illum* c. b c e l. — V 44 vg. (var.) universa terra, aur. *universam terram* c. (a c d) l. — V 49 vg. stabant autem omnes, aur. (omitt. autem). — V 53 vg. involvit sindone, aur. involvit *in* sindone c. a b c d e f l. — V 54 vg. parasceves, aur. *parasceve* c. f δ.

C 24, 1 vg. paraverant, aur. *praeparaverunt* (a b d l δ: paraverunt). — V 4 vg. secus illas, aur. *iuxta illos* [!] c. a f (qui habent: illas). — V 5 vg. in terram, aur. *in terra* c. d γ. — V 11 vg. deliramentum, aur. *deleramenta* c. c f^1 g^1 δ. — V 19 vg. dixerunt, aur. (add.) *ei* c. d l δ. — V 21 vg. quod haec facta sunt, aur. *quo* haec facta sunt. — V 27 vg. de ipso, aur. de *se* ipso c. (a c). — V 29 vg. (var.) declinata, aur. *inclinata* c. (c d f^1 δ); vg. intravit, aur. *intrabit.* — V 33 vg. (var.) cum ipsis, aur. cum *illis* c. a b f^1 l. — V 36 vg. loquuntur, aur. *loquerentur* c. c e. — V 38 vg. cogitationes, aur. *quare* cogitationes c. a b c e f f^1 l δ gat. mm.; vg. ascendunt, aur. *ascenderunt* c. b. — V 44 vg. ad eos, aur. ad *illos.* — V 49 vg. (var.) virtutem, aur. *virtute* c. Ambr. Hieron. Vigil. Thaps. Fulg. — V 52 vg. adorantes, aur. adorantes *eum* c. f δ gat. mm.

Ioh.

C 1, 4 vg. in ipso vita erat, aur. in ipso vita *est* c. a b c e f f^1 f^2 g^1 foss. gat. mm. for. ℵ D Iren. Cypr. Ambr. Aug. Vigil. Thaps. Syr. Cur. — V 9 vg. erat lux., aur. erat *enim* lux. c. b Mart. Tur. Hilar in Ps. 131; vg. (var.) in mundum, aur. in *hunc* mundum c. a b c f γ Tert. Cypr. Hilar. Aug. (e: hoc mundo). — V 14 vg. gratiae et veritatis, aur. *gratia et veritate* c. a b c e f f^1 γ δ Iren. Novat. Hil. Ambr. Aug. Oros. — V 15 vg. hic erat, aur. hic *est* c. a b c e f f^1 Mart. Tur. — V 18 vg. unigenitus, aur. *nisi* unigenitus c. (a) b c e f^1 f^2 l δ foss. gat. mm. Mart. Tur. for. Iren. Hilar. Ambr. Aug. — V 21 vg. (var.) dicit, aur. *dixit* c. c f f^1 l δ. — V 22 vg. dixerunt ergo ei, aur. *et* dix. ei c. a (b e)

f[1] l; vg. quis es, aur. *ergo dic nobis* quis es c. (a) b c e f[1] l; vg. ut responsum demus, aur. ut *renuntiemus* c. e. — V 23 vg. ait, aur. *et* ait c. c (e) f[1]. — V 24 vg. erant ex Pharisaeis, aur. (omitt. erant) c. a b e l foss. gat. mm. — V 25 vg. et interrog., aur. (omitt. et) c. l. — V 26 vg. ego baptizo, aur. ego *quidem* bapt. c. b c l; vg. medius, aur. *medium;* vg. stetit, aur. *stat* c. a b e f f[1] l δ gat.; vg. non scitis, aur. *nescitis* c. f l δ Cypr. Ambr. — V 27 vg. ut solvam, aur. *solvere* c. a b e f; vg. eius corrigiam, aur. (omitt. eius) c. l δ. — V 28 vg. in Bethania, aur. (omitt. in) c. gat. mm. — V 29 vg. qui tollit, aur. *ecce* qui tollit c. a b c f[1] l γ foss. Cypr. Iul. Firm. Zeno. Veron. Ambr. — V 36 vg. et respiciens, aur. (omitt. et): vg. agnus dei, aur. (add.): *ecce qui tollit peccatum mundi* c. a f[1] l foss. — V 39 vg. dicit eis, aur. (add.) *Iesus* c. l foss.: vg. die illo, aur. die *illa* c. a b. — V 40 vg. secuti fuerant eum, aur. sec. fuerant *Iesum* c. Mart. Tur. — V 42 vg. filius iohanna (var. iona), aur. filius *bariona;* vg. vocaberis, aur. *vocaveris* c. a b e f l. — V 43 vg. in crastinum, aur. in crast. *autem* c. f[1] foss.; vg. galilaeam, aur. (add.): *et proficiscens* c. f[1] l. — V 45 vg. invenit, aur. *et* invenit. — V 47 vg. vidit Ies., aur. *videns autem* Ies. c. a b f[1] l foss.; vg. dicit de eo, aur. *dixit* (omitt. de eo). — V 49 vg. nathanahel et ait, aur. (omitt. et ait) c. b e. — V 50 vg. sub ficu, aur. *cum esses sub arbore ficus* c. a (e) f[1] l Aug.; vg. credis, aur. *propterea credis* c. f[1] l; vg. maius his, aur. *maiora* his c. (a b e f f[1] l foss. Iren. Aug.: maiora horum). — V 51 vg. et dicit ei amen amen dico vobis, aur. (omitt).

C 2, 1 vg. (var.) die tertio, aur. *tertia* die c. a b c e f δ Gaud. Brix.; vg. cana, aur. *chanaan* c. f[1] gat. Gaud. Brix. — V 2 vg. vocatus est autem, aur. voc. autem *erat* c. a f. — V 6 vg. singulae, aur. *singulas* c. l (pr. m.). — V 8 vg. et tulerunt, aur. et *fecerunt sicut dixit illis* c. e f[1] l. — V 9 vg. aquam vinum factam, aur. aquam vinum *factum* c. a b e f l δ. — V 11 vg. cana, aur. *chanaan* c. f. — V 12 vg. fratres eius et discipuli eius, aur. (omitt. et disc. eius) c. a b e f[1]. — V 17 vg. recordati vero, aur. *rememorati* c. a b f[1] l. — V 19 vg. et in tribus diebus, aur. in *triduo* c. a b Tert. Novat. Ambr. Aug. Lact. — V 20 vg. in tribus diebus, aur. (omitt. in) c. a c. — V 22 vg. recordati, aur. *rememorati* c. a b f[1] l gat. foss. — V 23 vg. signa eius, aur. (omitt. eius) c. a b l foss. Aug. — V 25 vg. quis, aur. *aliquis* c. a b l; vg. perhiberet, aur. (add.) *ei;* vg. ipse enim, aur. ipse *autem*.

C 3, 2 vg. venit ad eum, aur. venit ad *Iesum* c. a e f. — V 5 vg. respondit, aur. *et* resp.; vg. (var.) spiritu, aur. spiritu *sancto* c. a Ambr. Aug. Cassiod. Vigil. Thaps. Gelas. Faust; vg. introire in regnum dei, aur. *videre* regnum dei. — V 6 vg. ex carne, aur. *de* carne c. a b e f[1] l; vg. ex spiritu, aur. *de* spiritu c. a b f; vg. spiritus est, aur. (add.): *quia deus spiritus est* c. a e f[1] Tertull. Cypr. Hilar. Ambr. Vigil. Thaps. — V 7 vg. non mireris, aur. *noli mirari* c. a Ambr. Vigil. Thaps. — V 8 vg. sic est, aur. sic *et;* vg. ex spiritu, aur. *ex aqua* et spiritu c. a b (de pro ex) e f[1] foss. mm. Hilar. Vigil. Thaps. — V 11 vg. testamur, aur. *testificamur* c. f f[1] mm. — V 13 vg. et nemo, aur. *dico enim vobis*

nemo. — V 16 vg. daret, aur. *mitteret* c. e f¹; vg. credit, aur. *crediderit* c. e Tertull. — V 18 vg. qui autem, aur. qui *enim*. — V 19 vg. iudicium, aur. iudicium *dei* c. f¹ l foss.; vg. in mundum, aur. in *hunc* mundum c. (a b: hoc mundo) f f¹ l Iren. Hilar. Ambr. — V 23 vg. et adveniebant, aur. et *veniebant multi* c. gat. foss. — V 24 vg. missus fuerat, aur. missus *erat* c. δ. — V 28 vg. vos mihi testimonium, aur. (omitt. mihi). — V 36 vg. qui autem incredulus est filio non videbit vitam, aur. qui autem *non credit non habebit vitam*.

C 4, 1 vg. quam Iohannes, aur. *plus* qua[!] Ioh. c. f. — V 5 vg. venit ergo, aur. venit *autem* c. e f f¹ l δ (pr. m.). — V 6 vg. super fontem, aur. super *puteum* c. f f¹ l foss. gat. mm. Ambr. — V 7 vg. dicit ei, aur. *et* dicit ei c. f l. — V 9 vg. quae sum mulier, aur. quae *cum sim* mulier c. a b e f¹ l gat. mm. Aug. — V 11 vg. haurias, aur. *aurias* c. f. — V 13 vg. dabo ei, aur. *do* ei c. Optat. — V 14 vg. dabo, aur. *do*. — V 15 vg. haurire, aur. *aurire* c. a e f l. — V 16 vg. (var.) veni huc, aur. (omitt. huc) c. a. — V 17 vg. quia non habeo, aur. quia non *habes* c. b c d e l. — V 18 vg. vere dixisti, aur. *verum* dixisti c. a d e l Aug. — V 20 vg. (var.) in Hierosolymis, aur. (omitt. in) c. c Tertull. Aug. Vigil. Thaps. — V 28 vg. reliquit, aur. *reliquid* c. a b f. — V 32 vg. non scitis, aur. *nescitis* c. a b c f l δ. — V 37 vg. verbum verum, aur. verbum *veritatis* c. a d f f¹ l Mart. Tur. — V 38 vg. metere quod, aur. metere *in quo* c. f; vg. (var.) in laborem, aur. in *labores* c. c e f. — V 42 vg. et mulieri dic., aur. mulieri *autem* dic. c. a d e f¹ l δ; vg. propter tuam loquell., aur. *per* tuam loquellam. — V 45 vg. ad diem festum, aur. *in* diem festum c. b f l δ. — V 46 vg. cana, aur. *chanaan*; vg. fecit aquam vinum, aur. fec. *de aqua* vinum c. b; vg. et erat quidam, aur. erat *autem ibi* quidam c. (a b) d e f f¹ (l). — V 47 vg. adveniret, aur. *venit* c. a b d e l; vg. abiit, aur. *venit* c. a b e f¹ l foss. — V 50 vg. credidit homo, aur. *et* credidit *ille* homo c. (a) b f f¹ (l); vg. ibat, aur. abiit c. f l δ. — V 51 vg. viveret, aur. *vivit* c. a b d e f f¹ l δ foss. — V 53 vg. (var.) quod illa hora, aur. *quia* illa hora c. c e f f¹ l δ; vg. in qua dixit, aur. (omitt. in) c. a b e f f¹ g¹ l gat. mm.

C 5, 1 vg. ascendit Hierosolymam, aur. ascendit *Hierosolymis* c. a b c d f l. — V 2 vg. super probatica piscina, aur. (omitt. super); vg. quae cognominatur, aur. quae *dicitur* c. a b d e f¹ l. — V 3 vg. aridorum, aur. (add.) *paralyticorum* c. a b d l. — V 4 vg. angelus autem domini, aur. (omitt. domini) c. b e f¹ gat.; vg. movebat aquam, aur. *conturbabat* aquam (e: turbabat); vg. qui ergo primus descendisset, aur. *quicumque* ergo descend. (a b f¹ g¹ habent: quicumque); vg. post motum, aur. post *motionem* c. c γ δ; vg. tenebatur, aur. *teneretur*. — V 6 vg. habet, aur. *haberet in languorem* c. l (e: haberet). — V 7 vg. respondit ei, aur. *et* respondit *ille*. — V 8 vg. grabatum, aur. *gravatum* c. δ. — V 9 vg. et statim sanus, aur. (omitt. statim) c. d l; vg. grabatum, aur. *gravatum* c. f (similiter V 10 bis et V 12). — V 10 vg. sanatus fuerat, aur. *sanus* fuerat c. (e) f. — V 11 vg. et ambula, aur. (omitt. et). — V 13 vg. enim declinavit, aur. *autem* decl. c. f f¹ g¹ gat. mm. Aug. — V 20 vg. demon-

strabit, aur. *demonstravit* c. b f f^1 l Tert. — V 22 vg. iudicium omne, aur. iudicium *omnem* c. a b. — V 24 vg. audit et credit ei qui misit me, aur. (omitt. et credit — me); vg. in vitam, aur. *ad* vitam c. b e foss. gat. mm. Aug. — V 28 vg. (var.) vocem eius, aur. vocem *filii dei* c. Tertull. — V 29 vg. et procedent, aur. et *resurgent* c. b; vg. qui vero, aur. qui *autem* c. b d l. — V 30 vg. non possum ego, aur. (omitt. ego) c. f^1. — V 32 vg. et scio, aur. et *scitis* c. a d e ℵ D Syr. Cur. — V 36 vg. ipsa opera quae ego facio, aur. (omitt. quae ego facio) c. a l. — V 38 vg. verbum — in vobis manens, aur. verb. — in vobis *manentem* c. a b e f f^1 l. — V 39 vg. scripturas, aur. *scribturas* c. f l; vg. quia vos putatis in ipsis, aur. in *quibus* putatis vos c. a e f^1 Iren. Cypr. Ambr.; vg. vitam aeternam, aur. (omitt. aeternam). — V 41 vg. claritatem, aur. *gloriam* c. a d e f f^1 g^1 δ foss. — V 44 vg. quae a solo est deo, aur. quae *ab illo* solo est deo c. f^1. — V 45 vg. nolite putare, aur. nolite *ergo* putare c. l; vg. accusaturus sim vos, aur. *accuso* vos c. e l foss. (b f f^1: accusabo).

C 6, 1 vg. Galilaea quod est Tiberiadis, aur. Galilaeae *illius* Tiber. c. f^1 l. — V 2 vg. et sequebatur eum, aur. sequebatur *autem illum* c. a (b) d f^1 (c e l: eum). — V 3 vg. subiit, aur. *abiit* c. a d f^1 l. — V 5 vg. cum sublevasset, aur. cum *elevasset* c. f^1 l; vg. dicit ad Philippum, aur. *ait Philippo* c. a. — V 9 vg. panes hordiacios, aur. panes *ordiacios* c. e δ. — V 10 vg. in loco, aur. in *illo* loco c. a b e f f^1 l. — V 11 vg. et cum gratias egisset, aur. et gratias *agens* c. f. — V 12 vg. ut autem impleti sunt, aur. *quibus saturatis* c. a. — V 13 vg. cophinos fragmentorum, aur. (omitt. fragm.); vg. ex quinque, aur. ex *illis V* c. f^1 l; vg. hordeacis, aur. *ordiaciis* c. e δ. — V 14 vg. quod fecerat, aur. quod *fecit* c. (a) b d l; vg. qui venturus est in mundum, aur. qui in *hunc mundum venit* c. (a b: hunc mundum ventur. est) f f^1 l foss., aur. (add.) *Iesus*. — V 15 vg. Iesus ergo, aur. Ies. *autem* c. d e f. — V 16 vg. ut autem sero factum est, aur. *et cum* sero factum *esset* c. a d e f. — V 18 vg. exsurgebat, aur. *insurgebat* c. b c d f^1. — V 19 vg. aut triginta, aur. *vel* trig. c. a b d e l. — V 22 vg. non introisset cum discipulis, aur. non *introivit simul* cum discip. c. d f^1 foss.; vg. abissent, aur. *abierant* c. a d e f f^1. — V 26 vg. ex panibus, aur. *de* panib. c. a b d e. — V 27 vg. signavit deus, aur. signavit *qui est deus*. — V 32 vg. panem de caelo verum, aur. (omitt. verum, sed ponit *verus* ad panis in verso sequente) c. mm. Aug. — V 33 vg. mundo, aur. *huic* mundo c. a b f f^1. — V 34 vg. semper da nobis, aur. (omitt. semper). — V 35 vg. dixit autem eis, aur. (omitt. eis). — V 39 vg. ex eo, aur. ex eo *quicquam* c. b gat. mm. Tert. — V 40 vg. resuscitabo ego eum, aur. (omitt. ego) c. b d Tert. — V 42 vg. hic quia de caelo, aur. hic quia *ego* de caelo. — V 44 vg. novissimo die, aur. *novissima* die c. a b d e f^1. — V 45 vg. est scriptum, aur. scriptum est *enim* c. a b e f f^1 foss. — V 46 vg. vidit quisquam, aur. quisquam *novit;* vg. a deo, aur. *ab eo*. — V 50 vg. hic est panis, aur. hic est *autem* panis c. a f^1 Ambr.; vg. de caelo descendens, aur. *qui* de caelo *descendit* c. a b d e f f^1 δ gat. mm. Ambr.

Aug. Victorin. Afr. — V 52 vg. panis quem, aur. *panem* quem. — V 53 vg. carnem suam, aur. *corpus suum* c. a. — V 54 vg. dixit ergo eis Iesus, aur. *et ait* Iesus c. a. — V 55 vg. novissimo die, aur. *novissima* die c. a b e f¹. — V 60 vg. docens, aur. (add.) *sabbato* c. a d f¹. — V 62 vg. sciens, aur. *cognovit* c. a d e f¹; vg. quia murmurarent, aur. *quod* murm. c. a d; vg. dixit eis, aur. *et* dixit eis. — V 63 vg. si ergo, aur. *cum* ergo. — V 64 vg. caro non prodest quicquam, aur. *nam* caro *nihil* prodest c. a b (d e f δ) Tertull. Vigil. Thaps. Aug. Epiph. — V 65 vg. qui essent non credentes, aur. (omitt. non) c. foss. mm. Mart. Tur. for.; vg. quis traditurus esset, aur. *qui* trad. esset c. a f f¹. — V 66 vg. quia nemo, aur. *qui* nemo. — V 67 vg. ex hoc multi, aur. ex hoc *ergo* multi c. b c d (f) l foss.; vg. et iam non cum illo ambulabant, aur. et *amplius cum illo non ambul.* c. a d f¹. — V 68 vg. duodecim, aur. duodecim *discipulos* c. c e f¹ l foss. (discipulis). — V 71 vg. respondit eis, aur. resp. *ei;* vg. diabolus, aur. *diabulus* c. b. — V 72 vg. iudam simonis scariothes, aur. *de iudam simon scarioth* (c. a b); vg. hic enim erat traditurus eum cum esset unus ex duodecim, aur. *hic enim incipiebat tradere eum* c. d f¹.

C 7, 3 vg. dixerunt autem, aur. dix. *ergo* c. a d e f δ foss. Aug.; vg. opera tua, aur. (omitt. tua) c. a b c d e f¹ l (pr. m.). — V 4 vg. nemo quippe, aur. (omitt. quippe) c. e; vg. mundo, aur. *huic* mundo c. a b c f f¹ l foss. gat. — V 6 vg. nondum advenit, aur. nondum *venit* c. a d Aug. — V 8 vg. diem festum hunc, aur. (omitt. hunc) c. a b c d e f¹ g¹ foss.; vg. diem festum istum, aur. diem festum *hunc* c. a c d f f¹ g¹ δ foss. — V 9 vg. in Galilaea, aur. in *Galilaeam* c. b c d f f¹ l. — V 11 vg. quaerebant eum, aur. (omitt. eum). — V 12 vg. et murmur multus, aur. (omitt. multus) c. a b c d e f¹; vg. de eo, aur. de *illo* c. a c d f f¹ g¹ l foss. — V 17 vg. ex deo sit, aur. ex deo *est* c. a c d f f¹ l foss. — V 18 vg. iniustitia in illo non est, aur. *iustitia in illo est.* — V 25 vg. quidam ex Hierosolymis, aur. quidam ex *iudaeis* c. l. — V 26 vg. et ecce, aur. (omitt. et) c. a g¹. — V 28 vg. Iesus et dicens, aur. (omitt. et) c. a f¹; vg. et me scitis, aur. et me *nostis* c. a c d e f¹ Aug. Phoebad. — V 29 vg. ego scio eum, aur. (add.): *et si dixero quia nescio eum ero similis vobis mendax et scio eum* c. g¹ mm. — V 31 vg. in eum et dicebant, aur. (omitt. in). — V 32 vg. de illo haec, aur. (omitt. haec) c. a (b) c d e l — V 34 vg. et ubi sum ego, aur. *et quo ego vado* c. a c (d). — V 37 vg. die magno, aur. die *illo* magno c. e f¹ l; vg. si quis sitit, aur. *qui* sitit c. a c. — V 39 vg. dixit, aur. *dicebat* c. c f¹ l; vg. nondum enim erat spiritus, aur. (add.) *datus* c. a b c e f¹ l Ambr. Aug. Vict. Afr. — V 42 vg. de Bethleem, aur. *a* Bethl. c. a c d e f¹ l δ; vg. castello, aur. *castella.* — V 45 vg. et dixerunt eis illi, aur. *quibus* illi dixerunt c. a c. — V 46 vg. sicut hic homo, aur. sicut hic *loquitur* c. c f¹. — V 47 vg. responderunt ergo eis Pharisaei, aur. (omitt. ergo eis); vg. numquid et vos seducti estis, aur. (omitt.). — V 52 vg. (var.) scrutare, aur. (add.): *scripturas* c. a c (d) e f¹ l.

C 8, 1 vg. Iesus autem perrexit, aur. Iesus autem *ascendit* c. c f¹.

— V 5 vg. huius modi, aur. *huiuscemodi.* — V 9 vg. audientes autem, aur. (add.) *illi* c. e Ambr.; vg. et remansit solus (var. add. Iesus); aur. *et relictus est* solus Iesus c. c e f¹. — V 10 vg. ubi sunt (var. add. qui te accusabant), aur. (add.): *qui te accusant.* — V 11 vg. dixit autem Iesus, aur. dix. autem *ei* Iesus. — V 12 vg. lucem vitae, aur. *lumen* vitae c. b c e f f¹ l δ mm. Cypr. Ambr. Vigil. Thaps. — V 19 vg. respondit, aur. *et* respondit c. l. — V 20 vg. (var.) locutus est, aur. (add.): *Iesus* c. δ foss. Ambr. — V 22 vg. semet ipsum, aur. *se* ipsum c. c f¹ l. — V 24 vg. in peccato vestro, aur. in *peccatis vestris* c. a c d e f f¹ δ Cypr. Aug. — V 25 vg. principium quia, aur. *initium quod* c. a c (d). — V 26 vg. in mundo, aur. in *hoc* mundo c. a b d f. — V 27 vg. (var.) patrem eis dicebat, aur. patrem ei dicebat *deum* c. a c e f¹ γ Mart. Tur. — V 31 vg. iudaeos, aur. *iudaei;* vg. manseritis, aur. *permanseritis* c. b d e g¹ Cypr. Hieron.; vg. in sermone meo, aur. in *verbo* meo c. a b c d e f f¹ l Cypr. Ambr. Aug. Hier.; vg. discipuli mei eritis, aur. discip. mei *estis* c. b f f¹ l Aug. — V 38 vg. (var.) apud patrem, aur. apud patrem *meum* c. a b c d e f f¹ δ. — V 39 vg. opera Abrahae facite, aur. op. Abr. *faceretis* c. a (b) c d e f l δ Hilar. Hier. — V 40 vg. hominem, aur. (omitt.). — V 41 vg. dixerunt itaque, aur. dix. *ergo* c. d; vg. ex fornicatione, aur. *ex prostitutione* c. f¹. — V 43 vg. loquelam, aur. *loquellam* c. b e d f l. — V 44 vg. homicida erat, aur. homic. *fuit* c. b e d l Cypr. Lucif. Cal. Ambrosiast.; vg. cum loquitur, aur. *qui* loquit. c. c e Lucif. Cal.; vg. ex propriis, aur. ex *suis* propriis c. e f¹ l; vg. et pater eius, aur. *sicut* et pater eius c. a b c e f¹ l. — V 45 vg. ego autem, aur. ego *quia* c. a b c d f¹ l mm. — V 46 vg. (var.) arguit, aur. *arguet* c. a b c e f f¹ l gat. mm. for. Mart. Tur. — V 48 vg. responderunt igitur, aur. (omitt. igitur) c. a b c d e f¹ l foss. — V 49 vg. (var.) et vos inhonoratis me, aur. et vos me *non honorificatis* c. a c. — V 50 vg. (var.) quaerit et iudicat, aur. *quaerat* et *iudicet* c. a c e f f¹. — V 55 vg. novi eum, aur. *scio* eum c. b c d f f¹ g¹ mm. foss. — V 58 vg. ante quam Abraham fieret, aur. *ante Abraham* c. a b c d e f¹ l Aug. Victor. Afr. Novat. — V 59 vg. exivit, aur. *exiit* c. a b e l.

C 9, 2 vg. (var.) discipuli sui, aur. discip. *eius* c. a c f f¹ l δ Arnob. — V 3 vg. (var.) manifestentur, aur. *manifestetur* c. a d e f f¹. — V 5 vg. in mundo, aur. in *hoc* mundo c. a b c f f¹ l δ; vg. mundi, aur. *huius* mundi c. a f¹. — V 6 vg. (var.) levit lutum, aur. *linuit* c. a γ. — V 8 vg. itaque vicini, aur. vicini *ergo eius* c. a c (d e) f f¹ (l); vg. et qui videbant eum, aur. et qui *noverunt* eum (c e f¹: noverant). — V 9 vg. ille dicebat, aur. ille *autem* dicebat c. b c e f¹ l. — V 10 vg. quomodo aperti, aur. quomodo *ergo* aperti c. a d l. — V 12 vg. dixerunt, aur. (add.) *ergo* c. a c d f¹. — V 15 vg. et video, aur. et *ecce* video c. b c f¹ l. — V 17 vg. dicunt ergo caeco iterum, aur. (omitt. caec. iter.). — V 18 vg. quia caecus fuisset, aur. *qui* caecus fuisset c. b; vg. parentes eius qui viderat, aur. (omitt. qui viderat) c. a b c e f¹ l. — V 21 vg. de se loquatur, aur. *pro* se loqu. c. a b c f¹ foss. — V 24 vg. da gloriam deo, aur. da *honorem* deo c. a b c e f¹ l foss. — V 25 vg. caecus cum essem modo video,

aur. caecus *fueram et* modo video. — V 28 vg. discipulus illius es, aur. *sis* discipulus *eius* c. (b c: sis) e f l. — V 31 vg. scimus autem, aur. (omitt. autem) c. a c d e f¹ l foss.; vg. deus non audit, aur. deus non *exaudit* c. a b c f f¹. — V 32 vg. non est auditum, aur. *numquam* est auditum c. b c e f¹ l Aug.

C 10, 5 vg. quia non noverunt vocem alienorum, aur. quia *nesciunt eius* vocem. — V 6 vg. dixit illis, aur. dixit *eis* c. f; vg. loqueretur eis, aur. *loquebatur* eis c. b l. — V 7 vg. ostium ovium, aur. *ianua* ovium c. b e g¹ mm. Ambr. Hil. Lucif. Cal. Aug. Epiph. — V 11 vg. bonus pastor, aur. bonus *enim* past. c. b; vg. animam suam dat, aur. animam suam *ponit* c. a e l δ Tert. Lucif. Cal. Hilar. Ambr. Coelest.; vg. ovibus, aur. (add.) *suis* c. e. — V 12 vg. mercenarius autem, aur. (omitt. aut.) c. a; vg. et dimittit, aur. (omitt. et); vg dispergit, aur. *dispargit* c. a b d e f l. — V 13 vg. quia mercenarius est, aur. quia *conducticius* est c. c e f l. — V 14 vg. meas, aur. *oves* meas c. a c d f. — V 15 vg. sicut novit, aur. sicut *cognoscit* c. c d f¹ l δ. — V 16 vg. unum ovile, aur. *unus grex* c. (a e: una grex) b c d f f¹ l foss. — V 20 vg. dicebant autem, aur. *et* dicebant c. a b e f f¹ l. — V 29 vg. rapere, aur. rapere *illud* c. a c e f. — V 34 vg. in lege vestra, aur. (omitt. vestra) c. b c d e f¹ l Tert. Cypr. Hilar. — V 36 vg. mundum, aur. *hunc* mundum c. a b c d e f f¹ mm. Novat. Hilar. — V 38 vg. si autem, aur. *quod* si autem. — V 39 vg. (var.) prendere, aur. *adpraehendere* c. a b c d e f l δ; vg. exivit, aur. *exiit* c. b c e. — V 40 vg. ubi erat Iohannes baptizans primum, aur. ubi erat *prius* Ioh. baptiz. c. a f.

C 11, 1 vg. dc castello, aur. de *castella;* vg. sororis eius, aur. *sororum* eius c. l γ. — V 3 vg. ad eum, aur. ad *Iesum* c. b c d e l; vg. infirmatur, aur. *infirmabatur* (pr. m.) c. e. — V 4 vg. per eam, aur. per *ipsam* (pr. m.) c. (b) c l Ambr. — V 5 vg. Martham et sororem eius Mariam et Lazarum, aur. *Lazarum* et *sorores eius* c. a (c) e. — V 9 vg. offendit, aur. *offendet* c. a d f. — V 10 vg. si autem, aur. si *quis* c. a b c d e (f) f¹ δ foss.; vg. (var.) offendit, aur. *offendet* c. a b d f. — V 11 vg. haec ait et post hoc dicit eis, aur. *et post haec ait eis.* — V 16 vg. dixit ergo Thomas, aur. *ait* ergo Th. c. c. — V 17 vg. venit itaque Iesus, aur. venit *ergo* Iesus c. a b c d e foss. — V 19 vg. venerant, aur. *venerunt* c. δ. — V 21 vg. si fuisses hic, aur. si hic *esses;* vg. non fuisset mortuus, aur. non *moreretur.* — V 22 vg. poposceris, aur. *petieris* c. a b c d e f¹ l gat. foss. — V 23 vg. resurget, aur. *resurgit.* — V 24 vg. resurget, aur. *resurgit.* — V 27 vg. ait illi, aur. ait illi *Martha* c. a (b) c f¹ l; vg. in mundum, aur. in *hunc* mundum c. a b c e f f¹ l γ. — V 29 vg. surgit cito, aur. *surrexit* cito c. a b c d e f f¹ g¹ δ foss. Mart. Tur.; vg. venit ad eum, aur. *veniebat* ad eum c. a b l. — V 31 vg. iudaei igitur, aur. iudaei *autem* c. a b c d e f f¹ l foss; vg. cum illa, aur. cum *ea* c. b c d f f¹ l δ. — V 32 vg. cum venisset, aur. *ut venit* c. a b c d e f¹ l; vg. fuisses hic, aur. *hic esses* c. e f¹. — V 33 vg. iudaeos — plorantes, aur. iudaeos *flentes* c. a b c e f f¹; vg. spiritu, aur. *in* spiritu c. a; vg. se ipsum, aur. *semet ipsum* c. b δ Aug. — V 36

vg. dixerunt ergo, aur. *et* dixerunt c. a c e. — V 38 vg. superpositus erat, aur. (omitt. erat) c. a b c f^1 δ. — V 39 vg. Martha soror eius qui mortuus fuerat, aur. (omitt. soror — — fuerat) c. b c f^1 l foss. Ambr.; vg. quatriduanus enim est, aur. *nam quadriduum habet* c. (b) c. — V 40 vg. quoniam, aur. *quia* c. b c d f f^1 Ambr. — V 42 vg. ego autem, aur. *et* ego c. a b e l; vg. populum qui circumstat, aur. *turbam circumstantem* c. a c e δ. — V 44 vg. ligatus pedes et manus institis, aur. *ligatis pedibus* et *manibus institis* c. (e δ); vg. facies illius, aur. facies *eius* c. a b c d e f f^1 l Ambr.; vg. sinite abire, aur. sinite *ire* c. a b e l. — V 47 vg. multa signa, aur. *talia* signa c b c d e f^1. — V 48 vg. credunt, aur. *credent* c. a b c d e f δ; vg. et locum, aur. (omitt. et) c. a b c d e f f^1 l. — V 49 vg. dixit, aur. *dicit.* — V 50 vg. nec cogitatis, aur. *neque* cogitatis c. a b c d e f^1 δ; vg. expedit nobis, aur. exped. *vobis* c. a b d e f^1 l. — V 51 vg. Iesus moriturus erat, aur. *incipiebat* Iesus *mori* c. b c d l. — V 52 vg. sed et ut filios, aur. (omitt. et ut); vg. congregaret, aur. *colligeret* c. l (f: colliget, c: colligerentur). — V 53 vg. ab illo ergo die, aur. *ex illa itaque die* c. e. — V 54 vg. in palam, aur. (omitt. in) c. a c d e f; vg. Ephrem, aur. *Efrem* c. b d f l γ; vg. (var.) discipulis, aur. (add.) *suis* c. a b c e f l. — V 55 vg. proximum autem, aur. *prope* autem c. c (e: et prope); vg. et ascenderunt multi, aur. *venerunt ergo* multi; vg. Hierosolymam, aur. *Hierosolima* c. b (f: in Hierosolyma); vg. de regione, aur. (add.) *illa* c. a c e g^1; vg. ut sanctificarent, aur. ut *purificarent* c. a c (d) e. — V 56 vg. quid putatis, aur. (omitt. quid) c. a b c e f^1; vg. (var.) non veniat, aur. non *venit* c. a b c e δ; vg. dederaut, aur. *dederunt* c. a e; vg. mandatum, aur. *praeceptum* c. b c f^1; vg. cognoverit ubi sit, aur. *cognovisset* ubi *esset* c. a c e foss.; vg. indicet, aur. *indicaret* c. a (c) e; vg. apprehendant, aur. *adprehenderent* c. a d f.

C 12, 1 vg. venit Bethaniam, aur. venit *in* Beth. c. a c d e f; vg. ubi fuerat Lazarus mortuus quem suscitavit Iesus, aur. ubi *erat* Laz. quem suscitavit *a mortuis* c. a (c f). — V 2 vg. fecerunt autem ei caenam, aur. *et* fec. *ei* caen. c. c d gat.; vg. discumbentibus cum eo, aur. (omitt. cum eo) c. a e. — V 4 vg. iudas scariotis, aur. iudas *simon* scariothis c. b e f. — V 6 vg. et loculos habens ea, aur. et loc. *habebat et* c. a b c. — V 7 vg. (var.) ut in diem, aur. ut in *die* c. f. — V 9 vg. quia illic est, aur. quia illic *esset* c. c. — V 12 vg. in crastinum autem turba multa, aur. *altera die* turba multa c. a c e; vg. cum audissent quia, aur. *audito quod* c. e; vg. Hierosolymam, aur. *Hierosolyma* c. a b e f l (pr. m.). — V 13 vg. ramos palmarum, aur. *flores* palm. c. a b e f^1; vg. et processerunt, aur. et *exierunt* c. a c d e f f^1. — V 16 vg. sed quando glorificatus est Iesus, aur. sed *cum clarificatus esset* Iesus c. a b c (e) l (partim). — V 21 vg. rogabant eum, aur. rog. *illum* c. a. — V 22 vg. (var.) dicunt, aur. *dixerunt* c. f γ. — V 25 vg. perdet eam, aur. *perdit* eam. — V 26 vg. honorificabit, aur. *honorificavit* c. e f l. — V 27 vg. salvifica me, aur. *salvum* me *fac.* c. Tert.; vg. in horam hanc, aur. *ex hac hora.* — V 28 vg. vox de caelo, aur. vox de celo *dicens* c. a c d e. — V 29 vg. audierat, aur. *audiebat* c. a b; vg. factum esse, aur. factum *est*

c. b c d l Ambr. — V 31 vg. iudicium est mundi. aur. iudicium est *huius* mundi c. a c e f f[1] Gaudent. — V 35 vg. ut non tenebrae vos, aur. *et* tenebrae vos non. — V 37 vg. tanta signa, aur. (omitt. signa). — V 41 vg. haec dixit, aur. haec *dicit.* — V 45 vg. qui videt me, aur. qui *vidit* me c. c Ambr. — V 46 vg. non maneat, aur. non *manet* c. b. — V 47 vg. salvificem mundum, aur. *salvum faciam* mundum c. a c l gat. foss. Aug. Mart. Tur. — V 49 vg. et quid loquar, aur. et quid *loquor*.

C 13, 1 vg. dilexisset suos, aur. dilexisset *discipulos* suos c. a b c; vg. qui erant, aur. qui *essent* c. c l; vg. in mundo, aur. in *hoc* mundo c. a b l. — V 2 vg. (var.) iam misisset in corde, aur. iam *se inmisisset in cor iudae* c. a c d e foss.; vg. ut traderet eum iudas simonis scariotis, aur. ut *traderet* eum c. a d f f[1] l *δ*. — V 4 vg. surgit, aur. *surrexit* c. a c d e f Hilar.; vg. ponit, aur. *posuit* c. a c e f. — V 5 vg. mittit, aur. *misit* c. a b d f[1] g[1] l foss. — V 6 vg. lavas, aur. *labas* c. d e. — V 7 vg. (var.) dicit, aur. *dixit* c. a b c d f f[1] *δ*. — V 8 vg. si non lavero, aur. *nisi* lavero c. a c e. — V 10 vg. non indiget nisi ut pedes lavet, aur. non indiget ut lavet c. c. — V 11 vg. qui traderet eum, aur. qui *traditurus erat* c. d e f[1] l. — V 12 vg. et accepit, aur. (omitt. et) c. a b e f f[1]; vg. dixit eis, aur. *dicit* eis c. b c f[1] l. — V 13 vg. sum etenim, aur. sum *enim* c. a b c d e f f[1] l *δ*. — V 14 vg. si ergo, aur. si *igitur* c. a f[1]. — V 16 vg. maior eo, aur. maior *illo* c. a c f; vg. misit illum, aur. misit *eum* c. b c d e f f[1] l foss. — V 27 vg. dicit ei Iesus, aur. dicit ei *ergo* Iesus c. b c f[1] Mart. Tur. — V 32 vg. (bis) clarificabit, aur. (bis) *clarificavit* c. b c f f[1] (semel, d e: glorificavit — bis). — V 38 vg. respondit Iesus, aur. (add.) *et dixit* c. c d f[1]; vg. neges, aur. *abneges* c. a.

C 14, 1 vg. non turbetur, aur. *et ait discipulis suis* non turbetur c. a c d Mart. Tur. — V 3 vg. et accipiam vos, aur. et *accersio* vos c. b c f[1] Ambr. — V 7 vg. cognoscitis eum, aur. *nostis* eum c. a b c e f[1]. — V 10 vg. non creditis, aur. non *credis* c. a b d e f f[1] g[1] foss.; vg. pater autem, aur. pater *enim*. — V 14 vg. hoc faciam, aur. *ego* faciam c. a b d e f[1] *δ*. — V 16 vg. ut maneat vobiscum, aur. ut vobisc. *sit* c. a b c e f f[1] Ambr. Novat. Victor. Afr. Maxim. Taur. Hieron. — V 17 vg. cognoscitis, aur. *cognovistis*. — V 18 vg. orphanos, aur. *orfanos* c. b e f. — V 19 vg. videtis, aur. *videbitis* c. a b c e f Hilar. Victor. Afr. — V 20 vg. quia ego sum, aur. (omitt. sum) c. a b c d e f f[1] g[1] *δ* foss. — V 21 vg. qui habet mandata, aur. qui *audit praecepta* c. (a) b c (f[1]) Lucif. Cal. Gaudent. Brix.; vg. qui autem diligit, aur. (omitt. autem). — V 22 vg. mundo, aur. *huic* mundo c. a b c d f f[1] foss. mm. Lucif. Cal. — V 23 vg. dixit ei, aur. dixit *eis;* vg. diliget eum, aur. *diligit* eum c. a b d f. — V 24 vg. et sermonem, aur. (omitt. et) c. b (e). — V 26 vg. dixero vobis, aur. (omitt. vobis) c. a b c e f[1] l Novat. Victorin. — V 27 vg. pacem, aur. (add. rec. m.) *meam* c. a e f[1] *δ* foss. mm. Cypr. Hilar. Ambr. Hieron. Optat. Faust. Chrom. Aquil. Fulg. — V 28 vg. quia ego dixi, aur. (omitt. ego) c. a b c f[1] l Ambr.

C 15, 3 vg. propter sermonem, aur. *pro sermone*. — V 5 vg. vitis vos, aur. vitis *et* vos c. c f. — V 6 vg. aruit, aur. *arescit* c. l *γ δ*; vg.

colligent eos, aur. coll. *eum* c. γ δ; vg. ardent. aur. *ardet* c. e δ. — V 7 vg volueritis petetis et fiet, aur. (omitt. petetis et). — V 10 vg. patris mei, aur. (omitt. mei) c. a b c. — V 13 vg. hac dilectionem, aur. *hanc* dilect. — V 15 vg. faciat, aur. *facit* c. b d f. — V 20 vg. quem ego dixi, aur. (omitt. ego) c. e. — V 21 vg. facient, aur. *faciunt* c. a b c e f^1. — V 25 vg. odio me habuerunt, aur. *oderunt* me c. a d e δ Mart. Tur. — V 26 vg. ego mittam, aur. ego *mitto* c. d.

C 16, 2 vg. interficit, aur. *interficiat* c. δ. — V 4 vg. quia ego dixi, aur. *quae* ego dixi. — V 8 vg. et cum venerit, aur. et cum *advenerit* c. c f^1. — V 9 vg. (var.) non credunt, aur. non *crediderunt* c. a c e f f^1 g^1 δ gat. mm. Mart. Tur. — V 13 vg. cum autem, aur. cum *enim* c. b c l; vg. quaecumque audiet, aur. quaecumq. *audierit* c. a c d f f^1 Hilar. Ambr. Maxim. Taur.; vg. quae ventura sunt, aur. quae *veniunt* (b: venient). — V 14 vg. accipiet et adnuntiabit vobis, aur. (omitt. et adn. — vobis). — V 16 vg. quia vado, aur. *et* quia vado. — V 18 vg. quid loquitur, aur. quid *loquatur*. — V 19 vg. cognovit autem Iesus, aur. (omitt. autem) c. a b c d f^1. — V 22 vg. iterum autem videbo, aur. (omitt. autem) c. d (pr. m.) Cypr. — V 24 vg. sit plenum, aur. sit *inpletum* c. b c (f) f^1 foss. — V 26 vg. (var.) in illo die, aur. (omitt. in) c. b e g^1 γ Aug. — V 28 vg. exivi a patre, aur. *et* exivi a patre. — V 33 vg. in mundo, aur. in *hoc* mundo c. (a: hunc mundum) b c f f^1 Leo Magn.; vg. ego vici, aur. *quoniam* ego vici c. c f^1 Cypr.

C 17, 2 vg. dedisti ei potestatem, aur. (omitt. ei). — V 4 vg. ut faciam, aur. ut *perficiam*. — V 7 vg. nunc cognoverunt, aur. *et* nunc cognov. c. c f^1. — V 9 vg. ego pro eis rogo, aur. *et* ego pro eis rogo c. c e. — V 15 vg. ut serves, aur. ut *conserves* c. f. — V 18 vg. misi eos in mundum, aur. misi eos in *hunc* mundum c. a b c d f Ambrosiast. — V 22 vg. (var.) dedi illis, aur. dedi *eis* c. b c d f δ Hilar. Hieron. — V 23 vg. ut sint consummati, aur. ut sint *perfecti* c. a c d e f δ Hilar.; vg. et dilexisti eos, aur. et *dilexi* eos c. a b d Hieron. D. — V 25 vg. et mundus, aur. *hic* mundus c. a d f. — V 26 vg. me in ipsis, aur. me in *eis* c. d.

C 18, 3 vg. cum lanternis, aur. cum *lampadibus* c. a. — V 4 vg. Iesus itaque, aur. (pr. m.) Ies. *autem* c. a b c f foss. Mart. Tur. D; vg. processit et dicit, aur. *exiit* et dicit c. a (c) e. — V 5 vg. responderunt ei, aur. (omitt. ei) c. e. — V 10 vg. simon ergo petrus, aur. simon *igitur* petrus c. a c f^1 Arnob.; vg. erat autem nomen, aur. (omitt. autem). — V 11 vg. vaginam, aur. (add.) *suam* c. (a b f: sua) c (e) f^1; vg. non bibam, aur. non *vis* bibam c. a b c δ gat. mm. Ambr. — V 12 vg. cohors ergo, aur. coh. *autem*. — V 14 vg. consilium dederat, aur. cons. *dedit* c. b c f f^1 foss. mm. — V 15 vg. et introivit, aur. et *simul* introivit c. a b c f f^1. — V 16 vg. petrus autem, aur. petr. *vero* c. a c f^1; vg. (var.) discipulus alius, aur disc. *ille* c. a b (c) f^1 foss. — V 17 vg. numquid et tu, aur. (omitt. et tu); vg. dicit ille, aur. *ait* ille c. a f f^1. — V 18 vg. ad prunas, aur. ad *carbones* c. a b f^1. — V 19 vg. interrogavit, aur. *interrogabat* c. f^1. — V 21 vg. (var.) locutus sum ipsis, aur. locutus

sum *illis* c. a c f foss. — V 22 vg. unus adsistens, aur. unus *adstans* c. a f[1]; vg. alapam, aur. *palmam* c. a b c f[1]. — V 24 vg. ligatum, aur. *vinctum* c. a b c f. — V 25 vg. dixerunt ergo ei, aur. dix. ergo *ad eum.* — V 28 vg. a caiapha, aur. *caipham* (a c e f f[1] g[1] γ gat. mm. Aug. ad caipham). — V 29 vg. exivit, aur. *exiit* c. a c; vg. affertis, aur. *defertis;* vg. hominem hunc, aur. hom. *istum.* — V 34 vg. Iesus a temet ipso, aur. *a te* c. a c e. — V 36 vg. non est de mundo hoc, aur. (omitt. hoc); vg. ministri mei utique dicertarent, aur. (omitt. utique) c. (a) b e Cypr. Vigil. Thaps. — V 37 vg. veni in mundum, aur. veni in *hunc* mundum c. a b c. — V 39 vg. est autem, aur. est *enim;* vg. consvetudo vobis, aur. (omitt. vobis) c. e g[1] Mart. Tur. — V 40 vg. ergo rursum, aur. (omitt. rursum) c, (a) b c e f[1].

C 19, 2 vg. veste purpurea, aur. *vestem purpuream* c. b c f[1] δ. — V 3 vg. dicebant, aur. *dicentes* c. a c; vg. alapas, aur. *palmas* c. a b c d f[1] mm. — V 6 vg. non invenio in eo causam, aur. non invenio in *eum* causam c. c. — V 9 vg. et ingressus est praetorium iterum, aur. et *introivit* iterum in praetorium c. b c e f f[1] (δ) foss. — V 10 vg. potestatem habeo crucifigere te, aur. potest. habeo *crucifigendi* te c. a f[1] Ambr. Gaudent. Brix.; vg. et potest. habeo dimittere te, aur. et potest. habeo *dimittendi* te c. a c f[1] Ambr. Gaud. Brix. — V 11 vg. datum esset, aur. *data* esset c. (a) b e (f) f[1] Hilar. Ambr Ambrosiast. Cassiodor. Gaud. Brix. — V 12 vg. exinde, aur. *et* exinde. — V 13 vg. in loco qui dicitur Lithostrotos hebreice autem Gabbatha, aur. in *locum* qui dicitur *gabbatha* hebreice *autem Genetha* (a b f: in locum — Gennaesa — Genetha — Gennesar). — V 15 vg. dicit eis, aur. *ait illis* c. a c f[1]. — V 16 vg. susceperunt autem Iesum, aur. *susciperunt ergo* Iesum c. b c f[1] foss. — V 17 vg. exivit in eum locum, aur. *pervenit in eum locum* c. a (c f[1] foss.); vg. qui dicitur calvariae locus, aur. *qui adpellatur calvariae* c. a c f[1]; vg. hebreice Golgotha, aur. *quod dicitur* hebreice Golgotha c. a e f. — V 18 vg. hinc et hinc, aur. *hinc adque illinc* c. a. — V 22 vg. scripsi scripsi, aur. *scribsi scribsi* c. a f. — V 23 vg. crucifixissent eum, aur. crucif. *Iesum* c. a b c e f f[1]. — V 24 vg. (var.) impleretur, aur. *inpleatur* c. b c e f[1]; vg. partiti sunt, aur. *diviserunt* c. a b c e f f[1]. — V 26 vg. vidisset ergo, aur. vidisset *autem* c. b c e f f[1] foss. — V 28 vg. consummata sunt, aur. consum. *essent* c. foss.; vg. dicit sitio, aur. *ait* sitio c. a c e f[1] Hilar. — V 31 vg. dies ille sabbati, aur. dies *illius* sabb. c. a b. — V 32 vg. qui crucifixus, aur. qui *simul* crucifixus c. a b c f mm. — V 33 vg. ut viderunt, aur. *et* viderunt c. a gat. — V 34 vg. unus militum, aur. unus *ex militibus* c. a c e f. — V 36 vg. (var.) impleretur, aur. *inpleatur* c. b c (e f[1]) δ foss.; vg. os non comminuetis ex eo, aur. os non *confringetis ab* eo c. a (b c f f[1]) foss. — V 37 vg. videbunt, aur. *viderunt* c. a e. — V 38 vg. occultus, aur. *occulte* c. b c f f[1] δ gat. foss. Mart. Tur.

C 20, 4 vg. currebant, aur. *currentes;* vg. et ille alius, aur. (omitt. et) c. b; vg. venit primus, aur. venit *prior* c. a b c d f f[1] foss. — V 5 vg. inclinasset, aur. (add.) *et prospexisset* c. b c f[1]; vg. introivit, aur.

introiit. — V 6 vg. introivit, aur. *intravit* c. a b e. — V 7 vg. supra, aur. *super* c. b d e f f^1 δ. — V 8 vg. primus, aur. *prior* c. a c d e f^1 g^1 foss. — V 9 vg. scripturam, aur. *scripturas* c. f foss.; vg. oporteret, aur. *oportebat.* — V 13 vg. dicunt, aur. *et* dicunt c. c e δ foss. — V 14 vg. retrorsum, aur. *retro* c. a d e. — V 15 vg. hortulanus, aur. *ortulanus* c. δ; vg. esset, aur. *est* c. b c d δ. — V 16 vg. conversa, aur. *et* conversa c. b f f^1. — V 17 vg. et deum meum, aur. *ad* deum meum c. Mart. Tur. Hilar. Aug. — V 19 vg. fores, aur. *ianuae* c. c e f f^1 (δ). — V 20 vg. manus, aur. (add.) *et pedes.* — V 22 vg. hoc cum dixisset, aur. *haec* cum dix. c. c e f f^1. — V 23 vg. quorum retinueritis, aur. *et* quorum ret. c. b gat. Ambr. Novat. Maxim. Taur. Aug. Leo Magn. — V 27 vg. deinde dixit, aur. deinde *ait* c. a c e; vg. infer digitum tuum huc, aur. (omitt. huc) c. a e.

C 21, 1 vg. (var.) Iesus discipulis, aur. (omitt. disc.) c. e. — V 2 vg. cana, aur. *chanan* c. c f gat.; vg. et alii ex discipulis eius duo, aur. et alii *discipuli* eius. — V 3 vg. dicunt ei, aur. (omitt. ei); vg. prendiderunt, aur. *ceperunt* c. a c e f δ. — V 6 vg. (var.) dixit, aur. *dicit* c. b c f gat. mm.; vg. (var.) a multitudine, aur. *prae* multit. c. a b f. — V 9 vg. prunas positas, aur. *carbones incensos* c. a b c d e f^1. — V 10 vg. dicit, aur. *et* dicit; vg. (var.) prendistis nunc, aur. nunc *coepistis* c. a c e f. — V 12 vg. et nemo, aur. nemo *tamen* c. b d e f f^1. — V 13 vg. et venit Ies. et accipit, aur. (omitt. et bis) (a b d e f omitt. secund. et). — V 16 vg. dicit ei pasce, aur. *ait illi* pasce c. a c. — V 17 vg. dicit ei domine, aur. *et ait* ei domine c. c e; vg. tu omnia scis, aur. omnia tu *nosti* c. a c e (b). — V 18 vg. te cinget, aur. te *prae*cinget c. b c e. — V 19 vg. dicit ei, aur. *ait ei.* — V 20 vg. et dixit domine, aur. *qui* dixit domine; vg. (var.) tradit, aur. *tradet* c. a b c f^1 δ γ. — V 23 vg. exivit, aur. *et exiit* c. a; vg. sermo iste, aur. *hic* sermo c. a b c e f f^1 gat.; vg. in fratres, aur. *apud* fratres c. b c d f^1.

Emendanda et corrigenda:

Ad notam pag. XXII: **for.** et **per.** secundum opus Blanchini, **foss.** (Fossatensis), **Mart. Tur.** (Mscrpt. Martini Turonensis) sec. opus Petri Sabatier relata sunt. — Deleas pagg. XXIV L. 17 et XXV L. 4: **k.** — Legas: pagg. 41 b 24: recedi, 187 b 31: resuscitat, 352 a 9: inmisisset, 383 L. 34: errate, et ut composita: pagg. 57 a 7: adversus, 241 a 9-10: inducas, 279 b 13-14: adpropinquavit, 317 a 7: demonstrat. — Litterae et sigla perpauca in prelo deperdita sunt.

† Orate p[ro] ceolheardvr̄ niclas 7ealhhun 7vulfhelm aurifex.

Incīp. epiš hieroñ. ad papa damaso Beato dama hieron in xpō sa lu te m

NOUVM OPVS

facere me co
gis ex ueteri
ut post exem
plaria scriptu
rarum toto orbe dispersa
quasi quidam arbiter sedeam
et quia inter se uariant quae
sint illa quæ cum greca con
sentiant ueritate decernam
pius labor sed periculosa præ
sumtio iudicare de ceteris
ipsum ab omnibus iudicandum
senis mutare linguā et cani
scentem mundum ad initia
retrahere paruulorum quis
enim doctus pariter uel in
doctus cum in manus uolu
men adsumpserit et a saliba
quam semel inbibit uiderit dis
crepare quod lectitat non sta
tim erumpat in uocem me fal
sarium me clamans esse sacrile
gum quia audeam aliquid in ue
teribus libris addere mutare
corrigere aduersum quam in
uidiam duplex causa me con
solatur quod et tu qui summus
sacerdos es fieri iubes et ue
rum ñ esse quod uariat etiam
maledicorum testimonio con
probatur si enim latinis exem
plaribus fides est adhibenda
respondeant quib' tot sunt
exemplaria pene quot codices
sin autem ueritas est queren
da de pluribus quur non ad gre
gam[!] originem reuertentes ea
quae uel a uitiosis interpræti
bus male edita uel a præsump
toribus imperitis emendata
peruersius uel a librariis dormi
tantibus aut addita sunt aut
mutata corrigimus neque uero
ego de ueteri disputo testa
mento quod a septuaginta
senioribus in grecam linguam
uersum tertio gradu ad nos
usque peruenit non quaero
quid aquila quid symmachus
sapiant quare theodotion
inter nouos et ueteres medi
us incedat sit illa uera inter
prætatio quam apostoli pro
bauerunt de nouo nunc loquor
testamento quod grecum
esse non dubium est excepto
apostolo matheo qui primus
in iudea evangelium xpī haebræ
icis litteris edidit hoc certe
cum in nostro sermone dis
cordat et diuersos riuulorū
tramites ducit uno de fon
te quærendus est præter
mitto eos codices quos a luci
ano

et esychio nuncupatos paucorū
hominum asserit peruersa
contentio Quibus utique nec
in ueteri testamento post sep
tuaginta interpretes emen
dare quid licuit nec in nouo
profuit emendasse cum multa
rum gentium linguis scribtura
ante translata doceat falsa
esse quæ addita sunt igitur hoc
praesens praefatiuncula pol
licetur quattuor tantum euan
gelistas quorum ordo iste
est matheus marcus lucas
iohannis codicum gregorum[!]
emendata conlatione sed ue
terum quæ ne multum a lectio
nis latinæ consuetudine dis
creparent ita calamo tempe
rabimus ut his tantum quæ
sensum uidebantur mutare
correctis reliqua manere
pateremur ut fuerant canones
quoque quos eusebius cæsarien
ses episcopus alexandrinum
secutus ammonium in decem
numeros ordinauit sicut in
grego[!] habentur expræssimus
quod si quis de curiosis uoluerit
nosse quae in euangeliis uel ea
dem uel uicina uel sola sint eo
rum distinctione cognoscat
magnus siquidem hic in nostris
codicibus error inolebit dum
quod in eadem re alius euan
gelista plus dixit in alio quia
minus putauerint addiderunt
uel dum eundem secum alius
aliter expræssit ille qui unum
e quattuor primum legerat
ad eius exemplum cæteros quo
que aestimauerit emendan
dos unde accidit ut aput nos
mixta sunt omnia et in marco
plura lucæ atq' mathei rursū
in matheo iohannis et marci
et in ceteris reliquorum quæ
in aliis propria sunt inuenian
tur cum itaque kanones le
geris qui subiecti sunt con
fusionis errore sublato et
similia omnium scies et sin
gulis sua quaeque restitues
In canone primo concordant
quattuor matheus marcus
lucas iohannis In canone secun
do tres matheus marcus et
lucas In canone tertio tres
matheus lucas et iohannis
In kanone quarto tres matheus
marcus et iohannis In kanone
quinto duo matheus et lucas
In kanone sexto duo matheus
et marcus In kanone septimo
duo matheus et iohannis In ka
none octauo duo lucas et mar
cus In kanone nono duo lucas
et iohannes In kanone decimo
propria unusquisque quae non
habentur in aliis ediderunt
singulis euangeliis ab uno in
cipiens usque ad finem lib
rorum dispar numerus in
crescit hic nigro colore su
per scribtus sub se habet
alium ex minio numerus dis

colorem qui ad decem usque pro
cedens indicat prior numerus
in quo sit kanone requirendus
cum igitur aperto codice uerbi
gratia illud siue illud capitulum
scire uolueris cuius canonis sit
statim ex subiecto numero do
ceberis et recurrens ad princi
pia in quibus canonum est distinc
ta congeries eodemque statim
canone ex titulo frontis inuen
to illum quem quærebas nume
rum eiusdem euangelistae qui
et ipse ex inscribtione signatur
inuenies adque e uicinia cetero
rum tramitibus inspectis quos
numerus e regione habeant
adnotabis et cum scieris recur
ris ad uolumina singulorum et
sine mora repertis numeris
quos ante signaueras reperri
es et loca in quibus uel eadem
uel uicina dixerunt opto ut in
xpō ualeas et memineris mei
papa beatissime Expl̄. epis̄t
hieronimi. Incipit praefa
tio eiusdem.
Plures fuisse qui euan
gelia conscribserunt
et lucas euangelista
testatur dicens quo
niam quidem multi conati
sunt ordinare narrationem
rerum quae in nobis conple
tae sunt sicut tradiderunt
nobis qui ab initio ipsi uiderunt
sermonem et ministrauerunt
ei et perseuerantia usque ad
presens tempus monumenta
declarant quae a diuersis aucto
ribus aedita diuersorum herese
um fuere principia ut est illud
iuxta aegyptios et thoman et ma
thian et bartholomaeum duodecim
quoque apostolorum et basilides
adque apelles ac relinquorum quos
enumerare longissimum est cum
hoc tantum in praesentiarum [m
necesse sit dicere extitisse quosda
qui sine spū et gratia dī conati sunt
magis ordinare narrationem
quam historiae texere ueritatem
quibus iure postest[!] illud prophe
ticum coaptari uae qui prophetant
de corde suo qui ambulant post
spm̄ suum qui dicunt haec dicit
dn̄s et dn̄s non misit eos de qui
bus et saluator in euangelio
iohannis loquitur omnes qui
ante me uenerunt fures fuerunt
et latrones qui uenerunt non
qui misi sunt ipsi enim ait uenie
bant et ego non mittebam eos
in uenientibus præsumptio te
meritatis in missis obsequium
seruitutis est ecclesia autem
quae supra petram dn̄i uoce
fundata est quam introduxit
rex in cubiculum suum et ad
quam per foramen discensionis
occulte misit manum suam simi
lis dammulae innuloque ceruo
rum quattuor flumina paradisi
instar eructuans quattuor et
angulos et anulos habens per
quos quasi arca testamenti

et custus legis dñi liguis mobilib'
uehitur primus omnium matheus
est publicanus cognomento leui
qui euangelium in iudea hebreo
sermone edidit ab eorum uel maxi
me causam qui in ihū crediderant
ex iudæis et necquicquam legis
umbra succedente euangelii ueri
tatem seruabant secundus
marcus interpræs apostoli pe
tri et alexandrinæ æcclesiae
primus episcopus qui dñm qui
dem saluatorem ipse non uidit
sed ea quæ magistrum audie
rat prædicantem iusta[!] fidem
magis gestorum narrauit
quam ordinem Tertius lucas
medicus natione syrus
antheocensis cuius laus in euan
gelio qui et ipse discipulus apos
toli pauli in achaiae boethiæ
q' partibus uolumen condidit
quædam altius repetens et
ut ipse in prohemio confite
tur audita magis quam uisa
describens ultimus iohannis
apostolus et euangelista quē
ihš amauit plurimum qui su
per pectus dñi recumbens
purissima doctrinarum flu
enta potauit et qui solus de
cruce meruit audire ecce
mater tua is cum esset in asia
et iam tunc hereticorum se
mina pullularent cherinthi
et hebionis et ceterorum qui
negant xpm̄ in carne uenisse
quos et ipse in epistola sua

antexp̄oš uocat et apostolus
paulus frequenter percutit
coactus est ab omnibus pene
tunc asiae episcopis et multarū
ecclesiarum legationibus diuinita
tem saluatoris altius scribere
et ab ipsum ut ita dicam dī uerbum
non tam audaci quam felici teme
ritate prorumpere ut ecclesias
tica narrat historia cum a fratri
bus cogeretur ut scriberet ita
facturum respondisse si indicto
ieiunio in commune dm̄ omnes
præcarentur quo expleto reuela
tione saturatus in illud proemi
um caelo ueniens eructuauit In
principio erat uerbum et uerbū
erat aput dm̄ et dš erat uerbum
hoc erat in principio aput dm̄
haec igitur quattuor euangelia
multo ante prædicta ezechie
lis quoque uolumen probat
in quo prima uisio ita contexi
itur et in medio sicut similitu
do quattuor animalium et uul-
tus eorum facies hominis et
facies leonis et facies uituli
et facies aquilae prima hominis
facies matheum significat qui
quasi de homine exorsus est
scribere liber generationis
ihū xpī fili dauid fili abraham
secundus marcum in quo vox
leonis in herimo rugientis audi
tur uox clamantis in deserto
parate uiam dño rectas facite
semitas eius tertia uituli quæ
euangelistam lucam a zacharia

sacerdote sumpsisse initium præ
figurat Quarta iohannem euange
listam qui adsumptis pinnis aqui
lae et ad altiora festinans et de
uerbo dī disputat cætera quæ se
cuntur in eundem sensum profi
ciunt crura eorum recta et pin
nati pedes eorum et quocumque
spš ibat ibant et non reuerteban
tur et dorsa eorum plena oculis
et scintillae ac lampades in medio
discurrentes et rota in rota et
in singulis quattuor facies unde
et apocalipsis iohannis post expo
sitionem uiginti quattuor senio
rum qui tenentes citharas et fia
las adorant agnum dī introducit
fulgora et tonitrua et septem
spš dī discurrentes et mare ui
treum et quattuor animalia
plena oculis dicens animal pri
mum simile leonis et secundū
simile uitulo et tertium simile
hominis et quartum simile aqui
lae uolanti et post paululum
plena inquid erant oculis et
requiem non habebant die ac
nocte dicentia scš scš scš dñs
dš omnipotens qui erat et qui
est et qui uenturus est quibus
cunctis perspicuae ostenditur
quattuor tantum debere euan
gelia suscipi et omnes apogrifo
rum nenias mortuis magis here
ticis quam ecclesiasticis uiuis
canendas.

Preciosissimum hunc Euangelio
rum Codicem emi ex famosa illa
Bibliotheca Jllmi Marchionis de
LICHE Mantuæ Carpent. Aº
1690, d. 8 Jan. Ego Joannes
Gabriel Sparwenfeldt nob. Suecus.

Natiuitas ihū xpi magorum munera
occultatio ihv̄ infantes occiduntur
egressus ihs̄ ex aegypto in nazareth
a iohanne in iordane baptizatur
Ihs̄ temptatus a diabulo uidit
petrum et andream iacobum
et iohannem piscatores conuo
cat et circumiens uarios lan
guores hominum curat
De beatitudine et ceteris mandatis
Orationem docet inter cetera
mandata non esse cogitandū
de uictu et uestimento prædicit
Non esse præiudicandum de mar
garitis ante porcos non mit
tendis petendum et quærendū
et pulsandum a pseudoprophe
tis cauendum quia non omnes
qui dicunt mihi dn̄e dn̄e intro
ibunt in regnum cælorum de
domo aedificata supra petram
uel arenam
Leprosum mundat puerum cen
turionis paralyticum curat
socrum petri a febribus liberat
plurimos curat et ut mortuis
mortuos suos sepeliant cuidā dicit
Navigans tempestatem sedat
terram gerasenorum dæmonia eicit
Paraliticus curatus lectum suū
baiulat matheum conuocat
dicit pharisæis non esse opus
ualidis medicum parabolam
panni et scissuræ et utrem
uini ponit mulierem a profluuio
liberat et filiam principis
cuiusdam mortuam suscitat
cæcis oculos aperit surdum
et mutū dæmoniv̄ eicit

Dvodecim apostolos promittit cum
omni doctrina ac dicit quod non ue
nerit pacem mittere super terram
sed gladium.
Ihs̄ testimonium de iohanne dicit at
que increpat ciuitates quæ credere
noluerunt confessio ihū ad patrem
et iugum dn̄i leue esset [aridā
Discipuli spicas uellebant manum
habentem sanat hominem dæmonio
cæcum et mutum liberat et in prin
cipe dæmoniorum id facere opinan
tes destructione et nineuitarum
signum pharisæis tradet matrem
et fratrem expernit
De nauicula turbis parabolas exponit
prophetam in patria sine honore ēē dt̄
De iohanne capite in disco de qvinqve
panibus et duobus piscibus in quinque
milia viros supra mare ambulans
petrum mergentem allebat
Qvod ea magis quæ de ore exeunt coin
quinant hominem filiam mulieris
syrophoenisse a demonio liberat
et multos alios sanat
De septem panibus in quattuor milia
uiros a fermento pharisæorum
cauendum xpm̄ dī uiui filium esse
confiteretur quem post paululum
dure increpat
In montem transfiguratur puerum
lunaticum curat de statere in ore piscis
militatem docet sicut pueri et nec
minimum fidelium scandalizandum
quod angeli eorum faciem patris
semper uideant corripiendos fra
tres et sepius indulgendum
[s]imilitudo de illo qui conseruum
suum

propter centum dænarios suffocat
de enuchis[!] infantes non esse arcen
dos a benedictione difficile diuitem
introire in regnum caelorum
De primis nouissimos futuros parabu
lam operariorum in uineam conduc
torum de peti[ti]onem filiorum zebe
dei et de primis accubitis cænae
de duobus cæcis secus uiam curatis
De asina et pullo eius de ficu arefacta
interrogatur de iohannis baptistæ
subiungens parabolam duorum filio
rum in uineam missorum
Parabolam de uinea et colonis qui inter
ficiunt ad se missos parabola de his
qui inuitati ad nuptias uenire contem
nunt de denario cæsaris
De muliere quæ septem fratres habuit
ihs̄ temptatus a pharisaeis interro
gat cuius filius est xps̄
Increpans scribas dicens uae uobis
scribae et pharisaei increpatio
ciuitatis de occisione prophetarum
et lapidatione
Hierusalem hierusalem de signis no
uissimorum dierum de adventu sal
uatoris de decem uirginibus
de talentis de ouibus a dextris
et hedis a sinistris
D[e] iudaeorum concilium de conpræhen
dendo ihū et cetera quæ in cæna
dn̄i gesta sunt.
Petro prædicit quod tertio eum
negaturus esset oratio ihū ad
patrem et cetera cum traderetur
[pa]ssio dn̄i et sepultura et resurrec
tio eius itemque mandata et
doctrina eius de baptismo ·

mât	mař	lv̄c	iōh
incip	canon	prim	vs
8	2	7	10
11	4	10	6
11	4	10	12
11	4	10	14
11	4	10	28
14	5	13	15
23	27	15	46
23	27	34	46
23	27	45	41
71	20	37	38
99	96	116	120
99	96	116	111
99	96	116	40
99	96	116	44
99	96	116	129
99	96	116	131
133	37	77	109
142	50	19	59
143	51	21	35
148	64	93	49
147	82	94	74
147	82	94	17
210	119	234	100
212	121	238	21
221	122	239	85
221	129	242	88
221	129	261	77
245	139	250	146
245	139	250	146
275	156	260	20
275	156	260	48
275	156	260	96
277	158	74	98
281	162	279	122

mât	mař	lv̄c	iōh
285	165	266	55
285	165	266	63
285	165	266	65
285	165	266	67
290	170	275	127
292	172	279	156
295	175	281	161
296	176	282	58
296	176	282	42
301	181	285	158
301	181	285	79
303	183	287	160
305	184	289	170
307	187	300	162
307	187	290	174
311	181	297	69
314	194	294	172
315	195	291	168
316	195	291	166
316	196	292	175
319	199	300	176
321	200	302	177
326	204	310	184
327	205	311	188
327	205	313	194
329	206	314	196
332	209	315	197
333	210	318	197
335	212	321	201
337	214	324	199
337	215	317	198
337	215	317	198
344	223	329	204
349	227	332	206
350	228	333	208
353	231	336	209
353	231	336	211

can II	in qvo	tres
māth	mar̄	lvcas
15	6	15
21	10	32
22	102	185
33	39	133
33	39	79
51	41	56
63	13	4
63	13	4
64	18	33
68	15	36
70	47	83
72	21	38
73	22	39
74	23	40
75	49	85
77	52	169
80	29	86
81	30	44
83	53	87
83	54	112
83	53	87
84	54	112
86	55	87
86	55	112
89	141	114
89	141	89
93	40	149
95	86	251
95	86	80
104	1	97
115	24	147
115	25	70
115	25	40
115	25	42
122	22	165
123	33	177
124	34	127
131	35	129
132	36	147
136	38	82
138	44	76
144	57	78
		167

māt	mar̄	lv̄c
145	59	90
150	66	12
150	66	43
154	69	35
165	79	36
169	83	144
168	83	95
171	85	206
173	87	96
175	91	98
177	93	99
179	95	101
180	99	102
111	105	197
193	106	195
114	107	216
195	108	121
194	108	218
195	108	151
196	109	219
199	110	220
200	111	221
202	112	173
204	114	222
206	116	270
207	117	224
209	118	232
219	127	233
220	128	240
224	130	241
226	135	243
227	133	245
230	135	244
230	135	137
243	137	246
243	137	237
244	138	248
249	143	249
250	144	209
249	143	254
252	146	252
254	148	255
259	150	204
265	151	257
		258

māth	mar̃	lvcas
265	155	156
270	154	227
272	42	230
279	160	243
282	163	268
286	166	265
286	176	267
297	177	280
297	188	282
302	193	286
309	197	305
314	193	299
317	197	293
318	193	295
323	251	309
329	218	322
340	219	325
341	220	325
343	222	323
345	224	328
347	225	330
354	232	337
355	233	338

incip cañ III in quo tres

matheus	lvcas	iohannis
1	14	1
1	14	3
1	14	5
7	6	2
7	6	25
60	63	116
65	65	37
91	58	118
91	58	139
98	211	105
112	119	147
112	119	30
112	119	114
112	119	87
112	119	44
112	119	61
112	119	8

māth	lv̄c	iōh
112	119	75
112	119	90
112	119	54
112	119	142
147	92	47

iñc cañ IV in q uo tres

māt	mar̃	iōh
18	8	26
117	26	94
117	26	95
151	67	51
162	77	23
162	70	53
205	115	91
205	115	135
217	115	150
217	116	129
217	125	137
217	125	133
278	159	98
277	161	72
280	161	121
288	168	152
294	174	107
298	178	70
300	180	103
300	189	164
322	201	180
322	201	192
324	203	183
330	207	185
330	207	188
334	211	203

ēxpl̄ canō IV

iñc	caň	V	
mât	lv̄c	mât	lũc
3	2	117	178
10	8	117	126
12	11	120	112
16	16	126	128
25	46	128	132
27	47	128	130
28	49	130	81
31	50	133	120
35	194	135	168
37	162	139	57
39	53	157	226
41	52	159	161
42	55	163	200
44	123	176	187
47	153	183	189
48	134	183	198
49	191	184	199
50	150	188	272
52	59	198	235
54	125	214	181
55	54	222	139
56	170	229	179
58	61	232	215
59	60	232	142
61	171	236	136
62	64	235	135
66	174	237	135
67	66	237	141
69	105	239	141
79	108	241	175
75	111	242	202
77	109	256	205
94	145	257	213
96	160	258	207
97	182	265	212
97	183	263	157
103	69	266	155
105	71	267	157
106	193	267	158
108	73	271	229
108	115	273	129
111	118		231
117	165		

iñc caň VI in quo II	
mât	mar̄
9	3
17	7
20	9
22	11
45	126
78	63
101	98
140	45
146	60
146	65
154	68
155	71
154	72
160	73
161	76
164	78
166	80
170	84
174	89
181	100
190	103
203	113
215	120
216	124
225	131
247	140
248	142
251	145
253	147
255	149
266	152
264	153
276	157
277	167
288	169
291	171
293	173
297	179
306	181
310	190
312	192
331	208
338	217

māt	mar̃
342	221
348	226
351	128

ēxp cā VI

iñc cañ VII
in quo

māt	iohā
5	83
19	19
19	32
19	34
121	82
186	215
208	101

Cañ VIII in quo

II	mar̃	lūc
	12	23
	14	25
	16	27
	17	27
	17	25
	48	84
	56	89
	66	91
	75	100
	97	103
	136	247
	226	277
	230	335

ēxp cañ VIII

[Canon IX in quo duo *)

Luc.	Ioh.
30	219
30	222
262	113
262	124
274	227
274	229
274	231
303	182
303	186
303	190
307	182
307	186
307	190
312	182
312	186
312	190
340	213
340	217
341	221
341	223
341	225

explicit canon IX.

Canon X in quo Matth. proprie

2	75	151
4	81	155
6	89	167
13	91	171
24	99	177
26	101	181
29	106	184
33	109	186
35	113	188
37	115	191
39	118	196
42	124	200
45	126	210
52	136	212
56	140	218]

*) ex editione codicis Amiatini; hi duo canones novissimi desunt in codice aureo.

[Canon X in quo Matth. proprie

222	245	324
227	268	327
230	273	345
233	283	351
235	303	355
239	319	

explicit canon X in quo Matth. proprie.

Canon X in quo Marc. proprie.

19	74	101
31	81	104
43	88	123
46	90	132
58	92	186
62	94	213
70		

explicit canon X in quo Marc. proprie.

Canon X in quo Luc. proprie

1	149	236
3	151	252
5	154	256
9	159	259
18	163	264
20	164	271
22	166	273
29	174	276
31	176	278
50	178	283
51	180	288
67	183	296
68	188	298
72	190	301
75	192	304
104	196	306
106	201	308
107	203	316
113	208	320
117	210	326
122	214	331
124	223	334
131	225	339
143	227	342

explicit canon X in quo Luc. proprie.

Canon X in quo Iohannes proprie

4	31	58	81	108	134	157	189	216
7	33	60	84	110	136	159	191	218
9	36	62	86	112	138	163	193	220
11	39	64	89	115	140	165	195	224
13	41	66	92	117	143	167	200	226
16	43	68	94	119	145	169	202	228
18	45	71	97	123	147	171	205	230
22	50	73	99	125	149	173	207	232
24	52	75	102	127	151	177	210	
27	54	78	104	130	153	179	212	
29	56	80	106	132	155	181	214	

explicit canon X in quo Iohannes proprie.]

Liber generationis

ihū xpī fili da
2 vid fili abraha. ab
raham genuit isa
aac. isaac autē ge-
nuit iacob. iacob av
tē genuit iudā et
3 fratres eius iv
das avtē genuit
phares et zarā
de thamar pha
res autē genuit
esrō esrō h' genv
4 it arā aram autē
genuit aminadab
aminadab autē
genuit naason . na
ason autē genv
5 it salmon salmon
autem genuit

booz de rachab
booz autē genuit
obeth ex ruth.
obeth autē ge
nuit iesse. iesse
h' genuit david re
6 gē david autē rex
genuit salomo
nē ex ea qvæ fvit
7 uriæ salomon
h' genuit robboā ro
boa h' genuit abiā
abia autē genv
8 it asaf. asaf autē
genuit iosaphat
iosaphat autē
genuit iorā. ioras
autē genuit ozi
9 am ozias autem

genuit ioatham io
athas autē genu
it [achā] achas autē ge
10 nuit ezechiā. ezechi
as autē genuit ma
nassem manasses
autē genuit am
mon. ammon autē
11 genuit iosiā io
sias autē genu
it iechoniā et fra
tres eivs in tran
smigratione ba
12 bylonis et post
transmigrati
onē babylonis. ie
chonias autē ge
nuit salathiel
salathiel autē ge
nuit zorobabel
13 zorababel autē
genuit abiud. abi
ud autē genuit e
liachim eliachim
autem genuit a
14 zor. azor autē ge
nuit saddoc sad
doc autē genuit
achim achim av
tem genuit eliud
15 eliud avtē genv
it eliazar eliazar
autē genuit ma
than mathan h'
16 genuit iacob. iacob
autē genuit iose
ph uirum mari
ae de qua natus
est ihs qui uoca
tur xpš

† IN nomine dñi nr̄i ihv̄ xpī. Ic aelfred aldormon 7vérburg mingefera begetan ðasbéc æt haeðnū herge | mid uncre claenefeo ðæt ðonne væs mid clæne golde 7ðæt vit deodan forgodes lufan 7for uncre sauleðearf

Aelfre[d]

18 xpi autem
generatio
sic erat cum esset dis
ponsata mater eivs
maria ioseph ante qva
convenirent inventa
est in vtero habens

Verbur[g]

Alhðryð eorum

Ond forðon ðevit noldan ðæt ðas halgan béoc lencg Inðære haeðenesse vunaden, 7nuvillað heo gesellan Innto | cristes circan gode tolofe 7tovuldre 7toveorðunga 7his ðrovunga toðoncunga, 7ðæm godcundan geferscipe tobrucen[ne] | ðeincristes circan dæghvæmlice godes lof rærað, toðæmgerade ðæt heomon árede eghvelce monaðe for aelfred | 7for verburge 7for alhðryðe heora saulum tó écum lece dome, ðahvile ðegod gesegen haebbe ðæt fulviht æt | ðeosse stove beon mote . . , Écsvelce ic aelfred. dux. 7verburg biddað 7halsiað óngodes almaehtiges noman 7ónallra | his haligra ðæt nænigmon seo toðon gedyr[s]tig ðætte ðas halgan beoc áselle oððe áðeode fromcristes circan ðahvile | ðe fulviht stondan mote . . . .

19 de spū scō Ioseph au
mt 4 10 tem uir eius cum esset
homo iustus et nolet
eam traducere uoluit
oculte demittere eā
20 haec autē eo cogitan
te ecce angelus dñi appa
ruit et in somnis dicens
ioseph fili david noli ti
meıe accipere mariā
coniugem tuam quod
enim in ea natum est de
21 spū scō est pariet au
tem filium et vocabis
nomen eivs ihm̄ ipse enī
saluum faciet populū
suum a peccatis eorū
22 hoc autem totum factū
est ut adimpleretur
quod dictū est a dño per
esaiam prophetam di
23 centem ecce uirgo in u
tero accipiet et pariet
filium et vocabunt no
men eius emmanuel
qvod est interpræta
24 tum nobiscum dš. exur
gens autem ioseph a sō
no fecit sic ut præcepit
ei angelus dñi et accepit
25†.et) coniugem suam† non cog
nouit eam donec peperit
filium suum primoge
nitum et uocauit nomen
eius ihm̄
C 2 Br 2 Cum ergo natus esset
ihš in bethleem iuda in
dieb' herodis regis ec
ce magi ab oriente ue
nerunt hierusolymā
2 dicentes ubi est qvi na
tus est rex iudeorū vi
dimus enim stellam
eius in oriente et veni
3 mus adorare eum audi
ens autem herodis rex
turbatus est et omnis
hierusolima cum illo
et congregans omnes
principes sacerdotū
et scribas populi sciscі
tabatur ab eis ubi

xpš nasceretur
5 at illi dixerunt ei in
bethleem iuda sic
enim scriptū est
per prophetam
6 et tu bethleem ter
ra iuda nequaquā
minima es inter
principib' iuda ex
te enim exiet dux
qui regat populū
meū israhel
7 Tunc herodes clā
Br 3 mt 6 10 sol uocatis magis di
ligenter didicit ab
eis tempus stel
lae quae apparuit
8 eis et misit illos
in bethleem dicens
ite et interroga
te diligenter de
puero et cum in
veneritis eū renun
tiate mihi ut et e
go veniens adorē
eū

9 qui cū audissent
regē abierunt et
ecce stella quam
uiderant in orien
te antecedebat
eos usqu' dū ueni
ens staret supra
10 ubi erat puer vi
dentes autem stel
lam gauisi sunt gau
dio magno ualde
11 et intrantes domv̄
inuenerunt puerū
cū maria matre sua
et procedentes
adorauerunt eū
et apertis thesauris
suis obtulerunt ei
munera aurū thus
12 et myrrā et respon
so accepto in som
nis ne redirent ad
herodē sed per a
ꝉiā uiam reversi s̄t
in suā regionem

13 qui cum recessissent
ecce angelus dñi ap
paruit in somnis
ioseph dicens sur
ge puerū et matrem
eius et fuge in aegyp
tum et esto ibi usq'
dū dicam tibi
futurū est enī ut he
rodes requirat pue
rum istū ad perden
14 dum eum. qui con
surgens accepit pu
erū et matrē eius
nocte et recessit
15 in aegyptū et erat
ibi usq' ad obitum he
rodis ut adinplere
tur quod dictum
est a dño per prophe
tā dicentem ex ae
gypto uocaui filium
16 meū Tunc herodis
uidens quō inlusus
esset a magis irratus
est ualde et mitte
ns occidit omnes
pueros qui erant in
bethleem et in om
nib' finibus eius a b
imatu et infra se
cundū tempus qǒ
exquisierat a magis
17 tunc adimpletum
est quod dictū est
a dño per hieremiā
prophetam dicen
18 tem uox in rama av
dita est ploratus
et ululatus multus
rachel plorans fi
lios suos et noluit
consolari quia non
19 sunt defuncto av
tē herode ecce ap
paruit angelus dñi
in somnis ioseph
in aegypto dicens
20 surge et accipe pu
erū et matrē eius

et uade in terrā israhel
defuncti sunt enī qui
querebant animā pue
21 ri qui consurgens ac
cepit puerū et matrē
eius et uenit in terrā
22 israhel audiens enim
quod archilaus reg
naret in iudea pro he
rode patre suo timu
it illuc ire et admoni
tus in somnis seces
sit in partes galileæ
23 et ueniens habitauit
in ciuitate quae uoca
tur nazareth ut adin
pleretur quod dictv̄
est per prophetā quō
nazareus uocabitur
C 3 In dieb' autem illis
Br 4 mt 7 3 uenit iohannis baptis
lc 4 io 6 ta prædicans in deser
2 to iudeæ et dicens pæ
nitentiā agite adpro
pinquavit enī regnū

3 cælorū Hic est enim de
mt 8 1 mr 2 qvo dictum est per esa
lc 7 io 10 iam prophetā dicentē
uox clamantis in deser
to parate uiam dn̄i rec
tas facite semitas eius
4 Ipse autem iohannes
mt 9 6 mr 3 habebat uestimentū
de pilis camellorū et
zonā pelliciā circa lūbos
suos esca autē eius erat
lucusta et mel silues
5 tre tunc exiebant ad
eū ex hierosolymis et
omnis iudea et omnis
regio circa iordanen
6 et baptizabantur in ior
danen ab eo confiten
tes peccata sua
7 Videns autē multos
mt 10 5 lc 8 pharisæorū et saducæ
orū uenientes ad bap
tismū suum dixit eis
progenies uiperarū
quis demonstrauit uo
bis

fugere ab ira futura
8 facite ergo fructū
9 dignū pænitentiæ et ne
uelitis dicere intra uos
patrē habemus abrahā
dico enim uobis quia po
tens est dš de lapidib'
istis suscitare filios
10 abrahae iam enim se
curis ad radicē arborū
posita est omnis ergo
arbor quae non facit frvc
tū bonū excidetur et in
11 ignē mittitur Ego qvi
mt 11 1 mr 4 lc 10 io 12 dē baptizo uos in aqua
in paenitentia qui autē
post me uenturus est
fortior me est cuius non
sū dignus calciamenta
portare ipse uos bap
tizabit in spū scō et igni
12 Cuius uentilabrū in
mt 12 5 lc 11 manu sua et permun
dabit áreā suam et co"
gregabit triticū svū in
horreū

paleas autem conbu
ret igni inextinguibili
13 Tunc uenit ihš a gali
mt 13 10 lea in iordanen ad io
hannē ut baptizaretur
14 ab eo iohannis autē pro
hibebat eū dicens e
go a te debeo baptiza
ri et tu uenis ad me
15 respondens autē
ihš dixit ei sine modo
sic enī decet nos im
plere omnē iustitiā
tunc dimisit eum
16 Baptizatus autē ihš
mt 14 1 mr 5 lc 13 io 5 confestim ascendit
17 de aqua et ecce aper
ti sunt ei cæli et uidit
spm̄ dī descendentē
sicut colūbam ueni
entem super se et
ecce uox de cælis di
cens hic est filius me
us dilectus in quo
bene conplacui

C 4 Br 5 mt 15 2 mr 7 lc 12 Tunc ihš ductus
est in desertū
ab spū ut tempta
retur a diabolo
2 mt 16 5 lc 16 Et cū ieiunasset qv
adraginta dieb' et
XL noctib' postea
3 esuriit et accede
ns temptator dix
it ei si filius dī es dic
ut lapides isti panes
4 fiant. qui respon
in deuteronomiū dens dixit scriptū
est non in solo pa
ne uiuit homo sed
in omni uerbo quod
procedit de ore dī
5 tunc adsūpsit eū
diabolus in scām ciui
tatē et statuit eū
supra pinnaculū tē
6 pli et dixit ei si filius
dī es mittite deor
sum scriptū est e
nim quia angelis
suis mandauit de te
et in manib' tollent
te ne forte offendas
ad lapidē pedē tuū
7 ait illi ihš rursū sc
riptū est non tēp
tabis dūm dm̄ tuū
8 iterū adsumpsit eū
diabolus in montē
excelsū ualde et
ostendit ei omnia
regna mundi et glo
9 riā eorū et dixit illi
haec tibi omnia da
bo si cadens adora
10 ueris me tunc dicit
illi ihš uade retro sa
tanas scriptū est dūm
dm̄ tuū adorabis et
11 illi soli seruies. Tunc
reliquit eū [diabolus]
et ecce angeli acces
serunt et ministra
bant ei
12 Br 6 mt 17 6 mr 7 Cum audisset autē

mt 18 7 ihš quod iohannis tra
lc 17 ditus esset secessit
13 in galileā et relicta
ciuitate nazaret ue
nit et habitauit in ca
pharnaū maritimā
in finib' zabulon et
14 nephtalī ut adinplere
tur quod dictū est
per esaiam prophe
15 tā dicentē terra za
bulon et terra nep
thalim uia maris tr
ans iordanen galile
16 ae gentiū populus
qui sedebat in tene
bris lucē uidit mag
nā et sedentib' in re
gione umbrae mor
tis lux orta est eis
17 Exinde coepit ihš
Br 7 mt 20 7 mr 7 prædicare et dicere
poenitentiā agite
adpropinquauit enī
regnū cælorum

18 Ambulans autē ihš
mt 20 6 mr 8 iuxta mare galilæ
ae uidit duos fratres
simonē qui uoca
tur petrus et andre
am fratrē eius mit
tentes retia «in ma
re» sua. erant enī
19 piscatores Et ait il
mt 21 2 mr 10 lc 32 lis uenite post me et
faciam uos fieri
piscatores hominv̄
20 at illi continuo re
lictis retib' secuti
21 sunt eum Et pro
mt 22 6 mr 11 cedens inde uidit
alios duos fratres
iacobū zebedei et
iohannē fratrem
eius in navi cū zebe
deo patre illorum
reficientes retia
sua et uocauit eos
22 at illi continuo re
lictis retib' secuti
sunt eū

23 Et circuibat ihš totā
mt 23
1 mr 20 galileā docens in si
lc 45 io 46 nagogis eorū et præ
dicans evangeliū
regni et sanans omnē
languorē et omnē
infirmitatē in popv
24 lo et abiit opinio ei
us in totā syriā et
obtulerunt ei om
nes male habentes
uariis languorib' et
tormentis conpræ
hensos et quī dæmo
nia habebant et luna
ticos et paraliticos
25 et curauit eos et se
cutae sunt eū turbæ
multae de galilæa et
decapoli et hieruso
lymis et iudea et de
trans iordanen
C 5 Uidens autem ihš
Br 8 mt 24 10 sol turbas ascendit in
montē et cū sedis
set

accesserunt ad eū dis
2 cipuli eius et aperiens
mt 25 5 lc 46 os suum docebat eo"
3 dicens Beati paupe
mt 26 5 lc 47 res spū quō ipsorū est
4 regnū cælorum Bea
mt 27 10 ti mites quō ipsi pos
5 sidebunt terrā Bea
mt 28 5 lc 49 ti qui lugunt nunc qvō
ipsi consolabuntur
6 Beati qui esuriunt
mt 29 5 lc 48 et sitiunt iustitiā quō
ipsi saturabuntur
7 Beati misericordes
mt 30 10 quō ipsi misericordiā
consequentur Bea
ti mundo corde quō
8 ipsi dm̄ uidebunt Bea
ti pacifici quō filii dī
9 uocabuntur Beati
qui persecutionē pa
tiuntur propter ius
titiā quō ipsorū est
10 regnū cælorum Bea
mt 31 5 lc 50 ti estis cū maledixerint
vobis homines

et persequti nos fue.
rint et dixerint omne
malū aduersū nos men
tientes propter me
12 gaudete et exultate
quō merces uestra
copiosa est in cælis
sic enim persequti
sunt et prophetas qui
fuerunt ante nos
13 Vos estis sal terrae
mt 32 2 mr 102 lc 185 quod si sal euanuerit
in quo salietur ad ni
hilum ualet ultra nisi
ut mittatur foras et
conculcetur ab homi
14 nib' Vos estis lux huius
mt 33 2 mr 39 lc 133 mundi non potest ciui
tas abscondi supra mon
15 tē posita neq' accendunt
lucernā et ponunt eā
sub modio sed supra
candellabrū ut luceat
omnib' qui in domo svnt
16 sic luceat lux uestra
corā hominib'

ut uideant opera
uestra bona et glo
rificent patrē ues
trū qui in cælis est
17 Nolite putare quia
mt 34 10 sol ueni soluere legē
aut prophetas non
ueni soluere sed
18 adimplere Amen
mt 35 5 lc 193 quippe dico uobis
donec transeat cæ
lū et terra iota unū
aut unus apex non
praeteribit a lege
donec omnia fiunt
19 Qui ergo soluerit
mt 36 10 sol unū de mandatis is
tis minimis et docu
erit sic homines mi
nimus uocabitur
in regno cælorū qui
autē fecerit et do
cuerit hic magnus
uocabitur in regno
20 cælorum dico autē
uobis quia nisi

habundauerit iusti
tia uestra plus qvā
scribarv̄ et phari
saeorū non intrȧbi
tis in regnū cælo
21 rū audistis quia dictv̄
est antiquis non oc
cides qui autem occi
derit reus erit iudi
22 cio ego avtē dico uo
bis quia omnis qui
irascitur fratri suo
reus erit iudicio qvì
autē dixerit fratri
suo racha reus erit
concilio qui autē
dixerit fatue reus
erit gehennae ignis
23 si ergo offeres mv
nus tuv̄ ad altare et
ibi recordatus fue
ris quia frater tuus
habet aliquid aduer
24 sū te relinq' ibi mu
nus tuū ante alta
re et uade prius

reconciliare fra
tri tuo et tvnc ueni
ens offeres munus
25 tuū Esto consenti
mt 37
5
lc 162
ens aduersario tuo
cito dū es in uia cū eo
ne forte tradȧt ad
uersarius iudici et
iudex tradat te minis
tro et in carcerē mitta
26 ris amen dico tibi non
exies inde donec red
das nouissimū qu
adrantē
27 Audistis quia dic
Br 10
mt 38
10
sol
tū est antiquis non
28 moechaberis ego au
tē dico uobis quia om
nis qui uiderit mu
lierē ad concupiscen
dā eam iā moechatus
est eā in corde suo
29 quod si oculus tuus
dexter scandalizet
te erue eū et pro
ice abs te expedit

enim tibi ut pereat
unū membrorū tuo
rū quam totū corpus
tuū mittatur in ge
30 hennā et si dextera
manus tua scandali
zat te absci
de eā et proice abs te
expedit enim tibi ut
pereat unū membro
rū tuorū quā totū cor
pus tuū eat in gehennā
31 dictū est enim quicv
q' dimiserit uxorē
suā det illi libellū re
32 pudii. ego autē dico
uobis quia omnis qui
dimiserit uxorē suā
excepta fornicatio
nis cau a facit eā moe
chari et qui dimissā
duxerit adulterat
33 iterū audistis quia
dictū est antiquis
non periurabis red
des autē dño iura
34 menta tua ego autē
dico uobis non iura
re omnino neq' per
caelū quia thronus
35 dī est neq' per ter
ram quia scabillū
est pedū eius neq'
per hierusolymā
quia ciuitas est mag
36 ni regis neq' per ca
pudt tuū iuraueris
quia non potes unv
capillū aluū face
37 re aut nigrū sit autē
sermo uester est
est non non quod
autē his habundan
tius est a malo est
38 audistis quia dictū
est oculū pro ocu
lo et dentē pro den
39 te ego autē dico uo-
bis non resistere
malo Sed si quis te

mt 39 5 lc 54 percusserit in dexte
rā maxillā tuā prebe
40 illi et alterā et ei qui
uult tecū iudicio con
tendere et tunicā tu
am tollere remitte il
41 li et palliū Et quicū
mt 40 10 q' angarizauerit te
mille passus uade
42 cū illo alia duo qui pe
tit a te da ei et uolen
tē quid mutuari a te
43 non auertas Audis
Br 11 tis quia dictū est di
liges proximū tuū
et odies inimicū tuv̄
44 Ego autē dico uobis
mt 41 10 diligite inimicos ues
tros et benefacite
his qui oderunt uos
et orate pro perse
quentib' et calūnian
45 tib' uobis ut sitis fi
lii patris uestri qui
in celis est qui solē
suū orire facit

super bonos et ma
los et pluit super ius
46 tos et iniustos Si enī
mt 42 5 lc 55 diligitis eos qui uos
diligunt quā merce
dē habebitis nonne
et publicani hoc fa
47 ciunt et si salutaue
ritis fratres uestros
tantū quid amplius
facitis nonne et aeth
48 nici hoc faciunt es
tote ergo uos per
fecti sicut et pater
uester cælestris per
C 6 fectus est Adten
mt 43 10 dite ne iustitiā ues
trā faciatis corā ho
minib' ut uideamini
ab eis alioquin mer
cedē non habebitis
apud patrē uestrū
qui in cælis est
2 Cum ergo facis elimo
Br 12 sinā noli tuba canere
ante te.

sicut hyppochritae fa
ciunt in synagogis et in
uicis ut honorificentur
ab hominib' amen dico
uobis reciperunt mer
3 cidē suam te autē
faciente ælimosinā nes
ciat sinistra tua quid
4 faciat dextera tua ut sit
ælymosina tua in abscon
dito et pater tuus qui vi
det in absconso reddet
5 tibi. Et cum oratis non ori
tis sicut hyppochritae
qui amant in synagogis
et in angulis platearū
stantes orare ut uidean
tur ab hominib' amen di
co uobis receperunt merce
6 dem suā tu autē cum o
rabis intra in cubiculū
tuū et cl„uso ostio tuo
ora patrē tuum in abscon
so et pater tuus qui ui
det in absconso reddet
tibi

7 Orantes autē nolite
mt 44 5 lc 123 multū loqui sicut eth
nici putant enī quia
in multiloquio suo ex
8 audiantur nolite er
go adsimilari eis scit
h' pater uester quid
opus sit uobis ante
9 quā petatis ab eo sic
ergo uos orabitis
Pater noster qui
es in cælis s̄ctificetur
10 nomen tuū adueni
at regnū tuum fiat uo
luntas tua sicut in
11 cælo et in terra panē
nostrū cotidianū da
12 nobis hodie et remit
te nobis debita nos
tra sicut et nos dimit
timus debitorib'
13 nostris et ne inducas
nos in tēptationem
sed libera nos a malo
14 Si enī dimiseritis ho
mt 45 6 mr 126 minib' peccata

eorū dimittet nobis
pater uester caeles
tis[!] delicta uestra
15 si enim no^{n} dimiseri
tis hominib' nec pater
uester demittet
peccata uestra
16 Cv̄ autē ieiunatis no
Br 13 mt 46 10 sol lite fieri sicut hyp
pochritæ tristes ex
terminant enim fa
cies suas ut pareant
hominib' ieiunantes
amen dico uobis quia
reciperunt merci
17 de[m] suā tu autē cum
ieiunas ungue capvd
tuv̄ et faciē tuā laba
18 ne uidearis homini
b' ieiunans sed patri
tuo qui est in abscon
so et pater tuus qui
uidet in absconso
19 reddet tibi nolite
thesaurizare uobis
thesauros in terra
ubi erugo et tinea de
molitur et ubi fures
effodivnt et furan
20 tur Thesaurizate autē
mt 47 5 lc 153 uobis thesauros in
cælo ubi neq' erugo neq'
tinea demolitur et
ubi fures non effo
diunt nec fvrantur
21 ubi enī est thesaurus
tuus ibi erit et cor
22 tuum Lucerna cor
mt 48 5 lc 138 poris tui est oculus
tuus si fuerit ocu
lus tuus sīplex to
tū corpus tuum lu
23 cidū erit si autem
oculus tuvs nequam fue
rit totum corpus
tuum tenebrosū
erit si ergo lumen
quod in te est tene
brae svnt «ipsæ» te
nebræ quantae erunt

24 Nemo potest duo
Br 14 mt 49 5 lc 115 b' dominis servire
aut enī unum odio
habebit et alterū
diligit aut unū sus
tinebit et alterū
contēnet non po
testis dō servire
25 et māmone Ideo
mt 50 10 sol dico uobis ne solli
citi sitis animae
uestrae quid man
ducetis aut quid bi
batis neq' corpori
uestro quid indua
mini nonne anima
plus est quā esca
et corpus quā ues
26 timentū respici
te uolatilia cæli qū
non serunt neq'
metunt neq' con
gregant in horrea
et pater uester
cælestis[!] pascit illa
nonne uos magis
plures estis illis
27 quis autē uestrī
cogitans potest
adicere ad statu
rā suā cubitū u
28 nū et de uestimen
to quid sollicitī
estis considera
te lilia agri quomo
do crescunt et
non laborant ne
29 q' neunt dico au
tē uobis quia nec
salomon in om
ni gloria sua co
opertus est ut u
30 nū ex istis si autē
faenū agri quod
hodie est et cras
in clibanū mitti
tur dš sic uestit
quanto magis uos
31 modicæ fidei No
lite ergo sollici

ti I

esse dicentes quid man
ducabimus aut quid
bibemus aut quo ues
32 tiemur haec enī omnia
gentes inquirunt scit
enim pater uester quia
his omnib’ indigetis
33 quærite autē primū
regnū dī et iustitiā
eius et omnia haec
adicientur uobis no
34 lite ergo esse solli
citi in crastinū cras
tinus enim dies sol
licitus erit sibi ipse
sufficit enim diei ma
C 7 litia sua Nolite iudi
mt 51 2 mr 41 lc 56 care ut non iudice
2 mini quo enī
iudicio iudicaueritis
iudicabemini et in qva
mensura mensi fue
ritis remetietur uobis
3 Quid autē uides fes
Br 15 mt 52 5 lc 59 tucā in oculo fratris
tui et trabē in

oculo tuo non uides
4 aut quomodo dicis
fratri tuo sine eiciā
festucā de oculo tuo
et ecce trabis est in o
5 culo tuo hyppochri
ta eice primū trabē
de oculo tuo et tunc
uidebis eicere festu
cā de oculo fratris tvi
6 Nolite dare scm̄ ca
mt 53 5 nib’ neq’ mittatis mar
garitas uestras an
te porcos ne forte
conculcent eas pedi
b’ suis et conuersi dis
7 rumpant uos Peti
mt 54 5 lc 125 te et dabitur uobis qvæ
rite et inuenietis pvl
sate et aperietur uo
8 bis omnis enim qui pe
tit accepit et qui quæ
rit inuenit et pulsan
9 ti aperietur avt quis est
ex uobis homo quē si
petierit filius suus

panē numquid lapidē
10 porriget ei aut si piscē
petit nūquid serpen
11 tē porriget ei si ergo
uos cū sitis mali nos
tis bona data dare fili
is uestris quanto ma
gis pater uester qui
in cælis est dabit bona
12 petentib' se Omnia er
mt 55 5 lc 54 go quaecumq' uultis
ut faciant uobis homi
nes bona ita et uos fa
cite eis haec est enī
lex et prophetae
13 Intrate per angustā
mt 56 5 lc 170 portā quia lata porta
et spatiosa uia quae
ducit ad perditionē
et multi sunt qui in
14 trant per eā quam an
gusta porta et arta
est uia quæ ducit ad ui
tā et pauci sunt qui
15 inueniunt eā Adten
mt 57 10 sol dite vobis a falsis
prophetis qui ueni
unt ad uos in uesti
mentis ouiū intrin
secus autē sunt lu
16 pi rapaces a fructi
b' eorū cognoscetis
mt 58 5 lc 61 eos Numquid colli
gunt de spinis uuas
aut de tribulis ficus
17 Sic omnis arbor bo
mt 59 5 lc 10 na bonos fructos
facit mala autē ar
bor fructus facit
18 malos non potest
arbor bona fructus
malos facere neq'
arbor mala fructus
19 bonos facere om
nis arbor quae non
facit fructū bonū
excidetur et in ignē
20 mittitur igitur ex
fructib' eorū cognos
cetis eos
21 Non omnis qui dicit
Br 17 mt 60 3 lc 13 io 117 mihi dñe dñe

intrabit in regnū
caelorū sed qui fa
cit uoluntatē patr
is mei qui in cælis est
ipse intrabit in reg
22 nū celorum Multi
mt 61
5
lc 181 dicunt mihi in illa die
dn̄e dn̄e nonne in
nomine tuo prophe
tauimus et in tuo
nomine daemoni
a eicimus et in tuo
nomine uirtutes
23 multas fecimus et
tunc confitebor
illis quia numquā
nōui uos di^{s}c^{r}dite a
me qui operami
24 ni iniquitatē Om
mt 62
5
lc 171 nis ergo qui audit
uerba mea haec et
facit ea similis est
uiro sapienti qui
aedificauit domū
suā supra petrā

25 et discendit pluui
a et uenerunt flu
mina et flauerunt
uenti et inruerù
nt in domū illam et
non cecidit funda
ta enī erat supra pe
26 tram et omnis qui
audit uerba mea
haec et non facit
ea similis erit uiro
stulto qui ædifica
uit domū suam su
27 per harenā et dis
cendit pluuia et ue
nerunt flumina
et flauerunt uen
ti et inruerunt in
domū illā et cecidit
et fuit ruina eius
magna
28 Et factū est cv̄ con
Br 18
mt 63
2 sūmasset ihs̄ uer
mr 13
lc 4
et 24 ba haec admiraban
tur turbae super
doctrina

29 eius erat autē do
cens eos sicut po
testatē habens non
sicut scribæ eorū
C 8 et pharisei Cū autē
mt 64 2 mr 18 lc 33 discendisset de
monte secutae
sunt eū turbae
2 multae et ecce le
prosus quidā ueni
ens adorabat eum
dicens dñe si uis po
tes me mundare
3 et extendens ma
nū tetigit eū ihš di
cens uolo munda
re et confestī mvn
data est lepra eius
4 et ait illi ihš uide ne
mini dixeris sed ua
de ostende te sa
cerdoti et offer
munus quod præ
cipit moses in tes
timonium illis

5 Cvm autē introis
Br 19 mt 65 3 lc 65 io 37 set ihš capharna
um accessit ad ev̄
centurio roga
6 ns eū et dicens dñe
puer meus iacet
in domo paralyti
cus et male tor
7 quetur et ait il
li ihš ego ueniam
8 et curabo eū et
respondens cen
turio ait dñe non
sū dignus ut in
tres sub tectū
meū sed tantū
dic uerbo et sa
nabitur puer me
9 us nā et ego homo
sū sub potesta
te constitutus
habens sub me
milites et dic° hv
ic uade et uadit
et alio ueni et venit

et seruo meo fac hoc
10 et faciat audiens au
tem ihš miratus est
et sequentib' se dix
it amen dico uobis
non inueni tantā fi
11 dē in israhel Dico
mt 66 5 lc 172 autē uobis quod mvl
ti ab oriente et oc
cidente uenient et
recumbent cū abra
hā et isaac et iacob
12 in regno caelorū fi
lii autē regni eicien
tur in tenebras ex
teriores ibi erit fle
tus et stridor den
13 tium Et dixit ihš
mt 67 5 lc 66 centurioni uade et
sicut credidisti fiat
tibi et sanatus est
puer in illa hora
14 Et ^{c}um uenisset ihš
Br 20 mt 68 2 in domū petr^{i} uidit so
mr 15 lc 26 crū eius iacentē et
febricitantē

15 et tetigit manū eius
et dimisit eā febris
et surrexit et minis
16 trabat eis. Uespere
autem facto obtule
runt ei multos dæm^{o}
nia habentes et eic^{i}
ebat spš inmundos
uerbo et omnes ma
le habentes curau^{i}t
17 ut adimpleretur qu
od dictū est per esa
iam prophetam dic^{e}n
tē ipse infirmitates
nostras accepit et
aegrotationes po^{r}tav^{i}t
18 Uidens autē ihš tur
Br 21 bas multas circū se
iussit discipulos sv
os ire trans fretū
19 Et accedens unus
mt 69 5 lc 105 scriba ait illi magis
ter sequar te quo
20 cūq' ieris et dicit ei
ihš uulpes foueas
habent et uolu

cres caeli tabernacu
la filius autem hominis
non habet ubi capud[t]
21 reclinet alius autē
de discipulis eius ait
illi dñe permitte me
primum ire et sepelire
22 patrē meum ihš au
tē ait illi seq're me
et demitte mortu
os sepel[i]re mortuos
23 suos Et asscenden
mt 70 2 mr 47 lc 84 te eo in nauicula secv
ti sunt eū discipuli
24 eius et ecce motus
magnus factus est in ma
ri ita ut nauicula ope
riretur fluctib' ipse
25 uero dormiebat et
accesserunt et sus
citauerunt eū dicen
tes dñe salua nos pe
26 rimus et dicit eis ihš
quid timidi estis mo
dicae fidei tunc sur

gens imperau[i]t uen
tis et mari et facta
est tranquilitas
27 magna porro hom[i]
nes mirati sunt di
centes qualis est
hic quia uenti et ma
re oboediunt ei
28 Et [c]um uenisset tr[ans]
Br 22 fretū in regionē
gerasenorū occ[v]r
rerunt ei duo ho
mines habentes
dæmonia de monv
mentis exeuntes
saeui nimis ita ut
nemo posset tra[n]
sire per uiā illam
29 et clamauerunt
dicentes quid no
bis et tibi ihū fili
dī uenisti huc ante tē
30 pus torq're nos. e
rat autē non longe
ab eis grex porcorv̄
multorum

31 pascens daemo
nes autē rogabant
eum dic^{e}ntes si ei
cies nos mitte
nos in g^{r}egē porc^{o}
32 rum et a^{i}t illis ihs̄
ite at illi exeun
tes ^{a}bierunt in
porco^{s} e^{t} ecc^{e} mag
no imp^{e}tu abiit to
tus ^{g}rex per pr
aecep^{s} ín ma
re et mo^{r}tui sunt
33 in aquis pasto^{r}es
autē fug^{e}runt et u^{e}
nie^{n}tes in ciuita
tem nuntiauer̄t
omnia et de his
qui daemonia
34 hab^{ve}r^{v}nt et ecce
tota civitas exit
obv^{i}ā ihm̄ et ^{vi}so eo
rogabant v^{t} tran
sir^{et} a finib' eorū
C 9 Et asce$^{n}{}_{dens}$ in nauicu'
mt 71 mr 20 lc 37 lo 37
lā

tran^{s}fretauit et ue
nit in ciuitatē suā
2 Et ecce ^{o}ffer^{e}bant
Br 23
ei paralvticū iace^{n}
tē in lect^{o} et uidens
ihs̄ fidē illorū d^{i}xit
paralytic^{o} c^{o}nfide
fili remittuntur
3 tibi pec^{c}[a]ta tua et ec
ce qv^{i}dā d^{e} scribis
dixerunt intra se
4 hic blasphemat et cv̄
uid^{i}sse^{t} ihs̄ cog^{i}tatio
nes illorū d^{i}xit ut
qu^{i}d c^{o}gitatis m^{a}la
in cordib' uestris
5 quid est facilius
dicere d^{i}mittun
tur tibi p^{e}ccata aut
dicere surge et am
6 bula ut sc^{i}atis autē
qn̄ filius hom^{i}nis
habet potestatē in
terra demitten
di pe^{c}cata tun^{c} ait
paralytico surge

tolle lectū tuū et
uade in domū tuā
7 et surrexit abiit in
8 domū suam úiden
tes autē turbae ti
muerunt et gl^{o}rifi
cauerunt dm̄ qui
dedit potestatē
9 talē hominib' Et
mt 72 3 mr 21 lc 38 cū transiret inde
ihs̄ uidit hominē
sedentē in telon^{eo}
matheū nomine
et ait illi seq're m^{e} et
surgens secutus
est eum
10 Br 24 Et factū est discv̄
mt 73 3 bente eo in domo
mr 24 lc 39 ecce multi publica
ni et peccatores
uenientes discv̄be
bant cū ihū et dis
11 cipulis eius et uid^{e}n
tes pharisæi diceba
nt di^{s}cipulis eius

quare cū publica
nis et peccatori
b' manducat magis
12 ter uester At ihs̄
mt 74 2 mr 23 audient[!] ait non
lc 40 est opus ualenti
b' medicus sed m^{a}
13 le habentib' eun
tes autē discite
quid est miseri
cordiā uolo et n^{on}
sacrificiū non e
nim ueni uocare
iustoꝙ sed pec^{c}a
tores
14 Tunc accessert̄
Br 25 ad eū discipuli io
hannis dicentes
quare nos et pha
risæi ieiunamus
frequenter dis
cipuli autē tui no^{n}
15 ieiunant et ait il
lis ihs̄ numquid
possunt filii sp^{o}n
si ieiunare

quādiu cum illis est
sponsus uenien^{t} au
tē dies cū aufere
tur ab eis sponsus
et tunc ieiunabunt
16 nemo autē inmit
tit cōmisurā pann^{i}
rudis in uestimen
tū uetus tollit au
tē plenitudinē ei
us a uestimento
et peior scissura
17 fit neq' mittunt
uinū nouūm in utres
ueteres alioquin
rūpuntur utres
et uinū effundetur
et utres peribunt
sed uinū nouum i^{n}
utres nouos mittvnt
et ^{a}mbo conser^{v}antur
18 Hæc illo loquente
Kr 26 mt 75 2 mr 69 lc 86 ad illos ecce prin
ceps unus accessit
et adorabat eū dic^{e}ns
filia mea modo de
functa est sed ueni
inpone manum tuā
19 super eā et uiuet et
surgens ihš seq'batur
eum et discipuli eius
20 et ecce mulier quae
sanguinis fluxū patie
batur XII annis acc^{e}s
sit retro et tetigit
fimbriam uestime^{n}
21 ti eius dicebat enim
intra se si tetigero tan
tv̄ uestimenta eius
22 salua ero at ihš
conuersus et uid^{e}ns
eam dixit confide fi
lia fides tua te saluā
fecit et salua facta
est mulier ex illa ho
23 ra et cū uenisset
ihs in domū principis
et uidisset tubicines
et turbā tumultuan
24 tem dicebat reccedi
te non est mortua
puella sed dormit

25 et diridebant eũ et cũ
eiecta esset turba in
trauit et tenuit manũ
eius et surrexit puel
26 la et exiit fama haec in
uniuersã terrã illam
27 Et transeunte inde
Br 27 mt 76 10 ihu secuti sunt eũ duo
cæci clamantes et di
centes miserere nos
28 tri fili david cũ autẽ
uenisset domũ acces
serunt ad eum cæci
et dicit eis ihŝ cre
ditis quia' possũ hoc
facere uobis dicunt
29 ei utiq' dñe tunc teti-
git oculos eorũ dic^e^ns
secundũ fidẽ uestrã
30 fiat uobis et aperti
sunt oculi eorũ et cõ
minatus est eis ihŝ
dicens uidete ne quis
31 sciat illi autẽ exeun
tes diffamauerunt
eũ in totã terram il
lam

32 egressis autẽ illis
ecce obtulerunt ei
hominẽ mutũ et dæ
33 moniũ habentẽ et
eiecto dæmone lo
cutus est mutus et
miratae sunt turbæ
dicentes nũquam ap
paruit sic in israhel
34 pharisæi autem dice
bant in principe dæ
moniorũ eiecit dae
monia.
35 Et circuibat ihŝ
Br 28 mt 77 2 mr 52 lc 169 ciuitates omnes et
castella docens in
synagogis eorũ et
prædicans euange
lium regni et sanans
omnẽ languorẽ et
omnẽ infirmitatẽ
36 Uidens autẽ turbas
mt 78 6 mr 63 misertus est eis qv^l^a
erant uexati et ia
centes sicut oues
non habentes pas
torẽ

37 tunc dicit discipu
mt 79
5 lc 108 lis suis messis quidē
multa operarii autē
38 pauci rogate ergo
dn̄m messis ut mit
tat operarios in m^{e}s
C 10 sē suā Et conuoca
mt 80
2 mr 29 tis XII discipulis
lc 83
suis dedit eis potes
tatē spirituū inm^{v}n
dorū ut eiecerent
eos et curarent o^{m}
nē languorē et
omnē infirmitatē
2 Duodē autē apos
Br 29
mt 81 2 tolorū nomina svnt
mr 30
lc 64 haec primus sim^{o}n
qui dicitur petrus
et andreas frater
3 eius iacob zebedei
et iohannis frater
eius philippus et
bartholomeus tho
mas et matheus pvb
licanus iacob alphei

4 et t^{h}addeus simon
chananæus et iudas ca
rioth qui tradidit ev̄
5 hos XII misit ihs̄ præ
mt 82
10 sol cipiens eis et dicens
in uiā gentiū ne abie
ritis et in ciuitates
samaritanorū ne in
6 traueritis sed poti
us ite ad oues quæ pe
rierunt domus isra
7 hel euntes prædica
te dicentes quia ad
propinquauit reg
8 nū cælorū Infirmos
mt 83
2 mr 53 curate mortuos
lc 87
et 110 suscitate leprosos
mundate daemones
eicite gratis acce
pistis gratis date
9 nolite possidere av
rū neq' argentū ne
q' pecuniā in zonis
10 uestris non perā
in uia neq' duas tuni
cas

neq' calciamenta neq'
mt 84 uirgam Dignus est e
mr 51 lc 102 nī operarius cibo su^{o}
11 in quācumq' ciuitatē
aut castellū intrave
ritis interrogate qv^{i}s
in ea dignus sit et ibi
manete donec exea
12 tis Intrantes autē in
mt 85 lc 5 111 domū salutate eā
dicentes pax huic d^{o}
13 mui et si quidē fue
rit domus illa digna
ueniat pax uestra sv
per eam sin autē dig
na non fuerit. pax u^{e}s
tra ad uos reuerte
14 tur Et quicūq' non
mt 86 mr 2 55 lc 88 et 114 receperit uos neq'
audierit sermones
uestros exeuntes
foras de domo uel de
ciuitate excutite p^{v}l
uerē de pedib' ues
15 tris. amen dico uobis
tollerabilius erit

terrae sodomorv̄
et gomorreorū in
die iudicii quā illi c^{i}v^{i}
16 tati Ecce ego mit
mt 87 lc 5 109 to uos sicut oues in
medio luporū esto
te ergo prudentes
sicut serpentes et
simplices sic^{v}t c^{o}lv̄bæ
17 Cauete ergo ab ho
mt 88 mr 6 139 minib' tradent enī
uos in conciliis et
suis in synagogis: flagel
18 labunt uos et ad
præsides et reges
ducemini propter
me in testimoniū
19 illis et gentib' Cū
mt 89 mr 2 141 lc 148 autē tradent uos
nolite cogitare
quomodo aut quid
loquamini dabitur
enī uobis in illa ho
ra quid loquamini
20 non enī uos estis

qui loquemini sed spš
patris uestri qui lo-
21 quitur in uobis tra
det enī frater fratrē
in mortē et pater fi
liū et insurgent fi
lii in parentes et m°r
22 te eos adficient et
eritis odio om
nib' propter nomen
meū qui autē per
seuerauerit usq'
in finē hic saluus erit
23 Cū autem perseqven
Br 31 mt 90 10 tur uos in ciuitate
ista fugite in aliā a
men dico uobis non
consūmabitis ciui
tates israhel donec
ueniat filius homi
24 nis Non est discipv̄
mt 91 3 lc 58 io 117 et 139 lus super magistrv̄
25 nec seruus super
dn̄m suum sufficit
discipulo ut sit sic^{v}t
magister eius

et seruus sicut domi
nus eius Si patrē fami
mt 92 10 lias belzebul uocaue
runt quanto magis
26 domesticos eius non
ergo timueritis eos
Nihil enī opertū qu°d
mt 93 2 non reuelabitur et
mr 40 lc 80 occultū quod non sci
27 etur quod dico uobis
mt 94 5 lc 145 in tenebris dicite in
lumine et quod in au
re auditis prædicate
28 super tecta et nolite
timere eos qui occi
dunt corpus animā au
tē non possunt occi
dere sed potius eū ti
mete qui potest ani
mā et corpus perdere
29 in gehennā nonne dvo
passeres asse ueni
unt et unus ex illis non
cadet super terrā si
ne patris uestri uo
luntate qui in cælis est

30 uestri autē et capilli ca
pitis omnes numerati
31 sunt nolite ergo ti
mere multis passeri
bus meliores estis u°s
32 omnis ergo qui confi
tebitur me corā homi
nib' confitebor et ego
eū coram patre meo qvi
33 in cælis est Qui autē
mt 95 2 mr 86 lc 97 et 146 negauerit me corā ho
minib' negabo et ego
eū coram patre meo
34 qui in cælis est Nolite
mt 96 5 lc 182 arbitrari quia uini[!] mit
tere pacē in terra non
ueni mittere pacē sed
35 gladium ueni enī sepa
rare filiū aduersus
patrē suum et filiā
aduersus matrē suā
et nurū aduersus so
36 crū suam et inimici
hominis domestici eius
37 Qui amat patrē aut
Br 31 mt 97 5 lc 132 matrē plus quā
me non est me dignus
et qui amat filiū aut
filiā plus quā me non
38 est me dignus et qui
non accepit crucē suā
et sequitur me non
39 est me dignus Qui
mt 98 3 lc 211 io 105 inuenit animā suā
perdet eā et qui per
diderit animā suā
propter me inueni
40 et eā Qui recipit uos
mt 99 1 mr 96 lc 116 io 80 et 111 me recipit et qui me
recipit recipit eū qui
41 me misit Qui recīpit
mt 100 10 prophetā in nomine
prophetae mercidē
prophetae accipiet
et qui recipit iustū
in nomine iusti mer
cedē iusti accipiet
42 Et quicūq' potū de
mt 101 6 mr 119 derit uni ex minimis
istis calicē aquæ fri
gidae tantū in nomi
ne discipuli II

amen dico uobis
quia non perdet
C11 mercedē suam Et
Br 32 n.t 102 10 factū est cū consv̄
masset ihš omnia
uerba hæc præcipi
ens XII. discipulis
transiit inde ut
doceret et prædi
caret in ciuitati
2 b' eorū Iohannis
n.t 103 5 lc 74 autē cum audis
set in uinculis ope
ra xpī mittens dv
os de discipulis sv
3 is ait illis ite inter
rogate tu es qui ven
turus es an aliū
4 expectamus et
respondens ihš
ait illis euntes re
nuntiate iohanni
quæ audistis et ui
5 distis cæci uident
claudi ambulant

leprosi mundantur
surdi audiunt mor
tui resurgunt et
pauperes euange
6 lizantur et beatus
est qui non fuerit
scandalizatus in me
7 illis autē abeunti
b' coepit ihš dicere
ad turbas de iohan
ne baptista quid
existis in deserto
uidere harundinē
8 uento agitatā sed
quid existis uidere
hominē mollib' ues-
titū ecce qui molli
b' uestiuntur in do
9 mib' regū sunt - sed
quid existis uide
re prophetā etiā
dico uobis et plus
10 quā prophetā Hic est
mt 104 2 mr 1 lc 70 enī de quo scriptv̄
est ecce ego mit

to angelū meum an
te faciem tuā qui
præparabit uiā tuā
11 ante te Amen dico
mt 105 5 lc 20 uobis non surrex
it inter natos muli
erū maior iohanne
baptista qui autē
minor est in regno
cælorū maior est illo
12 A dieb' autē iohan
mt 106 5 lc 92 nis baptistae usq'
nunc regnū cælorū
uim patitur et uio
lenti diripiunt illud
13 Omnes enī pro
mt 107 10 phetae et lex usq'
ad iohannen. prophe
14 tauerunt et si uul-
tis recipere ipse est
helias qui uenturvs
15 est qui habet aures
audiendi audiat
16 Cui autē similē
Br 33 mt 108 5 lc 78 æstimabo genera
tionē istam

similis est pueris
sedentib' in foro
qui clamantes co
17 aequalib' dicunt ei
cicynimus uobis
et non saltatis la
mentauimus et
18 non planxistis ue
nit enī iohannis ne
q' manducans neq'
bibens et dicunt
dæmoniū habet
19 uenit filius homi
nis manducans et
bibens et dicunt ec
ce homo uorax et
potator uini pub
licanorū et pecca
torū amicus et ius
tificata est sapien
20 tia filiis suis Tunc
mt 109 5 lc 1 5 coepit increpare
ciuitatib' in quib'
factae sunt pluri
mae uirtutes eius
quia non egissent

21 pænitentiā uae tibi
corozaim uae tibi beth
saida quia si in tyro et
sydone factæ essent
uirtutes quæ factæ
sunt in uobis olim in
cylicio et cinere pæ
nitentiā egissent
22 uerūtamen dico uo
bis tyro et sydoni re
missius erit in die
23 iudicii quā uobis et
tu capharnaum nū
quid usq' ad cælū exal
taueris usq' in infer
mt 110 10 nū descendes Quia
si in sodomis factæ
fuissent uirtutes
quæ factæ sunt i te
forte mansissent
24 usq' in hunc diē uerv̄
tamen dico uobis
quia terræ sodomo
rū remissius erit in
die iudicii quā tibi

25 In illo tempore res
Br 34 mt 111 5 lc 108 pondens ihs dixit con
fiteor tibi pater dn̄e
cæli et terrae qui ab
scondisti haec a sapi
entib' et prudentib'
et reuelasti ea paruu
26 lis ita pater quia sic
fuit placitū ante te
27 Omnia mihi tradita
mt 112 3 lc 119 io 148 sunt a patre meo
et 20 mt 113 3 Et nemo nouit filiū
lc 119 io 87 nisi pater neq' patrē
quis nouit nisi filius
et cui uoluerit filius
28 reuelare Uenite ad
mt 114 10 me omnes qui labora
tis et honerati estis
29 et ego reficiā uos tol
lite iugū meum super
uos et discite a me qvia
mitis sū et humilis cor
de et inuenietis re
quiē animab' uestris
30 iugū enim meū suaue
est et honus meū leue est

C 12 In illo tempore abi
Br 35 mt 115 2 mr 24 lc 41 it ihš per sata sabbato
discipuli autē eius esu
rientes coeperunt uel
lere spicas et mandu
2 care pharisæi autē ui
dentes dixerunt ei ec
ce disciputi tui faciunt
quod non licet eis face
3 re sabbatis at ille dixit
eis non legistis quid fe
cerit dauid quando e
suriit et qui cū eo erant
4 quomodo intrauit in
domū dī et panes pro
positionis comedit qđ
non licebat ei edere ne
q' his qui cū eo erant
nisi solis sacerdotib'
5 Aut non legistis in le
mt 116 10 ge quia sabbatis sacer
dotes in tēplo sabbatv̄
uiolant et sine crimi
6 ne sunt dico autē uo
bis quia tēplo maior est
7 hic si autē
sciretis quid est mi
sericordiā uolo et
non sacrificiū num
quā condempnas
setis innocentes
8 dñs est enim filius
hominis etiā sabbati
9 Et cū discessisset
Br 36 mt 117 5 lc 177 inde uenit in synago
10 gā eorum et ecce erat
ibi homo manū habens
aridā et interroga
bant eū dicentes si li
cet sabbatis curare
11 ut accusarent eū ip
se autē dixit eis quis
erit ex uobis homo
qui habet ouē unam
et si ceciderit hæc
sabbatis in foueā
nonne tenebit et
12 leuabit eā quanto
magis melior est ho
mo oue itaq' licet
sabbatis benefacere
13 tunc ait homini

extende manū tu
am et extendit et
restituta est sani
14 tati sicvt altera Ex
mt 118 4 mr 31 io 93 euntes autē pha
risæi consiliū fac'e
bant ad uersus ihm̄
quomodo eū per
15 derent Ihs̄ autē sci
mt 119 10 sol ens secessit inde
et secuti sunt evm
multi et curauit
16 eos omnes et præ
cepit eis ne prouul
17 garent ev̄ ut adim
pleretur quod dic
tū est per esaiam
prophetā dicentē
18 ecce puer meus
quē elegi dilectus
meus in quo bene con
placuit animæ meæ
ponā super eū spm̄
meū et ivdiciū genti
19 b' adnuntiabit non
contendit neq' clama
bit neq' avdiet aliquis in
plateis uocē eius
20 ha'undinē quassatā
non confringet et
linū fumigantē non
extinquet donec ei
ciat ad uictoriā ivdi
21 ciū et in nomine eius
gentes sperabunt
22 Tunc oblatus ei ho
mt 120 5 lc 136 mo dæmoniū habens
cæcus et mutus et cu
rauit eū ita ut loque
retur et uideret
23 Et stupebant omnes
mt 121 7 io 82 turba et dicebant
nvmquid hic est fili
24 us dauid Pharisei
mt 122 2 mr 32 lc 127 avtē audientes dixe
runt hic non eiecit
demones nisi in belze
bul principē dæmo
25 niorū ihs̄ autē sci
mt 123 2 mr 33 lc 129 ens cogitationes
eorū dixit eis

omne regnū diuisū
contra se desolabi
tur et omnis ciuitas
uel domus diuisa con
tra se non
26 stabit et si satanas
satanan eicit aduer
sus se diuisus est
quomodo ergo sta
27 bit regnū eius et si
ego in belzebul eicio
dæmone[s] filii uestri in
quo eiciunt ideo ipsi
iudices erunt uestri
28 si autē ego in spū dī
eicio demones igitur
peruenit in uos reg
29 num dī aut quomodo
potest quisquā intra
re in domū fortis et
uasa eius diripere
nisi prius alligauerit
fortē et tunc domv̄
30 illius diripiet Qui
mt 124 2 mr 34 lc 147 non est mecū contra

me est et qui non
cōgregat mecv̄
31 spargit ideo dico
uobis omne pec
catū et blasphe
mia remittetur
hominib’ spš au
tē blasphemia[c] non
32 remittetur et qvi
cūq’ dixerit uerbv̄
contra filiū homi
nis remittetur ei
qui autē dixerit
contra spm̄ scm̄
non remittetur
ei neq’ in hoc sæcu
lo neq’ in futuro
33 Aut facite arbo
mt 125 10 rē bonā et fruc
tū eius bonū aut
facite arborē ma
lā et fructū eius
malū si quidē ex
fructu arbor c’g
34 noscitur proge

nies uiperarū quo
modo potestis bona
loqui cū sitis mali ex
habundantia autē
cordis os loquitur
35 Bonus homo de bo
mt 126 5 lc 72 no thensauro cordis
sui profert bona et
malus homo de ma
lo thesauro profert
36 mala Dico autē uo
mt 127 10 bis quō omne uerbū
otiosū quodcūq’ lo
quti fuerint homi
nes reddent ratio
nē de eo in die iudicii
37 ex uerbis enī tuis ius
tificaueris et ex uer
bis tuis condēna
ueris
38 Tunc respondervnt
Br 37 mt 128 5 lc 128 ei quidam de scri
bis et phariseis di
centes magister u’
lumus a te signum
uidere

39 ihs̄ autē respondens
ait illis generatio ma
la et adultera signū
querit et signū non
dabitur ei nisi signū
40 ´ionae prophetae si
cut enī fuit ionas in
uentre coeti trib’
dieb’ et trib’ nocti
b’ sic erit filius homi
nis in corde terræ tri
b’ dieb’ et trib’ noc
41 tibus uiri nineuitæ
surgent in iudicio
cū generatione ista
et condēnabunt eā
quia pænitentiā ege
runt in prædicatio
ne ionæ et ecce plus
42 quā iona hic regina
austri surget in iu
dicio cū generatione
ista et condēnabit
eā quia uenit a fini
b’ terræ audire sapi
entiā salominis

et ecce plusquā salo
43 mon hic Cū autē
mt 130 5 lc 130 inmundus spiritus
exierit ab homine ā
bulat per loca arida
quærens requiē et non
44 inuenit tunc dicit re
uertar in domū meā
unde exiui et ueniens
inuenit uacantē et sco
pis mundatā et orna
45 tā tunc uadit et adsu
mit secū .VII. alios spi
ritus nequiores se et
intrantes habitant
ibi et fiunt nouissima
hominis illius peiora
priorib' sic erit gene
rationi huic pessimæ
46 Haec eo loquente ad
Br 38 mt 131 2 mr 35 lc 82 turbas ecce mater ei
us et fratres foris
stabant quærentes
47 loqui ei dixit autē ei
quidā ecce mater tua
et fratres tui foris
stant quærentes te
48 at ipse respondens
dicenti sibi ait quæ
est mater mea et
qui sunt fratres mei
49 et extendens manū
in discipulos suos dix
it ecce mater mea
50 et fratres mei qui
cūq' enim fecerit uo
luntatē patris mei
qui in cælis est ipse
meus frater et so
ror et mater est
C 13 In illo die exiens
Br 39 mt 132 2 ihš de domo sede
mr 36 lc 76 2 bat secus mare et
congregatæ sunt
ad eū turbæ multae
ita ut in nauiculā as
cendens sederet
et omnis turba sta
3 bat in litore et loqu
tus est eis «in para
bolis» multa. dicens
ecce exiit qui

seminat seminare
4 et dū seminat quæ
dam ceciderunt se
cus uiā et uenerunt
uolucres et c me
5 derunt ea alia autē
ceciderunt in petro
sa ubi non habebant
terrā multā et con
tinuo exorta sunt
quia non habebant
altitudinē terræ
6 sole autē exorto
æstuauerunt et qvia
non habebunt ra
7 dicē aruerunt alia
autē ceciderunt
in spinas et creue
runt spinae et suf
8 focauerunt ea alia
uero ceciderunt
in terrā bonā et da
bunt fructū aliud
c aliud LX aliud XXX
9 qui habet aures au
diendi audiat

10 et accedentes disci
puli dixerunt ei quare
in parabolis loq'ris
11 eis qui respondens
ait illis quia uobis da
tū est no[s]se mysteriū
regni cælorū illis au
12 tē non est datū Qui
mt 133 5 lc 81 enī habet dabitur
ei et habundabit qvi
autē non habet qvod
habe[t] auferetur ab eo
13 Ideo in parabolis lo
mt 134 1 mr 37 lc 76 io 11 quor eis quia uiden
tes non uident et
audientes non au
diunt neq' intellegvnt
14 et tunc implebitur
in illis prophetia e
saiae dicentis aure
audietis et non intelle
gitis et uidentes ui
debitis et non uide
15 bitis incrassatū
est enim cor popu
li huius

et aurib' grauiter
audierunt et ocu
los suos clause
runt ne quando o
culis uideant et au
rib' audiant et cor
de intellegant et
conuertantur et
16 sanē eos Vestri au
mt 135 5 lc 120 tē beati oculi quia
uident et aures ues
17 træ quia audiunt a
men dico uobis quia
multi prophetæ et
iusti cupierunt ui
dere quæ uidetis et
non uiderunt et au
dire quæ audistis
et non audierunt
18 Uos ergo audite pa
mt 136 2 mr 38 lc 78 rabolā seminantis
19 omnis qui audit uer
bū regni et non in
tellegit uenit ma
lus et rapit quod
seminatū
est in corde eius
hic est qui secus
uiā semi[na]tus est
20 qui autē super pe
trosa loca semi
natus est hic est
qui audit uerbū et
confestī cum gav
dio accepit illud et
21 non habet in·se ra
dicē sed est tēpo
ralis facta autē
tribulationē et
persecutione
propter uerbū
continuo scanda
22 lizantur qui au
tē seminatus est
in spinis hic est
qui uerbū audit
et sollicitudo sæ
culi huius et fal
lacia diuitiarū
suffocat uer
bū et sine fructu
efficitur

23 qui uero in terrā bo
nā seminatus est
hic est qui «uerbū» au
dit. et intellegit et
fructū adfert et
facit aliut quidé cen
tisimū aliud sexa
gensimū porro alivd
tricensimum.
24 Aliam parabolā
Br 40 mt 137 10 proposuit illis dicens
simile est regnū
cælorū homini qui
seminauit bonū se
25 men in agro suo cū
autē dormirent ho
mines uenit inimi
cus eius et superse
minauit zizania in
medio tritici et a
26 biit cū autem creuis
set herba et fruc
tū fecisset tunc ap
paruerunt zizania
27 accesserunt autē
serui

patris familias dixe
runt ei dñe nonne
bonū semen seminas
ti in agro tuo unde er
28 go habet zizania et
ait illis inimicus hom'
hoc fecit serui autē
dixerunt ei uis imus
29 et colligimus ea et a
it non ne forte colli
gentes zizania eradi
cetis simul cū eis et
30 tritricū sed sinite u
traq' crescere usq'
ad messē et in tēpo
re messis dicā mes
sorib' colligite primv
zizania et alligate ea
fasciculis ad conbu
rendū triticū autē
congregate in horre
31 um meū Aliam para
mt 138 2 mr 44 io 167 bolā proposuit eis
dicens simile est reg
nū cælorum grano si
napis

quod accipiens homo
seminauit in agro suo
32 quod minimū quidē
est omnib' seminib'
cū autem creuerit
maius fit omnib' ho
lerib' et fit arbor ita
ut uolucres cæli ueni
ant et habitent in ra
33 mis eius Aliā parab°
mt 139 5 lc 168 lā locutus est eis si
mile est regnū cælo
rū fermento quod
acceptū mulier absc°n
dit in farinae satis
trib' donec fermen
34 tatū est totū Hæc
mt 140 6 mr 45 omnia locutus est
ihš in parabolis ad tur
bas et sine parabolis
35 non loq'batur eis ut
inpleretur quod dic
tū est per prophetā
dicentē aperiā in pa
rabolis os meū eruc
tuabọ

abscondita a consti
tutione mundi
36 Tunc dimis'is turbis
mt 141 10 uenit in domū et ac
cesserunt ad eū dis
cipuli dicentes dis
sere nobis parabo
37 lā zizaniorū agri at
ille respondens ait
qui seminat bonū se
men filius est homi
38 nis ager autē est
mundus bonū ue
ro semen hii sunt fi
lii regni zizania au
tē filii sunt neqvā
39 inimicus autē qui se
minauit ea est dia
bulus messis uero
consūmatio sæculi
est messores autē
40 angeli sunt sicut
ergo colliguntur
zizania et igni con
buruntur sic erit in
consūmatione

41 sæculi mittet fi
lius hominis an
gelos suos et col
ligent de regno
eius omnia scan
dala et eos qui fa
ciunt iniquitatē
42 et mittent eos in
caminū ignis ibi
erit fletus et stri
43 dor dentiū tunc
iusti fulgebunt
sicut sol in regno
patris eorū qui ha
bet aures audien
di audiat.
44 Aliam similitudi
Br 41
nē locutus est
eis dicens simile
est regnū cælorū
thesauro abscon
dito in agro quē
qui inuenit homo
abscondit et præ
gaudio illius ua
dit et uendit
uniuersa quæ habet
et emit agrū illum
45 Iterū simile est reg
nū cælorū homini
negotianti quæren
ti bonas margari
46 tas inuenta autē
una prætiosa mar
garita abiit et uen
didit omnia quæ ha
buit et emit illā
47 Iterū simile est reg
nū cælorum saginæ
missæ in mare et
ex omni genere con
48 greganti quæcū in
pleta esset educen
tes et secus litus
sedentes elegerт
bonos in uasis ma
los autē foris mise
49 runt sic enī erit
in consūmationē[!]
sæculi exibunt ange
li et separabunt ma
los de medio

50 iustorū et mittent
eos in caminū ignis i
ibi erit fletus et stri
51 dor dentiū intel
lexistis haec omnia
52 dicunt ei ʿtʲam et ait
illis ideo omnis scri
ba doctus in regno
cælorū similis est
homini patri fami
lias qui profert de
thensauro suo no
ua et uetera
53 Br 42 mt 142 1 mr 50 lc 107 io 59 Et factū est cū con
sūmasset ihš para
bulas istas tran
54 siit inde Et ueniens
in patriā suam doce
bat eos in synago
gis eorū ita ut mira
rentur et dicerent
unde huic tanta sa
pientia hæc et uir
55 tutes nonne hic est
fabri filius non

ne mater eius dici
tur maria et fratr
es eius iacobus et
ioseph et ˢimon et
56 iudas et sorores
eius nonne omnes
apud nos sunt unde
ergo huic omnia is
57 ta et scandaliza[ba]n
mt 143 1 mr 51 lc 21 io 35 tur in eo Ihš autē
dixit eis non est pro
pheta sine honore
nisi in patria sua
58 et in domo sua et
non fecit ibi uirtv
tes multas prop
ter incredulitatē
illorū
C 14 Br 43 mt 144 2 mr 157 lc 90 2 In illo tēpore audi
uit herodes tethar
cha famā ihū et
ait pueris suis hic
est iohannis bap
tista ipse surrexit
a mortuis et ideo
uirtutes operantur

3 in eo Herodes autē te
mt 145 2 mr 59 lc 12 nuit iohannē et alliga
uit eū et posuit in car
cerē propter herodi
adē uxorem philippi
4 fratris sui dicebat au
tē illi iohannes non li
5 cet tibi habere eā et
uolens illū occidere
timuit populū quia
sicut propheta eū
6 habebant Die autē
mt 146 6 mr 60 natalis herodis salta
uit filia herodiadis
in medio et placuit he
7 rodi unde cum iuramen
to pollicitus est ei da
re quodcūq' postulas
8 set ab eo at illa præmo
nita a matre sua da mi
hi inquid hic in disco
capud iohannis baptis
9 tæ et contristatus est
rex propter iusiuran
dū autē et eos qui pa
riter recūbebant

10 iussit dari misitq' et
decolauit iohannen in
11 carcere et adlatū est
capud eius in disco et
datū est puellæ et tulit
12 matri suæ et acceden
tes discipuli eius tule
runt corpus et sepeli
erunt illud et uenien
tes nuntiauerunt
13 ihū Quod cū audisset
mt 147 3 lc 92 io 47 ihš secessit inde in
nauicula in locū deser
tū seorsū et cū audis
sent turbæ secutæ
sunt eum pedestres
14 de ciuitatib' et exiens
uidit turbā multam
et misertus est eius
et curauit infirmos
15 eorū Uespere autē
mt 148 1 mr 64 lc 93 io 48 facto accesserunt
ad eum discipuli eius
dicentes desertus
locus est et hora iā
præteriit

dimitte turbas ut eun
tes in castella emant
16 sibi escas ihs autē dix
it eis non habent nec^es
se ire date illis uos man
17 ducare responderunt
ei non habemus hic ni
si quinq' panes et duos
18 pisces et ait ihs adfer
19 te illos ad me et cū ius
sisset turbas discū
bere supra fenū accep
tis quinq' panib' et du
obus piscib' aspiciens
in cælū benedixit et fre
git et dedit discipulis
suis panes discipuli
20 autē turbis et mandu
cauerunt omnes et
saturati sunt et tule
runt reliquias fragmen
torū XII cophinos ple
21 nos manducantiū au
tē fuit numerus quin
q' milia uirorū exceptis
mulierib'

22 et paruulis Et sta
mt 149 6 mr 66 tī iussit discipulos
suos ascende
re in nauicula et præ
cederent eū trans
fretum donec dimit
teret turbas
23 Et dimissa turba
Br 44 mt 150 2 mr 66 ascendit in montē
lc 43 et 35 solus orare Uespere
mt 151 4 mr 67 autē facto solus
io 51
24 erat ibi nauicula au
tē in medio mari iac
tabatur fluctib' erat
enim illis uentus con
25 trarius quarta autē
uigilia noctis uenit
ad eos ambulans su
26 pra mare. uidentes
antē illum supra ma
re ambulantē tur
bati sunt dicentes
quia phantasma est
et præ timore clama
27 uerunt statimque

ihs̄ locutus est eis
dicens habete fi
duciā ego sū noli
28 te timere Resp
mt 152 10 ondens autem
petrus dixit dn̄e
si tu es iube me ue
nire ad te super a
29 quas at ille dixit
ueni et descendens
petrus de nauicv
la ambulabat su
per aquā ut ueni
30 ret ad ihm̄ uidens
uero uentū uali
dum timuit et cū
coepisset mergi
clamauit dicens
dn̄e saluū me fac
31 et continuo ihs̄
extendens manū
et adpræhendit
eū et ait illi modi
cæ fidei quare dv
32 bitasti Et cū asc
en

mt 153 6 mr 54 disset in nauiculā
cessauit uentus
33 qui autem in na[vi]cu
la erant uenerunt
et adorauerunt eū
dicentes uere dī fi
lius es
34 Et cū fretasse
Br 45 mt 154 2 sent uenerunt in
mr 68 lc 36 35 terrā gennesar et
cum cognouissent
eum uiri loci illius
miserunt in uniuer
sā regionē illā et
obtulerunt ei om
nes male habentes
36 et rogabant eū ut
uel fimbriā uesti
menti eius tange
rent et quicūq' teti
gerunt salui facti sunt
C 15 Tunc accesserunt
Br 46 mt 155 6 ad eum scribæ et pha
mr 71 risei ab hierusoli
2 mis dicentes qua
re discipuli

tui transgrediuntur
traditionem senio
rum non enī labant
manus svas cū panē
3 manducant ipse avtē
respondens ait il
lis quare et uos tra
nsgredimini manda
tum dī propter
traditionē uestrā
4 nam dš dixit honora
patrē et matrē et qui
maledixerit patri
uel matri morte m^{o}
5 riatur uos autē di
cetis qvicv̄q' dixerit
patri uel matri mu
nus quodcūq' ex me
6 tibi proderit et non
honorificauit pa
trem suū aut matrē
suā et irritū fecis
tis mandatum dī prop
ter traditionē ues
7 trā hyp"critæ bene
prophetauit

de uobis esaias dice
8 ns populvs hic labiis
me honorat cor autē
eorū longe est a m^{e}
9 sine causa autē co
lunt me docentes
doctrinas et man
10 data hominū et con
uocatis ad se tur
bis dixit eis audite
11 et intellegite non
quod intrat in os
coinquinat hominē
sed quod procedit
coinquinat homi
12 nē Tunc acceden
mt 156 10 tes discipuli eius
dixerunt ei^{s} scis
quia pharisæi audi
to hoc uerbo scan
13 dalizati sunt at il
le respondens ait
omnis plantatio qvi
non plantauit pater
meus celestis era
dicabitur

14 Sinite illos ceci sunt
mt 157 5 lc 57 duces cæcorū cæcvs
enim si cæco ducatv̄
prestet ambo in fo
15 ueā cadunt Respon
mt 158 6 mr 66 dens autē petrus
dixit ei edissere no
bis parabolā istam
16 at ille dixit adhuc et
uos sine intellectu
17 estis non intellegi
tis quia omne quod
in os intrat in uen
trē uadit et in seces
18 sum emittetur qvæ
autē procedunt
de ore de corde ex
eunt et hæc coinqvi
19 nant hominē de cor
de enim exeunt co
gitationes malae
homicidia† fornica † adulteria
tiones furta falsa
testimonia blas
20 phemiæ hæc sunt qvæ
coinquinant
hominem non lotis
autē manib' mandu
care non coinquinat
hominem
21 Et egressus inde ihš
Br 47 secessit in partes ty
22 ri et sidonis et ecce
mulier chananea a fi
nib' illis egressa cla
mauit dicens misere
re mei dñe fili dauid
filia mea male a dæmo
23 nio uexatur qui non
respondit ei uerbū
et accedentes disci
puli eius et rogabant
eum dicentes dimit
te eā quia clamat post
24 nos Ipse autē respon
mt 159 5 lc 226 dens ait non sū mis
sus nisi ad oues quæ
perierunt domus is
25 rahel At illa uenit et
mt 160 6 mr 73 adorabat eum dicens
26 adiuba me dñe qui re
spondens ait

non est bonū sumere
27 panē filiorum et mit
tere canib' at illa dixit
etiā dñe nam et catel
li edunt de micis quæ
cadunt de mensa domi
28 norum suorū tunc res
pondens ihš ait illis o
mulier magna est fides
tua fiat tibi sicut uis et
sanata est filia eius ex
29 illa hora Et cū trans
mt 161
6
mr 76 isset inde ihš uenit se
cus mare galileæ et as
cendens in montē se
30 debat ibi et acesserunt
ad eum turbæ multæ
habentes secū mutos
cecos claudos debiles
et alios multos et pro
iecerunt eos ad pedes
31 eius et curauit eos ita
ut turbæ mirarentur
uidentes mutos loqven
tes cl^{a}udos ambulan
tes cæcos

uidentes et magnifi
cabant dm̄ israhel
32 Ihš autem conuoca
Br 48
tis discipulis suis dix
it misereor turbæ qvia
triduū iam perdu
rant mecum et non
habent quod mandv
cent et dimittere
eos ieiunos nolo ne
33 deficiant in uia et di
cunt ei discipuli un
de ergo nobis «panes
tantos» in deserto
ut saturemus tur
34 bā tantam et ait il
lis ihš quot panes ha
betis at illi dixerunt
septē et paucos pis
35 ciculos et præcepit
turbæ ut discūbe
36 rent super terrā et
acceptis septem pa
nes et pisces et gra
tias agens fregit et
dedit

disciplulis suis et dis
cipuli dederunt
37 populo et mandv
cauerunt† et satura
ti sunt et quod sv
perfu^{i}t de frag
mentis tvlerunt
septē sportas ple
38 nas erant avtē qvi
manducauerant
qvattuor milia ho
minū extra paruu
39 los et mulieres et
dimissa turba asc^{e}n
dit in nauicula et
uenit in finibvs m^{a}
C 16 gedan Et a^{c}cesse
mt 162 4 mr 73 io 32 runt ad evm pha
risæi et sadducei
temptantes et ro
gauervnt ^{e}vm ut sig
nū de cælo osten
2 deret eis At illæ[!]
mt 163 5 io 68 respondens ait e
is facto uespere

† omnes

dicetis serenū erit
rvbicundū est enim
3 celv̄ et mane hodie tē
pestas rutilat enī
4 triste cælvm faciē
ergo cæli iudicare nos
tis signa avtē tempo
rū non potestis scire
mt 166 6 mr 78 Generatio mala et ad
ultera signū qvaerit
et signū non dabitur
ei nisi signū ionæ et
5 relictis illis abiit et
cū venissent discipv
li eivs trans fretū ob
liti svnt panes accipe
6 re Qui dixit illis intu
mt 165 2 mr 78 lc 144 emini et cauete a fer
mento pharisæorū
7 et sadvcæ^{o}rvm At illi
mt 166 6 mr 70 cogitabant inter se
dicentes quia panes
8 non accepimvs scie^{n}s
avtē ihs̄ dixit qvid co
gitatis inter uos

modicæ

fidei quia panes non
9 habetis nondū intel
lexistis neq' recor
damini quinq' panū
in quinq' milia hominū
et quot cophinas sump
10 sistis neq' septem pa
nū in quattuor milia
hominum et quot sp
11 ortas sumpsistis qva
re non intellegitis
quia non de pane dixi vo
bis cauete a fermento
phariseorum et sadvcæ
12 orū tunc intellexerunt
quia non dixerit cauen
dū a fermento panū
sed a doctrina phari
13 seorum et saducæorū
Br 49 mt 167 1 mr 82 lo 94 io 74 et 17 Uenit avtē ihš in par
tes cæsariae philippi
et interrogabat dis
cipulos suos dicens
quē me dicunt homines
esse filium hominis

14 at illi dixerunt io
hannē baptistam alii
autē heliam alii vero
hieremiam aut unū
15 ex prophetis dicit
illis ihš uos autē quē
16 me esse dicetis re
spondens simon
petrus dixit tu es xpš
17 filius dī uiui respon
dens autem ihš dixit
mt 168 10 ei Beatus es simon
bar iona quia caro
et sanguis non re
uelauit tibi sed pa
ter meus qui in cæ
18 lis est et ego tibi di
co qvia tu es petrus
et super hanc pe
trā edificabo ec
clesiā meam et
portae inferni
non præualebunt
19 aduersus eam et
tibi dabo claves reg
ni

cælorum et quodcv̄
q' ligaueris super
terram erit ligatv̄
et in cælis et quod
cumq' solueris sv
per terrā erit solv
20 mt 169 tū et in cælis Tunc
2 mr 73 lc 95 præcepit discipulis
suis ut nemini dice
rent quia ipse est
christus.
21 Br 50 Exinde coepit ihs̄
ostendere discipv
lis suis quia oporteret
eum ire hierusoli
mā et multa pati a
seniorib' et princi
pib' sacerdotū et
scribis et occidi
et tertia die resur
22 mt 170 gere Et adsumens
6 mr 84 eum petrvs coepit
increpare illum di
cens absit a te dn̄e
non erit tibi hoc
23 qui conuersus

dixit petro uade post
me satana scandalū
es mihi quia non sapis
quæ dī sunt sed quæ
24 mt 171 hominum Tunc ihs̄
2 mr 85 lc 96 dixit discipulis suis si
quis uult post me ue
nire abneget se ipsū
et tollat crucē suā
25 et sequatur me qui e
nim uoluerit animā
suam saluam facere
perdet eam qui autē
perdiderit animā suā
propter me inueni
26 et eam quid enī prod
est homini si mundv̄
† lucretur uniuersū† animae ue
ro suæ detrimentū
patiatur aut quā da
bit homo cōmutati
onē pro anima sua
27 mt 172 Filius autē hominis
10 sol uenturus est in glo
ria patris sui cū ange
lis

suis et tunc reddet
unicuiq' secundū opus
28 eius Amen dico uobis
mt 173 2 mr 87 lc 98 sunt quidā de hic adstan
tib' qui non gustabunt
mortem donec uide
ant filiū hominis ueni
entem in regno suo
C 17 Br 51 Et post dies sex ad
sumpsit ihs̄ petrū
et iacobū et iohannē
fratrem eius et ducit
eos in montē excelsv̄
2 seorsum et transfi
guratus est ante eos
et resplenduit faci
es eius sicut sol ues
timenta autē eius
facta sunt alba sicut
3 nix et ecce apparuit
illis moyses et helias
4 cum eo loquentes re
spondens autē petr
us dixit ad ihm̄ dn̄e bo
nū est nobis hic esse si
vis faciamus

hic tria tabernacula
tibi unū moysi unv̄
5 et heliae unū et ad
huc eo loquente
ecce nubis lucida ob
umbrauit eos et ec
ce uox de nube dicens
hic est filius meus
dilectus in quo mi
hi bene conplacui
6 ipsū audite et audi
entes discipuli ce
ciderunt in faciē
suam et timuervnt
7 ualde et accessit
ihs̄ et tetigit eos
dixitq' eis surgite
et nolite timere
8 leuantes autē ocu
los suos neminē ui
derunt nisi solū
9 ihm̄ et descentib'
illis de monte præ
cepit eis ihs̄ dicens
nemini dixiritis ui
sionem

donec filius homi
nis a mortuis re
10 surgat Et inter
mt 174 6 mr 74 rogaverunt eū
discipuli dicen
tes quid ergo sc
ribæ dicunt quod
heliā oportet pri
11 mum uenire at il
le respondens a
it illis helia[s] quidē
uenturus est et
restituet omni
12 a dico autē uobis
quia helias iam
uenit et non cog
nouerunt eum
sed fecerunt ei
quanta uoluervnt
sic et filius homi
nis passurus est
13 ab eis tunc intel
lexerunt disci
puli quia de ioha[n]
ne baptista dix
isset

14 Et cum uenisset
mt 175 2 mr 91 lc 99 ad turbas accessit
ad eum homo ge
nib' prouolutus an
15 te eum dicens dñe
misere[!] filio meo
quia lunaticus est
et male patitur nā
sepe cadit in ignē
et crebro in áquā
16 et obtuli eū disci
pulis tuis et non
potuerunt curare
17 eum Tunc respon
dens ihš ait o gene
ratio incredula et
peruersa usq' quo
ero uobiscū usq'
quo patiar uos ad
18 ferte [huc] illū ad me et
increpauit ei ihš
et exiit ab eo dæm[o]
niū et curatus est
puer ex illa hora
19 Tunc accesserunt
mt 176 5 lc 200 discipuli

eius secreto et dixerunt
ei quare nos non po
teramus eicere il
20 lum dicit illis prop
ter incredulitatē
uestram amen quip
pe dicó uobis si habv
eritis fidē sicut gra
num sinapis dicetis
monti huic transi
hinc et transibit et
nihil inpossibile e
21 rit uobis hoc autē
genus non eicitur
nisi per orationē et
22 ieiunium Conuer
mt 177 2 mr 98 lc 101 santib' autē illis in
galilæam dixit ihš
filius qvidem homi
nis tradendus est
23 in manus hominū et
occident eum et
tertia die resur
get et contristati
sunt uehementer

24 Et cum uenissent
Br 52 mt 178 10 capharnaum acc[e]s
serunt qui didrag
ma accipiebant ad
petrv̄ et dixerunt
magister uester
non soluet didrag
25 ma ait etiā et cu[m]
introisset in domv̄
præuenit eum ihš
dicens quid tibi ui
detur simon reges
terrae a quib' accipiunt
tributū uel censū
a filiis suis an ab ali
26 enis et ille dixit ab
alienis dixit illi ihš
ergo liberi sunt fi
27 lii ut autē non sc
andalizemus eos
uade ad mare et
mitte hamū et ev̄
piscē qui primus
ascenderit tolle
et aperto ore eius
inuenies

staterē illum sumens
da eis pro me et pro te
C 18 In illa die accesse
Br 53 mt 179/2 runt disciupuli ad [ihm̄]
mr 95 lc 102 dicentes quis putas
maior est in regno
2 cælorum et uocans
ihs̄ paruulū statuit
eū in medio eorum
3 et dixit amen dico
uobis nisi conuersi
fueritis ut efficia
mini sicut paruuli
non intr^{a}bitis in reg
4 no cælorū quicum
q' ergo humiliaue
rit se sicut paruulvs
iste hic est maior
5 in regno cælorū et
qui susceperit unū
paruulū talem in no
mine meo me susce
6 pit Qui autē scanda
mt 180/2 mr 99 lc 97 lizauerit unū de pu
sillis istis qui in me
credunt

expedit ei ut suspen
datur mola asinaria
in collo eius et demer
gatur in profundo
7 maris uae mundo ab
scandalis necesse est
enī ut ueniant scan
dala uerū tamen uae
homini per quē scan
8 dalū uenit Quod si ma
mt 181/6 mr 100 nus tua uel pes tuus
scandalizat te absci
de eam et pr^{o}ice abs te
bonū tibi est ad uitā
ingredi debilem quā
duas manus uel duos
pedes habentē mit
9 ti in ignē aeternū et
si oculus tuus scan
dalizat te erue eū et
proice abs te bonū ti
bi est cum unū oculū
in uitā intrare quam
duos oculos habentē
m̄itti in gehennā ignis

10 Uidete ne contemnatis
mt 182 10 unū ex his pusillis dico
enim uobis quod ange
li eorū semper uident
faciem patris mei qui
11 in cælis est uenit enī
filius hominis saluare
12 quod perierat Quid
mt 183 5 lc 187 uobis uidetur si fuerint
alicui centū oues et er
rauerit una ex eis non
ne relinquet nonagin
ta nouē in montib' et
uadit querere eam quæ
13 errauit et si contige
rit ut inueniat eam a
men dico uobis quia gav
debit super eam magis
quā super .XCVIIII. quæ
14 non errauerunt sic
non est uoluntas ante
patrem uestrum qui
in cælis est ut pereat u
nus de pusillis istis
15 Si autē peccauerit
Br 54 mt 184 5 lc 198 in te frater tuus IIII
uade et corripe eū in
ter te et ipsum solv̄
si te audierit lucratus
eris fratrē tuum
16 Si autem non te audi
mt 185 10 erit adhibe tecū ad
huc unū uel duos ut in
ore duorū testium
uel triū stet omne
17 uerbū quod si non av
dierit eos dic eccle
siæ si autē ecclesiam
non audierit sit tibi
sicut ethnicus et pvb
18 licanus Amen dico
mt 186 7 io 215 uobis quæcumq' alliga
ueritis super terrā
erunt alligata et in
cælo et quæcūq' sol
ueritis super terrā
erunt soluta et in cæ
19 lo Iterū dico uobis
mt 187 10 quia si duo ex uobis con
senserint super ter
rā de omni re quācū
q' petierint fiet

illis a patre meo
20 qui in cælis est ubi
enim sunt duo uel
tres congregati
in nomine meo ibi
sum in medio eo
21 rū Tunc accedens
mt 188 5 lc 199 ad eum petrus dix
it dn̄e quotiens
peccauit in me
frater meus et di
mittam ei usq' sep
22 ties dicit illi ihs̄
non dico tibi usq'
septies sed usq'
septuagies septies
23 Ideo adsimilatū
Br 55 mt 189 10 est regnū cælorū
homini regi qui
uoluit rationē
ponere cū seruis
24 suis et cum coe
pisset rationē
ponere oblatus
est ei unus qui
debebat

decē milia talenta
25 cū autem non hab^{e}
ra^{e}t[!] unde redderet
iussit eum dn̄s ue
nundari et uxorē
eius et filios et
omnia quae habebat
26 et reddi procedens
autem seruus ille
orabat eum dicens
dn̄e patientiam ha
be in me et omnia
27 reddā tibi misertus
autem dn̄s serui il
lius dimisit eum
et debitū dimisit
28 ei egressus autē
ille seruus. inuenit
unū de conseruis
suis qui debebat
ei. «dænarios» centv̄
et tenens suffoca
bat eum dicens red
29 de quod debes et
proce

dens conseruus ei
us rogabat eū dic^{e}ns
patientiam habe in
me et omnia reddā
30 tibi ille autem nolu
it sed habiit et mi
sit eum in carcerē
donec redderet
31 debitū uidentes
autem conserui ei
us quae fiebant con
tristati sunt ualde
et uenerunt et nar
rauerunt domino
suo omnia quæ facta
32 fuerant tunc uocavit
eū dominus suus et
ait illi serue nequā
omnē debitū dimi
si tibi quō rogasti
33 me nonne oportuit
et te misereri co^{n}
seruo tuo sicut et e
go tui misertus sū
34 et iratus dominus
eius tradidit eū tor
torib' quoad usq'
redderet uniuer
35 sū debitum sic et
pater meus cæles
tis fac^{i}et uobis si non
remiseritis unus
quisq' fratri suo de
cordib' uestris
C 19 Br 56 mt 190 6 mr 103 Et factum est cum
consūmasset
sermones istos mi
grauit a galilea et
uenit in fines iude
ae trans iordanen
2 et secutæ sunt eū
turbae multæ et cu
3 rauit eos ibi et acces
serunt ad eum pha
risæi temptantes
eum et dicentes
si licet homini di
mittere uxorē sv
am qvacūque ex cav
4 sa qui respondens
ait illis non le
gistis quia

qui fecit ab initio mas
culū et feminam fe
5 cit eos et dixit prop
ter hoc relinquet ho
mo patrē et matrē
et ad[hæ]rebit uxori su
ae et erunt duo in
6 carne una itaq' iam
non sunt duo sed u
na caro quod ergo
dš coniunxit homo
7 non separet dicunt
illi quid ergo moy
ses mandauit dari
illi libellū repudii
8 et dimittere ait il
lis quō moses ad
duritiā cordis ues
tri permisit uobis
dimittere uxores
uestras ab initio
autē non fuit sic
9 Dico autem uobis
mt 191 2 mr 105 lc 195 quia quicūq' dimi
serit uxorem suam
nisi ob causā forni
cationis et aliam dux
erit moec^{h}atur et qvi
dimissā duxerit mo^{e}
10 chatur Dicunt ei dis
mt 192 10 cipuli eius si ita est
causa uiri cū uxore
non expedit nubere
11 qui dixit non omnes
capiunt uerbū istud
sed quib' datū est
12 sunt enī eunuchi qvi
de matris utero sic
nati sunt et sunt eu
nuchi qui facti sunt
ab hominib' et sunt
eunuchi qui se ipsos
eunuchizauerunt
propter regnū cælo
rū qui potest cape
re capiat
13 Tunc oblati sunt ei
Br 57 mt 193 2 mr 106 lc 216 paruuli ut manus eis
inponeret et oraret
discipuli autē prohi
14 bebant eos ihš uero
ait eis

sinite paruulos ueni
re ad me et nolite eos
prohibere taliū est
enim regnū cælorū
15 et cū inposuisset eis
manus abiit inde
16 Et ecce unus acce
mt 194 mr 2 107 lc 121 et 152
dens ait illi magister
bone quid boni faciā
ut habeā uitā æter
17 nam qui dixit ei quid
me interrogas de bo
no unus est bonus
dš si autem uis ad ui
tam ingredi serua man
18 data dicit illi quæ
ihš autem dixit non
homicidiū facis non
adulterabis non faci
es furtum non falsū
19 testimoniū dicis ho
nora patrem et ma
trē et diligis proxi
mum tuū sicut te ip
20 sum dicit eī adulisce
ns omnia hæc
custodiui quid ad
21 huc mihi deest Ait
mt 195 mr 2 107 lc 219
illi ihš si uis perfec
tus esse uade uende
quæ habes et da pau
perib' et habebis th
ensaurū in cælo et
22 ueni seq're me Cum
mt 196 mr 2 109 lc 220
audisset autē adu
liscens uerbum abi
it tristis erat enī
habens multas pos
23 sessiones ihš autē
dixit discipulis suis
amen dico uobis qvia
diues dificile intra
bit in regnū cælorū
24 et iterum dico uobis
quia facilius est ca
mellū per foramen
acus transire quā di
uitē intrare in reg
25 nū cælorum auditis
autem his discipuli
mirabantur ualde
dicentes

quis ergo poterit
26 saluus esse aspici
ens autē ihš dixit :a :eis
put homines hoc
inpossibile est apvt
dm̄ ^{a}utem omnia
27 possibilia sunt t^{v}nc
respondens petrvs
d[i]xit ei ecce nos re
linquimus om^{n}ia et
secuti sumus te
quid ergo erit no
28 bis Ihš autem dixit
mt 197 10 eis amen dico uobis
quod uos qui secv
ti estis me in
regeneratione cv̄
sederit filius homi
nis in sede maiesta
mt 198 5 lc 272 tis suæ sedebi
tis et uos super «dv
odecim» sedes. iudi
cantes duodecim
29 trib' israhel Et om
mt 199 2 mr 110 lc 221 n^{i}s qui reliq'rit d[o]
mū uel fratres avt
sorores aut patrē
aut matrē aut ux
orē aut filios aut
agros aut domū
propter nomen me
um centuplū aci
piet et uitam æter
nam possidebit
30 Multi antē erun[t]
mt 200 2 mr 140 lc 172 primi nouissimi et
nouissimi primi
C 20 Simile est regnū
Br 58 mt 201 10 cælorum homini
patri familias qui
exiit primo mane
conducere operari
2 os in uineā suā conuen
tione autem facta
cū operariis ex de
nario diurno mi
sit eos in uineā suā
3 et egressus cir
ca horam tertiā
uidit alios stantes
4 in foro otiosos et
illis dixit ite et uos

in uineam meā et
qvod iustv̄ fuerit da
bo uobis illi autē abi
erunt iterv̄ autem ex
iit circa sextam et no
nā horam et fecit simi
6 liter circa undeci
mam uero exiit et
inuenit alios stan
tes et dicit illis qv
id hic statis tota
7 die otiosi dicunt ei
qvia nemo nos con
dvxit dicit illis ite
et uos in uineā meā
8 cum sero autem fac
tū esset dicit dn̄s
uineae procuratori
svo uoca operarios
et redde illis merce
dē incipiens a nouis
simos usq' ad primos
9 cū uenissent ergo
qui circa undeci
mā horam uenissent
acceperunt

singuli denarios ue
nientes autē et pri
mi arbitrati sunt
quod plus essent
accepturi accepe
runt autē et ipsi sin
11 gulos dænarios et
accipientes mur
murabant aduer
12 sv̄ patrē familias di
centes hii nouissi
ma hora fecerunt et
pares illos nobis fe
cisti qui prtauimus
pondus diei et æs
13 tus at ille respon
dens uni eorū dix
it amice non facio
tibi iniuriam nonne
ex dænario conuenis
14 ti mecū tolle quod
tuū est et uade uo
lo autē et huic no
uissimo dare sicvt
15 et tibi aut non licet
mihi quod

uolo facere an oculus
tuus nequā est quia
16 ego bonus sum sic
erunt nouissimi
primi et primi nouis
simi multi enim s̄t
uocati pauci uero
electi
17 Et ascendit ih̄s hie
Br 59
mt 202
2
mr 112
lc 222
rusolyma adsump
sit XII. discipulos su
os secreto et ait il
18 lis ecce ascendimvs
hierusolyma et fi
lius hominis trade
tur principib' sacerdo
tum et scribis et con
demnabunt eum
19 morte et tradent
eum gentib' ad de
ludendū et flagel
landū et crucifigen
dum et tertia die re
20 surget Tunc acces
mt 203
6
mr 113
sit ad eum mater fi
liorum

zebedei cum filiis suis
adorans et petens a
21 liquid ab eo dixitq' ei
quid uis ait illi dic ut se
deant hii duo filii mei
unus ad dexterā tuā
et alius ad sinistrā in
22 regno tuo respondens
autē ih̄s dixit ne scitis
quid petatis potestis
bibere calicem quē ego
bibiturus sū dicunt ei
23 possumus ait illis cali
cē quidē meum bibetis
sedere autē ad dexte
rā meam uel ad sinis
tram non est meum
dare uobis sed quib'
paratum est a patre
24 meo Audientes autē
mt 204
2
mr 114
lc 270
decē indignati sunt
25 de duob' fratrib' ih̄s
autē uocauit eos ad
se et ait scitis quia prin
cipes gentiū domi
nantur in eos et qui

maiores sunt potes
tatē excercent in eos
26 non ita erit inter uos
sed quicūq' uoluerit
inter uos maior fie
ri sit uester minister
27 et qui uoluerit inter
uos primus esse erit
28 uester seruus Sicut
mt 205 4 mr 195 filius hominis non ue
lc 91 et 135 nit ministrari sed mi
nistrare et dare ani
mā suam redemptio
nem pro multis uos
autē quæritis de pv
sillo crescere et de mi
nimo maiores esse
cū introieritis autē
ad cænā uocati nolite
recumbere in locis e
minentiorib' ne for
te honoratior te super
ueniat et accedens
qui uocauit te dicat ti
bi adhuc deorsū acce
de et confundaris

si autē recubueris
in inferiori loco et
superuenerit infe
rior te dicet tibi qui
te ad cænā uocauit
accede adhuc supe
rius et erit tibi hoc
utilius
29 Et egredientib' ab ie
Br 60 mt 206 2 mr 116 richo secutae sunt
lc 224 30 eum turbæ et ecce
duo cæci sedentes
secus uiam audieru
nt quia ihs̄ transiret
clamauerunt dicen
tes dn̄e misereri nos
31 tri fili dauid turba av
tē increpabat eis ut
tacerent at illi ma
gis clamabant dicen
tes dn̄e miserere nos
32 tri fili dauid et stetit
ihs̄ et uocauit eos
et ait quid uultis ut
faciā uobis dicunt il
33 li

dñe ut aperiantur
35 oculi nostri miser
tus autē illorum
ihš tetigit oculos
eorum et confestī
uiderunt et secu
ti sunt eum
C 21 Et cū adpropinqv
Br 61 mt 207 2 mr 117 lc 232 assent hierusoly
mis et uenissent
in be[ṫ]hphage ad mo^{n}
tē ol^{i}ueti tunc
ihš misit duos dis
2 cipulos dicens eis
ite in castellū qu^{o}d
contra uos est et
statī inuenietis a
sinā aligatam et
pullum cum ea solui
te et adducite mi
3 hi et si quis uobis
aliquid dixerit di
cite quia dñs his opus
habet et confestī
4 dimittet eos Hoc
mt 208 9 io 200 autem

factum est ut inple
retur quod dictv̄ est
per prophetā dicen
5 tē dicite filiae sion
ecce rex tuus uenit
tibi mansuetus et
sedens super asinā
et pullū filium sub
6 iugalis Euntes autē
mt 209 2 mr 115 lc 233 discipuli fecerunt
sicut præcepit illis
7 ihš et adduxerunt
asinā et pullum et
inposuerunt super
eis uestimenta su
a et eū desuper sede
8 re fecerunt pluri
ma autē turba stra
uerunt uestimen
ta sua in u^{i}a alii au
tē cedebant ramos
de arborib' et ster
9 nebant in uia Turbæ
mt 210 1 mr 110 lc 234 io 100 autē quæ præcede
bant et quæ seq'ba^{n}
tur

clamabant dicentes
osanna filio dauid
benedictus qui uen
turus est in nomine
10 dñi osanna in excel
mt 211 10 sis Et cũ intrasset
hierusalymã commo
ta est uniuersa ciui
tas dicens quis est
11 hic populi autẽ dice
bant hic est prophe
ta a nazareth galile
12 ae Et intrauit
mt 212 7 mr 121 in templum dĩ et eici
lc 238 io 21 ebat omnes uenden
tes et ementes in tẽ
plo et mensas nũmv
lariorũ et cathedras
uendentiũ columbas
13 subuertit et dicit eis
scribtũ est domus
mea domus oratio
nis uocabitur uos av
tem fecistis illã
speluncã latronũ

14 Et accesserunt ad
mt 213 10 eum cæci et claudi
in tẽplo et sanauit
15 eos Uidentes autẽ
mt 214 5 lc 230 principes sacer
dotũ et scribæ mi
rabiliæ quæ fecit et
pueros clamantes
in templo et dicen
tes osanna filio
dauid indignati
16 sunt et dixerunt
ei audis quid isti
dicant ihš autẽ
dicit eis utiq' nũ
quã legistis quia
ex ore infantiũ et
lactantiũ perfe
17 cisti laudẽ Et re
mt 215 6 mr 120 lictis illis abiit fo
ras extra ciuita
tẽ in bethania ibi
q' mansit
18 Mane autẽ reuer
Br 62 tens in ciuitatẽ
19 esuriit et uidens

fici arborē unam se
cus uiam uenit ad·eā
et nihil inuenit in ea
nisi folia tantū et a
it illi numquam ex te
fructus nascatur
in sempiternū et a
refacta est conti
20 nuo ficulnea et ui
dentes discipuli mi
rati sunt dicentes
quomodo continuo
21 aruit Respondens
mt 216 6 mr 124 autem ihš ait ame[n]
dico uobis si habue † et non he sitave ritis
ritis fidem † non solv̄
de ficuln[e]a·facietis
sed et si monte[!] hu
ic dixeritis tolle te
et mitte in mare fi
22 et Et omnia quæcū·
mt 217 4 mr 225 io 150 et 128 q' petieritis in oratio
ne credentes acci
23 pietis Et cū uenisset
mt 218 2 mr 127 lc 240 in templo accesse
runt ad

eum docentem prin
cipes sacerdotū et
seniores populi dicen
tes in qua potestate
haec facis et quis de
dit tibi hanc potesta
24 tē respondens ihš
ait eis interrogabo
uos et ego unū sermo
nē quod si dixeritis
mihi et ego uobis dicā
in qua potestate hæc
25 facio baptismum
iohannis unde erat
e cælo an ex hominib'
at illi cogitabant intra
26 se dicentes si dixeri
mus e cælo dicet nobis
quare ergo non credi
distis illi si autē dixe
rimus ex hominib'
timemus turbā om
nes enim habebant
iohannem sicut pro
27 phetam et respon
dentes

ihm̄ dixerunt nescimvs
ait illis et ipse nec ego
dico uobis in qua potes
28 tate haec facio Quid
mt 209 10 autē uobis uidetur
homo habebat duos
filios et accedens ad
primū dixit fili uade
hodie operare in uine
29 am meā ille respondens
ait nolo post ea uero
poenitentia motus a
30 biit accedens autē ad
alterū et dixit simi
liter at ille responde
ns ait eo dn̄e et non
31 abiit quis ex duob' fe
cit uoluntatē patris
dicunt ei nouissimvs
dicit illis ihs̄ amen
dico uobis quia publi
cani et meretrices
præcedunt uos in reg
32 no di uenit enim ad
uos iohannes in uia
iustitiæ et non cre
didistis ei publicani
autem et meretri
ces crediderunt ei
uos autē uidentes
nec pænitentiā ha
buistis «ut credere
tis ei» postea.
33 Aliam parabolā au
Br 63 mt 220 2 dite homo erat pa
mr 128 lc 241 ter familias qui plan
tauit uineā et sepe
circūdedit ei et fo
dit in ea torcular et
aedificauit turrē et
locauit eā agrico
lis et peregre profec
34 tus est cum tēpus
autē fructuum ad
propinquasset mi
sit seruos suos
ad agricolas ut ac
ciperent fructus
35 eius agricolæ adpræ
hensis seruis eius
unū ceciderunt

alium uero occide
runt aliū uero lapi
36 dauerunt iterū mi
sit alios seruos
plures priorib' et
fecerunt eis simi
37 liter nouissime av
tē misit ad eos fili
um suū dicens ue
rebuntur filiū me
38 um agricolæ autē
uidentes filiū dix
erunt intra se hic
est heres uenite
occidamus eū et
habebimus here
39 ditatē eius et ad
præhensū eum e
iecerunt extra
uineam et occide
40 runt cū ergo uene
rit dn̄s uineæ quid
faciet agricolis il
41 lis dicunt illi malos
male perdet et

uineam locauit aliis
agricolis qui reddant
ei fructū tempori
42 b' suis. dicit illis ihs̄
numquā legistis in
scripturis lapidē
qvem reprobaue
runt ædificantes
hic factus est in ca
put anguli a dn̄o fac
tū est istud et est
mirabile in oculis
43 nostris ideo dico uo
bis quia auferetur
a vobis regnum dī
et dabitur genti fa
cienti f'vctum eius
44 et qui ceciderit sup'r
lapidē istum confrin
getur super quē ue
ro ceciderit conte
45 ret eum Audientes
mt 221 1 mr 122 lc 239 io 85 et 77 autē principes sacer
dotum et pharisæi
parabolas eius cog
nouerunt

quod de ipsis diceret
46 et quærentes eum te
nere timuer̃t turbas
quō sicut pro prophe
C 22 mt 222 5 lc 181 tā eū habebant Et res
pondens ihs̄ dixit
iterū in parabolis
2 eis dicens simile est
regnū cælorum ho
mini regi qui fecit
3 nuptias filio suo et
misit seru^{o}s suos v^{o}
care inuitatos ad nup
tias et noluerunt ue
4 nire Iterū misit ali
os seruos dicens
dicite inuitatis ecce
prandiū meū paravi
tauri mei et altilia oc
cisa et omnia parata
sunt u'nite ad nupti
5 as illi autē neglex
erunt et abierunt
alius in uilla suā a
lius in neg^{o}tiationē
6 suā reliqui uero

tenuerunt seruos
eius et contumeliis
adfectos occider̃t
7 rex autē cvm audis
set iratus est et mis
sis exercitib' suis
perdidit homicidas
illas[!] et ciuitatē eo
8 rū sv^{c}cendit tunc a
it seruis suis nup
tiæ quidē paratæ svnt
sed qvi inuitati erant
non fverunt digni
9 ite ergo ad exitus ui[a]
rū et quoscv̄q' inue
neritis uocate ad
10 nuptias et egressi
serui eius in uias con
gregauerunt omnes
quos i^{u}uenerunte[!]
bonos et malos et inple
tæ sunt nuptiae dis
11 cumbentiv̄ Intra
mt 223 10 uit autē rex ut uide
ret discūbentes et
U uidit ibi hominē

non uestitum uess
12 te nuptiali et ait illi
amice quomodo
huc uenisti non ha
bens uestē nuptialē
13 at ille obmutuit tunc
dixit rex ministris
alligatis pedib' eius
et manib' mittite
eū in tenebras exte·
riores ibi erit fletus
et stridor dentiv̄
14 multi autē sunt uo
cati pauci uero electi
15 Tunc abeuntes pha
Br 64 mt 224 2 mr 130 lc 243 risæi consiliū inie
runt ut caperent
16 eum in sermone et
mittunt ei discipulos
suos cū herodianis
dicentes magister
scimus quia uerax
es et uiā dī in uerita
te doces et non est
tibi cura de aliquo
non enim

respicis personā ho
17 minis dic ergo nobis
quid tibi uidetur licet
censū dari cæsari an
18 non cognita autem
ihs̄ nequitia eorū ait
quid me temptatis hy
19 pocritæ ostendite mi
hi nomisma census at
illi obtulerunt ei dæ
20 nariū et ait illis ihs̄
cuius est imago haec
21 et superscriptio di
cunt ei cæsaris tunc
ait illis reddite ergo
quæ sunt cæsaris cæ
sari et quæ dī sunt dō
22 et audientes mirati
sunt et relicto eo a
bierunt
23 In illa die accesse
Br 65 runt ad eum sadducæi
qui dicunt non esse re
surrectionē et inter
24 rogauerunt eum di
centes

magister moyses dix
it si quis mortuus fue
rit non habens filiū
ut ducat frater eius
uxorē illius et suscitet
25 semen fratri suo erant
apud nos septē fratres
et primus uxore ducta
defunctus est non ha
bens semen reliquit
26 uxorē fratri suo simi
liter et secundus et
tertius usqu' ad septi
27 mum nouissime autē
omnium et mulier de
28 functa est in resurrec
tione ergo cuius erit
de septem uxor omnes
29 enī habuerunt eā res
pondens autem ihš
ait illis erratis nesci
entes scripturas neq'
30 uirtutem dī in resur
rectione enim neq' nu
bent neq' nubentur sed
erunt sicut

31 angeli dī in cælo
de resurrectione autē
mortuorū non legis
tis quod dictū est uo
32 bis a dō dicente ego
sum dš abrahā et dš
isaac et dš iacob non
est dš mortuorū sed
33 uiuentium et audien
tes turbae miraban
tur in doctrina eius
34 Pharisæi autem audi
mt 225 6 mr 131 entes quod silentiū
inposuisset sadducæ
is conuenerunt in u
35 nū et interrogauit
eum unus ex eis legis
doctor temptans eū
36 magister quod est
mandatū magnum in
37 lege ait illi ihš diligis
dn̄m dm̄ tuum ex toto
corde tuo et in tota
anima tua et in tota
38 mente tua hoc est max
imum

et primum manda
39 tum secundū autē
simile est huic di
liges proximū tv
um sicut te ipsū
40 in his duob' manda
tis uniuersa lex pen
det et prophetæ
41 Congregatis autē
mt 226 2 mr 130 lc 245 phariseis interro
42 gauit eos ihš di
cens quid u°bis videtvr
de xpō cuius filius
est dicunt ei dauid
43 ait illis quomodo
ergo dauid in spū u°
cat eū dn̄m dicens
44 dixit dn̄s dn̄o meo
sede a dextris me
is donec ponā inimi
cos tuos scabillū pe
45 dum tuorū Si ergo
mt 227 2 mr 130 lc 244 dauid eum dn̄m uo
cat quomodo filius
46 eius est et nemo po

terat

respondere ei uer
bum neq' ausus fuit
quisquā ex illa die °v̄
amplius interrogare
C 23 Tunc ihš locutus est
Br 66 mt 228 10 ad turbas et ad disci
2 pulos suos dicens
super cathedrā
moysi sederunt scri
3 bae et pharisæi om
nia ergo quæcūq' dix
erint uobis facite
et seruate secun[dum]
opera uero eorū no
lite facere dicunt e
nim et non faciunt
4 Alligant enī honera
mt 229 5 lc 139 grauia et inportabi
lia et inponent in hv
meros hominū digi
to autē suo nolunt
5 ea mouere Omnia
mt 230 2 mr 135 lc 246 uero opera sua faci
unt ut uideantur ab
hominib' dilatant

enim

philacteria sua et
magnificant fibri
6 as amant autē pri
mos recubitos in
cænis et primas ca
thedras in synago
7 gis et salutationes
in foro et uocari ab
8 hominib' rabbi Uos
mt 231 10 autē nolite uoca
ri rabbi unus est e
nī magister uester
dš omnes enī uos fra
9 tres estis et patrē
nolite uocare uo
bis super terrā unus
est enī pater uester
10 qui in cælis est ne
uocemini magistri
quia magister uester
11 unus est xpš qui ma
mt 232 5 lc 139 ior est uestrum e
rit uester minister
12 qui autē se exalta
uerit humiliabitur

13 et qui se humilia
uerit exaltabitur
14 Uae autē uobis scri
Br 67 mt 233 5 lc 142 bæ et pharisæi hypo
critæ quia cluditis
regnum cælorū
ante homines uos
non intratis nec in
troeuntes sinitis
15 intrare Uæ uobis
mt 234 10 scribæ et pharisæi
hypocritæ qui circv
itis mare et aridā
ut faciatis unū pro
selytū et cum fue
rit factus facitis
eum filiū gehennæ
16 duplo quā uos Uæ
uobis du[c]es cæci qui
d[i]citis quicūq' iurave
rit per templv̄ nihil
est qui autē iuraue
rit in auro templi
17 debet stulti et cæci
quid enī maior est

aurū

an templum quod scī
18 ficat aurū et quicum
q' iurauerit in altari
nihil est quicūq' autē
iurauerit in dono qv^{o}d
est super illud debet
19 cæci quid enī maius est
donū an altare quod
20 scīficat donum qui
ergo iurat in altare
iurat in eo et in omni
bus quæ sunt super
21 illud et qui iurauerit
in templo iurat in illo
et in eo qui habitat
22 in ipso et qui iurat in
cælo iurat in throno
dī et in eo qui sedet
23 super eum Uae uobis
mt 235 5 lc 136 scribæ et pharisæi hy
pocritæ quia decima
tis mentā et anetū
et cyminū et reliqvis
tis quæ grauiora svnt
legis iudicium et mise
ricordiā

et fidem hæc oportent
facere et illa non o
24 mittere Duces† ^{c}olan
mt 236 10 tes culicē camellū au
25 tem glutinentes Vae
mt 237 5 lc 135 uobis scribæ et phari
sæi hypocritae quia
mundatis quod de fo
ris est calicis et parab
sidis intus autē pleni
sunt rapina et inmvn
26 ditia pharisæe cece mvn
da prius quod intus
est calicis et parapsi
dis ut fiat et id quod
de foris est mundū
27 Uæ uobis scribæ et pha
mt 238 5 lc 138 risæi hypocritae quia
similes estis sepulcris
dealbatis quæ a foris
parent hominib' spe
ciosa intus uero ple
na sunt ossib' mortv
orū et omni spurcitia
28 sic et uos a foris quidē
paretis

† ceci

hominib' iusti intus av
tē pleni estis hypocri
29 si et iniquitate Uae
mt 239 5 lc 140 uobis scribae et. pha
risæi hypocritae qui
ædificatis sepulcra pro
phetarū et ornatis
monumenta iusto
30 rū et dicitis si fuisse
mus in dieb' patrū nos
trorū non essemus
socii eorū in sanguine
31 prophetarū itaq' tes
timoniū estis uobis
met ipsis quia filii es
tis eorū qui prophe
32 tas occiderunt Et
mt 240 10 uos inplete mensurā
33 patrū uestrorum ser
pentes progenies ui
perarū quomodo fugi
etis a iudicio gehennæ
34 Ideo ecce ego mitto
mt 241 5 lc 141 ad vos prophetas et
sapientes et scribas
et ex illis
occidetis et crucifi
getis et ex eis flagel
labitur in synagogis
uestris et perseque
mini de ciuitate in ciui
35 tatem ut ueniat super
uos omnis sanguis
iustus qui effusus
est super terrā a san
guine abel iusti usq'
ad sanguinē zachari
ae fili barachiæ quē oc
cidistis inter templv̄
36 et altare Amen dico
uobis uenient hæc
omnia super genera
tionem istam
37 Hierusalem hierusa
Br 68 mt 242 5 lc 175 lē quæ occidis prophe
tas et lapidas eos qui
ad te missi sunt quo
ties uolui congregare
filios tuos quomodo
gallina congregat pvl
los suos sub alas et no
luisti

38 ecce relinq'tur' uo
bis domus vestra
39 deserta dico enim
uobis non me uide
bitis a modo donec
dicatis benedictvs
qui uenit in nomi
ne dn̄i
C 24 Et egressus ihs̄ de
Br 69 mt 243 2 templo ibat et ac
mr 137 lc 248 cesserunt discipv
li eius ut ostende
rent ei ædificatio
2 nes templi ipse au
tem respondens
dixit eis uidetis hæc
omnia amen dico
uobis non relinq'
tur hic lapis super
lapidē qui non de
3 struatur Sedente
mt 244 2 mr 138 autem eo super m[o]n
lc 249 tē olíueti accesse
runt ad eum disci
puli secreto dicen
tes dic nobis

quando hæc erunt
et quod signū aduen
tus tui et consūma
4 tionis sæculi et re
spondens ihs̄ dixit
eis uidete ne quis
5 uos seducat multi
enim uenient in no
mine meo dicentes
ego sum xps̄ et mul
6 tos seducent av
dituri [a]utē estis pro[c]
lia et opiniones proe
liorum uidete ne ti
meatis oportet enī
hæc fieri sed nondū
7 est finis consurget
eni gens in gentē
et regnum in regnū
et erunt pestilen
tiæ et fames et ter
rae motus per loca
8 haec autē omnia in
itia sunt dolorū
9 Tunc tradent uos
mt 245 1 mr 252 in tribulationes
lc 253 et 209 et

et occident uos et eri
tis od[i]o omnibus gentib'
propter nomen meū
10 Et tunc scandaliza
mt 246 10 buntur multi et inuicē
se tradent et odio habe
11 bunt inuicē Et mvlti pse
udoprophetæ surgent
et seducent multos
12 et habundabit iniqvi
tas et refrigescit
13 caritas mvltorum qui
autē permanserit us
q' in finē hic saluus
14 erit Et prædicabitur hoc
mt 247 6 mr 140 euangeliū regni in uni
uerso mundo in testi
moniū omnib' gentib'
et tunc ueniet consv̄
15 matio Cum ergo uideri
mt 248 6 mr 142 tis abominationē de
solationis quae dic
ta est a danihelo prophe
tā stantē in loco scō qui
legit intellegat

16 Tunc qui in iudea sunt
17 fugiant in montib' et
mt 249 2 mr 143 lc 253 et 209 qui in tecto non de
scendat tollere ali
18 quid de d·mo sua et qvi
in agro non reuerta
tur tollere tunicā
19 suam Uae autē præg
mt 250 2 mr 144 lc 154 nantib' et nutrienti
b' in illis diebus
20 orate ut non fiat fv
mt 251 6 mr 145 ga uestr' hieme uel sab
21 bato Erit enī tunc
mt 252 2 mr 146 lc 255 tribvlatio magna qualis
non fuit ab initio mvn
di usq' modo neq' fiet
22 Et nisi breuiati fuis
mt 253 6 mr 146 sent dies illi non fie
ret salua omnis caro
sed propter electos
breviabuntur dies illi
23 Tunc si quis uobis dix
mt 254 2 mr 248 lc 204 erit ecce hic xpš avt
mt 255 6 mr 145 ecce illic nolite crede
24 re Surgent enim

xpī et pseudoprophe
tae et dabunt signa
magna et prodigia i
ta ut in errorē indu
cantur si fieri potest
25 etiā electi ecce præ
26 dixi uobis Si autē dix
mt 256 5 lc 202 erint uobis ecce in de
serto est nolite exi
re ecce in pænetrabi
lib' nolite credere
27 Sicut enim fulgur ex
mt 257 5 lc 205 iit ab oriente et paret
usq' in occidentē ita
erit et aduentus fili
28 hominis Ubicūque fv
mt 258 5 lc 213 erit corpus illuc con
gregabuntur aquil
29 lae Statim autē post
mt 259 2 mr 150 lc 257 tribulationem dierv̄
illorū sol obscurabi
tur et luna non dabit
lumen suū et stellæ
cadent de cælo et uir
tutes cælorū com
mouebuntur

30 et tunc parebit signv̄
mt 260 2 mr 151 lc 258 fili hominis in cælo et
tunc plangent se om
nes trib' terrae tunc
uidebunt filiū homi
nis uenientē in nubi
bus cæli cum uirtute
multa et maiestate
31 et mittet angelos su
os cum tuba et uoce
magna et congregabu
nt electos eius a quat
tuor uentis a sum̄is
cælorū usq' ad termi
32 nū eorum ab arbore
autē fici discite para
bolam cū iam ramus
eius tener fuerit et
folia nata scitis quia
33 prope est aestas ita et
uos cū uideritis hæc
omnia scitote quia pro
34 pe est in ianuis amen
dico uobis quia non præ
teribit haec generatio
donec

35 omnia fiant caelū et ter
ra transibunt uerba av
tē mea non præteribunt
36 De die autē illa et hora
mt 261 6 mr 152 nemo scit neq' ange
li cælorū neq' filius ni
37 si pater solus Sicut enī
mt 262 5 lc 207 in dieb' noe ita erit et
aduentus fili hominis
38 sicut enim erant in die
b' illis ante diluuiū co
medentes et bibentes
nubentes et nupto tra
dentes usq' in eo die
quo intrauit noe in ar
39 că et non cognouerunt
donec uenit diluuiū
et tulit omnes ita erit
et aduentus fili homi
40 nis Tunc erunt duo in
mt 263 5 lc 212 agro unus adsumetur
et unus relinquetur
41 duae molentes in mo
la una adsumetur et u
na relinquetur

42 Uigilate ergo quia nes
mt 264 6 mr 153 citis qua hora domi
nus uester uenturus
43 est Illud autē scitote
mt 265 2 mr 155 lc 156 quō si sciret pater fa
milias qua hora fur
uenturus est uigila
ret utiq' et non sini
ret perfodiri domū
44 suam ideoq' et uos es
tote parati quia nes
citis qua hora filius ho
minis uenturus est
45 Quis putas est fide
mt 266 5 lc 157 lis seruus et prudens
quē constituit domi
nus suus super fami
liă suam ut det illis ci
46 bū in tempore Bea
mt 267 5 lc 155 tus ille seruus quē
cū uenerit dn̄s eius
inueniet sic facien
47 tem amen dico uobis
quō super omnia bo
na sua constituet
eum

48 Si autē dixerit ma
mt 258 5 lc 158 lus seruus ille in c^{o}r
de suo morā facit
dn̄s meus uenire
49 et coeperit percv
tere conseru^{o}s su's
manduc^{e}t autē et
50 bibat cū ebriis ueni
et dn̄s serui illi
us in die qua non
sperat et hora
51 qua ignorat et di
uidit eū partēq' ei
us ponit cum hypo
critis illic erit fletus
et stridor dentiū
C 25 Tuńc simile erit
Br 70 mt 269 10 regnum caelorū
decem uirginib' quæ
accipientes lāpa
des suas et exierunt
obuiā sponso et
2 sponsæ quinq' autē
ex eis erant fatuæ
et quinque pruden
3 tes sed quinq' fatuæ
acceptis lampadib'
non sūpserunt olev̄
4 secū prudentes ue
ro acce[pe]runt oleū
in uasis cū lampa
5 dib' morā avtē fa
ciente sponso dor
mitauerunt om
nes et dormierunt
6 media autē nocte cla
mor factus est ec
ce sponsus uenit ex
7 ite obuiam ei tunc
surrexerunt om
nes illæ uirgines
et ornauerunt lā
8 pades suas fatuæ av
tē sapientib' dixervnt
date nobis de oleo
uestro quia lampa
des nostræ extin
9 guntur responde
runt prudentes di
centes ne forte non
sufficiat

nobis et uobis ite po
tius ad uendentes et
10 emite uobis dū autē
irent emere uenit
sponsus et quæ para
tae erant intrauervnt
cum eo ad nuptias
et clausa est ianua
11 nouissime ueniunt
reliquæ uirgines di
centes dñe dñe ape
12 ri nobis at ille respon
dens ait amen dico
13 uobis nescio uos ui
gilate itaq' quia nes
citis diē neq' horā
14 Sicut enim homo per
mt 270 3 mr 154 lc 227 egre proficiscens
uocauit seruos sv
os et tradidit illis
15 bona sua Et uni de
mt 271 5 lc 229 dit quinq' talenta a
lii autē duo alii uero
unū unicuiq' autē se
cundū propriam uir
tutem

et profectus est
16 statī abiit autē qui
quinq' talenta ac^c^e
perat et operatus
est in eis et lucra
17 tus est alia quinq' si
militer qui duo ac
ceperat lucratus
18 est alia duo qui au
tē unum acceperat
abiens fodit in ter
rā et abscondit pe
cuniā domini sui
19 post multū uero tē
poris uenit domi
nus seruorū illorv̄
et posuit rationē
20 cū eis et accedens
qui quinq' talenta
acceperat et obtv
lit alia quinq' talen
ta dicens dñe quin
que talenta mihi
tradidisti ecce ali
a quinq' superlucra
tus sum

21 ait illi dn̄s eius euge bo
ne serue et fidelis qvia
super pauca fuisti
fidelis super multa
te constituā intra
22 in gaudiū dn̄i tui acc's
sit autē et qui duo ta
lenta acciperat ait
dn̄e duo talenta tra
didisti mihi ecce alia
23 duo lucratus sū ait
illi dn̄s eius euge ser
ue bone et fidelis
quia super pauca fu
isti fidelis super mvl
ta te constituā intra
24 in gaudiū dn̄i tui ac
cedens autē et qui
unū talentum acce
perat ait dn̄e scio
quia homo durus es
metes ubi non semi
nasti et congregas
25 ubi non sparsisti ti
mens abii et abscon
di talentū

tuum in terra ecce ha
26 bes quod tuū est Re
spondens autem dn̄s
eius dixit ei serue ne
quam et piger scie
bas quia meto ubi non
semino et congrego
27 ubi non sparsi oportu
it ergo te com̄ittere
pecuniā meam num̄v
lariis et ueniens ego
recipissē utiq' quod
meum erat cum usura
28 tollite itaq' ab eo talen
tū et date ei qui habet
29 decem talenta Omni
mt 272 2 mr 45 lc 230 enim habenti dabitur
et habundabit ei autē
qui non habet et quod
uidetur habere aufe
30 retur ab eo Et inutilē
mt 273 5 lc 231 seruū proicite in tene
bras exteriores illic
erit fletus et stridor
dentium

31 Cvm autem uenerit
Br 71 mt 274 10 filius hominis in maies
tate sua et omnes an
geli cū eo tunc sedebit
super sedē maiesta
32 tis suæ et congrega
buntur ante eū omnes
gentes et separauit
eos ab inuicem sicut
pastor segregat oues
33 ab hedis et statuet o
ues quidē a dextris sv
is hædos autem a sinis
34 tris tunc dicit rex his
qui a dextris eius erunt
uenite benedicti pa
tris mei possidete
paratum uobis regnū
a constitutione mun
35 di esurii enim et dedis
tis mihi manducare si
tiui et dedistis mihi bi
bere hospes erā et c l
36 legistis me nudus et
operuistis me infir
mus et uisi

tastis me in carcere
erā et uenistis ad me
37 tunc respondebunt
ei iusti dicentes dn̄e
quando te uidimus e
surientē et pauimus
sitientem et dedimvs
38 tibi potū quando av
tē te uidimus hospi
tem et suscepimus
te aut nudū et operu
39 imus te aut quando
te uidimus infirmv̄
aut in carcerem et
40 uenimus ad te et re
spondens rex dicit
illis amen dico uobis
quādiu fecistis uni
de his fratrib' meis mi
nimis mihi fecistis
41 tunc dicit et his qui
a sinistris erunt dis
cedite a me maledic
ti in ignē aeternū
qui paratus est diabo
lo et angelis eius

42 esuriui eni† et non
dedistis mihi bibe
43 re hospes erā et non
colligistis me nu
dvs et non operuis
tis me infirmvs et in
carcere et non uisi
44 tastis me tunc res
pondebunt et ip
si dicentes dn̄e
quando uidimus
esurientē aut siti
entē aut hos
pitē aut nudum
aut infirmum vel in
carcerem et non
ministrauimus
45 tibi tunc respon
debit illis dicens
amen dic[o] [v]o[bis] quā
diu non fecistis
uni ex minimis
his nec mihi fecis
46 tis et ibunt hii in
suppliciū æternū

† et non dedistis mihi manducare sitiui

iusti autē in uitam
aeternam
C 26 Br 72 Et factum est cū
sum̄asset ihs̄ ser
mones hos omnes dix
it discipulis suis
2 mt 275 Scitis quia post bi
mr 1 156 lc 260 io 96 49 et 21 duū pascha fiet et
filius hominis tra
detur ut crucifi
3 mt 276 gatur Tunc congre
mr 6 156 gati sunt princi
pes sacerdotū et
seniores populi in
atriū principis sa
cerdotū qui dice
4 batur chaiphas et
consiliū fecerunt
ut ihm̄ dolo tene
rent et ociderent
5 dicebant autē non
in die festo ne for
te tumultus fieret
6 mt 277 in populo C[v]m h' es
mr 1 158 lc 79 io 98 set ihs̄ in bethani
a in

domo simonis lepro
7 si accessit ad eum mv
lier habens alabastrv̄
unguenti prætiosi et
effudit super caput
eius recumbente ip
8 so uidentes autē dis
cipuli indignati sunt
dicentes ut quid per
9 ditio haec potuit enī
istud uenundari præ
tio multo et dari pav
10 perib' sciens autē
ihs̄ ait illis quid mo[!]
molesti estis mvlieri
opus bonū operata
11 est in me nam semper
pauperes habetis no
biscū me autē non sē
12 per habebitis mit
tens enim hæc unguen
tū hoc in corpus me
ū ad sepeliendū me
13 fecit amen dico uo
bis ubicūq' prædica
tū fuerit

hoc euangeliū in to
to mundo dicetur
et quod haec fecit
in memoria eius
14 tunc abiit unus de
duodecī qui dicitur
iudas scarioth ad
principes sacerdo
15 tū et ait illis quid
uultis mihi dare et
ego uobis eū tradā
at illi constitue
runt ei trigenta argenteos
16 et exinde quærebat
oportunitatē ut
eum traderet eis
17 Prima autē die a
zimorū accesse
runt discipuli ad
ihm̄ dicentes ubi
uis paremvs tibi co
18 medere pascha at
ihs̄ dixit ite in ciuita
tē ad quendā et di
cite ei magister di
cit tempus

meum prope ést a
pud te facio pascha
cum discipulis meis
19 et fecerunt discipv
li sicut constituit il
lis ihs̄ et parauerunt
20 pascha Vespere au
mt 280 4 mr 161 io 72 tē facto discubuit
cum .xii. discipulis su
21 is et edentib' illis dix
it amen dico uobis qvia
unus uestrū me tra
22 diturus est Et con
mt 281 1 mr 162 lc 269 io 122 tristati nimis coe
perunt singuli dice
re numquid ego sū
23 dn̄e At ipse respon
mt 282 2 mr 163 lc 167 dens ait qui intingit
mecū manum in parap
24 side hic me tradet fi
lius quidē hominis ua
dit sicut constitutv̄
mt 283 5 mr 164 est de illo Uae autē
homini illi per quē fili
us hominis traditur
bonū erat ei

si natus non fuisset ho
25 mo ille Respondens
mt 284 10 autē iudas qui traditu
rus erat dixit numqvid
ego sum rabbi ait ille tv
26 dixisti Cenantib' autē
mt 285 1 mr 165 lc 270 io 155 et 63 eis accepit ihs̄ panē
et benedixit ac fregit
deditq' discipulis suis
et ait accepite et man
ducate hoc est corpus
27 meum Et accipiens ca
mt 286 2 mr 165 lc 265 licē gratias egit et dedit
illis dicens bibite ex hoc
28 omnes hic est enī san
guis meus noui testa
menti qui pro multis
effundetur in remis
29 sione peccatorū dico
autē uobis non bibā a
modo de hoc genimi
ne uitis usq' in diē illū
cū illud bibam uobiscv̄
nouum in regno patr
30 is mei Et hymno dic
mt 287 6 mr 167 to exierunt

in montem olìueti
31 Tunc dicit illis ihs̄
Br 74 mt 288 4 omnes uos scandalū pa
mr 158 io 152 timini in me in ista nocte
mt 289 6 Scriptū est enim per
mr 169 cutiam pastorem et
dispargentur oues gre
32 gis postquā autem re
surrexero præcedā uos
33 mt 290 in galilæam Respon
1 mr 120 lc 275 io 126 dens autem petrus ait
illi et si omnes scanda
lizati fuerint in te ego
numquā scandalizabor
34 dicit illi ihs̄ amen dico
tibi quia in hac nocte an
te quā gallus cantet ter
35 mt 291 me negabis Ait illi pe
6 mr 171 trus et si me oportue
rit mori tecum, non te
negabo similiter et
omnes discipuli dixe
36 mt 292 runt Tunc uenit ihs̄
1 mr 172 lc 279 io 156 eum illis in uillam qui di
citur gezamani

mt 293 6 Et dixit discipulis su
mr 173 is sedete hic donec ua
37 dam illuc orare et ad
sumpto petro et duo
b' filiis zebedei coepit
contristari et mes
38 mt 294 tus esse Tunc ait il
4 mr 174 io 107 lis tristis est anima
mea usq' ad mortē
sustinete hic et uigi
39 mt 295 late mecum Et pro
1 mr 175 lc 281 io 161 gressus pusillū pro
cidit in faciem suā
orans et dicens pater
mi si possibile est tran
seat a me calix iste
mt 296 1 Verum tamen non
mr 176 lc 282 io 42 sicut ego uolo sed sicvt
40 mt 297 tu Et uenit ad disci
2 mr 177 lc 284 pulos suos et inuenit
eos dormientes et di
cit petro sic non po
tuistis una hora uigi
41 lare mecum uigilate
et orate ut non intre
tis in temptationē

mt 298 4 Sps̄ quidē promptvs
est caro autem infir
42 ma Iterū secundo a
mt 299 6 biit et orabit di
cens pater mi si non
potest hic calix tran
sire nisi bibā illum fi
43 at uoluntas tua et
uenit iterum et in
uenit eos dormien
tes erant enī ocvli
44 eorū grauati et re
lictis illis iterū a
biit et orabit terti
o eundē sermonem
45 dicens Tvnc uenit ad
mt 300 4 discipulos suos et
dicit illis dormi
te iam et requiesci
te ecce adpropinqva
uit hora et filius ho
minis tradetur in
manus peccatorū
46 surgite eamus ecce
adpropinquauit qvi

47 me tradet Et adhuc
mt 301 1 ipso loquente ecce
ivdas unus de duodecī
uenit et cv̄ eo turba
multa cv̄ gladiis et
fustibus missi a prin
cipib' sacerdotū et
seniorib' populi
48 Qui autē tradidit eȳ
mt 302 2 dedit illis signū di
cens quēcv̄q' oscula
tus fuero ipse est
49 tenete eū et confes
tī accedens ad ihm̄ dix
it habe rabbi et oscv
latus est eū ihs̄ autē
50 dixit illi amice ad qu
od uenisti tunc ac
cesserunt et manus
iniecervnt in ihm̄ et
51 tenuerunt eū et
ecce unvs ex his qui
erant cvm ihū exten
dens manū exemit
gladiū suum et per
cutiens

seruū principis sa
çerdotum ampv
tauit auriculā eivs
52 Tunc ait illi ihš con
uerte gladium tvū
In locū suum omnes
enī qui acceperint
gladium gladio peri
53 bunt an putas qvia
non possum roga
re patrem meū et
exhibebit mihi mo
do plus qvā duode
cim milia legionis
54 angelorum quomo
do ergo inplebun
tur scripturae
quia sic oportet fi
55 eri In illa hora dixit
ihš turbis tāquam ad
latronē existis cū
gladiis et fustib' con
præhendere me co
tidie apud uos sede
bam docens in tē
plo

et non me tenuistis
56 hoc autē totum fac
tū est ut inplᵉantur
scripturæ prophe
tarū tunc discipvli
omnes relicto eo
57 fugierunt At illi te
nentes ihm̄ duxerunt
ad caiphā princi
pē sacerdotū ubi sc
ribæ et seniores con
58 uenerunt Petrus av
tem seq'batur eṽ a lon
ge usq' in atriū prin
cipis sacerdotum
et ingressus intro
sedebat cū minis
tris ut uideret finē
59 Princeps autē sacer
dotū et uniuer
sū concilium que
rebant falsū tes
timoniṽ aduersus
ihm̄ ut eum morti
60 traderent et non

innenerunt cum multi
falsi testes accessis
mt 310 5 mr 190 sent Nouissime au
tē uenerunt duo fal
61 si testes et dixerunt
hic dixit possū destrv
ere tēplum hoc dī et
post triduū ædifica
62 re illud et surgens
princeps sacerdotv̄
ait illi nihil respondes
ad ea quæ isti aduersv̄
te testificantur
63 autē tacebat et prin
ceps sacerdotū ait
illi adiuro te per dm̄
uiuū ut dicas nobis si
64 tu es xps̄ filius dī di
cit illi ihs̄ tu dixisti
mt 311 1 mr 191 lc 297 io 79 Uerū tamen dico uo
bis a modo uidebitis
filiū hominis seden
tē a dextris uirtutis
et uenlentē in nubib'
65 cæli Tunc princeps sa
mt 312 6 mr 192 cerdotū scidit

uestimenta sua dicens
blasphemauit quid
adhuc egemus testib'
Ecce nunc audistis
66 blasphemiā quid uo
mt 313 2 mr 193 lc 299 bis uidetur at illi res
pondentes dixerunt
67 reus est mortis Tunc
mt 314 1 mr 194 lc 294 io 172 expuerunt in faciē ei
us et colaphis eū ceci
derunt alii autē pal
mas in faciem ei dede
68 runt dicentes pro
phetiza nobis xpē qvis
est qvi te percussit
69 Petrus uero sedebat
mt 315 1 mr 195 lc 291 io 176 foris in atrio et acces
sit ad eum una ancel
la dicens et tu cū ihū
70 galileo eras at ille ne
gabit coram omnib' di
cens nescio quid dicis
71 Exeunte autē illo ia
mt 316 1 mr 196 lc 292 io 175 nuā uidit eum alia et
ait his qui erant ibi et
hic erat

72 cum ihū nazareno et
iterū negauit cum iu
ramento quia non no
73 ui hominē et post pv
sillum accesserunt
qui stabant et dixerunt
petro uere et tu ex illis
es nam et loquella tua
manifestum te facit
74 tunc coepit detestari
et iurare quia non nos
set hominē et conti
nuo gallus contauit
75 Et recordatus est pe
mt 317 2 mr 197 lc 293 trus uerbi ihū quod
dixerat quia prius quā
gallus cantet ter me
negabis et egressus
foras·fleuit amare
C 27 mt 318 2 Mane autē facto con
mr 198 lc 295 siliū inierunt omnes
principes sacerdotv̄
et seniores populi ad
2 uersus ihm̄ ut eum
mt 319 1 mr 199 lc 300 io 177 morti traderent Et
uinctū adduxerunt

eum et tradiderunt
pontio pilato præsidi
3 Tunc uidens iudas qvi
mt 320 10 eum tradidit quod
damnatus esset pæ
nitentia ductus retv
lit xxx argenteos prin
cipib' sacerdotum et
4 seniorib' dicens pec
caui tradens sangui
nē iustum at illi dixe
runt quid ad nos tu ui
5 deris et proiectis ar
genteis in templo se
cessit abiens laqueo
6 se suspendit princi
pes sacerdotū accep
tis argenteis dixerunt
non licet eos mitte
re in corban quia præ
7 tiū sanguinis est con
silio autē inito eme
runt ex illis agrū figv
li in sepulturā pere
8 grinorū propter hoc
uocatus est

ager ille acheldemach
hoc est ager sangui
nis usq' in hodiernv̄
9 diē tunc impletum
est quod dictū est
per hieremiam pro
phetā dicentem et
acceperunt .xxx. ar
genteos prætiū ad
prætiati quem ad
prætiauerunt a fili
10 is israhel et dede
runt eos in agrv̄ figv
li sicut constituit
11 mihi dn̄s Ihs̄ autē
stetit ante præsidē
et interrogauit ev̄
præses dicens tu es
rex iudæorū Dicit
12 ei ihs̄ tu dicis et cū
accusaretur a prin
cipib' sacerdotū et
seniorib' nihil res
13 pondit tunc dicit
illi pilatus non audis
quanta

aduersum te dicunt
14 testimonia et non
respondit ei ullū uer
bum ita ut miraretur
preses uehementer
15 Per diem autē sollē
nē consueuerat præ
ses demittere po
pulo unū uinctum qvē
16 uoluissent [H]abebant
autem uinctum insig
nē qui dicebatur barab
17 bas congregatis er
go illis dixit pilatus
quem uultis dimittā
uobis barabban an
ihm̄ qui dicitur xps̄
18 sciebat enim quod
per inuidiā tradide
19 runt eum Sedente
autē illo pro tribuna
li misit ad illū uxor ei
us dicens nihil sit ti
bi et iusto illi multa
enim passa sū hodie
per uisū

20 propter eum Princi
mt 326 1 pes autē sacerdotv̄
et seniores persu
aserunt populis ut pe
terent barabban ihm̄ [v]ero
21 perderent respondens autē
pilatus ait illis quē
uultis uobis de duo
bus demitti at illi
dixerunt barabban
22 Dicit illis pilatus qvid
mt 327 1 igitur faciam de ihū
23 qui dicitur xpš dicv
nt omnes cruci
figatur ait illis
pilatus quid enī mali
fecit at illi magis
clamabant dicen
tes crucifigatur
24 Uidens autē pilatus
mt 328 10 quia nihil proficeret
sed magis tumultū
fieret accepit aqua
lauit manus coram
populo dicens innocens
ego sū

a sanguine huius ius
25 ti uos uideritis et
respondens uniuer
sus populus dixit
sanguis eius super
nos et super filios
26 nostros Tunc dimi
mt 329 1 sit illis barabban
ihm̄ autem flagel
latū tradidit eis ut
27 crucifigeretur Tunc
mt 330 4 milites præsidis
suscipientes ihm̄
in pretorio congre
gauerunt ad eum u
niuersā cohortē
28 et exuentes eū cla
mydē cococcineā[!] cir
29 cūdederunt ei et plec
tentes coronā de
spinis posuerunt
super caput eius
et harundinē in dex
tera eius et genu flex
u ante eum inlude
bant

dicentes have rex iude
30 orum et expuentes
in eũ acceperunt harvn
dinem et percutiebant
31 caput eius et post
quam inluserunt ei
exuerunt eum clamy
dem et induerunt eũ
uestimentis eius et
duxerunt eum ut crv
32 cifigerent Exeuntes
autē inuenerunt ho
minem cyræneũ no
mine simonē hunc an
garizauerunt ut tol
33 leret crucem eius Et
uenerunt in locũ qui
dicitur golgotha quod
est caluariæ locus
34 Et dederunt ei uinũ
bibere cum felle mix
tũ et cum gustasset
35 noluit bibere Post
quam autē crucifix
erunt eũ diuiserunt
uestimenta eius sor
tē mittentes ut inple
atur quod dictum est
per prophetā diuise
runt uestimenta me
a sibi et super uestē
meā miserunt sortē
36 et sedentes seruabant
37 eum Et inposuerunt
super caput eius cau
sam ipsius scriptā hic
est ihs̄ rex iudæorũ
38 tunc crucifixi sunt cṽ
eo duo latrones unus
a dextris et unus a si
39 nistris Prætereun
tes autē blasphema
bant eum mouentes
40 capita sua et dicentes
ua qui destruit tem
plũ et in triduo illud
iterũ reaedificat sal
ua temet ipsum si fili
us dī es descende de
41 cruce Similiter et pr
incipes

sacerdotum inluden
tes cv̄ scribis et seniorib'
42 dicebant alios saluos
facit se ipsū non potest
saluum facere si rex
israhel est descendat
nunc de cruce et cre
43 dimus ei confidet in
dō liberet nunc eum
si uult dixit enī quia dī
44 filius sum Id ipsū autē
mt 340 2 mr 219 lc 326 et latrones qui cruci
fixi erant cū eo inpro
perabant ei et postqvā
45 crucifixus est A sex
mt 341 2 mr 220 lc 327 ta autē hora tenebræ
factae sunt super uni
uersam terrā usq' ad
46 horā nonam Et circa
mt 342 6 mr 221 horam nonam clama
uit ihs̄ uoce magna di
cens heli heli lama sa
bacthani quod est ds̄
meus ds̄ meus ut quid
me dereliquisti quidā
47 autem

illic stantes et audien
tes dicebant heliā
48 uocat iste Et conti
mt 343 2 mr 222 lc 323 nuo currens unus ex
eis et accepta spon
gia inpleuit aceto et
inposuit arundini
49 et dabat ei bibere Ce
mt 344 1 mr 223 lc 329 io 204 teri uero dicebant
sine uideamus an ue
nit helias liberans
50 eum ihs̄ autē iterū
clamans uoce mag
51 na emisit spm̄ Et ec
mt 345 2 mr 224 lc 228 ce uelū templi scis
sum est in duas partes
a sūmo usq' deorsū
mt 346 10 Et terra mota est
et petræ scissae sunt
52 et monumenta aper
ta sunt et multa cor
pora s̄corum qui dor
mierunt surrexerunt
53 exeuntes de monu
mentis post resur

rectionē eius uene
runt in s̄cam ciuita
tē et multis apparu
54 erunt Centurio au
tē et quicv̄ eo erant cvs
todientes ihm̄ uiso
terræ motu et his
quæ fiebant timv
erunt valde dicen
tes uere filius dī erat
55 iste Erant avtē et
mulieres multae
a longe qvæ secutæ
erant ihm̄ a galilea in
56 ministrantes ei inter
quas erat maria mag
dalenæ et maria iaco
bi et ioseph mater et
mater filiorv̄ zebe
57 dæi Cum sero autē
factv̄ esset uenit quidā
homo diues ab arima
thiā nomine ioseph
qui et ipse discipulvs
58 erat ihū hic acces
sit ad pilatv̄

et petit corpus ihv̄ tunc
pilatus ivssit reddi cor
59 pus Et accepto corpo
re ioseph inuoluit il
60 lud in syndone mvnda et
posvit illvd in monumen
to suo novo quod exci
derat in petra et aduol
uit saxum magnū ad
ostiv̄ monvmenti et a
61 biit Erat autē ibi ma
ria magdalene et alte
ra maria sedentes con
62 tra sepulchrv̄ Altera autē
die q' est post parasce
ue conuenerunt princi
pes sacerdotū et phari
63 sæi ad pilatum dicen
tes dn̄e recordati sv
mus quia seductor il
le dixit adhvc ui
uens post tres dies
64 resurgā iube ergo cvs
todiri sepulchrū
usq' in diē tertium
forte ueniant

disciputi eius et fv
rentur eum et di
cant plebi surrex
it a mortuis et erit
nouissimus error
65 peior priori ait il
lis pilatus habetis cus
todes ite custodite
66 sicut scitis illi autē
abeuntes munierunt
sepulchrū signan
tes lapidē cum cus
todibus
C 28 Uespere autē sab
Br 75 mt 353 1 mr 230 lc 336 io 219 bati quæ lucescit in
prima sabbati uenit
maria magdalene ·
et altera maria uide
2 re sepulchrū et ec
ce terræ motus fac
tus est magnus
angelus enim dñi
descendit de cælo et
accedens reuoluit
lapidē et sedebat
super eum

3 erat autē aspectvs
eius sicut fulgor
et uestimentū
4 mt 354 2 mr 232 lc 337 eius sicut nix Pre
timore autē eius
exterriti sunt
custodes et facti
sunt uelut mortvi
5 respondens au
tē angelus dixit
mulierib' nolite
timere uos scio
enī quod ihm̄ qui
crucifixus est qve
6 ritis non est hic
surrexit enī sicvt
dixit uenite et ui
dete locū ubi po
7 situs erat dn̄s et
cito euntes dici
te discipulis eius
quia surrexit a mor
tuis et ecce præ ·
cedit uos in gali
leā ibi eum uidebi
tis

ecce prædixi uobis
8 Et exierunt cito de
monumento cum ti
more et gaudio mag
no currentes nunti
are discipulis eius
9 Et ecce ihs̄ occur
rit illis dicens habe
te illae autē accesse
runt et tenuerunt
pedes eius et adora
10 uerunt eum tunc ait
illis ihs̄ nolite time
re ite nuntiate fratri
b' meis ut eant in gali
leā ibi me uidebunt
11 quae cum abissent
ecce quidā de custo
dib' uenerunt in ciui
tatē et nuntiauerunt
principib' sacerdotv̄
omnia quæ facta fu
12 erant et congregati
cum seniorib' consi
lio accepto pecuniā
copiosā

13 dederunt militib' di
centes dicite quia dis
cipuli eius nocte uene
runt et furati sunt
eū nobis dormientib'
14 et si hoc auditū fuerit
a præside nos suade
bimus ei et securos uos
15 faciemus at illi accep
ta pecunia fecerunt
sicut erant docti et
diuulgatū est uerbū
istud apud iudeos us
q' in hodiernū diem
16 Undecim autē disci
puli abierunt in gali
læā in montē ubi con
17 stituerat illis ihs̄ et
uidentes eum adora
uerunt quidā autē dv
18 bitaverunt et acce
dens ihs̄ locutus est
eis dicens data est mi
hi omnis potestas in
cælo et in terra

19 euntes nunc doce
te omnes gentes
baptizantes eos in
nomine patris et filii
20 et spš scī docentes
eos seruare omni
a quæcūq' manda
ui uobis et ecce ego
uobiscū sum omni
bus dieb' usqve ad
consūmationem
saeculi

Incip præph. euang. sēcun.
ma
rc
um

Marcus euange

gelista dī electus et petri
in baptismate filius atque in
diuino sermone discipulus
sacerdotium in israhel agens
secundum carnem leuuita
conuersus ad fidem xpī euan
gelium in italia scribsit osten
dens in eo quod generi suo debe
ret et xpō nam initium principii
in uoce propheticae exclama
tionis instituens ordinem
leuiticae electionis ostendit
ut praedicans praedistinatum
iohannem zacchariae in uoce
angeli enuntiantis emissum
non solum uerbum caro factū
sed corpus dn̄i per uerbum dī
[di]uinae uocis animatum initio
euangelicae praedicationis
ostenderet ut quis haec legens
sciret cui initium carnis in dn̄o
et ihū aduenientis habitaculū
caro deberet agnoscere atque
in se uerbum uocis quod in con
sonantibus perdiderat inue
niret denique et perfecti
euangelii opus intrasset a bap
tismo dn̄i praedicare dm̄ in
choans non laborauit natiui
tatem carnis quam in priorib'
uicerat dicere sed totus in
primis expositionem diserti
ieiunium numeri temptatio
nem diabuli congregationem
bestiarum et ministerium
protulit angelorum ut institu
ens nos ad intellegendum sin
gula in breui conpingens nec
auctoritatem factæ rei adimeret
et perficiendi operis plenitu
dinem non negaret denique
amputasse sibi post fidem
pollicem dicitur ut sacerdotio
reprobus haberetur sed tan
tum consentiens fidei præ
distinata potuit electio ut
nec sic in opere uerbi perderet
quod prius meruerat in genere
nam alexandriae episcopus
fuit cuius et singula opus
scire et euangelii in se dicta
disponere et disciplinam in se
legis agnoscere et diuinam
in carne intellegere naturam
quæ in nos primum requiri
dehinc inquisita uolumus
agnoscere habentes mercidē
exhortationis quō qui plantat
et qui rigat unum sunt qui autē
incrementum præstat dš est
Expl. præp. euang. secund. marcū
Incip. brebis. eiusdē euangelistæ

1 Erat iōh. baptiz. ihm̄ et ue
nit super ihm̄ spš scš et in deser
to temptatus

2 Postquam traditus est iohannes
praedicabat ihš et uocauit disci
pulos suos et hominem ab spū
inmundo sanauit

3 Socrum petri a febribus libera
uit
et quaerebant turbae ut saluen
tur

4 Rogauit ihm̄ leprosus et munda
vit eū̄

5 Et sanans paralyticum dixit et
tolle

grauatum tuum et uade et iaco
bus secutus ihm̄
6 Non est opus sanis medicus sed
male habentibus et non posunt
ieiunare fili sponsi sponso præ
sente
7 Discipuli uellentes spicas sabba
tis manducabant
8 In synagoga hominem habente
manum aridam sanauit ihs̄
9 [E]t cum multos infirmos sana
ret
apostolos nominatim uocauit
10 Omne regnum aduersum se di
uisv̄
non stabit et qui dixerit in spū
scō
non remittetur ei et hii sunt fra
tres mei qui faciunt uolunta
tem patris mei
11 Ecce exiit qui seminat seminare
et dum seminat et cetera
12 Homo misit semen et cum dor
mit exiit semen et fecit spicā
et misit falcem
13 Dormiens in nauicula ihs̄ facta
tempestate excitatus conpes
cuit uentum et mare
14 In regione gerasenorum hominē
a legione moaemo[?]
15 Et cum filia principis a mortuis
suscitaret mulierem a proflu
uio sanguinis saluavit
16 Non est propheta acceptus in
patria sua
17 Misit ihs̄ XII discipulos suos
ut predicarent et infirmos
curarent
18 Herodes decollauit iohannen
et uenerunt discipuli ad ihm̄
et refecit eos
19 De quinque panibus in quinque
milia hominum
20 Vbi super fluctu maris ambula
uit et infirmos sanauit
21 Non lotis manibus aedere non
communicant hominem
22 Non licet tollere panem filiorū
et mittere canib' et mundauit
puellam a daemonio
23 Hominem surdum et mutū
sanauit ut audiret et loqueretur
24 De septē panes in quattuor
milia hominum
25 Caute a fermento pharisaeorū
et caecus dixit uideo homines
sicut arbores ambulantes
26 Dicit ihs̄ quem me esse dicunt
homines et dixit qui uult me se
qui tollat crucem suam
27 [I]n monte uisi sunt cum ihū
moyses
et helias
28 Puerum a daemonio mundauit
quem discipuli eiecere no[n] po
tuerunt
29 Dixit iohannes dn̄e uidimus
quendam eicientem daemonia
qui non sequitur nobiscum
et de manu et pede et oculo
eruendo
30 Non debere dimitti uxor et de
bere suscipi regnum dī ut puer
31 Qui pecunias habent difficile
intrabunt in regnum dī
Qui uoluerit in uobis esse pri
mus erit omnium seruus
32 Que.. dam caecum sedentem
secus uiam inluminavit ihs̄
33 Sedentib' super pullum tur
ba clamabat ossanna
34 Cum maledicet ihs̄ arborē
ficus uendentes eiciebat
de templo

35 **Baptismum iohannis de cælo fuit**
an ex hominibus
36 **De uinea et colonos qui occide**
runt heredem
37 **Reddite quæ dī sunt dō et quæ**
cæsaris caesari
38 **De septem fratres qui unam**
uxorem habuerunt et debere
diligere dm̄ et proximum
39 **Cum interrogaret de xpm̄**
cuius filius sit dixit cauete
ab scribis
40 **Laudauit ihs̄ uiduam quae mi**
sit quadrantem in gazofilacio
41 **Et cum diceret de lapides**
templi designauit nouissimū
tempus
42 **Et mulier quædam cum per**
funderet ihm̄ unguento abiit
iudas ut traderet eum et man
ducauit ihs̄ cum discipulis pascha
43 **Dixit ihs̄ hoc est corpus meū**
et sanguis meus qui pro mul
tis effundetur
44 **Et cum dixisset petro ter**
me negabis ait orate ne venia
tis in temptationem
Cum duceretur ihs̄ ad caiphā
quidam sequebatur amictus
sindonem et ductus est
ihs̄ ad passionem
45 **Post resurrectionem appa**
ruit ihs̄ apostolis et dixit
qui crediderit et baptizatus
fuerit saluabitur qui non
crediderit damnabitur
et receptus est in caelis dn̄s.

C 1
mr 1 2 Initium euangelii ihū
mt 9 lc 70 2 xpī fili dī sicut scrip
tum est in esaia pro
pheta ecce mitto an
gelū meū ante faciē
tuā qui præparabit
3 uiam tuam Vox cla
mr 2 1 mt 8 mantis in deserto
lc 7 io 10 parate uiā ꝺn̄i rectas
facite semitas eius
4 Fuit iohannes in de
Br 1 mr 3 6 serto baptizans et
mt 11 prædicans baptis
mū pænitentiae in re
missionē peccato
5 rum et egredieba
tur ad illū omnis re
gio iudeae et hieru
solymitae et bapti
zabantur ab illo in ior
danen confitentes
6 peccata sua Et erat
mr 6 1 mt 11 iohannes uestitus
lc 10 io 6 pilis camelli et zona
pellicia circa lumbos
eius

et lucustas et mel sil
uestre edebat qui
prædicabat dicens
7 Ueniet fortior me
post me cuius non
sū dignus procū
bens soluere cor
rigiam calciamen
8 torū eius ego bapti
zaui uos in aqua il
le uero baptizauit
9 uos spū scō Factū
mr 5 1 est autē in dieb' illis
mt 13 lc 13 io 15 uenit ihs̄ a nazareth
galileae et baptiza
tus est in iordanen
10 ab iohanne et ascen
dens statī de aqua vi
dit apertos cælos
et spm̄ tamqvā co
lumbā descenden
tē et manentē in ip
11 so et uox facta est
de cælis tu es filius
meus dilectus in̄ qvo
conplacui

12 Et statim spš expulit
mr 6
2
mt 15
lc 15
eum in deser
13 tū et erat in deserto
xl. dieb' et xl. noctib'
et temptabatur a satana
Eratq' cum besteis
mr 7
6
mt 17
et angeli ministrabant ei
14 Postqvam h' traditus
Br 2
mr 8
4
mt 18
lc 24
est iohannis uenit
ihš in galileam prædi
cans euangeliū reg
15 ni et dicens Quō inple
mr 9
6
mt 20
tū est tempus et ad
propinquauit regnū
dī pænitemini et cre
16 dite in euangeliū et
præteriens secus ma
re galileae uidit simo
nē et andreā fratrē
eius mittentes retia
in mare erant enim
17 piscatores Et dixit eis
mr 10
2
mt 20
lc 32
ihš uenite post me
et faciā uos fieri pis
18 catores hominū et
protinus

relictis retib' secuti
19 sunt eum Et progres
mr 11
6
mt 12
sus inde pusillū uidit
iacobum zebedei et
iohannē fratrē eius
et ipsos in naui con
20 ponentes retia et
statī uocauit il
los et relicto patre
suo zebedeo in naui
cennariis secuti št eū
21 Et ingrediuntur ca
mr 22
7
lc 23
pharnaū et statim
sabbatis ingressus
synagogam doce
22 bat eos. Et stupebant
mr 23
2
mt 63
lc 4
super doctrinā eius
erat enim docens qva
si potestatē habens
et non sicut scribae
23 Et erat homo in syna
mr 24
8
lc 25
goga eorū in spū in
mundo et clamauit
24 dicens quid nobis et
tibi ihū nazarene ue
nisti perdere nos

25 scio quia sis scš dī et cō
minatus ei ihš dicens ob
mutesce et exi de homi
26 ne et discerpens eum spš
inmundus et exclamans
uoce magna exiit ab eo
27 et mirati sunt omnes
ita ut conquirerent in
ter se dicentes quid
nā est hoc quae doctri
na haec noua quia in po
testate et spiritib' in
mundis imperat et o
28 boediunt ei et proces
sit rumor eius statī
in omnem regionē galileæ
29 Egressus autē de sy
Br 3 mr 15 2 mt 68 lc 24 nagoga uenit in domv̄
simonis et andreae
cū iacobo et iohanne
30 discūbebat autē socrvs
simonis febricitans
et statī dicunt ei de ip
31 sa et accedens eleua
uit eā adprehensa ma
nu eius

et continuo dimisit eá
febris et ministrabat
32 eis uespere autē facto
cū occidisset sol ad
ferebant ad eū omnes
male habentes et dæ
33 monia habentes et e
rát omnis ciuitas con
34 gregata ad ianuā et cu
rauit multas quia uex
abantur uariis languo
rib' et dæmonia multa
eiciebat Et non sine
mr 16 8 lc 27 bat ea loqui quia scie
35 bant eum Et diluculo
mr 17 8 lc 38 ualde surgens abiit in
desertū locū ibiq' ora
36 bat et secutus est eū
simon et qui cū illo erant
37 et cū inuenissent eū
dixerunt ei quia omnes
38 querunt te et ait illis
eamus in proximos
uicos et ciuitates ut
et ibi predicē ad hoc enī
ueni

39 et erat prædicans in syna
gogis eorū et omni gali
lea et demonia eiciens
40 Br 4 mr 18 2 mt 64 lo 33 Et uenit ad eū lepro
sus depræcans eū et di
cens si uis potes me mun
41 dare ihs̄ autē misertus
est eius et extendens
manū suā et tangens ev̄
et ait illi uolo mundare
42 et cū dixisset statim dis
cessit ab eo lepra et mvn
44 datus est et ait illi uide
nemini dixeris sed ua
de ostende te principi
sacerdotū et offer pro
emundatione tua quæ
precepit moyses in tes
45 mr 19 10 timonium illis. At ille
egressus coepit præ
dicare et diffamare ser
mónē ita ut iā non pos
set manifeste in ciui
tatē introire sed foris
in desertis locis esse
et conuenie
bant ad eū undique
C 2 Br 5 Et cū uenisset caphar
2 mr 20 1 mt 71 lc 37 io 38 naū post dies et auditv̄
est quod in domo esset
et conuenerunt multi
ita ut non caperet usq'
ad ianuā et loquebatur
3 eis uerbū et uenerunt
ferentes ad eū paraly
ticum qui a quattuor
4 portabatur et cū non
possent eū illi offerre
prae turba nudauerunt
tectū ubi erat et pate
facientes miserunt
grauatū in quo paraly
5 ticus iacebat cū uidiss
set autē ihs̄ fidē illorū
ait paralytico fili dimit
tuntur tibi peccata
6 erant autē illic quidā
de scribis sedentes et
cogitantes in cordib'
7 suis quid hic sic loqui
tur blasphemat quis po
test dimittere peccata

8 nisi solus ds quo sta
tim cognito ihš spū
suo quia sic cogita
rent intra se dixit il
lis quid ista cogitatis
9 in cordib' uestris quid
est facilius dicere
paralytico dimittvn
tur tibi peccata an
dicere surge et tol
10 le grauatū tuū ut av
tē sciatis quia potes
tatē habet filius ho
minis in terra dimit
tendi peccata ait pa
11 ralytico tibi dico sur
ge tolle grauatū tuv̄
et uade in domū tuā
12 et statī ille surrexit
et sublato grauato
abit coram omnib'
ita ut admirentur
omnes et honorifi
carent dm̄ dicentes
quia nūquā sic uidi
mus

13 Et egressus est rur
mr 21 2 mt 72 lc 38 sū ad mare omnis tur
ba ueniebat ad eum
14 et docebat eos et cv̄
preteriret uidit le
ui alphei sedentē ad
teloneū et ait illi se
quere me et surgens
secutus est ev̄
15 Et factū est cū accū
Br 6 mr 22 2 berent in domo illi
mt 73 lc 39 et 176 us et multi publicani
et peccatores
simul discūbebant
cū ihū et discipulis ei
us erant qui seque
bantur eū multi et
16 scribae et pharisei viden
tes quia manducaret
cum peccatorib' et
publicanis dicebant
discipulis eius quare
cū publicanis et pec
catorib' manducat
magister uester

17 Hoc audito ihš ait illis
mr 22 2 mt 70 lc 24 non necesse habent
sani medicū sed qvi
male habent non e
nī ueni uocare ius
tos sed peccatores
18 et erant discipuli
iohannis et pharisei
iæiunantes et ueniunt
et dicunt ei quare dis
cipuli iohannis et pha
risæorū ieiunant tvi
autē discipuli non ie
19 iunant et ait illis ihš
nūquid possunt filii
nuptiarū quādiu spon
sus cū illis est ieiu
nare quanto tempo
re se habent cū spon
sū non possunt ieiu
20 nare uenient autē
dies cū auferetur ab
eis sponsus et tunc
ieiunabunt in illis die
21 b' nemo adsumentū
panni rudis adsuit
uestimento uete
ri alioquin aufert
supplementū no
uū a ueteri et maior
22 scissura fit et ne
mo mittit uinū no
uum in utres uete
res alioquin rūpet
uinū utres et uinū
effundetur et u
tres peribunt sed
uinū nouū in utres
nouos mitti debet
23 Et factū est iterū
Br 7 mr 24 2 mt 115 lc 41 cū sabbatis ambu
laret per sata dis
cipuli uero eius coe
perunt uellere spi
24 cas pharisæi autē
dicebant ei ecce qvid
faciunt sabbatis
25 quod non licet et a
it illis nūquam le
gistis quid fecerit
dauid

quando necessitate ha
buit et esuriit ipse et
26 qui cū eo erant quomo
do introiit in domū dī
sub abiathar principe
sacerdotū et panes
propositionis mandu
cauit quos non licebat
manducare nisi solis
sacerdotib' et dedit
eis qui cū eo erant
27 Et dicebat eis sabbatū
mr 25 2 mt 116 lc 43 et 177 propter hominē factū
est et non homo prop
28 ter sabbatū itaq' dñs est
filius hominis etiā sabbati
C 3 Br 8 Et introiuit iterū in
synagogā et erat ibi ho
mo habens manū aridā
2 et obseruabant eū si
sabbatis curaret ut ac
3 cusarent eū et ait ho
mini habenti manū ari
4 dā surge in medio et
dicit illis licet sabba
tis bene facere

an male animā saluā face
re an perdere at illi ta
5 cebant et circūspiciens
eos cū indignatione con
tristatus supra cecita
tē cordis eorū dicit ho
mini extende manū tuā
et extendit et restituta
6 est manus illi Exeuntes
mr 26 4 mt 115 io 98 autē statim pharisæi cū
herodianis consiliū faci
ebant aduersus eū quo
modo eū perderent
7 ihs autē cum discipulis
suis secessit ad mare
mr 27 1 Et multa turba a galilæa
mt 23 lc 45 io 46 et a iudea secuta est eū
8 et ab hierusolymis et
ab idumea trans iordanen
et qui circa tyrū et sido
nē multitudo magna au
dientes quae faciebat
uenerunt ad eum
9 Br 9 Et dixit discipulis suis
ut nauicula sibi deser
uiret propter

turbā ne conprimerent
10 eū multos enī sanabat ita
ut inruerent in eū ut illū
tangerent quotquot ha
11 bebant plagas et spš inmvn
di cū illum uiderent pro
mr 28 8 lc 27 cedebant ei Clamabant
12 dicentes quia tu es filius
dī et uehementer comi
nabatur illis ne manifes
13 tarent illū Et ascendens
mr 29 2 mt 80 io 86 in montē uocauit ad se
quos uoluit ipse et uene
14 runt ad eū et fecit ut es
sent XII cū illo et ut mitte
15 ret eos prædicare et dedit
illis potestatē curandi in
firmitates et eiciendi dæ
16 monia Et inposuit simo
17 ni nomen petrus et iaco
mr 30 2 mt 81 lc 44 bū zebedei et iohannē fra
trē iacobi et inposuit eis
nomina boanerges quod
18 est filii tonitrui et andre
am et philippū et bartho
lomeū et matheū

et thomā et iacobū al
phei et tatheū et simo
19 nē chananæum. et iudā
scarioth qui tradidit eṽ
20 Et ueniunt ad domṽ
Br 10 mr 31 10 et conuenit iterū tur
ba ita ut non possent
neq' panē manducare
21 et cū audissent sui ex
ierunt tenere eū di
cebant enī quō in fu
rore uersus est
22 Et scribæ qui ab hierv
mr 32 2 mt 122 lc 127 solymis descende
rant dicebant quō be
elzebul habet et quia
in principe dæmonio
rum eiecit dæmonia
23 Et conuocatis eis in
mr 33 2 mt 123 lc 129 parabolis dicebat il
lis quomodo potest
satanas satanan eice
24 re et si regnū in se di
uidatur non potest
stare regnū illud

25 et si domus super se
met ipsā dispartiatur
non potest domus il
26 la stare et si satanas
consurrexerit in se
met ipsū dispertitus
est et non potest sta
27 re sed finē habet ne
mo potest uasa for
tis ingressus in domv̄
diripere nisi prius for
tem alliget et tunc
domum eius diripiet
28 Amen dico uobis quō
mr 34 2 mt 127 lc 147 omnia dimittentur
filiis hominū peccata
et blasphemiae quib'
29 blasphemauerunt qvi
autē blasphemauerit
in spū scō non habet
remissionē in aeter
nū sed reus erit aeter
30 ni delicti quō diceba
nt illū spm̄ inmundū
31 habere Et ueniunt
mr 35 2 mt 131 lc 82 mater eius et fratres
et foris stantes mi
serunt ad illum uo
32 cantes eū sedebat
circa illum turba
et dicunt ei ecce ma
ter tua et fratres tui
33 foris querunt te et
respondens eis ait
quae est mater mea
34 et fratres mei et cir
cūspiciens eos qui
in circuitu eius sede
bant ait ecce mater
mea et fratres mei
35 qui enim fecerit uo
luntatem dī hic me'
us frater et soror
et mater est
C 4 Et iterum coepit
Br 11 mr 36 2 mt 132 lc 77 docere ad mare et
congregata est ad
eū turba multa ita ut
in nauē ascendens
sederet in mari et om
2 nis turba stabat in li
tore et dicebat illis
in doctrina sua

3 audite ecce exiit se
minans ad seminan
4 dum et dum seminat
aliud cecidit circa
uiam et uenerunt
uolucres et come
5 derunt illud aliud ue
ro cecidit super pe
trosa ubi non habet
terrā multam et sta
tim exortū est quō
non habebat altitu
6 dinē terræ et quan
do exortus est sol
aestuauit et eo qđ
non haberet radicē
7 exaruit. et aliud ce
cidit in spinas et as
cenderunt spinæ et
suffocauerunt illud
et fructū non dedit
8 et aliud cecidit in
terrā bonam et dabat
fructū ascendentē
et crescentem et ad
ferebat fructū unū
tricensimum et u
nū sexagensimū et
9 unum centisimū et
dicebat qui habet
aures audiendi au
10 diat et cum esset
singularis interro
gauerunt eum hii
qui cum eo erant
duodecim de para
11 bolis et discebat eis
uobis datum est nos
se mysteriū regni
dī. Illis autē qui foris
sunt in parabolis
12 omnia fiunt ut uiden
mr 36 1 mt 34 lc 77 io 109 tes uideant et non
uideant et audien
tes audiant et non
intellegant ne quan
do conuertantur
et dimittantur eis
13 peccata et ait illis
nescitis parabolā
hanc et quando om
nes parabolas cog
noscetis

14 Qui seminat uerbū se
15 minat hii autē sunt qvi
circa uiam ubi semina
tur uerbum et cū uide
rint confestī uenit
zatanas et auferet
uerbum quod semina
tū est in corda eorū
16 et hii sunt similiter
qui supra petrosa se
minantur qui cum au
dierint uerbū statī
cum gaudio accipiunt
17 illud et non habent ra
dicē in se sed tempo
rales sunt deinde or
ta tribulatione et per
sequtione propter
uerbū confestī scan
18 dalizantur. et alii sunt
qui in spinis seminan
tur hii sunt qui uerbv̄
19 audiunt et aerūnae
seculi et deceptio
diuitiarū et circa re
liqua

concupiscentiae intro
euntes suffocant uer
bum et sine fructu ef
20 ficitur. et hii sunt qui
supra terrā bonā se
minati sunt qui audiunt
uerbum et suscipiunt
et fructificant unū tri
cisimū et unv̄ sexagensimv̄
et unū centisimum
21 2 Et dicebat illis num
quid uenit lucerna ut
sub modio ponatur
aut sub lecto nonne ut
supra candellabrū po
22 2 natur Non enim est
aliquid absconditum
quod non manifestetur
nec factū est occultū
sed ut in palam ueniat
23 si quis habet aures au
diendi audiat
24 Br 12 2 Et dicebat illis uidete
quid audiatis in qua
mensura mensi fueri
tis remetietur

uobis et adicietur uobis
25 Qui enim habet dabitur
mr 42 2 mt 272 lc 230 illi et qui non habet eti
am quod habet aufere
26 tur ab illo Et dicebat
mr 43 10 sic est regnū dī quē
admodum si adiciat
homo semen in terrā
27 et dormiat et exurgat
nocte ac die et semen
germinet et crescat
28 dum nescit ille ultro
enim terra fructificat
primū herbam dein
de spicam deinde ple
num frumentū in spi
29 ca et eum se produx
erit fructus et statī
mittit falcem quō ad
est tempus messis
30 Et dicebat cui adsimi
mr 44 2 mt 138 lc 177 labimus regnum dī aut
cui parabolae conpa
31 rabimus illud sicut gra
nū sinapis quod cū se
minatum fuerit in ter
ra minus est omnib'
seminib' quae sunt in
32 terra et cum semina
tum fuerit ascendit
et fit maior omnib' ho
lerib' et facit ramos
magnos ita ut possint
sub umbra eius aues
33 cæli habitare Et tali
mr 45 6 mt 140 b' multis parabolis
loquebatur eis uer
bum prout poterant
34 audire sine parabo
la autē non loqueba
tur eis Seorsum au
mr 46 10 tē discipulis suis dis
serebat omnia
35 Et ait illis in illa die
Br 13 mr 47 2 mt 70 lc 83 cum sero esset fac
tum transeamus
36 contra et dimitten
tes turbam adsumvnt
eum ita ut erant in
naui et aliae naues si
mul erant

37 cum illo et facta est
procella magna uen
ti et fluctus mitte
bant in nauē ita ut in
38 pleretur nauis et erat
ipse in puppi supra
ceruical dormiens
et excitant eū et dicvnt
ei magister non ad te
pertinet quia perimvs
39 et exurgens cōmina
tus est uento et dix
it mari tace obmutes
ce et cessauit uentus
et facta est tranqvil
40 litas magna et ait illis
quid timidi estis nec
dū habetis fidē et
timuerunt magno
timore et dicebant
ad alterutrum quis
putas est iste quia et
uenti et mare oboe
diunt ei
C 5 Br 14 Et ueniunt trans fre
tū in regionē

2 gerasenorū et exe
unti ei de naui stati
occurrit ei de mo
numentis homo in
3 spv̄ inmundo qvi domiciliv̄
habebat in monumen
tis et neq' catenis
iam quisquā eum po
4 terat ligare qūo se
pe conpedib' et cate
nis uinctus disrupis
set catenas et cōpe
des cōminuisset et
nemo poterat ev̄ do
5 mare et semper noc
te ac die in monumen
tis et in montib' erat
clamans et concidens
6 se lapidib' uidens av
tem ihm̄ a longe oc
curit et adorauit eū
7 et clamans uoce mag
na dicit quid mihi et
tibi ihū fili dī sūmi ad
iuro te per dm̄ ne me
8 torqueas dicebat enī

illi exi spš inmunde
9 ab homine et inter
rogabat eū ihš quod
tibi nomen est qui
respondens dixit le
gio nomen est mihi
10 quia multi sumus et
depræcabatur
multū ne se expel
leret extra regio
11 nē erat autē ibi gr
ex porcorū magnus
12 circa montem. et
depræcabantur
spš dicentes mit
te nos in porcos
ut in eos intremus
13 et permĭsit eis sta
tī ihš et exeuntes
spš inmundi intro
ierunt in porcos et
magno inpetu grex
præcipitatus est in
mare ad duo milia
et suffocati sunt

14 in mari qui autem pas
cebant eos fugeřt
et nuntiauerunt in
ciuitate et in agros
et egressae sunt tur
bae uidere quid es
15 set facti et ueniunt
ad ihm̄ et uident illv̄
qui a dæmonio uex
abatur sedentē ues
titū et sanæ men
tis qui habuerat le
gionem et timueru
16 nt ualde et narra
uerunt illis qui ui
derant qualiter fac
tum esset illi qui
dæmoniū habuerat
17 et de porcis et roga
re eum coeperunt
ut discederet a fini
18 b' eorū Cūmq' ascen
mr 48 8 lc 83 deret nauē coepit
illū deprecari qui
a dæmonio uexatur
fuerat

VIII

19 ut esset cum illo ihs̄ ue
ro non permisit ei sed
ait illi uade in domū tuā
ad tuos et adnuntia il
lis quanta tibi dn̄s fece
rit et misertus sit tui
20 ille uero egressus coe
pit prædicare in deca
poli quanta sibi fecis
set ihs̄ et omnes mi
rabantur
21 Et cum transisset
Br 15 mr 49 2 mt 75 lo 85 ihs̄ in naui rursū trans
fretū conuenit tur
ba multa ad illū circa
22 mare et uenit quidā
de archisynagogis
nomine iairus et ui
dens eū procedit ad
23 pedes eius et depræ
cabatur eū multū di
cens quō filia mea in
extremis est ueni in
pone manū super eā
ut salua sit et uiuet

24 et abiit cum illo et se
q'batur eum turba mvl
ta et conprimebant
25 eū et mulier quæ erat
in profluuio sanguinis
26 annis XII et fuerat mul
ta passa a plurib' medi
cis et erogauerat om
nia sua et nec quicquā
proficerat sed magis
27 deterius habebat cū
audisset de ihū uenit
retro in turba et teti
git uestimentvm eivs
28 dicebat enī quia si te
tigero uestimentū ei
29 us. salua ero et confes
tī siccatus est fons san
guinis eius et sensit
corpori quod sanata
30 esset a plaga cogno
uit autē ihs̄ uirtutē qvæ
exierat de eo conuer
sus ad turbā aiebat quis
tetigit uestimenta
mea.

31 dixerunt autem discipu
li eius uides turbam con
primentē te et dicis quis
32 me tetigit et circūspi
ciebat uidere eā quae
33 hoc fecerat mulier au
tē timens et tremens
sciens quod factū es
set in se uenit et proce
dit ante eū et dixit ei
34 omnē ueritatē ille autē
dixit ei filia fides tua te
saluā fecit uade in pace
et esto sana a plaga tua
35 adhuc eo loquente uene
runt ad principē syna
gogae dicentes quia fi
lia tua mortua est quid
36 ultra uexas magistrū
ihš autē audito hoc uer
bo ait archisynagogo
noli timere tantūmo
37 do crede et non admi
sit quēquam sequi se
nisi petrū et iacobū et
iohannē fratrē iaco
38 bi et ueniunt in do
mum archisynagogæ
et uidet tumultū et
flentes et eiulantes
39 multū et ingressus
ait eis quid turbami
ni et quid ploratis pv
ella non est mortua
40 sed dormit et inride
bant eū ipse uero eiec
tis omnib' adsumit
patrē et matrē puel
lae et qui secū erant
et ingrediuntur ubi
41 erat puella iacens et
tenens manum eius
ait illi thabitha cumi
quod est interpræta
tum puella tibi dico
42 surge et confestim
surrexit puella et am
bulabat erat autem
annorū XII. et obsti
puerunt stupore mag
43 no et præcepit

illis uehementer ut
nemo id sciret et ius
sit dare illi manducare
C 6 Br 16 Et egressus inde
mr 51 1 mt 142 uenit in patriā suā et
lc 94 io 59 sequebantur eū dis
2 cipuli eius et coe
pit sabbatis in syna
goga docere et mul
ti audientes admira
bantur in doctrina
eius dicentes unde
huic hæc omnia et quæ
est sapientia quæ da
ta est illi et uirtutes
quae per manus ei
3 us efficiuntur non
ne hic est fabri filius
et mariæ frater iaco
bi et ioseph. et iudæ
et simonis nonne
sorores eius hic no
biscū sunt et scan
dalizabantur in illo
4 Et dicebat eis ihs̄
mr 51 1 mt 145 lc 21 io 59

quia non est prophe
ta sine honore nisi
in patria sua et in cog
natione sua et in
5 domo sua et non po
terat ibi uirtutē ul
lam facere nisi pau
cos infirmos inposi
tis manib' curauit
6 et mirabatur propter
incredulitatē eorū
Br 17 mr 52 2 Et circuibat castel
mt 76 lc 167 la in circuito docens
7 Et uocauit XII et coe
mr 53 2 mt 83 pit eos mittere binos
lc 86 et 90 dans illis potestatē
spirituū inmundo
8 rū et præcepit eis
ne quid tollerent in
uiam nisi uirgam tan
tū non peram non pa
9 nē neq' in zona æs sed
calciatos sandalis et
ne induerentur du
ab' tunicis.

10 et dicebat eis quo
cūq' introieritis in
domū ibi manete
donec exeatis inde
11 Et quicūq' non reci
mr 55 2 mt 86 lc 94 perint uos nec audi
erint vos exeuntes in
de excutite pulue
rē de pedib' uestris
in testimoniū illis
12 Et exeuntes prædi
mr 56 8 lc 89 cabant ut pæniten
13 tiā agerent et dæ
monia multa eicie
bant et unguentes
oleo multos egros
et sanabant
14 Cū audisset autē
Br 18 mr 57 2 mt 144 lc 90 herodes rex manifes
tū enī «ei» fuerat no
men ihū et dicebat
quia iohannes bap
tista surrexisset
a mortuis et ideo
uirtutes operantur

15 in illo. alii autē dice
bant quia helias est
alii uero dicebant
quia propheta est
quasi unus ex pro
16 phetis Quo audito
mr 58 10 herodes dixit quē e
go decollaui iohan
nen hic resurrex
17 it a mortuis Ipse e
mr 59 2 mt 147 lc 12 nim herodes misit
et tenuit iohannē
et alligauit eū in car
cere propter he
rodiadē uxorē phi
lippi fratris sui qvia
18 duxerat eā Dice
mr 60 6 mt 146 lc 12 bat enī iohannis he
rodi non licet tibi
habere uxorē fra
19 tris tui herodes autē
insidiabatur illi et
uolebat occidere
20 eū nec poterat he
rodes uero metue
bat

iohannem sciens eū
uirū iustū et scm̄ et
obseruabat eum et cv̄
audisset illū multa
facere libenter eū
21 audiebat. cum dies au
tē oportuuus accidis
set natalis herodis
fecit cænā magnam
principib' et tribunis
et primis galileae
22 cumq' introisset fi
lia herodiadis et sal
tasset et placuisset
herodi simulq' recv̄
bentib' tunc rex ait
puellae pete a me
quod uis et dabo tibi
23 et iurauit illi quia qđ
cumq' petieris dabo
tibi licet dimidiū
24 regni mei quae cū
exisset dixit matri
suae quid petā at il
la dixit caput iohannis
25 baptistae illa autē ingres
sa ad regē confestim
petit sibi dari in disco
caput iohannis baptis
26 tae et contristatus est
rex propter iusiurandv̄
et propter simul recū
bentes noluit eā con
27 tristare sed misso
speculatori præcepit
adferri caput eius in
disco et decollauit ev̄
28 in carcere et adtulit
caput eius in disco et
dedit puellae illa autē
29 dedit matri suae quo
audito discipuli eius
uenerunt et tulerunt
corpus eius et posue
runt illud in monumento
30 mr 61 8 lc 15 Et reuersi apostoli
ad ihm̄ renuntiauer̄t
ei omnia quae fece
rant et docuerant
31 mt 62 10 Et ait illis ihs̄ uenite
in desertū

seorsum locum et re
quiescite pusillum erant
enim quidam euntes et
redeuntes et nec man
ducandi spatium habebant
32 Et ascendentes in na
ui abierunt in desertū
33 locū seorsum et uide
runt eos abeuntes et
cognouerunt multi
et pedestres de omni
b' ciuitatib' et concur
rerunt illuc et preue
nerunt eos
34 Br 19 Cum uero uidisset'
ihs̄ turbā misertus est
illis quia erant sicut o
ues non habentes pas
torem Et coepit do
35 cere illos multa et cū
iam horae multae fie
rent accesserunt ad
eū discipuli eius dicen
tes desertus locus est
hic et hora iam prete
riit
36 demitte illos ut eun
tes in proximas uil
las et castella ema
nt sibi quod mandv
37 cent et responde
ns ait illis date illis
uos manducare et
dixerunt ei euntes
emamus illis panes
ducentorū denari
orum et dabimus il
38 lis manducare et
ait illis quot panes
habetis ite et uide
te et cū cognouis
sent dicunt ei quin
q' panes et duos pis
39 ces et præcepit il
lis ut discumberent
omnes per contu
bernia super uiride
40 fenū et discubue
runt in partes per
centenos et per quin
41 quagenos et accep
tis quinq' panib'

et duobus piscib'
intuens in caelū be
nedixit et fregit pa
nes et dedit disci
pulis suis ut pone
rent ante eos et
duos pisces diuisit
42 omnib' et manduca
uerunt omnes et
43 saturati sunt et sus
tulerunt reliqui
as fragmentorū
duodecī cophinos ple
44 nos et de piscib' er
ant autē qui manduca
uerunt quinq' milia
45 uirorum Et statī coe
mr 65 5 mt 99 git discipulos suos
ascendere nauem
ut præcederent eū
trans fretv̄ ad bethsa
idā dum ipse dimit
46 teret popvlum Et cū
mr 66 2 mt 150 dimi[si]sset eos abiit
lc 68 et 35 in montē orare

47 Et cū sero esset fac
Br 20 mr 67 4 mt 151 tū erat nauis in me
io 51 dio mari et ihš solus
48 in terra. et uidens eos
laborantes in remi
gando erat autē illis uen
tus contrarius cir
ca quartam uigiliā
noctis uenit ad eos
ambulans super ma
re et uolebat pertran
49 sire eos at illi ut ui
derunt ev̄ ambulan
tē super mare puta
uerunt phantasma
esse et exclamaue
50 runt omnes qui eū
uiderunt et conturba
ti sunt et statī locu
tus est cū eis et dix
it illis confidete ego
sū nolite timere
51 Et ascendit in nauē ad
mr 68 6 mt 153 illos et cessauit uen
tus illi autē magis stu
pebant et mirabantur

52 non enī intellexerāt
de panib' erat enī cor
53 illorū obtunsū et cū
transfretassent perue
nerunt ad terrā gen
54 nesar Et egressus
mr 59 2 mt 154 le 32 de naui continuo cog
55 nouerunt eū et per
currentes uniuer
sā regionē illā coe
perunt in grauatis
eos qui se male habe
bant circūferre ubi
audiebant eū esse
56 et quocūq' introis
set in uicos uel in ci
uitates aut in uillas
ponebant infirmos
suos in plateis et de
præcabantur eū ut
uel fimbriā uestimen
ti eius tangerent et
quotquot tangebant
C 7 eū salui fiebant Et
Br 21 mr 70 10 conueniunt ad eū

pharisæi et quidā
de scribis uenien
tes ab hierosoly
2 mis et cū uidissent
quosdā ex discipv
lis eius non lotis
manib' manduca
re panē uituperaue
3 runt eos pharisei
autē et omnes iu
dæi nisi crebro pu
gillo lauent manus
non manducant te
nentes traditionē
4 seniorū et cū a fo
ro uenerint nisi
baptizentur non
capiunt cibū et ali
a multa quæ tradi
ta sunt illis serua
re baptismata ca
licū et urceorū et
æramentorū et
5 lectorū Et inter
mr 71 6 mt 152 rogabant eū scri

bae et pharisæi dicen
tes quare discipuli tui
non secuntur tradi
tionē seniorū sed
non lotis manib'
manducant pa
6 nē at ille respondens
dixit eis bene prophe
tauit esaias de uobis
hypocritis[!] et dixit
populus hic labiis me
honorat cor autē il
lorū longe est a me
7 in uano autē me co
lunt docentes doc
trinas et præcep
8 ta hominū reliquen
tes enī mandatu dī
tenetis traditionē
hominū baptisma ur
ceorū et calicū· et ali
a similia his facitis
9 multa et dicebat illis
bene inritū facitis
præceptū dī ut tradi
tionē uestrā
10 seruetis moyses enī
dixit honora patrē tu
ū et matrē tuam et qvi
maledixerit patri aut
matri morte moria
11 tur uos autē dicitis
si dixerit homo patri
aut matri conban[!] quod
est donū quodcūq' ex
12 me tibi proderit et
ultra non dimittitis
eū quicquā facere pa
13 tri suo aut matri re
scindentes uerbū dī
per traditionē ues
trā quam tradidistis
et similia huiusmodi
14 multa facitis et ad
uocans iterū ihs tur
bā dicebat illis audi
te me omnes et intelle
15 gite nihil est extra
hominē introiens
in eū quod possit eū
coinquinare sed quæ
de homine

procedunt illa sunt
quae communicant ho
16 minē si quis habet aures
mr 72 6 mt 158 audiendi audiat Et cū
17 introisset in domū a
turba interrogabant
eū discipuli eius para
18 bolā et ait illis sic et
uos inprudentes es
tis non intellegitis qvia
omne extrinsecus in
troiens in hominē non
potest eū communi
19 care quia non introiit
in corde eius sed in uen
trē et in secessū exiit
purgans omnes escas
20 dicebat autē quō quæ
de homine exeunt illa
communicant homi
21 nē ab intus enī de cor
de hominū cogitatio
nes malae procedunt
adulteria furta for
nicationes homicidia
22 auaritia

nequitia dolus inpu
dicitia oculus malus
blasphemia superbi
23 a stultitia omnia hæc
mala ab intus proce
dunt et cōmunicant
hominem
24 Br 22 Et inde surgens abi
it in fines tyri et si
donis et ingressus
domū neminē uolu
it scire et non potu
25 it latere mulier enī
statī ut audiuit de
eo cuius habebat fi
lia spm̄ inmundū in
trauit et procedit
26 ad pedes eius erat
autē mulier genti
lis syrophoenissa
genere Et rogabat
mr 73 6 mt 160 eū ut dæmoniū eice
27 ret de filia eius qui
dixit illi sine prius
saturari filios non
est bonū

ihs

sumere panē fili
orū et mittere ca
28 nib' at illa respon
dit et dicit ei utiq'
dñe nā et catelli sub
mensa comedunt
de micis puerorū
29 et ait illi propter
hunc sermonē ua
de exiit dæmoniū
30 de filia tua et cū a
bisset in domū suā
inuenit puellā iacen
tē supra lectū et
dæmoniū exisse
31 Et iterū exiens de
Br 23 mr 74/10 finib' tyri per sido
nē ad mare galile
aė inter medios fi
32 nes decapoli et ad
ducunt ei hominē
surdū et mutū et
depraecabantur
eū ut ei manū inpo
33 neret et adpræhen
dens eū de turba

seorsū misit digi
tos suos in auricu
† eius las† expuensq' teti
34 git linguā eius et su
spiciens in cælū inge
muit et ait illi ephe
ta quod est adape
35 rire et statī apertæ
sunt aures eius et
solutū est uinculū
linguae eius et lo
36 q'batur recte et præ
cipit illis ne cui di
cerent Quanto au
mr 75/8 tem eis precipiebat
lc 100 tanto magis plus præ
37 dicabant et eo am
plius admirabantur
dicentes Bene om
mr 76/6 nia fecit et surdos
mt 161 fecit audire et mv
tos loqui
C 8 In illis dieb' iterū
Br 24 cū multa turba es
set nec haberent

quod manducarent
conuocatis discipulis
2 ait illis misereor super
turbā quia ecce iā tri
duos sustinent me nec
habent quod mandu
3 cent et dimittere eos
ieiunos nolo ne defi
ciant in uia quidā enī
ex eis de longe uene
4 runt et responder̄t
ei discipuli sui unde is
tos possumus satu
rare panib' in deserto
5 et interrogauit eos
quot panes habetis
6 qui dixerunt septē et
præcepit turbæ discv̄
bere supra terrā et ac
cipiens septē panes
gratias agens fregit
et dedit discipulis su
is ut adponerent et
adposuerunt turbae
7 habebant autē et pau
cos pisciculos

et ipsos benedixit
8 et iussit adponi et
manducauerunt et
saturati sunt et sus
tulerunt quod supe
rauerat de fragmen
tis septē sportas
9 erant autē qui man
ducauerunt quat
tuor milia hominū
et dimisit eos
10 Br 25 Et statī ascendens
nauē cum discipulis
suis uenit in finib'
11 mr 77 magedan Et exier̄t
6 mt 72 lc 22 pharisaei et coepe
et 53 runt conquirere cv̄
eo quærentes ab eo
signū de caelo tēp
12 tantes eū et inge
mens in spū ait
mr 78 6 Quid generatio is
mt 164 ta quærit signū amen
dico uobis si dabitur
generationi huic sig
13 nū et dimittens

ascendens iterū abiit
14 trans fretū et obliti
sunt sumere panes
et nisi unum panē non
habebant secū in naui
15 Et præcepit ihš dicens
mr 79 2 mt 165 lc 144 uidete et cauete a fer
mento phariseorū
et a fermento hero
16 dis Et cogitabant
mr 80 6 mt 166 ad alterutrū dicentes
quia panes non habe
17 mus quo cognito
ait illis quid cogita
tis quia panes non ha
betis nondum cog
noscitis nec intelle
gitis adhuc cæcatū
18 est cor uestrū ocu
los habentes non
uidetis et aures ha
bentes non auditis
19 nec recordamini quan
do quinq' panes fre
gi in quinq' milia et
quot cophinos

fragmentorū sustulis
tis dicunt ei duodecī
20 quando et septē in quat
tuor milia quot spor
tas fragmentorū tu
listis at illi dixerunt sep
21 tē et ait illis quomodo
nondum intellegitis
22 Et ueniunt bethsaida
mr 81 10 et adducunt ei caecū
et rogant eum ut illum
23 tangeret et adpræhen
sa manu cæci eduxit eū
extra uicū et expuens
in oculos eius inposi
tis manib' suis interro
gauit eū si aliquid uide
24 ret et aspiciens ait ui
deo homines uelut arbo
25 res ambulantes dein
de iterū inposuit manus
super oculos eius et coe
pit uidere et restitutus
est ita ut uideret clare
26 omnia et misit illū in do

mū suā dicens uade in do
mū tuam et si in uicū in
troieris nemini dixeris
27 Et egressus est ihš
Br 26 mr 82 1 mt 167 et discipuli eius in cas
lc 94 io 74 et 17 tella cesareae philip
pi et in uia interroga
bat discipulos suos di
cens quē me dicunt es
28 se homines qui respon
derunt illi dicentes
iohannē baptistam
alii heliā alii uero qua
si unū ex prophetis
29 Tunc dicit illis uero
mr 83 2 mt 169 lc 95 nos. quē me dicitis es
se. respondens petrus
30 ait ei tu es xpš et cōmi
natus est eis ne cui di
31 cerent de illo et coepit
docere illos quō opor
tet filiū hominis mul
ta pati et reprobari
a senioribus et a sūmis
sacerdotib' et scribis
et occidi et post

tres dies resurge
32 re et palam uerbū
mr 84 6 mt 170 loq'batur Et adpre
hendens eū petrus
coepit increpare ev̄
33 qui conuersus et ui
dens discipulos sv
os cōminatus est
petro dicens uade
retro me satanas
quō non sapis quæ
dī sunt sed quæ ho
34 minū Et conuocata
mr 85 2 mt 171 lc 96 turba cum discipv
lis suis ait si quis uv
lt post me uenire
deneget se ipsū et
tollat crucē suā et
35 sequatur me qui e
ni uoluerit animā
suā saluā facere per
det eā qui autē per
diderit animā suā
propter me et euan
geliū saluā faciet eā
VIIII

36 quid enī proderit ho
mini si lucretur mvn
dū totum et detri
mentū faciat animæ
37 suæ aut quā dabit ho
mo cōmutationē pro
38 anima sua Qui enī† con † me
mr 86 2 mt 95 lc 93 et 143 fusus fuerit et mea
uerba in generatione
ista adultera et pec
catrice et filius ho
minis confundet eū
cū uenerit in gloriā
patris sui cū sciš an
39 gelis et dicebat illis
mr 87 2 mt 177 lc 98 amen dico uobis quia
sunt quidā de hic stan
tib' qvi non gusta
bunt mortē donec
uideant regnū dī ue
niens in uirtute
C 9 Et post dies sex ad
Br 27 sumpsit ihš petrū
et iacobū et iohan
nē et duxit illos in
montē excelsū seor
sum solus et transfi
guratus est corā ipsis
2 et uestimenta eius
facta sunt splenden
tia candida nimis ue
lut nix qualia fullo sv
per terrā non potest
3 facere candida et ap
paruit illis moyses et
helias et erant loqv
4 entes cū ihū et res
pondens petrus ait
ihū rabbi bonū est
nos hic esse faciamvs
hic tria tabernacula
tibi unū moysi unū et
5 heliae unū non enī sci
ebat quid diceret. e
rant enī timore ex
6 territi et facta est
nubis obūbrans eos
† de nv be et ecce uox† dicens hic
est filius meus
7 carissimus audite illū et sta

tim circumspicien
tes neminē amplius
uiderunt secū nisi so
8 lū ihm̄ et descen[den]tib'
illis de monte præ
cepit illis ne cui quæ
uidissent narrarent
nisi cū filius hominis
a mortuis resurrex
9 erit Et continuer̄t
mr 88 10 uerbū aput se con
quirentes quid esset
cū a mortuis resur
10 rexerit Et interro
mr 89 6 mt 174 gabant eū dicentes
quid ergo dicunt scri
bae et pharisæi quia
heliā oportet primv̄
11 uenire respondens
ihs̄ ait illis helias cū
uenerit primo resti
tuet omnia et quomo
do scriptū est de
filio hominis ut mul
ta patiatur et contē
12 natur sed dico uobis
quia et helias uenit
et fecerunt ei quan
ta uoluerunt sicvt
scriptū est de eo
13 Br 28 Et cū uenisset ad
mr 90 10 discipulos suos
uidit turbā mag
nā circa eos et scri
bas conquirentes
14 cū illis et confes
tim omnis multitv
do uidens eū expa
uit et adcurrentes
salutauerunt eū
15 et interrogauit eos
quid inter uos con
16 quiritis Et respon
mr 91 2 mt 175 lc 99 dens unus de tur
ba dixit magister
adtuli «filiū» ad te.
meū habentē spm̄
17 mutū qui ubicūq'
eū adpræhenderit
elidet eū et spumat
et stridet dentib'
et arescit

et dixi discipulis tuis
ut eicerent illũ et
18 non potuerunt et re
spondens ihš ait illis
o generatio incredu
la quãdiu apud vos e
ro quãdiu patiar uos
19 adferte illũ ad me et
adtulerunt eũ et
cũ uidisset illũ
statĩ spš conturba
uit eũ et elisus in ter
rã uolutabatur spu
20 mans et interroga
uit patrẽ eius quantṽ
temporis est ex quo
hoc «accedit» ei. at ille
21 dixit ab infantia et fre
quenter eũ in ignẽ et
in aquas misit ut eũ
perderet sed si quid
potes adiuua nos mi
22 sertus nostri ihš
autẽ ait illi si potes cre
dere omnia possibi
lia sunt credenti

23 continuo exclamans
pater cũ «lacrimis» pueri.
aiebat credo dñe adiu
ua incredulitatẽ meã
24 et cũ uideret ihš con
currentẽ turbã cõ
minatus est spiritui
inmundo dicens illi
surde et mute spš e
go tibi præcipio exi ab
eo et amplius ne intro
25 eas in eũ et clamans
et multũ discerpens
eũ exiit ab eo et factus
est sicut mortuus
ita ut multi dicerent
quia mortuus est.
26 ihš autẽ tenens ma
nũ eius eleuauit eũ et
27 surrexit Et cũ intro
mr 92 10 isset in domũ discipv
li eius interrogabant
eũ secreto quare nos
non potuimus eice
28 re eũ et ait illis hoc ge
nus

in nullo potest exire nisi
in oratione et ieiunio
29 Et inde egressi ibant
Br 29 mr 93 2 per galilæā nec uolebat
mt 177 lc 101 30 quēquam scire doce
bat autē discipulos sv
os et dicebat illis quō
filius hominis trade
tur in manus hominū
et occident eū et ter
31 tia die resurget at illi
ignorabant uerbū et
timebant ev̄ interroga
32 re Et uenerunt caphar
mr 94 10 naū qui cū domi es
sent interrogabat eos
quid in uia tractabatis
33 Illi autē tacebant in
mr 95 2 mt 179 ter se enī in uia disputave
lc 102 et 217 rant quis esset illorū
34 maior et residens uo
cauit .XII. et ait illis si
quis uult primus esse
erit omniū nouissimvs
et omniū minister et
35 adsumens puerū

statuit eū in medio
eorū quem cū conpl
exus esset ait illis
36 quisquis unū ex huius
modi pueris recipe
rit in nomine meo
mr 96 1 me recipit Et quicū
mt 99 lc 116 io 120 q' me suscipit non me
et 140 111 suscipit sed eū qvi
37 me misit Respon
mr 97 8 lc 108 dit illi iohannes dice
ns magister uidimvs
quendā in nomine
tuo eicientē dæmo
nia et prohibuimus
eū quia non sequitur
38 nos ihs̄ autē ait illis
nolite prohibere ev̄
nemo est enī qui fa
ciat uirtutē in nomi
ne meo et possit ci
to male loqui de me
39 qui enī non est ad
uersū nos pro nobis
40 est Quisquis enim
mr 98 5 mt 101 potū dederit uobis

calicē aquæ in no
mine meo quia xpī
estis amen dico uo
41 bis non perdet mer
mr 99 2 mt 180 lc 197 cedē suam Et qui
cūq' scandalizaue
rit unū ex his pu
sillis credentib' in
me bonū est ei ma
gis si circūdaretur
mola asinaria cir
ca collū eius et in
mare mitteretur
42 Et si scandalizaue
mr 100 6 mt 181 rit te manus tua ab
scide illā bonū est
tibi debilē introi
re in uitā quā duas
manus habentē i
re in gehennā in ig
nē inextinguibilē
43 ubi uermis eorū
mr 101 10 non moritur et ig
nis non extingui
44 tur et si pes tuus
scandalizat te am
puta illū bonū tibi
est claudū introi
re in uitā quā duos
pedes habentē mit
ti in gehennā ignis
45 inextinguibilis u
bi uermis eorū non
moritur et ignis
non extinguitur
46 et si oculus tuus sc
andalizat te erue
eū bonū est tibi lus
cū introire in reg
nū dī quam duos
oculos habentē mit
ti in gehennā ignis
47 ubi uermis eorū
non moritur et ig
nis non extinguitur
48 omnis enī uictima
49 salietur Bonū est
mr 102 2 mt 35 lc 185 sal quod si sal insul
sū fuerit in quo il
lud condietis habe

te in uobis sal et pacē
habete inter uos
C 10 Et inde exiens ihš
Br 30 mr 103 6 mt 190 uenit in fines iude
ae trans iordanen
et conuenit iterū
turba ad eū et doce
bat illos iterū sicvt
2 consueuerat et ac
cedentes pharisæi
interrogabant eū
si licet uiro uxorē
dimittere temptan
3 tes eū at ille respon
dens dixit eis quid
uobis præcepit moy
4 ses qui dixerunt
moyses permisit
libellum repudii scri
bere et dimittere
5 quib' respondens
ihš ait ad duritiā
cordis uestri scrib
sit uobis præceptv̄
6 istud ab initio autē
creaturae masculū
et feminā fecit
7 eos dš propter
hoc relinquet ho
mo patrē suū et
matrē et adhere
8 bit uxori suae et
erunt duo in car
ne una itaq' iā non
sunt duo sed una
9 caro quod ergo
dš iuncxit homo
10 non separet Et
mr 104 10 in domo iterū inter
rogauerunt eū
discipuli eius de
11 hoc sermone Et
mr 105 2 mt 191 lc 195 dixit illis quicūq'
dimiserit uxorē
suā et aliā duxe
rit adulteriū com
mittit super eā
12 et mulier si reliq'
rit uirū suū et a
lii nupserit moe
13 chatur Et offe
mr 106 2 mt 193 lc 216 rebant illi paruulos

ut tangeret eos
discipuli autē cōmi
nabantur offeren
14 tib' quoscū uideret
ihš indigne tulit
et ait illis sinite par
uulos uenire ad me
et ne prohibueritis
eos taliū est enī reg
15 nū dī amen dico uobis
qui non reciperit reg
nū dī sicut puer non
16 introibit in illud et con
plexans eos et inpo
nens manus super
illos benedicebat eos
17 Br 31 mr 107 2 mt 195 lc 121 et 318 Et cum egressus es
set in uia procurrens
quidā genu flexo an
te eū rogabant eū dicens
magister bone qvid
faciā ut uitam æter
18 nā percipiam ihš av
tē dixit ei quid me di
cis bonū nemo bonus
nisi unus

19 dš præcepta nosti ille
dixit quae non occides
ne adulteris ne fure
ris ne falsū testimo
niū dixeris ne fraudē
feceris honora patrē
20 tuū et matrem at ille
respondens ait ma
gister hæc omnia cus
todiui a iuuentute mea
21 mr 108 2 mt 195 lc 224 et 116 Ihš autē intuitus eū
dilexit eū et dixit illi
unū tibi deest uade
quæcūq' habes uende
et da pauperib' et ha
bebis thesaurū in cæ
lo et ueni seq're me
22 mr 109 2 mt 196 lc 222 Ille autē contristatus
est in uerbo hoc et a
biit tristis erat enī
habens multas pos
23 sessiones et circūspi
ciens ihš ait discipulis
suis quā difficile qvi
pecunias habent in

regnum dī introibunt
24 discipuli autē obstu
pescebant in uerbis ei
us at ihš rursus respon
dens ait illis quā diffici
le est confidentes in
pecvniis regnum dī in
25 troire facilius est ca
mellū per foramen a
cus transire quā diui
tē intrare in regnū dī
26 qui magis admiraban
tur inter se dicentes
et quis potest saluus
27 fieri et intuens illos
ihš ait apud homines
inpossibile est apud
dm̄ autem omnia pos
28 sibilia sunt et coepit
ei dicere ecce nos di
misimus omnia et se
29 cuti sumus te Respon
mr 110 2 mt 199 lc 221 dens ihš ait amen dico
uobis nemo est qui re
liquerit domū uel fra
tres aut sorores
aut matrem aut patrē
aut filios aut agros
propter me et euan
30 geliū qui non accipiat
centies tantū nunc
in tēpore hoc domos
et fratres et soro
res et matrē et filios
et agros cū persecu
tionib' et in futuro
sæculo uitā aeternā
31 Multi autem erunt
mr 111 2 mt 200 lc 173 primi nouissimi et
nouissimi primi
32 Erant autē in uia
Br 32 mr 112 2 mt 202 lc 222 ascendentes hiero
solyma et precede
bat illos ihš et stupe
bant qui seq'bantur
eum et adsumens i
terū duodecī et coe
pit illis dicere quæ ei
33 essent uentura qvia
ecce ascendimus in
hierosolyma et fili
us hominis

tradetur principi
bvs sacerdotū et scri
bis et seniorib' et dā
nabunt eū morti
et tradent eum gen
34 tib' et inludent ei
et conspuent et
flagellabunt et
occident eū et ter
tia die resurget
35 Et accesserunt
mr 113 6 mt 208 ad eum iacob. et
iohannes filii zebe
dei dicentes magis
ter uolvmus ut quod
cūq' petierimus
36 prestes nobis at il
le dixit eis quid uvl
tis ut faciā uobis
37 illi autē dixerunt
da nobis ut unus a dex
trā et alius a sinis
trā tuam sedeamus
38 in gloriam tuā ihs̄
autē ait eis nescitis
quid petatis

potestis bibere ca
licē quem ego bibi
turus sū aut baptis
mū quo ego
baptizari habeo
39 at illi dixerunt ei Possv
mus ihs̄ autē ait eis
calicē quidē quem
ego bibo bibetis et
baptismū quo ego
baptizor baptizabi[mi]
40 ni sedere autē ad
dexterā meā uel a
sinistram non est
meū dare sed quibus
41 paratū est Et audi
mr 114 2 mt 204 lc 270 entes ceteri decē
coeperunt indigna
ri de iacobo et iohanne
42 quos cū aduocasset
ihs̄ ait illis scitis quia
hii qui uidentur prin
cipari gentibvs domi
nantur eorū et prin
cipes eorū potesta
tem habent

† esse maior erit uester minister (44) et qvi cūq' uoluerit

43 ipsorū non ita est
in uobis sed quicū
44 q' uoluerit† in nobis
primus esse erit omniv̄
45 seruus Nā et filius
mr 115 4 mt 296 lc 130 hominis non uenit
ut ministraretur ei sed
ut ministraret et
daret animā suā re
demptionē pro mvl
46 tis et ueniunt in hiericho
Br 33 mr 116 2 mt 206 lc 228 Et factū est cū egres
si essent ab hiericho
cū multa turba ec
ce quidā cæcus fili
us timei barthimæ
us sedebat iuxta
47 uiā mendicans qui
cū audisset quia
ihs̄ nazareus est
coepit clamare et dicere
filii dauit misere
48 re mei et conmina
bantur illi multi ut
taceret at ille mvl
to magis
clamabat filii david
49 miserere mei et st
ans ihs̄ iussit illū
vocari et dicunt
cæco animaequior es
to surge uocat te
50 qui proiecto uesti
mento suo exiliens
51 uenit ad eū cui dix
it ihs̄ quid uis ut fa
ciā tibi cecus antē
dixit ei rabboni ut
52 uideā ihs̄ antē dix
it ei uade fides
tua te saluū fecit
et confestī uidit
et sequebatur ev̄
in uia
C 11 Et cv̄ adpropinqua
Br 34 mr 117 2 mt 303 lc 232 rent hierusoly-
mae et bethani
ae ad mon
tē oliuarū misit
duos ex discipulis
2 suis et ait illis ite

in castellum quod est
contra uos et statī
introeuntes illuc in
uenietis pullū asinæ
ligatū super quē ne
mo adhuc hominū con
sedit soluite illū et
3 adducite et si quis uo
bis dixerit quid faci
tis dicite quia dn̄o ne
cessarius est et con
tinuo illū dimittit
4 Et abeuntes inuene
mr 118 2 mt 209 lc 233 runt pullū ligatū an
te ianuā foris in uiuio
5 et soluunt eum et
quidā de illic stanti
b' dixerunt illis quid
facitis soluentes pvl
6 lū qui dixerunt eis
sicut preceperat il
lis ihs̄ et permiser̄t
7 eis et adduxerunt
pullū ad ihm̄ et inpo
nentes illi uestimen
ta sua et
8 sedit super eū multi
autē uestimenta sua
sternebant in uia alii
uero frondes cæde
bantdearbo† nebantin † rib'et ster
9 uia Et qui præibant
mr 119 1 mt 210 lc 234 io 100 et qui seq'bantur cla
mabant dicentes osan
10 na benedictus qui ue
nit in nomine dn̄i bene
dictū quod uenit reg
nū patris nostri dauid
osanna in excelsis
11 Et cum introisset
Br 35 mr 120 6 mt 215 hierosolyma in tēplū
et circūspectis om
nib' cum iā uespera es
set hora exiit in betha
nia cum XII discipulis
12 suis et alia die cū exi
rent a bethania esu
13 riit cūq' uidisset a lon
ge ficū habentē folia
uenit uidere si quid
forte inueniret in ea
et cū uenisset

ad eā nihil inuenit præ
ter folia non enī erat
14 tempus ficorū qui dix
it ei iam non amplius in
æternū quisquam frvc
tū ex te manducet et
audiebant discipuli
15 e[i]us Et uenit iterū hie
mr 121 1 mt 212 rosolyma et cū intro
lc 238 io 21 isset in tēplum coepit
et mensas nūmulario
rū eicere uendentes ·
et ementes in tēplo
et cathedras uenden
tiū columbas euertit
16 et non sinebat ut quē
quā transferret uas
17 per templū et docebat
eos dicens nonne scrip
tū est quia domus
mea domus orationis
uocabitur omnib' gen
tib' uos autē fecistis
eā speluncā latronū
18 mr 122 et 129 Quo audito sūmi sa
1 mt 221 lc 239 cerdotes et scribæ
io 85 77 et 88
querebant quomo
dô eū perderent ti
mebant enī quō uni
uersa turba admira
batur super doctrina
19 eius Et cū uespera
mr 123 10 facta esset egredie
20 bantur de ciuitate et
cū mane transirent
uiderunt ficū aridā
21 factā a radicib' et re
cordatus petrus ait
illi ecce ficulnea cui
male dixisti aruit
22 Et respondens
mr 124 6 mt 216 ihš ait illis habete fi
23 dē dī amen dico uo
bis quia si quis dixe
rit huic monti tolle
re et mittere in ma
re et non hesitauerit
in corde suo sed cre
diderit quia quodcū
24 q' dixerit fiet ei Prop
mr 125 4 mt 227 io 137 terea dico uobis om
127 et 150 nia quecūq'

orantes petitis cre
dite quia accipietis
25 et ueniet uobis Et
mr 126 6 mt 45 cum stabitis ad ora
tionē dimittite si qu
id habetis aduersvs
aliquē ut et pater ues
ter qui in cælis est
dimittet uobis delic
26 ta uestra quod si
uos non dimiseritis
nec pater uester
qui in cælis est dimit
tet uobis peccata
uestra
27 Br 36 mr 127 2 mt 194 lc 240 Et uenit iterū hie
rosolyma et cū de
ambularet in tēplo
accesserunt ad
eū principes sacer
dotū et scribae et
28 seniores et di
cunt ei · in qua potes
tate hæc facis et
quis dedit tibi hanc
potestatē

29 ihs̄ autē responde
ns ait illis. interro
go uos et ego unvm
sermonē respon
dite mihi et dicā
uobis in qua potesta
30 te hæc facio baptis
mum iohannis de
cælo erat an ex homini
31 b' respondite mihi at
illi cogitabant inter
se dicentes si dixe
rimus de cælo dicet
nobis quare er
go non credidistis
32 ei si dixerimus ex
hominib' timemvs
plebē omnes enī
sciebant iohannē
quia uere prophe
33 ta esset et respon
dentes dixerunt
ad ihm̄ nescimus
respondens ihs̄
ait illis neq' ego
dico uobis in qua

potestate hæc faciam
C 12 Et coepit illis in pa
Br 37 mr 128 2 rabolis loqvi homo qui
mt 220 lc 212 dā pastinauit uineam
et sepe circūdedit
et fodit lacū et ædi
ficauit turrē et lo
cauit eā colonis et
peregre profectus
2 est et misit ad colo
nos in tēpore seruū
ut daren[t] illi de fruc
3 tu uineæ qui adpræhen
sv̄ eum ceciderunt
et dimiserunt uacu
4 um iterū misit ad il
los aliū seruum et
ipsū capite uulnera
uerunt et contume
5 liis adficerunt at
rvrsū aliū misit et il
lum occiderunt et ali
os plures et ex eis quos
dā cæciderunt quosdā
6 uero occiderunt nouis
sime autē

misit filium suum
qvem habebat unicū
dilectissimū licens
reuerebuntur fili
7 ū meum coloni autē
dixerunt ad inuicē
hic est heres uenite
occidamus eū et nos
tra erit hereditas
8 et adprehendentes
eū occiderunt et e
iecerunt extra ui
9 neā quid e-go faci
et dn̄s uineæ ueniet
et perdet colonos
illos et dabit uineā
10 aliis nec scripturā
hanc legistis lapidē
qvē reprobauerunt
ædificantes hic fac
tus est in caput an
11 gvli a dn̄o factū est
istud et est mirabi
le in occulis nostris
12 mr 129 1 Et q'rebant eū te
mt 220 lc 242 io 78 nere X

et timuerunt turbā
cognouerunt enī qvō
ad eos dixerat hanc
parabolā et relicto
13 eo abierunt Et mit
mr 130 2 mt 224 lc 223 tunt ad eū quosdā ex
pharisæis et herodia
nis ut eū caperent in
uerbo
14 Br 38 Qui uenientes dicvnt
ei magister scimus
quia uerax es et non
curas quēquam nec
enī accipis faciē homi
nū sed in ueritate ui
am dī doces dic ergo
nobis licet tributū
dari cesari an non
15 ihs̄ uero cū uidisset
simulationē eorū ait
illis quid me tempta
tis adferte mihi de
16 nariū ut uideā at illi
obtulerunt ei et ait
illis cuius est hæc i
mago et superscrip
tio dicunt illi

17 cæsaris respondens
autē ihs̄ dixit illis red
dite ergo quae sunt
cæsaris cæsari et quæ
dī sunt dō et miraban
18 Br 39 tur super eū Et ue
nerunt ad eū saddu
cæi qui dicunt non es
se resurrectionē et
interrogauerunt ev̄
19 dicentes magister
moyses scripsit no
bis ut si cuius frater
mortuus fuerit et di
miserit uxorē et fi
lios non reliquerit
accipiat frater eius
uxorē ipsius et resvs
citet semen fratri
20 suo septē ergo fra
tres fuerunt apud
nos et primus acce
pit uxorē et mortu
us est non relicto
21 semine et secundus
accepit eā et mortu
us est et nec ipse

reliquit semen et terti
22 us similiter deinde om
nes septem acciperunt
eam et non reliquerunt
semen nouissime om
niū mortua est et muli
23 er in resurrectione er
go cū resurrexerint
cuius de his erit uxor sep
tē enim habuerunt eā
24 uxorē et respondens
ihs̄ ait illis nonne ideo
erratis non intellegen
tes scripturas neq' uir
25 tutem dī cū enim a mor
tuis resurrexerint
neq' nubunt neq' nubvn
tur sed sunt sicut an
26 geli in cælis de mortu
is autē quod resurgant
non legistis in libro
moysi in rubo quomo
do dixerit illi ds̄ ego sū
ds̄ abrahā et ds̄ isaac
27 et ds̄ iacob non est ds̄
mortuorū sed uiuorū
uos ergo multū erratis

28 Et accedens unus
de scribis qui audie
rat illos conquiren
tes et uidens quod
bene illis responde
rit interrogauit eū
quod est primo om
29 niū mandatum ihs̄ au
tē respondit ei quia
primo omniū manda
tū est audi israhel dn̄s
ds̄ tuus dn̄s unus est
30 et diliges dn̄m dm̄ tu
um ex toto corde tuo
et ex tota anima tua
et ex tota mente tua
et ex tota uirtute
tua hoc est primū
31 mandatū secundū
autē simile huic di
liges proximū tuum
tāqua te ipsū maius
horū aliud mandatū
32 non est Et ait illi scri
ba bene magister
in ueritate dixisti quia
unus est

ds̄ et non est alius
33 præter eū et dili
gendus ex toto cor
de et ex toto intel
lectu et ex tota
anima et ex tota
fortitudine et di
ligere proximū tā
quā se ipsū maius
est omnib' sacri
34 ficiis ihs̄ autē ui
dens quod sapien
ter respondisset
dixit illi non es lon
ge a regno dī
mr 133 2 mt 227 lc 244 Et nemo audebat ampli
us interrogare ev̄
35 Br 40 mr 134 2 mt 226 lc 245 Et respondens
dicebat docens
in templo quomo
do dicunt scribæ
xpm̄ filiū esse dauid
36 ipse autē dauid
dicit in spū scō di
cit dn̄s dn̄o meo
se[de ad dextram meam]
donec ponā

inimicos tuos sca
bellū pedū tuorū
37 ipse ergo dauid di
cit eū dn̄m et unde
est filius eius et
multa turba audie
bat eū libenter
38 Ipse autē docebat
mr 135 2 mt 231 lc 246 et 136 eos dicens cauete
ab scribis in stolis
uolunt ambulare
et salutari in foro
39 et in primis cathe
dris sedere in syna
gogis et primos
discubitos in conui
40 uiis Qui deuorant
mr 136 4 lc 247 domos uiduarū sub
obtentu prolixæ
orationis hii accipi
ent prolixius iudiciv̄
41 Br 41 Et sedens ihs̄ con
tra gazofilaciū a
spiciebat quomo
do turba mittebat
aes in gazofilaciū
et multi diuites

42 iactabant multa cv̄
uenisset autē quædā
uidua pauper misit
æra minuta duo
quod est quadrans
43 et conuocans disci
pulos suos ait illis
amen dico uobis qvō
uidua hæc pauper
plus omnib' misit in
44 gazofilaciū omnes
enī ex eo quod abun
dabat illis miserunt
hæc uero de penuria
sua omnē uictū suv̄
quem habuit misit
C 13 Br 42 mr 137 2 mt 241 lc 237 Et cū egrederetur
de templo ait illi u
nus ex discipulis sv
is magister aspice
quales lapides sunt
et quales structu
2 ræ et respondens
ihs̄ ait illi uidetis
hæc omnia magna
ædificia amen dico
uobis quō non re
linq'tur hic lapis
super lapidē qui
non destruatur
3 Et cū sederit in
mr 138 2 mt 244 lc 249 montē oliuarū con
tra templū inter
rogabant eū seor
sū petrus
et iacob et iohan
4 nes et andreas dic
nobis quando is
ta fient et quod
signū erit quan
do haec omnia in
cipient consūma
5 ri et respondens
ihs̄ «illis» coepit
dicere uidete ne
quis uos seducat
6 multi enī uenient
in nomine meo
dicentes quia e
go sū et multos
7 seducent cū au
tē audieris bella
et opiniones

bellorū ne timueri
tis oportet enī hæc
fieri sed nondū finis
8 exurget enī gens su
per gentē et regnū
super regnū et erunt
terræ motus per lo
ca et fames hæc au
9 tē initiū dolorū Ui
dete autē uos ipsos
tradent enī uos in con
ciliis et in synagogis
uapulabitis et ante
præsides et reges
stabitis propter me
in testimoniū illis
10 Et in omnes gentes
primū oportet euan
11 geliū prædicare Et
cū duxerint uos tra
dentes nolite cogi
tare quid loquami
ni sed quod datū uo
bis fuerit in illa ho
ra id loquimini non
enī uos eritis loquen
tes

12 sed spš scš tradet av
tem frater fratrē
in mortē et pater fi
liū et exurgent filii
in parentes et mor
13 te adficient eos et
eritis odio omnib'
propter nomen me
um qui autē sustinu
erit in finē hic saluus
14 erit Cum autē uide
ritis abhominatio
nem desolationis
quod dictū est a dani
helo propheta stan
tē ubi non debet qvi
leget intellegat
Tunc qui in iudea sunt
15 fugiant in montes
et qui super tectū
ne descendat in do
mū nec introeat ut
tollat quicquā de do
16 mo sua et qui in a
gro erit non reuer
tatur retro et tol
lere

uestimentimentū[!]
17 suū Uae antē præg
nantib'. et nutrienti
18 b' in illis dieb' Orate
ergo ut hieme non
19 fiant Erunt enī di
es illi tribulationis
tales quales non fue
runt ab initio crea
turæ quā condidit
dš usq' nunc neq'
20 erunt post hæc Et
nisi dñs breuiasset
dies non fuisset sal
ua omnis caro sed
propter electos qvos
elegit breuiauit dies
21 Et tunc si quis uo
bis dixerit ecce hic
est xpš ecce illic ne
22 crediderítis Exur
gent enī pseudoxpī
et pseudoprophetæ
et dabunt signa et
prodigia ad seducen
dos si fieri potest e
tiā electos

uos ergo uidete ec
ce prædixi uobis omnia
24 Sed in illis dieb' post
tribulationē illā
sol obscurabitur
et luna non dabit splen
25 dorē suū et erunt
stellae cæli deciden
tes et uirtutes cæ
lestiū mouebuntur
26 Et tunc uidebunt
filiū hominis ueni
entē in nubib' cum
uirtute magna et
27 gloria Et tunc mit
tit angelos suos et
congregabit elec
tos suos a quattuor
uentis a sūmo ter
ræ usq' ad sūmū cæ
28 lorū a ficū antē dis
cite parabolā cum
iam ramus eius te
ner fuerit et nata
fuerint folia cog
noscitis quia in prox
29 imo sit æstas sic

et vos cum uide
ritis hæc fieri sci
tote quod in prox
30 imo sit in ianui; a
men dico uobis quō
non transiet ge
neratio hæc donec
omnia ista fiant
31 cælū et terra tran
sibunt uerba autē
mea non transibunt
32 De die autē illa uel
mr 152 6 mt 261 hora nemo scit
neq' angeli in cæ
lo neq' filius nisi
33 pater Uidete itaq'
mr 153 6 mt 264 uigilate et orate
quia ne scitis quan
34 do tēpus sit Sicut
mr 154 2 mt 260 lc 278 homo qui peregre
profectus re
liquit domū suā
et dans seruis su
is potestatē uni
cuiq' operis sui et
ianitori præcipiat
uigilare

35 Sic ergo uigilate nes
mr 155 3 mt 275 lc 156 citis enī quando do
minus domus ueni
at sero an media noc
te an gallicantu aut
36 mane ne cū uenerit
repente inueniat
uos dormientes
37 quod autē uobis di
co omnib' dico uigilate
C 14 Erat autē pascha
Br 43 mr 156 1 mt 275 lc 260 io 20 et azima post bidu
um Et querebant
mr 157 6 mt 276 sūmi sacerdotes
et scribæ quomo
do eū dolo tenerent
2 et occiderent di
cebant enī non in
die festo ne forte
tumultus fieret
3 populi Et cū esset
bethaniæ in domo
simonis leprosi
et recūberet ue
nit mulier habens
alabastrū unguen
ti nardi

pi[s]tici prætiosi et
fracto alabastro ef
fudit super capud
4 eius erant autē qui
dā indigne feren
tes intra semet ipsos
et dicentes ut quid
perditio ista unguenti
5 facta est poterat
ueniri unguentū is
tud plus quā trecen
tis denariis et dari
pauperib' et freme
6 bant in eū ihš autē
dixit sinite eā ut qvid
illi molesti estis bo
nū opus operata est
7 in me sēper enī pau
peres habebitis uo
biscū et cū uolueri
tis potestis illis be
ne facere me au
tē non sēper habe
8 bitis Quod habuit
mr 159 4 mt 278 io 80 hæc fecit præuenit
unguere corpus me
ū in sepulturā

9 amen dico uobis u
bicūq' prædicātū fue
rit hoc euangeli
um in uniuerso mun.
do et quod hæc fecit
narrabitur in me
10 moriā eius Et iudas
mr 160 2 mt 270 lc 263 scarioth unus de
duodecī abiit ad
principes sacerdo
tū ut proderet eū
11 illis qui audientes
gauisi sunt et pro
miserunt ei pecvni
am se daturos et
querebat quomo
do illū oportune
12 traderet et pri
mo die azimorum
quando pascha im
molabant dicunt
ei discipuli quo
uis eamus et pare
mus tibi ut mandu
13 ces pascha et mi
sit duos ex discipu
lis suis

et ait eis ite in ciuita
tē et occurret uo
bis homo portans
lagoenā aquae seqvi
14 mini eū et quocūq'
introierit dicite do
mino domus quia
magister dicit ubi
est refectio mea u
bi pascha cū discipu
lis meis manducē
15 et ipse uobis demons
trauit cænaculū gran
dē stratū et illic pa
16 rabitis nobis et abi
erunt discipuli ei
us et uenerunt in
ciuitatē et inuene
runt sicut dixerat
illis et præparaue
runt pascha
17 Uesperē autē fac
Br 44 mr 161 4 mt 280 to uenit cū XII et dis
io 78 72 cubuit cū eis et man
ducantib' ait ihs̄
amen di·uobis quia
unus ex uobis tradet

me qui manducat
19 mr 162 1 mecū At illi coepe
mt 281 runt contristari et
lc 269 io 122 dicere singuli num
20 mr 163 2 quid ego Qui ait illis
mt 282 lc 268 unus ex .XII. qui intin
git manū mecū in ca
21 tino et filius quidē
hominis uadit sicvt
scriptū est de eo
uae autē homini illi
per quē filius homi
mr 164 6 nis traditur Bonū
mt 283 illi si non esset natus
22 mr 165 1 homo ille Et man
mt 285 lc 266 ducantib' illis acce
io 55 pit ihs̄ panē et bene
dicens fregit et de
dit eis et ait sumite
hoc est corpus meṽ
23 mr 166 2 Et accepto calice
mt 286 lc 265 gratias agens dedit
eis et biberunt ex
eo omnes et ait illis
hic est sanguis me
us noui testamen
ti

qui pro multis effundi
25 tur amen dico uobis
quod iā non bibam de hoc
genimine uitis usq' in
diē illum quo illud bibā
26 nouū in regno dī Et
mr 167 6 mt 287 hymno dicto exierunt
in montē oliuarū
27 Tunc ait illis ihs̄
Br 45 mr 168 4 omnes uos scandalū
mt 288 io 152 mr 169 habebitis in me Scrip
6 mt 289 tū est enim percutiā
pastorē et dispargen
28 tur oues gregi Sed
postquā resurrexe
ro præcedam uos in ga
29 lilæā Petrus uero re
mr 170 1 mt 290 spondens ait ei et si om
lc 275 io 126 nes scandalizati fue
rint sed ego nūquam scan
30 dalizabor et ait illi
ihs amen dico tibi qvia
tu hodie in nocte hac
priusquā bis gallus
uocē dederit ter me
negaturus es

31 At ille amplius loq'
mr 171 6 mt 291 batur et si oportue
rit me simul cōmo
ri tecū non te negabo
similiter autē et
omnes dicebant
32 Et ueniunt in præ
mr 172 1 mt 292 diū cui nomen geth
lc 279 io 156 semani et ait disci
mr 173 6 mt 293 pulis suis Sedete
33 hic donec orē et ad
sumpsit petrū
et iacobū et iohannē
secū et coepit paue
34 re et tedere Et ait
mr 174 4 mt 294 illis tristis est ani
io 107 ma mea usq' ad mor
tē sustinete hic et
35 uigilate Et cū pro
mr 175 1 mt 295 cessisset pusillū
lc 281 io 161 procidit super ter
rā et orabat ut si fi
eri posset pertran
36 siret ab eo hora et
dixit abba pater
omnia tibi possibi
lia sunt

transfer calicẽ
mr 176 1 hunc a me Sed non
mt 276 lc 286 io 42 quod ego uolo sed
37 quod tu et uenit
ad discipulos et in
uenit eos dormi
entes et ait pe
tro simon dormis
non potuisti una
38 hora uigilare Ui
mr 177 2 mt 294 lc 284 gilate et orate
ne intretis in tẽp
mr 178 4 tationẽ Spš qui
mt 290 lc 77 dẽ promptus ca
ro autẽ infirma
39 Et iterũ abiit ora
mr 179 6 mt 299 uit eundẽ sermo
40 nẽ dicens et re
uersus denuo
inuenit eos dor
mientes erant e
nim oculi illorũ
grauati et igno
rabant quid res
ponderent illi
41 mr 180 4 Et uenit tertio
mt 300 o 103 et ait illis

dormite iam et re
quiescite sufficit
uenit hora ecce tra
ditur filius hominis
in manus peccato
42 rũ surgite eamus
ecce qui me tradet
prope est
43 Adhuc eo loquente
Br 46 mr 181 1 uenit iudas scari
mt 301 lc 285 io 159 oth unus ex duode
cim et cũ illo turba
cũ gladiis et fusti
b’ missi a sũmis sa
cerdotib’ et scri
bis et a seniorib’
44 Dederat autẽ tra
mr 182 2 mt 302 lc 286 ditor eius signũ eis
dicens quẽcum
q’ osculatus fue
ro ipse est tenete
45 eũ et adducite et
cũ uenisset statĩ
accedens ad eũ
ait haue rabbi et os
culatus est eũ
46 at illi manus

iniecerunt et tenu
47 mr 183 erunt eũ Unus autẽ
1 mt 303 lc 287 io 160 de circũstantib'
educens gladium p'
cussit seruṽ princi
pis sacerdotũ et
amputauit auricu
48 mr 184 lã eius Et respon
1 mt 305 lc 289 io 170 dens ihs̃ ait illis tã
quã ad latronẽ existis
cũ gladiis et fustib'
conpræhendere me
49 cotidie erã apud uos
in tẽplo docens et non
me tenuistis. sed ut in
pleantur scriptu
50 mr 185 ræ Tunc discipuli
6 mt 306 eius relinquentes
eũ omnes fvgerunt
51 mr 186 Advliscens autẽ qui
10 dã sequebatur il
lũ «sindone» amic
tus. super nudo
et tenuerunt eum
52 at ille relicto sindo
ne fugit nudus

53 mr 187 Et adduxerunt
1 mt 307 lc 290 io 166 ihm̃ ad principẽ
sacerdotũ et con
uenerunt omnes sa
cerdotes et scribæ
54 mr 188 et seniores Petrus
4 mt 308 io 164 autem a longe seq'
batur eũ usq' in
tus in atriũ princi
pis sacerdotũ et sede
bat cũ ministris
et calefaciebat
55 mr 189 se ad ignẽ Princi
2 mt 309 lc 305 pes autẽ sacerdo
tũ et uniuersũ con
ciliũ querebant
aduersũ ihm̃ tes
timoniũ ut eũ mor
ti traderent et
non inueniebant
56 multi enĩ testimo
niũ falsum dice
bant aduersus
eũ et non erant con
uenientia eorum
57 mr 190 testimonia alii
6 mt 310 autẽ

exurgentes falsũ
testimoniũ dicebant
aduersus eũ dicen
58 tes quō nos audiui
mus eum dicentē e
go dissoluā templũ
hoc manufactũ et
post triduũ aliud non
manufactum ædifica
59 bo et non erat con
ueniens «illorũ» testi
60 moniũ. tunc exur
gens princeps sa
cerdotũ in medio in
terrogabat ihm̄
dicens non respon
des ad ea quæ tibi o
61 biciuntur ab his ille
autē tacebat rursvs
sũmus sacerdos in
terrogabat eũ di
cens tu es xp̄s fili
62 us benedicti Ihs̄ ve
mr 191 1 mt 311 lc 297 io 69 ro ait illi ego sũ et
uidebitis filiũ homi
nis sedentē ad dex
terá

uirtutis et uenientē
63 cũ nubib' cæli Sum
mr 192 6 mt 312 mus autē sacerdos
scidit uestimenta
mr 193 2 mt 313 lc 299 sua et ait. Quid ad
huc desideramus
64 testes audistis blas
phemiā quid uobis
uidetur omnes autē
condēnauerunt eũ
esse reũ mortis
65 Et coeperunt qvi
mr 194 1 mt 314 c 294 io 172 dā conspuere in eũ
et uelare faciē eius
et colaphis cedere
et dicere ei prophe
tiza nobis xpē et minis
tri alapis eũ cede
66 bant Petrus autē
mr 195 1 mt 315 lc 291 io 166 cũ esset in atrio de
orsũ uenit una ex an
cellis sũmi sacerdo
67 tis et cũ uidisset
petrṽ calefacientē
se aspiciens eũ ait
et tu cũ ihũ nazare
no eras

68 at ille negauit dicens ne
q' scio neq' noui quid di
mr 196 1 mt 316 lc 292 io 175 cas Et exiens foras an
te atriū et gallus canta
69 uit rursus autē cum ui
disset illū ancilla coe
pit dicere adstantib'
70 quia et hic ex illis est et
ille iterū negauit et
post pusillū iterū qui
adstabant dixerunt
petro uere ex illis es
71 na et galilæus es ille au
tem coepit anathema
tizare et iurare quia
nescio hominē istū
72 quē dicitis et conti
nuo iterū gallus canta
mr 197 2 mt 317 lc 293 uit Et recordatus
est petrus uerbi quod
dixerat ei ihs̄ priusqvā
gallus cantet bis ter
me negabis et coepit
C 15 flere Cum autē ma
mr 198 2 mt 318 lc 295 ne factū esset consi
liū fecerunt princi
pes sacerdotū
cum «scribis et» senio
ribus et uniuerso
mr 199 1 mt 319 lc 300 io 176 concilio Et uinctū
ihm̄ duxerunt et tra
2 diderunt pilato Et
mr 200 1 mt 221 lc 302 io 177 interrogauit eū pi
latus dicens tu es rex
iudæorum et ille re
spondens ait illi tu
3 dicis Et accusabant
mr 201 4 mt 322 io 180 eū sūmi sacerdo
4 tes in multis iterū pi
latus interrogabat
eum dicens non res
pondes eis quicquā
uide in quantis te ac
5 cusant ihs̄ autē am
plius nihil respondit
ita ut miraretur pi
6 latus Per diē autē
mr 202 2 mt 323 lc 309 sollemnē consue
uerat præses dimit
tere eis unū uinctū
7 quē uoluissent Erat
mr 203 4 mt 324 io 183 autē qui dicebatur
barabbas qui cū se
diosis erat uinctus

qui in sedi[ti]one fe
cerat homicidiū
8 et cū ascendis
set turba coepit
rogare sicut con
sueuerat face
9 re illis pilatus
autē respondit
illis dicens uultis
dimittā uobis re
10 gē iudæorū sci
ebat enī quod per
inuidiā tradidis
sent eū summi
11 sacerdotes Scri
mr 204 1 mt 326 lc 310 io 184 bæ autē persua
serunt pilato ut
magis barabban
dimitteret eis
12 Pilatus autē «re
mr 205 1 mt 227 lc 311 io 194 spondens» iterū
ait illis quid ergo
uultis faciā regi
13 iudæorū illi uero
clamauerunt di
centes crucifige

14 eum pilatus autē
dicebat illis quid
enī mali fecit at il
li magis clamabant
15 crucifige eū. Tunc
mr 206 1 mt 329 lc 314 io 295 pilatus uolens po
pulo satisfacere
dimisit illis barab
ban et tradidit
ihm̄ flagellis ce
sū ut crucifigere
16 tur Milites autē
mr 207 3 mt 313 io 135 duxerunt eū in a
triū prætorii et
conuocauerunt
17 totā cohortē et
induerunt eū pur
purā et inposue
runt ei plecten
tes spineā coro
18 nā et salutabant
eum dicentes ha
ue rex iudæorū
19 et percvtiebant
caput eius harun
dine et conspue
bant ei

et ponentes genua
adorabant eum
20 Et postqua inlvse
mr 208 6 runt ei exuerunt il
lum purpura et in
duerunt eum ues
timenta sua et dvx
erunt ut crucifi
21 gerent eum Et an
mr 209 1 gariauerunt quen
dā prætereuntem
symonem cyrene
um uenientē de uil
la patrē alexandri
et rufi ut tolleret
22 crucē eius Et dux
mr 210 1 erunt illum in gol
gotha quod inter
pretatur calua
23 riæ locus Et daba
mr 211 4 nt ei bibere murra
tū uinū et non ac
24 cepit Et crucifi
mr 212 1 gentes eum
diuiserunt ues
timenta eius mit
tentes
sortē super eis
qvis quid tolleret
25 Erat autē hora
mr 213 10 tertia quando crv
cifixerunt eum
26 Et erat titulus
mr 214 1 ccausæ[!] eius scrip
tvs hic est rex iudæ
27 orum Et cruci
mr 215 1 fixerunt cū eo duo
latrones unū a dex
tris et alium a si
28 nistris Et adin
mr 216 8 pleta est scriptura
qvae dicit et cū ini
qvis deputatus est
29 Et prætereuntes
mr 217 6 blasphemabant eū
mouentes capita su
a et dicentes ua qui
destrues templū
et reaedificas in tri
30 b' dieb' saluū te fac
descendens de cru
31 ce Similiter et scri
mr 218 2 bæ cū principibus

sacerdotū inriden
tes eū dicebant ali
os saluos fecit se
ipsū non potest sal
32 uū facere xpš rex is
rahel descendat nunc
de cruce et credi
mr 219 2 mus ei Et qui adfix
mt 361 lc 325 i erant cū eo conui
33 ciebantur ei Et cū
mr 220 2 mt 341 lc 327 hora esset sexta tene
bræ factæ sunt per
totā terram usq'
34 in horā nonam Et
mr 221 6 mt 292 hora nona exclama
uit ibš uoce magna
dicens heloi. heloi
leaba sabathacni quod
est interprætatū
dš meus dš meus
ut quid me dereli
35 quisti et quidā de
circūstantib' audi
entes ecce heliā uo
36 cat Currens autē
mr 222 2 mt 343 lc 323

unus et inplens spon
giā aceto circūponens
q' calamo potū dabat
ei dicens sine uidea
mus si uenit helias
et deponit eum
37 Ibš autem emissa
mr 223 1 mt 344 uoce magna expirauit
lc 329 io 204 Et uelū templi scissū
38 mr 224 2 est in duas partes a
mt 245 lc 228 sūmo usq' deorsū
39 Uidens autē centurio
mr 225 2 mt 347 qui ex aduerso stabat
lc 330 quia sic clamans expi
rasset ait uere hic ho
mo filius dī erat
40 Erant autē et muli
mr 226 6 mt 348 ereres[!] a longe aspici
entes inter quas e
rat maria magdalenæ
et maria iacobi mino
ris et ioseph mater
41 et salomae quæ cū es
sent in galilææ seq'
bantur eū et ministra
bant ei

et aliæ multæ quæ simul
cū eo ascenderunt hie
42 rosolyma Et cū iam se
mr 227 1 mt 349 lc 332 io 206 ro esset factū quia e
rat parasceue quod est
43 ante sabbatū uenit
ioseph ab arimathia no
bilis decurio qui et ip
se expectans regnū
dī constanter introi
it ad pilatū et petit cor
44 pus ihū pilatus autē
mirabatur si iam obis
set et uocans centu
rionē interrogabat
eū si iam mortuus es
45 set qui cū cognouis
set a centurione do
nauit corpus eius io
46 seph Ioseph autē mer
mr 228 1 mt 350 lc 333 io 208 catus sindonē et de
ponens eum inuoluit
in sindone et posuit
eum in monumento
quod erat excisū in pe
tra et aduoluit

lapidē ad ostiū mo
47 numeuti Maria au
mr 229 6 mt 351 lc 330 tē magdalene et ma
ria ioseph notauerit
sibi locū ubi ponere
C 16 tur Cum preteris
mr 230 8 lc 335 set sabbatū maria
magdalenæ et maria
iacobi et salomæ abe
untes emerunt aro
mata ut unguerent
2 eum Et uenientes
mr 231 1 mt 353 lc 336 io 208 ualde mane una sab
batorū ad monumen
3 tū orto iam sole et
dicebant ad inuicē
quis nobis reuoluet
lapidē ab ostio mo
4 numeuti erat enī
magnus ualde et a
spicientes uident
5 reuolutū lapidē et
introeuntes in mo
numentū uiderunt
iuuenē sedentē in
monumento in

stolā candidā et ex
6 pauerunt Qui dixit
mr 232 2 eis nolite expauesce
re ihm̄ queritis na
zarenū crucifixū re
surrexit non est hic
uidete ecce locus
7 ubi positus erat sed
ite dicite discipulis
eius et petro quia
præcedit uos in ga
lilæā ibi eum uidebi
tis sicut dixit uobis
8 At illæ exeuntes de
mr 232 2 monumento inuase
rat enim eas timor
et pauor et nemini
quicquā dixerunt
timebant enī
9 Surgens autē ihš
Br 47 mane prima sabbati
apparuit primo ma
riæ magdalenæ de
qua eiecerat septē
10 demonia illa autem
præcurrens nunti
auit his qui cū illo era
nt lugentib' et flentib'

11 et illi audientes qvia
uiueret et uisus es
set ab ea non credi
12 derunt post hæc au
tē duob' ex his ambv
lantib' apparuit in
aliā effigiem euntib'
13 in uilla et illi eun
tes nuntiauerunt
ceteris nec illis cre
14 diderunt nouissime
autē recumbentib'
illis undecī apparuit
et exprobrauit in
credulitati illorū
et duritiæ cordis
quia his qui uiderant
eum resurrexisse
non crediderunt
15 et dixit eis ite in vni
uersū mundū præ
dicate euangelivm
uniuersæ creaturæ
16 qui crediderit et
baptizatus fuerit
saluus erit qui uero
non crediderit
17 damnabitur signa

autē

eos qui crediderint
haec sequentur in no
mine meo demonia
eicient linquis loqu
18 entur nouis serpen
tes tollent et si mor
tiferum quid bibere
nt non eos nocebit
super ægros manus
inponent et bene
19 habebunt et dn̄s qui
dem ihs̄ postqvam
locutus est eis ad
sumptus est in cae
lis et sedit a dextris
20 dī illi avtem profec
ti prædicauerunt
ubique dn̄o coope
rante et sermone
confirmante prose
quentibus signis

Lucas syrus anthiocen
sis arte medicus dis
cipulus apostulorū
postea paulū secu
tus usq' ad confes
sionē eius seruiens
dño sine crimine
nā neq' uxorē umqvā
habens neq' filios
septuaginta et qvat
tuor annorū obiit
in bethaniā plenus
spū scō qui cū iam
scripta essent euan
gelia per matthev̄
quidē in iudæā per
marcū autē in italia
scō instigante spū
in achaiae partib' hoc
scripsit euangeliv̄
significans etiā ip
se in principio ante
alia esse descripta

cuicui extra ea quæ or
do euangelicæ disposi
tionis exposcit ea max
ime necessitas labo
ris fuit ut primū gre
cis fidelib' omni pro
phetatione uenturi
in carnē dī xpī manifes
ta humanitas neq' iu
daicis fabulis atten
ti in solo legis desi
derio tenerentur
ne uel hereticis fa
bulis et stultis sol
licitationib' seduc
ti excederent a ueri
tate elaboret de hi
nc ut in principio e
uangelii iohannis
natiuitate præsūp
ta cui euangeliū scri
beret indicaret
contestans in se

conpleta esse quæ essent
ab aliis inchoata cui ideo
post baptismū fili dī a per
fectione generationis
in xpō inpletae repeten
dae a principio natiuita
tis humanae potestas
permissa est ut requi
rentib' demonstraret
in quo adpræhendens
erat nathan filiū introi
tu recurrentis «gene
rationis» in dm̄. ad misso
inseparabilis dš præ
dicans xpm̄ suū in ho
minib' perfecti opus
hominis redire in se
faceret per filiū. qui
per dauid patrē ueni
entib' iter præbebat
interprætabat in xpō
cui lucae non inmerito

etiā scribendorū a
postulorū actuū po
testas in misterio da
tur ut dō in dm̄ pleno
et filio proditionis ex
tincto oratione ab a
postolis facta sorte
dn̄i electionis nu
merus conpleretur
sicq' paulus consū
mationē apostoli
cis actib' daretur
diu recalcitrantē
stimulos dn̄s elegis
set quod legentib'
ac requirentibus
si per singula expe
diri a nobis utile fue
rat sciens tamen
quod operantē agri
colā oporteat de
fructib' suis edere

uitauimus publicā curiositatē ne non tā uolentib' dm̄ ui
deremur quā fastidientib' prodidisse.

Expl. præp. euan. lucæ incip. breb
is
ei
us
dē

1 Zachariæ sacerdoti
angelus gabriel et adnuntiauit et
filium iohannem et iohannes prae
cederet dñm in spū heliae et idem
angelus adnuntiauit mariae filiū
ihm̄

2 Natiuitatem ihū adnuntiat
angelus pastoribus

3 Accepit symeon puerum ihm̄ et
benedixit dm̄ et erat anna prophe
tissa

4 Annorum XII ihš in templo doce
bat seniores

5 Iohannes baptizat populū baptis
mū pænitentiæ

6 Baptizatus autem ihš ab iohannen
fuit fere annorum XXX quod pu
tabatur esse filium ioseph et in
supereriores patres usque ad adā
et filium dī et in deserto ageba
tur a diabolo temptatus ieiu
nauit quadraginta diebus

7 In n[a]zareth legit ihš librum esa
iae prophetae et dixit non est
propheta acceptus in patria sua

8 In synagogam hominem haben
tem daemonium mundauit

9 Apostolis dicit ihš uenite et fa
ciam uos fieri piscatores hominv̄

10 Rogauit ihm̄ leprosus et mun
dauit eum

11 Paralyticum curauit dñs qui
tolleret grauatum suum abiit
in domum suam

12 Secutus est dñm publicanus
nomine leuui et dixit ihš nemo
mittit uinum nouum in utres uete
res

13 Die sabbati discipuli uellebant
spicas et manducabant et in sy
nagogam[!] curauit hominem
dexteram manū aridā habentē

14 Vbi discipulos dñs elegit et no
mina eorum designat et beatitu
dinē

15 De festucam et trabem de oculo
eruendo et domo aedificata
super petram et harena

16 Ubi centurionis puerum sanauit
ihš

17 Mortuum unicum filium resu
scitauit ihš et matri restituit

18 Iohannes de carcere ad ihm̄ mit
tit dicens tu es qui uenturus es
et ihš ad turbas de iohannen lo
quitur

19 Recumbens ihš in domo phari
saei quaedam mulier ingressa
lacrimis lauit pedes eius et ca
pillis tergens osculabatur
et unguebat unguento

20 Proponit dñs parabolam se
minantis et adaperit eam disci
pulis suis et nuntiabantur ei ma
ter et fratres eius quia foris
starent

21 Dormiente ihū in nauicula facta
tempestas et rogatus a discipulis
conpescuit uentum et mare

22 In regione gerasenorum daemo
niorum legio rogat ihm̄ ut exeun
tes de hominem irent in porcos

23 Filiam principis rescuscitat dñs
et mulierem a profluuio sangui
nis saluauit

24 Potestatem dedit dñs discipulis
daemonia expelle et languores
sanare et cetera

25 De quinque panib' et duobus pis
cibus in quinque milia uirorum

26 Interogauit ihš discipulos quē
eum esse dicerent et dixit qui
uult tollat crucem et sequatur me

et tunc inmutatus in monte loque batur cum mose et elia
27 Descendente eo monte puerum ihm̄ a dæmonio curauit et do cet humilitatem sicut pueros fi eri de quodam prohibito qui non sequebatur ihm̄
28 [E]t dixerunt iacobus et iohannes dn̄e si uis petimus ignem ut petit helias de caelo
29 Et ait quidam ad ihm̄ sequar te et alio dixit ihs̄ sequere me et sine mor tuos et nemo retro respiciens po nit manum super a[ra]trum
30 [D]esignauit ihs̄ LX[X]II et man. data eis dedit et innumerat ciuitatib'
31 Et reuersi LX[X]II gaudentes dixit eis ihs̄ gaudete quia nomina ues tra scripta sunt in caelo et confessio ihū ad patrem
32 [H]ominis parabolam descenden tis ab hierusalem in hiericho qui incidit in latrones
33 Dixit dn̄s ad marthae maria op timam partem elegit
34 [P]etitus dn̄s docuit discipulos orare et proponit parabolam pe tentis tres panes et dixit petite et accipietis
35 Et cum diceretur quod in belze [bul] eicit daemonia dixit omne regnū diuisum aduersum se stabit
36 [D]e signum ionae prophetae et lu cerna corporis est oculus
37 De calice et cateno mundantes pharisaei a foris
38 [D]e primas cathedras et monu menta prophetarū innumerat dn̄s pha[ri]saeis
39 Dicit dn̄s discipulis attendite a fermento pharisaeorum et qui dixerit in spū scō non remittetur ei et nolite cogitare quid loquami ni
40 [H]ominis diuitis uberes fructus possessio adtulit et nolite solliciti esse animae quod opus et de lilia agri dicit nolite timere pusillus grex
41 Et de seruo quem constituit dn̄s super familiam ut det eis escas
42 [N]on ueni pacem mittere sed gla diū da operam liberari ab aduersario dum eis in uia cum eo et cum uenis set ad arborem fici plantatam in uineā quae non fecit fructum per anno[s] tres
43 [D]e sanguine galilæorum quem pilatus miscuit cum sacrificiis
44 Mulierem ab infirmitate anorum XVIII sanauit ihs̄ item de grano si napis et fermento absconso in farina
45 [F]ili regni expellentur et erunt nouissimi primi
46 Hierusalem hierusalem quae occi dis prophetas
47 [H]ydropicum ihs̄ curauit et docet non diligere primos accubitos et ad cenam non diuites sed pau peres inuitandos
48 De eo qui uoluit turrem aedificare et bonum est sal
49 [D]e oue qui errauerat et mulier qui perdiderat unam dragmam
50 Homo quidam habuit duos filios et diuisit eis substantiam
51 [D]e uilicum iniquitatis quod pru denter fecit
52 Nemo potest duobus dominis seruire et qui dimittit uxorem et aliā ducit moechatur

[53 D]e quodam diuitem et lazaro et per
quo uenit scandalum bonum illi
erat non nasci
54 Si peccauerit frater tuus corri
pe illum et dixerunt discipuli ad
auge nobis fidem et de seruum
arantem dicit
55 Decem uiri leprosi mundati sunt
ex quibus unus gratias egit dō
56 Sic uenit regnū dī sicut fuit
in dieb' noe nubebant et aedifi
cabant et ubi fuerit corpus ue
niunt aquilae
57 De iudicem iniquitatis cum ue
nerit filius hominis inueniet
fidem in terram
58 Duo hominis ascenderunt in tē
plum orare pharisaeus et pub
licanus et accipiendum regnū
dī sicut puer:
59 Facilius est camellum per fo
ramen acus transire
60 Aduentum passionis dicit et cæ
cum saecus uiam sedentem in
luminat dn̄s
61 De zacheo publicano statū inimis simo !
62 Homo diues abiit accipere regnū
et dedit seruis decē mnas
63 De asynam et pullum et dixit ihs̄
si hi tacuerint lapides clamabunt
et fleuit super hierusalem et de
templo eicit uendentes
64 Interrogauit ihs̄ baptismum io
hannis unde erat
65 Vbi coloni occiderunt dn̄m uineæ
et data est uinea aliis
66 Reddite quae caesaris sunt cae
sari et quae dī sunt dō
67 De septem fratres qui unam [u]x orē
habuerunt et xps̄ si filius dauid
tuit interrogat
68 Respiciens uidit quae mitteban
tur in gazophylacio
69 Ponite in cordibus uestris iume
ditari in illa hora quid loquamini
70 Ex fici arborem dicite simili
tudinem quia prope est in ianuis
71 Introiuit satanas in cor iudae
ut traderet ihm̄
72 Misit dn̄s discipulos et para
uerunt pascha et dixit sacra
mentum corporis et sanguinis sui
73 Qui uoluerit in uobis esse maior
sit minimus et minister
74 Qui habet et sacellum tollat et pe
ram et qui non habet uendat dat
tunicam et emat gladium
75 In montem cum solus orasset
dixit discipulis orate ne intretis
in temptationem
76 Dixit ihs̄ iudæ osculo filium homi nis tradis
77 Ad ihm̄ dixerunt principes sa
cerdotum si tu es xps̄ dic nobis
et obtulerunt eum pilato et herodi
78 In passione dixit ihs̄ pater di
mitte illis quia nesciunt et uni
de latronibus dixit mecum eris
hodie in paradiso
79 Post resurrectionem apparuit
ihs̄ duobus apostolis euntibus
in uillam et benedicens eos
ascendit in caelis

C 1 Quoniam qvidem multi conati
sunt ordinare
narrationem re
rū quae in nobis con
2 pletae sunt sicut tra
diderunt nobis qui ab
initio ipsi uiderunt
et ministri fuerunt
3 sermonis uisum est
et mihi adsecuto a prin
cipio omnia diligen
ter ex ordine tibi scri
bere optime theo
4 phile ut cognoscas
eorum uerborum
de quibus eruditus
es ueritatem
5 Fuit autem in diebus
Br 1 herodis regis iudeæ
sacerdos quidam
nomine zacharias
de uice abia et uxor
illi de filiab' aaron
et nomen eius eli
6 abeth. erant autē
iusti ambo ante dm̄
incedentes in om
nib' mandatis et ius
tificationibus dn̄i
7 sine querella et non
erat illis filius eo
quod esset elisabeth
sterelis et proces
serat in dieb' suis
8 Factum est autē
cum sacerdotio fun
geretur zacharias
in ordine uicis suae
9 ante dm̄ secundū
consuetudinem sa
cerdotii sorte exi
it ut incensum po
neret ingressus in
10 templum dn̄i et
omnis multitudo

orabat foris hora in
11. 12 census† et uidens zacha
rias turbatus est et
timor cecidit super
13 eum ait autem ad il
lum angelus ne time
as zacharia quō exav
dita est deprecatio
tua et uxor tua eli
sabeth pariet tibi fili
um et uocabis nomen
14 eius iohannem et e
rit gaudium tibi et
exultatio et multi
in natiuitate eius gau
15 debunt erit enim mag
nus coram dño et uinū
et siceram non bibet
et spū scō replebitur
adhuc in utero matris
16 suae et multos filio
rum israhel conuer
tet ad dñm dm̄ ipsorv̄

† apparuit h' illi ango lus dñi sta ns a dextr is incensi

17 et ipse præcedit ante
illum in spū et uirtute
heliae ut conuertat
corda patrum in fili
os et incredulos ad
prudentiam iustorv̄
parare dño plebem
18 perfectam. et dixit
zacharias ad angelū
unde hoc sciam ego
enim sum senex et
uxor mea processit
19 in diebus suis Et res
lc 2 10 mt 3 pondens angelus dix
it ei ego sum gabriel
qui adsto ante dm̄ et
missus sum loqui ad
te et haec tibi euan
20 gelizare et ecce eris
tacens et non pote
ris loqui usq' in diem
quo haec fiant pro eo
quod non credidisti

uerbis meis quae inple
buntur in tempore suo
21 et erat plebs expectans
zachariam et miraban
tur quod tardaret ip
22 se in templo. Egressus
autem nec poterat lo
q̀ui ad illos et cognoue
runt quod uisionem
uidisset in templo et
ipse erat innuens illis
et permansit mutus
23 et factum est ut inple
ti sunt dies officii ei
us abiit in domum suā
24 post hos autem dies
concepit elisabeth ux
or eius et occultabat
se mensib' quinque
25 dicens quid sic mihi fe
cit dn̄s in dieb' quibus
respexit auferri ob
probrium meū· inter
homines

26 Eodem autem tempo
re missus est ange
lus gabriel a dn̄o in
ciuitatē galileae cui
27 nomen nazareth ad
uirginem disponsa
tam uiro cui nomen
erat ioseph de do
mo dauid et nomen
28 uirginis maria. Et in
gressus ad eam an
gelus dixit haue gra
tia plena dn̄s tecū
benedicta tu inter
29 mulieres ipsa autē
ut uidit mota est in
introitu eius et erat
cogitans quid sic be
30 nedixisset eam. Et
ait ei angelus dn̄i ne
timeas maria inue
nisti enim gratiam
31 aput dm̄ et ecce con

cipies in utero et pari
es filium et uocabis no
32 men eius ihm̄ hic erit
magnus et filius altis
simi uocabitur. Et da
bit illi dn̄s ds̄ sedem
dauid patris eius et reg
nabit in domo iacob
33 in aeternum et regni
34 eius non erit finis. Dix
it autem maria ad an
gelum quomodo fi
et istud quō uirum
35 non cognoui. Et res
lc 2 mt 3 pondens angelus dix
it illi sps̄ scs̄ superue
niet in te et uirtus al
tissimi inumbrabit ti
bi ideoque et quod nas
citur scm̄ uocabitur
36 filius dī et ecce eliza
beth cognata tua et
ipsa concepit filium
in senecta[!] sua Et hic men
ses[!] sextus est illi quae
37 uocatur sterelis quia
non est inpossibile apud
38 dm̄ omne uerbum. Dix
it autem maria ecce an
cilla dn̄i contingat mi
hi secundum uerbum
tuum et discessit ab il
39 la angelus. exsurgens
autem maria in dieb' il
lis abiit in montana cū
festinatione in ciuita
40 tem iudeae. Et intra
uit in domum zachariæ
et salutauit elisabeth.
41 et factum est ut audi
uit salutationem ma
riae elisabeth exulta
uit infans in utero eius.
et repleta est spū scō
42 elisabet et exclama
uit uoce magna et dix

it. benedicta tu inter
mulieres et benedic
tus fructus uentris
43 tui et unde hoc mihi ut
ueniat mater dñi mei
44 ad me ecce enim ut fac
ta est uox salutatio
nis tuae in aurib' meis
exultauit in gaudio in
45 fans in utero meo et
benedicta quae cre
didisti qñ perficien
tur ea quæ dicta sunt
46 tibi a dño et ait maria
Magnificat anima me
47 a dñm. et exultauit sps̄
meus in dō salutari
48 meo. quia respexit hv
militatem ancillae sv
ae ecce enim ex hoc
beatam me dicent om
49 nes generationes. qvia
fecit mihi magna qvi
potens est et scm̄ nomen
50 eius. et misericordia
eius in progeniæ et pro
geniæ timentib' eū.
51 Fecit potentiam in bra
chio suo dispersit su
perbos mente cordis
52 ipsorum. deposuit
potentes de sede et
53 exaltauit humiles. Esv
rientes inpleuit bo
nis et diuites dimisit
54 inanes. Suscepit is
rahel puerum suū
recordatus misericor
55 diae suae. sicut locu
tus est ad patres nos
tros abraham et semi
ni eius usq' in sæcula.
56 Mansit autem maria
cum illa mensib' trib'
et reuersa est in do
mo sua

57 elizabet autem inple
tum est tempus parien
58 di et peperit filium et
audierunt uicini et cog
nati eivs quia magnifica
uit dñs misericordiā
suam cum illa et con
59 gratulabantur ei. Et
factum est in die octa
ua uenerunt circūci
dere puerum et uoca
uerunt eum nomine
patris sui zachariā
60 et respondens mater
eius dixit nequaquā
sed uocabitur iohan
61 nes. et dixerunt ad illā
nemo est in cognatio
ne tua qui uocetur hoc
62 nomine. annuebant
autem patri eius quē
63 uellet uocari eum et
postulans pugillarē
scripsit dicens iohan
nis est nomen eius
et mirati sunt omnes
64 et continuo resolu
ta est lingua eius et
loquebatur benedi
65 cens dm̄ et factum est
timor super omnes
uicinos eorum et in u
niuersa montana iude
ae diuulgabantur om
66 nia uerba haec et po
suerunt omnes qui au
dierant in corde suo
dicentes quid utiq'
erit puer iste et enī
manus dñi erat cum
67 illo et zacharias pater
eius inpletus est spv̄
scō et prophetabat
68 dicens. benedictus
dñs ds̄ israhel quia ui
sitauit et fecit redēp
tionē

69 plebis suae. Et erexit cor
nu salutis nobis in domo
70 dauid pueri sui. Sicut
locutus est per os scō
rum suorum prophe
tarum qui a sæculo s̄t
71 et liberauit nos ab ini
micis nostris et de ma
nu omnium qui nos o
72 derunt. ad faciendā mi
sericordiam cum patri
b' nostris memorare
73 testamenti sui sci̅. Ius
iurandum quod iurauit
ad abraham patrem nos
trum daturum se nobis.
74 ut sine timore de ma
nu inimicorum nostro
rum liberati seruiamus
75 illi. In sanctitate et ius
titia coram ipso omni
76 b' dieb' nostris. Et tu
puer propheta altis
simi uocaberis praeibis
enim ante faciem dn̄i
77 parare uias eius. ad dan
dam scientiam salutis
plebi eius in remissio
nem peccatorum eorū.
78 Per uiscera misericor
diae di̅ nostri in quib'
uisitauit nos oriens ex
79 alto. Inluminare his
qui in tenebris et um
bra mortis sedent ad
dirigendos pedes nos
tros in uiam pacis.
80 Puer autem cresce
bat et confortabatur
in spū et erat in deser
to usque in diem osten
sionis suae ad israhel
C 2 Br 2 Factum est autē in die
b' illis exiit edictum
a cesare agusto ut pro
fiteretur uniuersvs

2 orbis haec professio
prima facta est a presi
3 de syriae cyrino et ibant
omnes ut profiterentur
singuli in suam ciuita
4 tem. Ascendit autem
et ioseph a galilea de ci
uitate nazareth in iude
am ciuitatem dauid quæ
uocatur bethleem eo
quod esset de domo
5 et familia dauid ut pro
fiteretur cum maria
uxore sua cum esset
6 in utero habens. Factv̄
est autē cum essent
ibi inpleti sunt dies ut
7 pareret et peperit fi
lium suum primogeni
tum et pannis eum in
uoluit et posuit in præ
sepio quia non erat ei
locus in diuersorio.

8 pastores autem erant
in illa regione uigilan
tes et custodientes
uigilias noctis supra
9 gregem suvm. Et ec
ce angelus dñi stetit
iuxta illos et claritas
dī circumfulsit eos et
timuerunt timore
10 magno et dixit ange
lus nolite timere ec
ce enim euangelizo
uobis gaudium magnū
quod erit omni plebi
11 quia natus est uobis
hodie saluator qui est
xpš dñs in ciuitate da
12 uid et hoc uobis signū
inuenietis infantem pan
nis inuolutum et posi
13 tum in presepio et su
bito facta est cum ange
lo multitudo militiæ
celestis

laudantium̄ dm̄ et di
14 centium gloria in ex
celsis dō et in terra
pax hominib' bonæ uo
15 luntatis et factum est
ut discessit ab eis an·
gelus pastores uero
loquebantur ad inui
cem transeamus in
bethleem et uidea
mus hoc uerbum qð
factum + quod dn̄s
16 ostendit nobis et ue
nerunt festinantes
et inuenerunt mari
am et ioseph et in
fantem positum in
17 præsepio et cogno
uerunt de uerbo
quod dictum erat
il̄lis de puero hoc
18 et omnes qui audie-
bant mirati sunt de

his quae dicta erant
a pastorib' ad ipsos.
19 maria autem conser
uabat omnia uerba
haec conferens in
20 corde suo et reuer
si sunt pastores mag
nificantes dm̄ in om
nib' quæ audierant et
uiderant sicut dic
21 tum est ad illos et
† qvā post† consummati s̄t
dies octo ut circv̄
cideretur uocatū
est nomen eius ihm̄
quod uocatum + ab
angelo priusquā in
utero conciperetur
22 Br 3 Et postquam in
pleti s̄t dies purga
tionis eius secundv̄
legem moysi tule
runt illū in hierusa
lē

ut eum sisterent dño
23 sicut scriptum est
in lege dñi quia om
ne masculinum ada
periens uuluam scm̄
24 dñi uocabitur. Et ut
darent hostias secun
dv̄ quod scriptum est
in lege dñi par tur
turū aut duos pul
los columbarum.
25 Et ecce homo erat
in hierusalem cui
nomen symeon et
homo iste iustus et
timoratus expec
tans redemptionē
israhel et spš scš erat
26 in eo. Responsum au
tem acceperat ab spv̄
scō non uisurum se
mortem nisi prius ui
27 deret xpm̄ dñi. uenit
in spū in templo et .
27 cum inducerent pue
rū ihm̄ parentes ei
us ut facerent secun
dum consuetudinē
28 legis pro eo et ipse
accepit eum in ma
nus et benedixit
29 dm̄ et dixit nunc de
mitte seruum tuū
dñe secundum uer
bum tuum in pace.
30 quia uiderunt ocu
li mei salutare tuū.
31 Quod preparasti
ante faciem omniv̄
32 populorū lumen ad
reuelationē gentiv̄
et gloriā plebis tuæ
33 israhel. Et erat ioseph
et mater eius miran
tes super his quæ di
cebantur de illo

34 Et benedixit illis sy
meon et dixit ad ma
riam matrem eius ec
ce positus est hic in
ruinam et resurrec
tionem multorū in
israhel et in signū
cui contradicitur
35 et tuam ipsius animā
pertransiet gladi
us ut reuelentur mvl
torum cordium co
36 gitationes. Et erat
anna prophetissa fi
lia fanuel de tribu a
ser haec processe
rat in dieb' multis
et uixerat cū uiro
suo annis septem a
37 uirginitate sua. et
hæc uidua annorū
octoginta quattuor
quae non discede
bat de tēplo
ieiuniis et obsecrati
onib' seruiens noc
38 te ac die et haec ip
sa hora stans con
fitebatur dño et lo
quebatur de eo om
nib' qui expectabant
redemptionem hie
39 rusalem et ut per
fecerunt omnia se
cundū legem dñi
reuersi sunt in ga
lileam in ciuitatē
40 nazareth puer autē
crescebat et confor
tabatur spū et inple
batur sapientia et
gratia dī erat in illo
41 Et ibant parentes
eius per omnes an
nos in hierusalē in
die sollemni paschæ
42 Br 4 Et cū factus esset ihs̄
annorū XII. ascendentib'

illis in hierusalem se
cundum consuetudi
43 nė diei festi consūma
tisq' dieb' cum redirent
remansit puer ihs̄ in
hierusalem et non
cognouerunt paren
44 tes eius existimantes
autem illum esse in co
mitatu uenerunt iter
diei et requirebant
eum inter cognatos
45 et notos et non inue
nientes regressi s̄t
in hierusalē requiren
46 tes eum et factū est
post triduum inue
nerunt illum in tem
plo sedentem in me
dio doctorum audi
entem illos et inter
47 rogantem eos Stupe
lc 4 2 mt 53 mr 13 bant h' omnes qui eū
audiebant super pruden
tiam et responsis[!] ei
48 us et uiso illo expauer̄t.
lc 5 10 sol Et dixit mater eius
ad illum fili quid fecis
ti nobis sic ecce ego
et pater tuus dolen
tes querebamus te
49 et ait ad illos quid est
quod querebatis me
nescitis quia in his
quae patris mei sunt
oportet me esse et
50 ipsi non intellexer̄t
uerbum quod locu
51 tus est ad illos. et de
scendit cum illis et
uenit nasareth. et e
rat subditus illis et
mater eius conserua
bat omnia uerba hæc
52 in corde suo et ihs̄ pro
ficiebat ætate et sapi
entia et gratia apud dm̄
et homines

C 3 Anno autem quinto
Br 5 lc 6 4 decimo imperii tibe
mt 23 mr 2 rii cæsaris procuran
te pontio pilato iude
ae tetharcha autē
galileæ herode philip
po h' fratre eius te
tarcha ituræ et tra
conitidis regionis et
lysania abilenae. te
2 tarcha sub princi
pib' sacerdotū annā
et caiphā. factū est
uerbū dn̄i super io
hannen zachariæ
filiū in deserto
3 Et uenit in omnē
lc 7 1 mt 7 regionē iordanis
mr 2 io 10 et 1 prædicans baptis
mū pænitentiae in
remissione pecca
4 torū sicut scriptv̄
est in libro uerbo
rū esa

iae prophetae. uox
clamantis in deser
to parate uiam dn̄i
rectas facite semi
5 tas eius omnis ual
lis implebitur
et omnis mons et
collis humiliabi
tur et erunt prava
in directa et aspe
6 ra in uias planas et
uidebit omnis ca
ro salutarem dī
7 Dicebat ergo ad
lc 8 5 mt 10 turbas quæ
exiebant ut bap
tizarentur ab
ipso genimina
uiperarum quis
ostendit uobis
fugere
8 ab ira uentura fa
cite ergo fructos

dignos penitentiæ
et ne ceperitis dice
re patrem habemus
abraham dico enim uo
bis quia potest ds̄ de
lapidib' istis suscita
9 re filios abrahae iā
enim securis ad radi
ces arborū posita
est. Omnis arbor non
faciens fructum ex
cidetur et in ignē mit
10 tetur Et interroga
lc 9 10 sol uerunt eum turbæ
dicentes quid ergo
11 faciemus. Respon
dens autem dicebat
illis qui habet duas
tunicas det non ha
benti et qui habet
escas similiter faci
12 at. uenerunt autē
et publicani ut bap
tizarentur

et dixerunt ad illum
magister quid facie
13 mus at ille dixit eis ni
hil amplius quam qđ
constitutum est uo
14 bis faciatis. Interro
gauerunt autem eū
et milites dicentes
quid faciemus et nos
et ait illis neminem
concutiatis neq' ca
lumniam faciatis et
contenti estote sti
15 pendiis uestris. Ex
istimante autem po
pulo et cogitantib'
omnib' in cordib' su
is de iohanne ne for
16 te ipse esset xp̄s. res
pondit iohannis di
lc 10 1 cens omnib' Ego qui
mt 11 mr 4 io 6 dem aqua baptizo uos
ueniet autem forti

or me cuius non sum
dignus soluere corri
giam calciamentorū
eius ipse uos baptiza
bit in spū scō et igni
17 Cuius uentilabrum
lc 11 5 mt 13 in manu eius et purga
bit aream suam et con
gregabit triticum in
horreum suum pa
leas autē conburet
igni inextinguibili
18 multa quidem et ali
a exhortans eua[n]geli
19 zabat populum Hero
lc 12 2 mt 142 mr 59 des autem thetarcha
cum corriperetur
ab illo de herodiade
uxore fratris sui et
de omnib' malis quæ
20 fecit herodes adie
cit hoc supra omnia
et inclusit iohannē in
carcere

21 Factum est autē cū
Br 6 lc 13 1 mt 14 baptizaretur omnis
mr 5 io 15 populus et ihū bapti
zato et orante aper
22 tum est caelum et
descendit spš scš cor
porali specie sicut
columba in ipsum et
uox de caelo facta
est dicens tu es fili
us meus dilectus in
te conplacuit mihi
23 Et ipse ihš erat inci
lc 14 2 mt 1 io 1 piens quasi ann[illegible]ū
triginta quod puta
batur filius ioseph
qui fuit heli
24 qui fuit matthat
qui fuit leui
qui fuit melchi
qui fuit iamnae
qui fuit ioseph
25 qui ffuit[!] mathathiæ

qui fuit amos
qui fuit naum
qui fuit esli
qui fuit nagge
26 qui fuit maathe
qui fuit semei
qui fuit osoch
qui fuit ioda
27 qui fuit iohanna
qui fuit ressae
qui fuit zorobabel
qui fuit zalathihel
qui fuit neri
28 qui fuit melchi
qui fuit addi
qui fuit cosam
qui fuit helmodā
qui fuit her
29 qui fuit hiesu
qui fuit eliezer
qui fuit iorim
qui fuit mathat
qui fuit leuui

30 qui fuit symeon
qui fuit iudae
qui fuit ioseph
qui fuit ionae
qui fuit eliacim
31 qui fuit melcha
qui fuit menna
qui fuit mattha
qui fuit nathan
qui fuit dauid
32 qui fuit iesse
qui fuit obeth
qui fuit booz
qui fuit salmon
qui fuit naasson
33 qui fuit aminadab
qui fuit aram
qui fuit esrom
qui fuit phares
qui fuit iudae
34 qui fuit iacob
qui fuit isaac
qui fuit abraham

qui fuit thare
qui fuit nachor
35 qui fuit seruc
qui fuit ragav
qui fuit phalech
qui fuit eber
qui fuit salae
36 qui fuit cainan
qui fuit arfaxat
qui fuit sem
qui fuit noe
qui fvit lamech
37 qui fuit mathvsale
qui fuit enoc
qui fuit iaret
qui fuit maleleel
qui fuit cainan
38 qui fuit enos
qui fuit seth
qui fuit adā
qui fuit dī

C 4 Ihš autem plenus
lo 15 2 mt 15 mr 6 spū scō regressus
est ab iordane et
agebatur in spū in
2 deserto dieb' quad
raginta et tēptaba
lo 16 5 mt 16 tur a diabulo. Et ni
hil manducauit in
dieb' illis et consū
matis illis esuriit
3 dixit h'† diabulus si
† illi filius dī es dic ut lapides
4 isti panes fiant et
respondit ad illū
ihš scriptū est qvia
non in pane solo ui
uet homo sed in om
5 ni uerbo dī et duxit
illū diabulus et os
tendit illi omnia reg
na orbis terræ in
momento temporis
6 et ait ei tibi dabo po
testatē

hanc uniuersam et
gloriam illorum qv
ia mihi tradita sunt
et cui uolo do illa
7 tu ergo si adoraue
ris corā me erunt
8 tua omnia. Et res
pondens ihs̄ dixit
illi scriptum est
dn̄m dm̄ tuū adora
bis et illi soli serui
9 es. Et duxit illum
in hierusalem et
statuit eum supra
pinnam templi et
dixit illi si filius dī
es mitte te deorsv̄
10 scriptum est enī
quod angelis suis
11 mandauit de te ut
in manib' tollant te
ne forte offendas
ad lapidē pedem tu
um

12 et respondens ihs̄
ait illi dictum est non
temtabis dn̄m dm̄
13 tuum et consumma
ta omni temtatione
diabulus recessit
ab illo usq' ad tempvs
14 Et regressus est
lc 17 1 mt 23 mr 27 io 45
ihs̄ in uirtute sps̄ in
galileam et fama ex
iit per uniuersam
regionem de illo
15 et ipse docebat in
sinagogis eorum
et magnificabatur
ab omnib'
16 Et uenit nazareth
Br 7 lc 18 10
ubi erat nutritus
et intrauit secun
dū consuetudinē
suam die sabbati
in synagogam et
surrexit legere

17 et traditus est illi liber
esaiae prophetae et
ut reuoluit librum in
uenit locum ubi scrip
18 tum erat spš dñi sup'
me propter quod unc
xit me euangelizare
19 pauperib' misit me præ
dicare captiuis remis
sionem et cecis uisū
dimittere confrac
tos in remissionem
praedicare annum dñi
acceptum et diem re
20 tributionis. Et cum
plicuisset librum red
didit ministro et se
dit et omnium in sy
nagoga oculi erant
intendentes in eum
21 coepit autem dicere
ad illos quia hodie in
pleta est haec scrip
tura in aurib' uestris
22 Et omnes testimoni
lc 19 1 mt 142 mr 50 io 59 um illi dabant et mi
rabantur in uerbis
gratiae quae proce
debant de ore ipsius
et dicebant nonne
hic est filius ioseph
23 Et ait illis utiq' dice
lc 20 10 sol tis mihi hanc similitu
dinem medice cura te
ipsum quanta audiui
mus facta in caphar
naum fac et hic in pa
24 tria tua Ait autem ihš
lc 21 1 mt 143 mr 51 io 35 amen dico uobis qδ
nemo propheta ac
ceptus est in patria sva
25 In ueritate dico multæ
lc 22 10 sol uiduae erant in isra
hel in dieb' heliae quan
do clausum est cælū
annis trib' et mensi
b' sex

cum facta esset famis
26 magna in omni terra et
ad nullam illarum mis
sus est helias nisi in sa
reptha sidoniae ad mu
27 lierem uiduam et mul
ti leprosi erant in isra
hel sub heliseo prophe
ta et nemo eorū munda
tus est nisi neman sy
28 rus et repleti sunt om
nes in synagoga ira hæc
29 audientes. Et surrex
erunt et eiecerunt illū
extra ciuitatem et dux
erunt illum usq' ad su
perciliū montis super
quem ciuitas illorum
erat ædificata ut preci
30 pitarent eum ipse autē
transiens per mediū
illorum ibat
31 Et descendit in caphar
Br 8
lc 23
8
mt 12

naum ciuitatem galile
ae ibiq' docebat illos
32 sabbatis Et stupebant
lc 24
1
mt 22
mr 20
io 46
in doctrina eius quia
in potestate erat ser
33 mo eius. Et in synago
lc 25
8
mr 14
ga erat homo habens
dæmonium et excla
34 mauit uoce magna di
cens quid nobis et tibi
ihū nazarene uenisti
perdere nos scio te qvi
35 sis scš dī et increpauit
illum «dicens» ihš obmu
tesce et exi ab illo et
cum proiecisset eum
dæmonium in medium
exiit ab illo nihilq' illū
36 nocuit et factus est
pauor in omnib' et con
loquebantur ad inuicē
dicentes quod est hoc
uerbum quia in potes

tate et in uirtute im
perat spiritib' inmun
37 dis et exeunt et diuul
gabatur fama de illo
in omnem locum regi
38 onis Surgens autē
lc 26 2 mt 18 mr 15 ihš de sinagoga intra
uit in domum simo
nis socrus autem si
monis tenebatur mag
nis febrib' et rogaue
39 runt eum pro ea et
stans super illam in
perauit febri et di
misit eam et conti
nuo surgens minis
40 trabat illis. cum sol
autem occidisset
omnes qui habebant
infirmos uariis lan
guorib' ducebant il
los ad eum at ille sin
gulis manus inponens
41 curabat eos exiebant
autem daemonia
a multis clamantia
et dicentia tu es fili
us dī et increpans
non sinebant ea loqvi
quia sciebant ipsū
42 esse xpm̄ facta autē
die egressus ibat in
desertum locum
et turbae reqvirebant eū
et uenerunt usq' ad
ipsum et detinebant
eum ne ab ipsis disce
43 deret quib' ille ait q'
et aliis ciuitatib' opor
tet me euangeliza
re regnum dī quia id
44 eo missus sū et erat
prædicans in synago
gis galileae
C 5 Factum est autem
Br 9 lc 29 10 sol cum turbae inrue
rent in eū

ut audierent uerbv̄
dī et ipse stabat se
cus stagnum gen
2 nesaret uidit duas
naues stare secus
stagnū piscatores
h' descenderant et
3 lauabant retia ascen
dens autē in unā na
uem quæ erat simo
nis rogauit eū ut re
duceret a terra pu
sillū et sedens do
cebat de nauicula
4 turbas Ut cessauit
lc 30 4 io 200 h' loqui dixit ad si
monē duc in altū et
laxate retia uestra
5 in capturā et respon
dens simon dixit il
li præceptor per to
tā noctē laborantes
nihil coepimus sed
in uerbo tuo lax
6 abo retia et cū
hoc fecissent con
cluserunt pisciū mvl
titudinē copiosā rū
pebantur h' retia eo
7 rū et adnuerunt so
ciis et qui erant in a
lia naue ut uenirent
et adiurarent eos
et uenerunt et in
pleuerunt ambas
nauiculas ita ut mer
8 gerentur. Quod cv̄
lc 31 10 sol uideret simon pe
trus procidit ad ia
nua ihū dicens exi a
me dn̄e q' homo pec
9 cator sū stupor H
† cum dede rat cir† eū et omnes qvi
cū illo erant in cap
tura pisciū quos
10 coeperunt simili
ter h' iacob. et iohan
nis filii zebedei qui erant so
cii simonis

lc 32 2 Et ait ad simonem ihš
mt 21 mr 10 noli timere ex hoc iā
homines eris capiens.
11 et subductis ad terrā
nauiculis relictis om
nib' secvti sunt illum
12 Et factū est cum es
Br 10 lc 33 2 mt 64 set in una ciuitatum et
mr 18 ecce uir plenus lepra
† et uidens ihm̄† procidens
in faciem rogauit eū
dicens dñe si uis potes
13 me mundare et exten
sa manu tetigit illum
dicens uolo mundare
et confestim lepra di
14 scessit ab eo et ipse
præcepit illi ut nemini
diceret sed uade osten
de te sacerdoti et of
fers pro emundatione
tua sicut præcepit mo
ses in testimonium
illis

15 Perambulabat magis
lc 34 1 mt 23 sermo de illo et con
mr 27 io 46 ueniebant turbae
multae ut audirent
et curarentur ab in
16 firmitatib' suis ip
se autem secedebat
in deserto et orabat
17 Et factū est in una
Br 11 lc 35 2 dierum et ipse sede
mt 153 mr 169 bat docens et erant
pharisei sedentes
et legis doctores qui
uenerant ex omni cas
tello galileae et iude
ae et hierusalem et
uirtus erat dñi ad sa
18 nandum eos Et ecce
lc 36 1 mt 71 uiri portantes in lec
mr 20 io 38 to hominem qui erat
paralyticus et que
rebant eum inferre
et ponere ante eum

19 et non inuenientes qva
parte eum inferrent
præ turba ascenderunt
supra tectum et per
tegulas summiser̄t
illum cum lecto in medi
20 o ante ihm̄ quorum fi
dem ut uidit dixit homo
remittuntur tibi pec
21 cata tua et coeperunt
cogitare scribae et
pharisei dicentes quis
est hic qui loquitur
blasphemias quis pot
est dimittere pecca
22 ta nisi solus ds̄ ut cog
nouit autem ihs̄ cogi
tationes eorum dixit
ad illos quid cogitatis
23 in cordib' uestris quid
est facilius dicere di
mittuntur tibi pecca
ta aut dicere surge et
ambula

24 ut sciatis autem quia
filius hominis potesta
tem habet in terra di
mittere peccata ait
paralytico tibi dico sur
ge tolle lectum tuū
et uade in domum tuā
25 et confestim surgens
coram ipsis tulit in qvo
iacebat et abiit in do
mum suā magnificans
26 dm̄ et stupor adpræ
hendit omnes magni[fi]
cabant dm̄ et repleti
sunt timore dicentes
quia uidimus mirabi
lia hodie
27 Et post haec exiit ihs̄
Br 12 lc 38/2 et uidit publicanū
mt 72 mr 21 nomine leuui seden
tem ad theloneum et
ait illi sequere me et
relictis omnib' sur
gens secutus est eū

XIV b

29 Et fecit ei conuiui
lo 39 2 mt 82 mr 23 um magnū leuui in
domo sua. et erat
turba multa publi
canorū et aliorū qui
cum illis erant discv̄
30 bentes et murmu
rabant pharisei et
scribae eorum dicen
tes ad discipulos ei
us quare cum publi
canis et peccatorib'
manducat et bibit
31 Et respondens ihs̄
lo 40 2 dixit ad illos non e
gent qui sani sunt me
dicū sed qui male ha
32 bent non ueni uoca
re iustos sed pecca
tores in pænitentiā.
33 at illi dixerunt ad ev̄
quare discipuli iohan
nis ieivnant frequ
ęnter

et pharisæorum et
obsecrationes faci
unt tui autem edunt
34 et bibunt. quib' ipse
ait numquid potes
tis filios sponsi dū
cum illis est sponsus
35 facere ieiunare[!] ueni
ent h' dies cum abla
tus fuerit ab eis spon
sus et tunc ieiunabunt
36 in illis dieb' Dixit h' et
similitudinē ad illos
quia nemo commissv
rā a uestimento no
uo inmittit in uesti
mentū uetus alioqvin
et nouum rumpit et
ueteri non conuenit
37 commissura. et ne
mo mittit uinū. «in u
tres ueteres» nouū.
alioquin rūpet uinv̄

nouū utres et ipsū
effundetur et utres
38 peribunt sed uinū
nouū in utres nouos
mittunt et utraque
39 conseruantur et ne
mo bibens uetus sta
tim uult nouū dicit
enī uetus melius est
C 6 Br 13 lc 41 2 mt 115 mr 34 Factu[m] est autem in
sabbato secundo
primo cū transiret
per sata uellebant
discipuli eius spi
cas et manducabant
confricantes mani
2 b' aliqui autē pha
riseorū dicebant
illis quid facitis sab
batis quod non li
3 cet. et respondens
ihs̄ dixit ad eos nec
hoc legistis quid
fecit dauit cū esuri
ret ipse et qui cū eo
4 erant quomodo in
trauit in domū dī
et panes propositi
onis sumpsit et man
ducauit et dedit his
qui cū ipso erant
quos non licet man
ducare nisi tantū
5 sacerdotib' et dice
bat illis quia dn̄s est
filius hominis etiā
sabbati
6 lc 42 2 mt 116 mr 30 Factū est autē in a
lio sabbato ut intra
ret in sinagoga et do
ceret et erat ibi ho
mo et manus eius
dextera erat arida
7 obseruabant h' scri
bæ et pharisæī si sab
bato curaret ut in

uenierent unde accusa
8 rent illum. ipse uero
sciebat cogitationes
eorum et ait homini
qui habebat manum a
ridā surge et sta in me
9 dio et surgens stetit
ait autem ad illos ihš inter
rogo uos si licet sabba
to bene facere an male
animam saluam facere
10 an perdere et circum
spectis omnib' illis in i
ra dĩxit homini exten
de manū tuam et exten
dit et restituta est ma
11 nus eius ipsi autem re
pleti sunt iniquitate et
conloquebantur ad in
uicē quidnam facerent
12 de ihū Factum est autē
lc 43 2 mt 150 mr 66 in illis dieb' exiit in mon
tem solus orare et erat
pernoctans in oratione dĩ
13 Et cv̄ dies factus es
Br 14 lc 44 2 set uocauit discipulos
mt 81 mr 30 suos et elegit XII. ex ip
sis quos et apostolos no
14 minauit. simonē quē cog
nominauit petrū et an
dream fratrem eius ia
cobum et iohannē phi
lippum et bartholomev̄
15 thoman et mattheū ia
cobum alphei et simonē
qui uocatur zelotes et
16 iudam iacobi et iudā sca
rioth qui erat traditor
17 Et descendens cum illis
lc 45 1 stetit in loco plano et
mt 23 mr 27 io 46 turba discipulorum ei
us et multitudo copiosa
plebis ab omni iudea et
hierusalem et maritimae
tyri et sidonis

. qui uenerant ut audirent
eum et sanarentur a lan
18 guorib' suis et qui uex
abantur ab spiritib' in
19 mundis curabantur et
omnis turba querebat
eum tangere quia uirtus
de illo exiebat et sana
20 bat omnes Et ipse ele
lc 46 5 mt 25 uatis oculis in disci
pulos suos dicebat
lc 47 5 mt 26 Beati pauperes quia
uestrum est regnū dī
21 Beati qui nunc esuriunt
lc 48 5 mt 29 et sitiunt quia satura
buntur
lc 49 5 mt 28 Beati qui nunc fletis q'ridebitis
Beati eritis cum uos
22 oderint homines et cv̄
lc 50 5 mt 31 separant uos et cū
eicient et exprobraue
rint nomen uestrū tā
quā malū

propter filium homi
23 nis. gaudete in illa die et
exultate ecce enī mer
cis uestra multa est in
caelo sæcundū haec enī
faciebant prophetis
24 patres eorum Verūta
lc 51 10 sol men uae uobis diuitib'
quia habetis consola
25 tionē uestrā. uae uo
bis qui saturati estis
quia esurietis. uae uobis
qui ridetis nunc quia
lugebitis et flebitis
26 Vae cum benedixerint
lc 52 10 sol uobis omnes homines
secundum haec facie
bant pseudoprophetis
27 patres eorum Sed uo
lc 53 5 mt 38 bis dico qui auditis dili
gite inimicos uestros
benefacite his qui uos

28 oderunt benefacite
maledicentib' uobis ora
te pro calumniantib' uobis
29 lc 54 5 mt 38 Et qui te percutit in
maxillam prebe ei et al
teram et ei qui auferet
tibi uestimentū etiā
tunicam noli prohibere
30 omni petenti te tribue
et qui auferet quae tua
31 sunt ne repetas et pro
ut uultis ut faciant uo
32 lc 55 5 bis homines facite illis
similiter Et si diligitis
eos qui uos diligunt quæ
uobis est gratia nam et
peccatores diligentes
33 se diligunt. et si bene fe
ceritis his qui uobis
bene faciunt quae uo
bis est gratia cum et pec
catores hoc faciunt

34 Et si mutuum dederitis
his a quib' speratis reci
pere quae gratia est uo
bis nam et peccatores
peccatorib' fenerantur
ut recipiant aequalia
35 uerum tamen diligite in
imicos uestros et bene
facite et mutuū date ni
hil desperantes et erit
merces uestra multa
in caelis Et eritis filii
altissimi quia ipse benig
nus est super ingratos
36 et malos estote
ergo misericordes si[!]
sicut et pater uester
37 lc 56 2 mt 51 mr 41 misericors est. Nolite
iudicare et non de uo
bis iudicabitur nolite
condemnare et non con
dēnamini dimittite et
dimittetur

38 uobis date et dabitur
uobis mensurā bonā
cǫnfersā et coagita
tā et supereffluentē
dabunt in sinū ues
trū eadē mensura
qva mensi fueritis reme
39 tietur uobis. Dicebat h'
lc 57 5 mt 157 illis et similitudinē
nū qui potest cecvs
cecū dvcere nonne ā
bo in foueā cadent
40 Non est discipulus
lc 58 3 mt 91 mr 28 super magistrū per
fectus h' omnis erit
si sit sicut magister
41 Br 15 eius Quid h' uides fes
lc 59 5 mt 52 tucā in oculo fratris tui
trabē h' quæ in ocvlo tuo
42 est non consideras aut
quomodo potes dice
re fratri tuo sine
eiciā festucā de ocv
lo tuo et ecce in oculo
tuo trabis subiacet
hypocrita eice primv̄
trabē de ocvlo tuo et
tunc perspicis ut e
ducas festucā de ocvlo
43 lc 60 fratris tui Non est e
5 mt 59 nī arbor bona quae
facit fructus malos
neq' arbor mala faci
44 ens fructū bonū una
queq' arbor de fructu svo
lc 61 5 mt 58 cognoscitur neq' legunt
de spinis ficus neq' de
rubo uindemiant uvā
45 lc 62 Bonus enī homo de
5 mt 126 bono thensauro cor
dis sui profert bonū
et maˡus homo de malo
thensauro profert. ma
la ex habundantia H cor
dis os loquitur.

46 lc 63 Quid autem uocatis me dñe
3 mt 60 io 126 dñe et non facitis quae di
47 lc 64 co Omnis qui uenit ad
5 mt 62 me et audit sermones
meos et facit illos osten
dam uobis cui similis est
48 similis est homini» domv̄
«ædificanti. qui fodit in
altum et posuit funda
menta supra petrā inun
datione autem facta in
lisum est flumen domui
illi et non potuit eā mo
uere fundata enī erat su
49 pra petram qui autē au
dit et non facit similis +
homini aedificanti do
mū suā super terram si
ne fundamento inlisit
flumen domui illi et con
tinuo cecidit et facta
est ruina domus illius
magna

C 7 Br 16 lc 65 3 mt 65 mr 37 Et factū est cum in

plesset omnia uerba sua
in aurib' plebis intrauit ca
2 pharnaum centurionis
autem cuiusdam seruus
male habens erat mori
3 turus qui illi erat pretio
sus. et cū audisset de ihū
misit seniores iudeorū
rogans eū ut ueniret et sal
4 uaret seruū eius. at illi cū
uenissent ad ihm̄ rogabant
eū sollicite dicentes quia
dignus est ut hoc illi pres
5 tes diligit enim gentē
nostrā et sinagogā ipse
6 ædificauit nobis. Ibat autē
cū illis ihs̄ et cū iam non
longe esset a domo mi
sit ad eū centurio amicos
dicens dñe noli uexari non
enim dignus sū ut sub tec
7 tū meū intres prop[ter] quod
et me ipsū non sum dignv̄
arbitratus ut uenirē ad te
sed dic uerbo

8 et sanabitur puer meus nā
et ego homo sum sub po
testate constitutus ha
bens sub me milites et di
co huic uade et uadit et a
lio ueni et uenit et seruo
9 meo fac hoc et facit quo
audito ihš miratus est et
conuersus sequentib'
se turbis dixit amen dico
uobis in nullo tantam fidē
10 inueni in israhel Et reuer
(c 66 5 mt 67) si domū qui missi erant
inuenerunt seruū sanū
11 Et factū est deinceps
(Br 17 lc 67 10) ibat ihš in ciuitatē quæ uo
catur naim et ibant cū il
lo discipuli eius et turba
12 copiosa cum autē adpro
piarent portae ciuitatis
et ecce efferebatur de
functus filius unicus ma
tris suae et haec uidua e
rat et turba multa cū illa
13 quamcū uideret dñs mi
sericordia motus super
illam dixitq' illi noli flere
14 et accessit et tetigit lo
culum hii autem qui por
tabant steterunt et ait
ihš aduliscens tibi dico
15 surge et resedit qui erat
mortuus et coepit loqui
et dedit illū matri suae
16 accepit autē omnes ti
mor et magnificabant
dm̄ dicentes quia prophe
ta magnus surrexit in
nobis et quia uisitauit
dñs plebē suam in bono
17 et exiit hic sermo in uni
(lc 68 10) uersa iudæa de eo et in
omnē circa regionem
18 Et nuntiauerunt iohan
(Br 18 lc 69 5 mt 103) ni discipuli eius de om
19 nib' his et conuocauit du
os ex discipulis suis io
hannes et misit ad ihm̄ di
cens tu es

qui uenturus es an aliū
20 expectamus cū h' uenissent
ad eū uiri dixerunt iohanues
baptista misit nos ad te dice
ns tu es qvi uenturus es an aliū
21 expectamus in ipsa h' hora
curauit multos a languorib'
et plagis et spiritib' inmun
dis et caecis multis dona
22 uit uisū et respondens
dixit illis ite nuntiate iohan
ni qvæ uidistis et audistis
ceci uident et claudi am
bulant leprosi mundan
tur surdi audiunt mortvi
resurgunt pauperes evan
23 gelizantur et beatus
est quicūq' non fuerit
24 scandalizatus in me et
cum discessissent nun
tii iohannis coepit dice
re de iohanne ad turbas
quid existis in deserto uidere
harundinē uento mo
25 ueri sed quid existis ui
dere hominē molli
b' uestimentis indu
tū ecce qui in ueste præti
osa «et in deliciis» sunt. in
26 domib' regū sunt sed
quid existis uidere
prophetā utiq' dico
uobis et plusquā pro
27 pheta hic est de qvo
lc 70 2 mt 104 mr 1 scriptū est ecce mit
to angelū meū ante
faciē tuā qui præpara
28 uit uiā tuā dico autē
lc 71 5 mt 105 uobis maior inter na
tos mulierū prophe
ta iohanne baptista
nemo est qui autē
minor est in regno
29 dī maior est illo et
lc 72 10 sol omnis popvlus audiens
et publicani iusti

ficauerunt dm̄ baptiza
ti baptismū iohannis
30 pharisaei autē et legis
periti consiliū dī spre
uerunt in semet ipsos
non baptizati ab eo
31 Cui ergo similes dicā ho
lc 73 5 mt 108 mines huius generati
onis et cui similes sunt
32 similes sunt pueris se
dentib' in foro et loquen
tib' ad inuicem et dicenti
b' cantabimus uobis ti
biis et non saltastis la
mentabimus et non plo
33 rastis uerit enī iohan
nis baptista neq' man
ducans panē neq' bibens
uinū et dicitis dæmo
34 niū habet uenit filius ho
minis manducans† et dicitis
ecce homo deuorator

† et bibens

et bibens uinū amicus
publicanorū et peccato
35 rū et iustificata est sapi
entia ab omnib' filiis suis
36 Rogabant autē illū qui
Br 19 lc 74 1 dā pharisæus ut mandu
mt 277 mr 156 io 98 caret cū illo et ingressus
domū pharisaei discubu
37 it et ecce «quæ erat» mulier.
in ciuitate peccatrix ut
quod cognouit quod re
cubuit in domū pharisei ad
stulit alabastrū unguen
38 ti et stans retro secus pe
des eius lacrimis coepit
rigare pedes eius et ca
pillis capitis sui tergebat
et osculabatur pedes eius
39 unguebat unguento. ui
dens autē pharisæus qvi
uocauerat eū ait intra
se dicens hic si esset pro

pheta sciret utiq' quæ et
qualis est mulier quae tan
git eū quia peccatrix est
40 Et respondens ihs̄ dix
it simon habeo tibi ali
quid dicere at ille ait ma
41 gister dic duo debitores
erant cuida feneratori u
nus debebat denarios
quingentos et alius quin
42 quaginta non habentib'
illis unde redderent do
nauit utrisq' quis ergo
43 eum plus diligit. Et respon
dens simon dixit aesti
mo quia is cui plus dona
uit. at ille dixit ei recte iu
44 dicasti et conuersus ad
mulierē dixit simoni ui
des hanc mulierē intra
ui in domum tuā aquam
pedib' meis non dedisti
haec autē lacrimis rigauit
pedes meos et capillis su
45 is tersit osculū mihi non
dedisti haec autē ex quo
intrauit non cessauit os
46 culari pedes meos. oleo
caput meū non unxisti.
haec autē unguento unx
47 it pedes meos propter qd̄
dico tibi remittuntur ei
peccata multa quō dilexit
multū. cui autē minus di
mittitur minus diligit.
48 et ait illi ihs̄ remissa sunt
49 tibi peccata. Et coeperant
qui simul recūbebant di
cere intra se quis est hic
qui etiā peccata demittit
50 dixit autē ad mulierē fides
tua te saluā fecit uade in pace
C 8 Et factū est deinceps et
Br 20 lc 75 10 ipse iter faciebat per civi
tates et

castella prædicans et euange
lizans regnum dī et duode
2 cī discipuli cum illo et mu
lieres quæ erant curatæ ab
spiritib' inmundis et infir
mitatib' maria quæ uocaba
tur magdalena ea qua dæ
3 monia septē exierant. Et
iohanna uxor cuzae procu
ratoris herodis et susan
na et aliæ multae quæ et mi
nistrabant ei de faculta
4 tib' suis Cum ergo turba
lc 76 2 mt 132 mr 36 plurima conueniret et de
ciuitatib' properarent
ad eū dixit similitudinē
5 talē ad illos ecce exiit qui
seminat seminare semen
suum et dū seminat aliud
cecidit secus uiā et con
culcatū est et uolucres
6 cæli comederunt illud. et
aliud ce
cidit super petrā et natū
aruit quia non habebat hu
7 morem. Et aliud cecidit sv
per spinas et simul exor
tae spinæ suffocauerunt
8 illud. et aliud cecidit in ter
rā bonā et exortū fecit
fructum centuplum hæc
dicens clamabat qui habet
9 aures audiendi audiat in
terrogauerunt autē eū
discipuli eius quae esset
10 haec parabula quib' ipse
dixit uobis datū est nos
se mysteriū regni dī
lc 77 1 mt 134 Cæteris autem in parabo
mr 37 io 109 lis ut uidentes non uide
ant et audientes non in
11 tellegant Hæc est autē
lc 78 2 mt 136 parabola semen est uer
mr 38 12 bū dī qui autē secus uiā
sunt hii qui audiunt uenit
autē diabulus

et tollit de corde il
lorū uerbū ne creden
13 tes salui fiant nā qvi
supra petrā hii ŝt qvi
cū audierint cū gav
dio accipiunt uerbv̄
et hii radices non ha
bent q' ad tēpus cre
dunt et in tempore
temptationis rece
14 dunt quod h' in spi
nis cecidit hii ŝt qvi
audiunt et a solli
citudinib' et diui
tīis et uoluptatib'
uitæ euntes suffo
cantur et non re
15 ferunt fructū qv
od h' in terrā bonā
hii ŝt qui in corde
bono audientes uer
bū retinent et fructū
adferent per patientiā
16 Nemo h' lucernā accendens
lc 79 2 mt 133 mr 39 operit
uaso aut sub lectū po

nit sed supra candela
brū ponit ut intrantes
17 uideant lumen Non
lc 80 2 mt 93 mr 40 H est occvltū quod non
manifestetur neque
absconditū quod non cog
noscatur et in palā ue
18 niat Uidete quomodo
lc 81 5 mt 133 auditis qvi enī habet da
bitur illi et quicūq' non
habet etiā quod pu
tat se habere aufe
19 retur ab illo uenert̃
lc 82 2 mt 131 mr 35 autē ad illū mater
et fratres eius et
non poterant adire
20 eū præ turba nuntia
tū est autē illi quia ma
ter tua et fratres tui
stant foris uolentes
21 te uidere qui respondens
dixit ad eos mater mea
et fratres mei hii ŝt
qui uerbū dī audiunt et faci
unt

22 Factũ + autem in una dierῡ
Br 21 lc 83 2 mt 70 mr 47 et ipse ascendit in naui
culā et discipuli eius
et ait ad illos transfre
temus trans stagnũ et
23 ascenderunt nauigan
tib' autẽ illis obdormi
it et descendit procel
la uenti in stagnũ et con
plebatur fluctib' nauicu
la et periclitabantur
24 accedentes autẽ sus
citauerunt eũ dicentes
præceptor perimus at
ille surgens increpauit
uentũ et tempestatẽ
aquæ et cessauit et fac
ta est tranquillitas
25 magna. dixit autẽ illis
ubi est fides uestra et
timentes mirati sunt
dicentes ad inuicẽ qvis
nā est hic quia et uen
tis imperat et
mari et obaudiunt ei.
26 Enauigauerunt autẽ ad
Br 22 regionẽ gerasenorũ quæ
27 est contra galilæā et cũ
egressus esset ad ter
rā occurrit illi uir quidā
qui habebat daemoniῡ
iam tẽporib' multis et
† [illegible] ues tũ non induebatur
neq' in domũ manebat
sed in monumentis is
28 ut uidit ihm̃ procidit an
te illũ et exclamans uo
ce magna dixit quid mi
hi et tibi est ihũ filii dī
altissimi obsecro te
29 ne me torqueas præci
piebat enī spiritui in
mundo ut exiret ab ho
mine. multis enī tempo
rib' arripuerat illũ nā
uinctus catenis et con
pedib' custodiebatur
et ruptis

uinculis agebatur a de
30 monio in deserto Interro
gauit antē illum ihš dicens
quid tibi nomen est at il
le dixit legio quia multa
introierunt in eū dae
31 monia et rogabant il
lū ne imperaret illis ut
32 in abyssū irent erat av
tē ibi grex porcorū mul
torū pascentiū et roga
uerunt illum ut in illos i
33 rent et permisit illiš ex
ierunt ergo daemonia
ab homine et intraue
runt in porcos et inpe
tu abiit grex per præceps
in stagnū et suffocati
34 sunt quod ut factū uide
runt qui pascebant eos
fugerunt et nuntiauert
35 in ciuitate et in uillas exi
erunt autē uidere quod
factum est et uenerunt
ad ihm̄ et inuenerunt ho
minē sedentem a quo dae
monia exierunt uestitū
ac sana mente ad pedes
36 eius et timuerunt. nuntia
uerunt autē illis qui uide
rant quomodo sanus fac
37 tus esset a legione. et ro
gauerunt illū omnis «regi
onis» multitudo. gerase
norū ut discederet ab ipsis
quia timore magno tene
lc 84 8 mr 48 bantur Ipse artē ascen
dens nauē reuersus est
38 et rogabat illū uir a quo dæ
monia exierant ut cū eo es
set demisit autē eum ihš
39 dicens redi in domū tuam
et narra quanta tibi fecit
dš et abiit per uniuersā ci
uitatē prædicans quanta
illi fecisset ihš
40 Br 23 lc 85 2 mt 75 mr 40 Factū est autē cum redis
set ihš excoepit illū turba
erant eni omnes

41 expectantes eū et ecce ue
nit uir cui nomen erat iairus
et ipse princeps sinagogæ
erat. Et cecidit ad pedes ihū
rogans eū ut intraret in
42 domum eius quia filia u
nica erat illi fere annorū
duodecī et hæc morieba
tur. Et contigit dum iret
43 a turbis conprimebatur et
mulier quaedā erat in flux
u sanguinis ab annis duode
cī quae in medicos eroga
uerat omnē substantia su
am nec ab ullo potuit cura
44 ri Accessit retro et teti
git fimbriā uestimenti ei
45 us et confestī stetit flux
us sanguinis eius. Et ait ihš
quis me tetigit negantib'
autē omnib' dixit petrus et
qui cum illo erant præceptor
turbae te conprimunt et ad
fligunt et dicis quis me teti
git

et dixit ihš tetigit me ali
quis nam ego noui uirtutē
47 de me exisse uidens autē mu
lier quia non latuit tremens
uenit et procedit ante pe
des illius et ob quā causā te
tigerit eū indicauit corā
omni populo et quēadmo
dum confestim sanata sit
48 at ipse dixit illi filia fides tua
te saluam fecit uade in pa
49 ce adhuc illo loquente uenit
ad principē synagogae di
cens ei quia mortua est fili
50 a tua noli uexare illū. ihš autē
audito hoc uerbo respondit
patri puellae noli timere cre
51 de tantū et salua erit. Et cv̄
uenisset ad domū non per
misit intrare secū quēquā
nisi petrū et iohannē et ia
cobū et patrē et matrē pu
52 ellæ. flebant autē omnes et
plangebant illā at ille dixit
nolite flere

non est enī mortua pu
53 ella sed dormit et de
ridebant eū scientes
54 quia mortua est ipse
autē tenens manū eius
clamauit dicens pu
55 ella surge et reuer
sus + spš eius et sur
rexit contínuo et ius
sit illi dari manduca
56 re et stupuerunt pa
rentes eius quib' præ
cepit ne alicui dice
rent quod factū erat
C 9 Et conuocatis autē
Br 24 lc 86 2 ihš duodecim apos
mt 70 mr 28 tolis dedit illis uir
tutē et potestatē sv
pra omnia demonia
et ut languores cura
2 rent et misit illos pr
lc 87 3 mt 88 io 53 aedicare regnū dī et
sanare infirmos

3 Et ait ad illos nihi[l] tule
lc 88 2 mt 82 mr 28 ritis uobis in uia neq'
uirgam neque peram
neq' calciamenta neq'
panē neq' pecuniam
neq' duas tunicas ha
4 beatis et in quācūq'
domū intraueritis
ibi manete et inde ne
5 exeatis Et quicūq' non re
lc 89 2 mt 78 mr 55 ciperint uos exeuntes
de ciuitate illa etiā pul
uerē pedū uestrorv̄
excutite in testimo
6 niū supra illos egres
lc 89 8 mr 55 si autē circūibant per
castella euangelizan
tes et curantes ubi
7 que audiuit autē hero
lc 90 2 mt 147 mr 57 des tetarcha omnia
quae fiebant ab eo et
haesitabat eo quod di
8 ceretur a quib'dā

quia iohannis surrexit
a mortuis. A quib'dā uero
quia helias apparuit ab
aliis autē quia propheta
unus de antiquis surrex
9 it et ait herodes iohan
nē ego decolaui quis autē
est iste de quo audio ego
talia et querebat uide
10 re eū. Et reuersi aposto
lc 91 8 mr 61 li narrauerunt illi quæcv̄
Br 25 lc 92 q' fecerunt Et adsump
3 mt 146 io 47 tis illis secessit seorsū
in locū desertū quod
11 est bethsaida qvod cv̄
cognouissent turbæ
secuti sunt illū et exce
pit illos et loquebatur
illis de regno dī et eos
qui cura indigebant
12 sanabat. Dies autē coe
lc 93 1 mt 148 mr 64 io 49 perat declinare et ac
cedentes XII. dixerunt il
li demitte turbas ut e
untes in castella uillas
q' quæ circa sunt deuer
tant et inueniant es
cas quia hic in loco de
13 serto sumus ait autē
ad illos uos date illis
manducare at illi dix
erunt non sunt nobis
plusquā quinq' panes
et duos pisces nisi for
te nos eamus et ema
mus in omnē hanc tur
14 bā escas. erant autē
fere uiri quinq' milia
ait autē ad discipulos
suos facite illos discv̄
bere per conuiuia quin
15 quagenos et ita fece
runt et discūbere fe
16 cerunt omnes accep
tis autē quinq' panib'
et duob' piscib' respex
it in celū

et benedixit eos et fregit
et distribuit discipulis
suis ut ponerent ante tur
17 bas et manducauerunt om
nes et saturati sunt et svb
latū est quod superfuit
illis fragmentorū cophi
ni duodecim.
18 Et factū est cū solus esset
Br 28 lc 94 1 orans erant autē cū illo
mt 167 mr 82 io 74 et discipuli eius. et inter
rogauit illos dicens quē
19 me dicunt esse turbae. At
illi responderunt et dixe
runt iohannē baptistā
alii autē heliā alii uero q'
propheta unus de prio
20 rib' surrexit. dixit av
tē illis uos autē quē me
esse dicitis. Respondens
simon petrus dixit xpm̄
21 dī. At ille increpans illos
lc 95 2 mt 169 mr 83 præcipit ne cui dicerent
22 hoc dicens quia oportet
filiū hominis multa pati
et reprobari a seniorib' et
principib' sacerdotū et
scribis et occidi et tertia
23 lc 96 die resurgere Dicebat
2 mt 171 mr 85 h' ad omnes si quis uult
post me uenire abneget
se ipsū et tollat crucē suā
24 cotidie et sequatur me qvi
enim uoluerit animā suā
saluā facere perdet illā
nam qui perdiderit animā
suā propter me saluā faci
25 et illā. quid enim proficit
homo si lucretur uniuer
sū mundū se autē ipsū per
dat et detrimentū sui fa
26 lc 97 ciat Nam qui me eru
2 mt 95 mr 86 bverit et meos sermo
nes hunc filius hominis
erubescit cū uenerit in ma
iestate sua et patris et
s̄corū angelorum.
27 lc 98 Dico autē uobis uere s̄t
2 mt 173 mr 87 aliqui hiç

stantes qui non gustabunt mor
tem donec uideant regnū dī
28 Factum est autem post hæc
uerba fere dies octo et ad
sumpsit petrū et iohannē
et iacobum et ascendit in
29 montem ut oraret et factv̄
est dum oraret species
uultus eius altera et uesti
tus eius albus refulgens
30 Et ecce duo uiri loqueban
tur cum illo erant h' moyses
31 et helias uisi in maiestate
et dicebant excessū eius
quē conpleturus erat in hie
32 rusalē petrus uero et qvi
cum illo grauati erant sōno
et euigilantes uide
runt maiestatē eius et
duos uiros qui stabant cv̄
33 illo. Et factū est cū disce
derent ab illo. ait petrus
ad ihm̄ præceptor bonū est
nos hic esse faciamus tria
tabernacula

unum tibi et unum moysi
et unū heliae nesciens qvid
34 diceret. haec autē illo lo
quente facta est nubs
et obumbrauit eos et ti
muerunt intrantib' illis
35 in nubē et uox facta est
de nube dicens hic est fili
us meus electus ipsū au
36 dite et dum fieret uox in
uentus est ihs̄ solus et ip
si tacuerunt et nemini dix
erunt in illis dieb' quicquā
ex his quæ uiderant
37 Factū est h' in sequen
Br 27 lc 99/2 mt 175 mr 91 ti die descendentib' illis
de monte occurrit illis
38 turba multa. Et ec
ce uir de turba exclama
uit dicens magister obse
cro te respice in filiū mev̄
39 quia unicus est mihi et
ecce spē adprehendit il
lū et subito clamat et eli
det et dissipat

eum cū spuma et uix
descedit dilanians eū
40 et rogaui discipulos
tuos ut eicerent illū
et non potuerunt
41 respondens autē ihš
dixit o generatio in
fidelis et peruersa
usq' quo ero apud
uos et patiar uos ad
42 duc huc filiū tuū. Et
cū accederet elisit il
lū dæmoniū et dissi
43 pauit et increpauit ihš
spm̄ inmundū et sana
uit puerū et reddidit
44 illū patri eius Stupebant
lc 100 8 mr 71 h' omnes in magnitudi
lc 101 2 ne dī. Omnib' q' miranti
mt 168 mr 63 b' in omnib' quæ facie
bat dixit ad discipulos
suos ponite uos in cordi
b' uestris sermones istos

filius H hominis futu
rū est ut tradatur in
45 manus hominū. at illi
ignorabant uerbū
istud et erat uelatū an
te eos ut non sentirent
illud et timebant inter
rogare illū de uerbo
46 hoc Intrauit autē cogi
lc 102 2 mt 181 mr 95 tatio in eos quis eorū
47 maior esset. at ihš uidens
cogitationes cordis
illorū adpræhendens
puerū. Statuit eū secvs
48 se et ait illis quicūq' svs
ceperit puerū istū in
nomine meo me reci
pit et quicūq' me recipit
recipit eū qui me misit
nam qui minor est in
ter omnes uos hic
49 maior est. Respondens
lc 103 8 mr 97 h' iohannes dixit præceptor

uidimus qvendā in nomine tuo
eicientē daemonia
et prohibuimus eū quia
non sequitur nobiscv̄
50 et ait ad illū ihš sinite ev̄
et nolite prohibere qvi
enī «aduersū uos» non est.
pro uobis est
51 Factū est autē dum con
Br 28 lc 104 10 plerentur dies adsūp
† et ipse faci em suam tionis eius firmauit ut
52 iret in hierusalē et mi
sit nuntios ante consp
ectū suum et euntes in
trauerunt in ciuitatē
samaritanorū ut para
53 rent illi et non recepe
runt eū quia facies eius
erat euntis hierusalē
54 cum uidissent autē dis
cipuli eius iacob. et io
hannis dixerunt dñe uis
dicimus ut ignis descen
dat de cælo
et consumat illos
55 Et conuersus ihš incre
pauit illos nescitis cu
56 ius sps̄ estis filius ho
minis non uenit animas
perdere sed saluare
et abierunt in aliud
castellum
57 Factū est autē ambv
Br 29 lc 105 5 mt 69 lantib' illis in uia dixit
quidā ad illū sequar te
58 quocūq' ieris et ait illi
ihš uulpes foueas ha
bent et uolucres cæ
li nidos filius autē ho
minis non habet ubi
capud suū reclinet
59 Ait autē ad alterū seq'
c 106 10 re me ille autē dixit dñe
permitte mihi primū
ire et sepelire patrē
60 meū. dixitq' ihš sine ut
mortui sepeliant mor
tuos suos

tu autem uade et adnuntia
61 regnū dī. Et ait alter sequar
te dn̄e sed primum permit
te mihi renuntiare his qui
62 domi sunt et ait ad illum ihs̄
nemo mittens manū suā
in aratrū et aspiciens retro
aptus est regno dī
C 10 Br 30 c 107 10 Post hæc autē designavit
dn̄s et alios septuaginta
duo et misit illos binos ante
faciē suam in omnē ciuita
tem et locū quo erat ipse uen
2 le 108 5 mt 78 turus Et dicebat illis mes
sis quidē multa operarii
autē pauci rogate ergo
dn̄m messis ut mittat ope
3 le 109 5 mt 87 rarios in messē suā Ite ec
ce ego mitto uos sicut ag
4 le 110 2 mt 82 mr 53 nos inter lupos Nolite er
go portare sacculū neq'
perā neq' calciamenta et
neminē per uiā salutaue
5 111 ritis In quācunq' domū
intraueritis

primum dicite pax huic do
6 mui et si ibi fuerit filius pa
cis Requiescit super illā pax
uestra sin autē ad uos reuer
7 tetur. In eadē autē domo
manete edentes et biben
tes quae apud illos sunt
le 112 2 mt 84 mr 54 Dignus est enī operarius
mercide sua. nolite transi
re de domo in domum
8 le 113 10 Et in quacūq' ciuitate intra
ueritis et susceperint uos
9 manducate quæ adponun
tur uobis et curate infirmos
qui in illa sunt et dicite il
lis adpropinquauit in uo
10 le 114 2 mt 75 mr 55 bis regnū dī In quamcūq'
ciuitatē intraueritis et non
susciperint uos exeuntes
11 in plateas eius dicite etiā
puluerē qui adhaesit nobis
de ciuitate uestra extergi
mus in uos tamen hoc sci
tote quia adpropinquavit

12 regnum di. dico autē uobis
quia sodomis in die illa remis
sius erit quā illi ciuitati
13 Uæ tibi corozain. uae tibi
lc 115 5 mt 108 bethsaida quia si in tyro et
sidone factae fuissent
uirtutes quæ in uobis fac
tae sunt olī in cilicio et ci
nere sedentes pæniterent
14 uerū tamen tyro et sido
ni remissius erit in iudicio
15 quā uobis et tu capharnaū
usq' in cælū exaltata usq'
ad infernū demergeris
16 Qui nos audit me audit
lc 116 1 mt 98 mr 96 io 129 et qui nos spernit me sper
nit. qui autē me spernit
spernit eū qui me misit
17 Reuersi sunt autē septv
Br 31 lc 117 10 aginta duo cum gaudio di
centes dñe etiā dæmonía
subiciuntur nobis in no
18 mine tuo et ait illis uide
bā satanan sicut fulgor
de cælo cadentē

19 et ecce dedi uobis potesta
tem calcandi supra ser
pentes et scorpiones et
supra omnē uirtutē inimi
ci et nihil uobis nocebit
20 uerū tamen in hoc nolite
gaudere quia sps̄ uobis
subiciuntur. gaudete au
tē qd̄ nomina uestra sc
21 ripta sunt in cælis. In ipsa
lc 118 5 mt 111 hora exultauit spū scō
et dixit confiteor tibi pa
ter dñe cæli et terrae qd̄
abscondisti hæc a sapien
tib' et prudentib' et re
uelasti ea paruulis etiā
pater quia sic placuit ante te
22 Omnia mihi tradita sunt
lc 119 3 mt 112 io 61 a patre meo et nemo scit
qui sit filius nisi pater et qui
sit pater nisi fili us et cui uoluerit filius reuelare
23 Et conuersus ad discipv
lc 120 5 mt 132 los suos dixit beati ocu
li qui uident quæ uos uide
24 tis dico enī

uobis quod multi pro
phetae et reges uide
re uoluerunt quæ uos
uidetis et non uideřt
et audire que[!] auditis
et non audierunt.
25 Et ecce quidā legis pe
Br 32 lc 121 2 mt 198 mr 106 ritus surrexit temp
tans illum et dicens
magister quid facien
do uitā æternā possi
26 debo. At ille dixit ad eṽ
in lege quid scriptū +
27 quomodo legis ille
respondens dixit dili
ligis[!] dn̄m dm̄ tuū ex to
to corde tuo et ex tota
anima tua et ex omnib'
uirib' tuis et ex omni men
te tua et proximū tuū
28 sicut te ipsū. Dixitq' illi
ihš recte respondisti
hoc fac et uiues Ille av
29 tem uolens iustificare
seipsū

dixit ad ihm̄ et quis est
30 meus proximus susci
piens autē ihš dixit. ho
mo quidā descendebat
ab hierusalē in hiericho
et incidit in latrones
qui etiā dispoliaueřt
eū et plagis inpositis
abierunt. semiuiuo eo
31 relicto. Accidit autē
ut sacerdos quidā des
cenderet eadē uia et
32 uiso illo preteriit simi
liter et leuita cū esset
secus locū et uideret eṽ
33 pertransiit. Samarita
nus autē quidam iter
transiens uenit secus
eū et uidens eū miseri
34 cordia motus est et ad
propians alligauit uul
nera eius infundens o
leum et uinū et ponens
illū in iumentū suū dux
it in stabulū

35 et curā eius egit et altera
die protulit duos denarios
et dedit stabulario et ait
curā illius habe et quod
cūq' supererogaueris e
go cū rediero reddā ti
36 bi Quis horū triū uide
tur tibi proximus fuis
se illi qui incidit in latro
37 nes. at ille dixit qui fecit
misericordiā in illū et ait
illi ihs uade et tu fac si
38 militer Factū est autē
dū irent et ipse intra
uit in quoddam castel
lū et mulier quædā mar
tha nomine excepit il
39 lū in domū suā Et huic e
rat soror nomine maria
quæ etiā secus pedes
dn̄i sedens audiebat
40 uerbū illius Martha au
tē satagebat circa fre
quens ministeriū quæ
stetit

et ait dn̄e non est ti
bi curae quod soror
mea reliquid me so
lā ministrare dic er
go illi ut me adiuuet
41 Et respondens dix
it illi dn̄s martha mar
tha sollicita es et
turbaris erga plu
42 rima porro unū est
necessariū maria
optimā partē elegit
quae non auferetur
ab ea

C 11 Br 33 lc 122 5 mt 44 Et factū est cū es
set in loco quodā o
rans ut cessauit dix
it unus ex discipulis
eius ad eū dn̄e doce
nos orare sicut iohan
nis docuit discipulos
2 suos et ait illis cū ora
tis dicite pater sci
ficetur nomen tuū

adueniat regnum tuū
3 fiat uoluntas tua sicut
in caelo et in terra pa
nē nostrū cotidianū
4 da nobis hodie et demit
te nobis peccata nos
tra si quidē et ipsi dimit
timus omni debenti
nobis et ne nos in du
cas in temptationē sed
libera nos a malo
5 Et ait ad illos quis ues
lc 124 10 trū habebit amicū et
ibit ad illū media noc
te et dicet illi amice
coṁoda mihi tres pa
6 nes quō amicus meus ue
nit de uia ad me et non
habeo quod ponā ante
7 illū et ille de intus res
pondens dicat noli mi
hi molestus esse iā os
tiū clausū est et pue
ri mei mecū sunt in cu
bili

et non possū surgere et
8 dare tibi. Et ille si perse
uerauerit pulsans dico
uobis et si non dabit illi
surgens eo qđ amicus
eius sit propter inpor
tunitatē tamen eius sur
get et dabit illi quotquot
habet necessarios
9 Et ego uobis dico peti
lc 125 5 mt 54 te et dabitur uobis quæ
rite et inuenietis pul
sate et aperietur uobis
10 omnis enī qui petit acci
pit et qui quærit inueni
et et pulsanti aperietur
11 quis h' ex uobis patrē pe
tit panē nūquid lapidē
dabit illi aut si piscē peti
erit nūquid pro pisce
12 serpentē dabit illi aut si
petierit obū numquid
porriget illi scorpionē
13 si ergo uos cū sitis mali
nostis bona

data dare filiis uestris.
quanto magis pater ues
ter de cælo dabit spm̄ bo
14 nū petentib' se
Br 35 lc 126 5 mt 120 Et erat eiciens dæmoniv̄
et illud erat mutū et cū
eiecisset dæmoniū locv
tus est mutus et admira
15 tae sunt turbae Quidā
lc 127 2 mt 122 mr 123 autē ex eis dixerunt in
belzebub principe dæmo
16 niorū eicit dæmonia
lc 128 5 mt 127 Et alii temptantes signv̄
17 de cælo querebant ab eo
lc 129 2 mt 123 mr 33 [I]pse autē ut uidit cogita
tiones eorū dixit eis. om
ne regnū in se ipso diuisū
desolabitur et domus
18 supra domū cadet. Si autē
et satanas in semet ipsū
diuisus est quomodo sta
bit regnū ipsius quia dici
tis in belzebub eiecere
19 me dæmonia Si h' ego in bel
sebul eicio dæmonia

filii uestri in quo eiciunt
ideo ipsi iudices uestri
20 erunt porro si in digito
dī eicio dæmonia profec
to peruenit in uos reg
21 nū dī Cū fortis armatus
custodit atriū suū in pa
ce sunt ea quæ possidet
22 si autē fortior illo super
ueniens uicerit eū uni
uersa arma eius aufert
in quib' confidebat et
spolia eius destribuet
23 qui non est mecū aduer
sū me est et qui non col
ligit mecū dispargit
24 Cum autē inmundus
lc 130 5 mt 130 spš exierit de homine
perambulat per loca
inaquosa quærens re
quiē et non inueniens
dicit reuertar in domv̄
25 meā unde exiui. et cū ue
nerit inuenit scopis mvn
datam

26 et tunc euadit et adsu
met septem alios spš
nequiores se et ingres
si habitant ibi et sunt
nouissima hōminis
illius peiora priorib'
27 Factū est h' cū haec
Br 36 lo 131 10 diceret extollens uo
cē quædā mulier de tur
ba dixit illi beatus uen
ter qui te portauit et
28 ubera quæ suxisti at
ille dixit quippe ni[!] bea
ti qui audiunt uerbū
29 dī et custodiunt. Tur
lo 132 5 mt 137 bis h' concurrentib' coe
pit dicere. Generatio
haec generatio nequā
est signū querit et sig
nū non dabitur illi nisi
30 signū ionae. Nam sicvt
ionas fuit signū nine
uitis ita erit et filius
hominis generationi
isti

31 regina austri surget
in iudicio cum uiris ge
nerationis huius et con
demnabit illos quia ue
nit a finib' terræ audi
re sapientiā salomo
nis et ecce plus salomo
32 ne hic Uiri nineuitae sur
gent in iudicio cum ge
neratione hac et condē
nabunt illā quia pæni
tentiā egerunt in pre
dicatione ionae et ec
ce plus quā iona hic
33 Nemo lucernā accen
lo 133 2 mt 32 mr 39 dit et in abscondito
ponit neq' sub modio
sed supra candelabrū
ut qui ingrediuntur lu
34 men uideant. Lucer
lo 134 5 mt 49 na corporis tui est. o
culus tuus si oculus tu
us fuerit simplex to
tū corpus tuū lucidū
erit.

Si autē nequā fue
rit etiā corpus tu
um tenebrosū erit
35 uide ergo ne lumen
† qd in te ÷
36 †tenebræ sint Si er
go corpus tuū luci
dū fuerit non habe
ns aliquā partē te
nebrarū erit lucidū
totū et sicut lucer
na fulgoris inlumi
37 nabit te Et cū loque
Br 37 lc 135 5 mt 237 retur rogabit illū
quidā phariseus ut
pranderet apud se
et ingressus domv̄
38 recubuit pharisæus
h' coepit intra se re
putans dicere qua
re non baptizatus
esset ante prandi
39 ū et ait dn̄s ad illū
nunc uos pharisei
quod de foris est ca
licis et catini mundatis quod h'
intus est uestrū
plenū est rapina et
40 iniquitate stulti
nonne qui fecit quod
de foris est etiā id
quod intus est fecit.
41 uerū tamen quod
super est date ele
mosinā et ecce om
nia munda sunt uo
42 bis Sed uae uobis
lc 136 5 mt 235 pharisæi quia deci
matis mentā et ru
tā et omne holus
et preteritis iudi
ciū et caritatē dī
hæc h' oportuit fa
cere et illa non o
43 mittere Uæ uobis
lc 137 2 mt 229 mr 135 pharisei quia dili
gitis primas cathe
dras in sinagogis et
salutationes in fo
44 ro Uæ uobis qui estis
lc 138 5 mt 238 ut monumenta quæ non appa
rent

et homines ambulantes
45 supra nesciunt Respon
lc 139 5 mt 229 dens autē quidā ex legis
peritis ait illi magister
hæc dicens etiā nobis con
46 tumeliā facis. Ait ille ait
et uobis legis peritis. uæ
quia honeratis homines
honerib' quæ portare non
possunt et ipsi uno digi
to uestro non tangitis
† ipsa
47 sarcinas Vae uobis qui
lc 140 5 mt 238 aedificatis monumen
ta prophetarṽ patres
autē uestri occidert
48 illos profecto testifi
camini quod consenti
tis operib' patrū uestro
rū quō quidē ipsi eos oc
ciderunt uos h' aedifi
catis eorū sepulchra
49 Propterea et sapientia
lc 141 5 mt 241 dī dixit mittā ad illos
prophetas et aposto
los et ex illis

occident et persequen
50 tur ut inquiratur sangu
is omniū prophetarum
qui effusus est a consti
tutione mundi a genera
51 tione ista a sanguine abel
iusti usq' ad sanguinē
zacchariæ qui periit inter
altare et aedē. Ita dico
uobis requiretur ab hac
52 generatione Vae uobis
lc 142 5 mt 213 legis peritis qui abstu
listis clauē scientiæ ip
si non introistis et eos
qui intrabant prohibuistis
53 Cum haec ad illos dice
Br 39 lc 143 10 ret coeperunt pharisæi
et legis periti grauiter
insistere et os eius op
54 primere de multis insidi
antes et quærentes ca
pere aliquid ex ore eius
C 12 ut accusarent eū. Mul
tis autē turbis circūst
antib' ita ut se in

uicē conculcarent coepit
dicere ad discipulos suos
lc 144 Adtendite a fermento
2 mt 145 mr 79 pharisæorū quid est hypo
2 crisis Nihil opertū est quod
lc 145 5 mr 94 non reueletur neq' absc
onditū quod non sciatur
3 quō quæ in tenebris dix
istis in lumine dicentur
et quod in aure locuti es
tis in cubiculis prædicabi
4 tur in tectis dico autē uo
bis amicis meis ne terea
mini ab his qui occidunt
corpus et post hæc non
habent amplius quod fa
5 ciant. Ostendā autē uo
bis quē timeatis timite
eū qui postquā occiderit
habet potestatē mitte
re in gehennā ita dico uo
6 bis hunc timite nonne
quinq' passeres ueniunt
dipundio et unus ex illis
non est in obliuione
7 corā dño sed et capilli
capitis uestri omnes
numerati sunt nolite
ergo timere multis pas
8 serib' plures estis. Di
co autē uobis omnis
quicūq' confessus fu
erit me coram homini
b' et filius hominis con
fitebitur in illo corā an
9 gelis dī Qui h' negauerit
lc 146 2 mt 44 mr 86 me corā hominib' dene
gabitur corā angelis dī
10 Omnis enī qui dicit
lc 147 2 mt 134 mr 34 uerbū in filiū hominis
remittetur illi ei autē
qui in spm̄ scm̄ blasphe
mauerit non remitte
11 tur Cum autē inducent
lc 148 2 mt 88 mr 141 uos in synagogas et ad
magistratus et potes
tates nolite solliciti
esse qualiter aut quid
respondeatis aut quid
dicatis

12 spš enim scš doce
bit uos in ipsa hora
quæ oporteat dicere
13 Ait autē quidam ei de
Br 40 lc 149 10 turba magister dic
fratri meo ut diuidat
mecū hereditatē
14 at ille dixit ei homo
quis me constituit
iudicē aut diuisorē
15 super vos dixitq' ad
illos uidete et caue
te ab omni auaritia
quia non in habundan
tia cuiusquam uita
eius est ex his quæ
16 possidet dixit autē
similitudinē ad illos
dicens hominis cuius
dam diuitis uberes fr
17 uctus ager adtulit et
cogitabat intra se di
cens quid faciā quod
non habeo quo congre
gē fructus meos

18 et dixit hoc faciā de
struā horrea mea et
maiora faciā et illuc con
gregabo omnia quæ
nata sunt mihi et bona
19 mea et dicam animae
meae anima habes mvl
ta bona posita in annos
plurimos requesce
comede bibe aepu
20 lare. dixit autē illi
dš stulte hac nocte
animā tuam repetunt a te
quæ autē parasti cuius
21 erunt sic est qui sibi
thesaurizat et non est
22 in dm̄ diues Ɖixitq' ad
lc 150 5 mt 50 discipulos suos ideo
dico uobis nolite solli
citi esse animae quid
manducetis neque cor
pori quid uestiamini
23 anima plus est quā es
ca et corpus quā uesti
24 mentū considerate

corbos quia non se
minant neq' metunt
quib' non est cellariṽ
neque horreū et dš pas
cit illos quanto ma
gis uos plures estis
25 illis quis autem ues
trū cogitando po
test adicere ad sta
turā suā cubitū
26 unū si ergo neq'
quod minimū est
potestis quid de ce
teris solliciti estis
27 considerate lilia
quomodo crescunt
non laborant non
neunt dico h' uobis
quia nec salomon
in omni gloria sua
uestiebatur sicut
28 unū ex istis si autē
faenū quod hodie
in agro est et cras in
clibanū mittitur
dš sic uestit quan
to magis uos pussil
29 læ fidei et uos noli
te quærere quid man
ducetis aut quid bi
batis et nolite in
30 sublime tolli hæc
enī omnia gentes
huius mundi quærunt
pater h' uester scit
31 quō his indigetis ue
rū tamen quærite
regnū dī et hæc om
nia adicientur uo
32 bis Nolite timere
Br 41 lc 151 10 pusillus grex quia
conplacuit patri
uestro dare uobis
33 regnū. Uendite
lc 152 2 mt 194 mr 108 quæ possidetis et
date elemoysinā
lc 153 5 mt 48 Facite uobis saccu
los qui non ueteres
cunt thesaurū

non deficientē in cælis
quo fur non adpropiat ne
34 q' tinea corrumpit ubi
enī thesaurus uester
est ibi et cor uestrū erit
35 Sint lumbi uestri præcinc
lc 154 10 ti et lucernae ardentes
36 et uos similes hominib'
expectantib' dūm suū
quando reuertatur a nvp
tiis ut cū uenerit et pul
sauerit confestī aperi
37 ant ei Beati serui illi qv
lc 155 5 mt 257 os cū uenerit dñs inuene
rit uigilantes amen di
co uobis quod præcinget
se et faciet illos discū
bere et transiens mi
38 nistrauit illis et si uene
rit in secunda uigilia et
si in tertia uigilia uene
rit' beati sunt servi illi
39 Hoc autē scitote quia
lc 156 2 mt 261 mr 155 si sciret pater familias

† et ita inuenerit

qua hora fur ueniret uigi
laret utiq' et non siniret
40 perfodiri domū suam et
uos estote parati quia qua
hora non putatis filius
41 hominis uenit Ait autē
lc 157 5 mt 266 petrus ei dñe ad nos dicis
hanc parabolā an et ad
42 omnes. dixit autē dñs qvis
putas est fidelis dispen
sator et prudens quē con
stituet dñs super fami
liam suā ut det illis in tē
pore tritici mensurā
43 beatus ille seruus quē cū
uenerit dñs inuenerit ita
44 facientē uere dico uobis
quia supra omnia quæ pos
sidet constituet illū
45 Quod si dixerit seruus
lc 158 5 mt 268 ille in corde suo morā fa
cit dñs meus uenire et
coepit percutere pueros
et ancillas et edere et bi
bere et inebriari

46 ueniet dn̄s serui illius
in die qua non sperat et
hora qua nescit et diui
det eū partemq' eius cū
47 infidelib' ponit Ille autē
lc 159 10 seruus qui cognouit uo
luntatē dn̄i sui et non præ
parauit et non fecit se
cundū uoluntatē ei
us uapulauit multis qvi
48 autē non cognouit et fe
cit digna plagis uapula
vit paucis omni autē cui
multū datū est multū
quæratur ab eo et cui cō
mendauerunt multum
49 plus petent ab eo Ignē
Br 42 lc 160 5 mt 96 ueni mittere in terrā
et quid uolo nisi accen
50 datur baptisma autē
habeo baptizari et quo
modo coartor usq' dū
51 perficiatur putatis q'
pacem ueni dare in ter
rā non dico

uobis sed separationē
52 erunt enī ex hoc quinq'
in domo una diuisi tres
53 in duo et duo in tres di
uidentur pater in fili
ū et filius in patrē suū
mater in filiā et filia in
matrē socrus in nurū
suā et nurus in socrū suā
54 Dicebat h' et ad turbas
lc 161 5 mt 162 cum uideritis nubē ori
entē ab ocasu statim
dicitis nymb' uenit et
55 ita fiet et cū austrū flan
tē dicitis quia æstus erit
56 et fiet hypocritae faci
em caeli et terrae nos
tis probare hoc autē
tempus quomodo non
57 probatis quid autē et
a uobis ipsis non iudica
tis quod iustū est
58 Cum autē uadis cū ad
lc 162 5 mt 37 uersario tuo ad princi
pē in uia da operā

liberari ab illo ne for
te tradat te ad iudicē
et iudex tradat te ex
actori et exactor mit
59 tat te in carcerē dico
tibi non exies inde do
nec etiam nouissimū
† minu
C 13 †tū debitum reddas Ade
Br 43
lc 163 10 rant autē quidā in «ip
so» tempore nuntian
tes illi de galilæis quo
rū sanguinē pilatus
miscuit cum sacrifi
2 ciis eorum et respon
dens dixit illis puta
tis quod hii galilæi præ
omnib' galilæis pecca
tores fuerunt quia
3 talia passi sunt non
dico uobis sed nisi pæ
nitentiā habueritis
omnes similiter pe
4 ribitis et sicut illi de
cē et octo supra quos
cecidit turris

in siloā et occidit eos
putatis quia et ipsi debi
tores fuerunt preter
omnes «habitantes» homi
5 nes in hierusalē non
dicō uobis sed si non pæ
nitentiā egeritis om
nes similiter peribitis
6 Dicebat autē hanc si
lc 164 10 militudinē arborē fi
ci habuit quidā planta
tā in uineā suā et uenit
quærens fructū in illa
7 et non inuenit. dixit au
tē ad cultorē uineae
ecce anni tres sunt ex
quo uenio quærens fr
uctū in ficulnia hac et
non inuenio succide
ergo illā ut quid etiā
8 terrā occupat. at ille res
pondens dixit illi dn̄e
demitte illā et hoc an
no usq' dū fodiā circa
illam et mittā

cophinū stercoris
9 et si quidē fecerit
fructū sin autē in fu
turū succides eā
10 Erat h' docens in syna
Br 44 goga eorū sabbató
11 et ecce mulier quæ
habebat spm̄ infirmi
tatis annis decē et
octo et erat inclina
ta nec omnino pote
rat sursū respicere
12 quā cū uidisset ihš
uocauit ad se et ait
illi mulier demissa
est ab infirmitate
13 tua et inposuit illi
manus et confestī
erecta est et glori
ficabat dm̄
14 Respondens h' archi
lc 165 2 mt 102 mr 25 synagogus indignans
quia sabbato curas
set ihš dicebat turbæ
sex dies sunt in qvi
b' oportet operari
in his ergo uenite et
curamini et non in
15 die sabbati Respon
dñ dens autē ad illū† dix
it hypochritæ unus
quisq' uestrū sabba
to non soluet bobē
suū aut asinū a præ
sepio et ducit ad a
16 quare. hanc h' filiā
abrahæ quā aligauit
satanas ecce decē
et octo annis non
opportuit solui
a uinculo isto die
17 sabbati et cū hæc
lc 166 10 diceret erubesce
bant omnes aduer
sarii eius et omnis
populus gaudebat
in uniuersis quæ glo
riose fiebant ab eo

18 Dicebat ergo cui simi
lc 167 2 mt 138 mr 44 le est regnum dī et cui
simili «æstimabo» esse
19 illud simile est grano
sinapis quod acceptū
homo misit in hortū
suū et creuit et factū
est in arborē magnā
et uolucres cæli requi
euerunt in ramis eius
20 Et iterū dixit cui simi
lc 168 5 mt 139 le aestimabo regnum
21 dī simile est fermen
to quod acceptū mu
lier abscondit in fari
na sata tria donec fer
mentaretur totū
22 Et ibat per ciuitates
Br 45 lc 169 2 mt 77 mr 52 et castellà docens et
iter faciens in hierusalē
23 Ait autē illi quidā dn̄e
lc 170 5 mr 56 si pauci sunt qui saluan
tur. ipse autē dixit ad il
24 los contendite intra
re per angustā
portam quia multi dico uo
bis quærunt intrare et non
25 potuerunt Cum autē
lc 171 5 mt 61 intrauerit pater familias
et clauserit ostiū incipi
etis foris stare et pulsa
re ostiū dicentes dn̄e a
peri nobis et respondens
dicit uobis nescio uos un
26 de estis tunc incipietis
dicere manducauimus co
ram te et bibimus et in pla
teis nostris docuisti
27 et dicet uobis nescio uos
unde estis discedite a me omnes
28 operarii iniquitatis ibi e
lc 172 5 mt 66 rit fletus et stridor den
tium Cum uideritis ab
raham et isaac et iacob et
omnes prophetas in reg
no dī uos autem expelli
29 foras et uenient ab orien
te et occidente et aquilo
ne et austro et accumbent
in regno dī

30 Et ecce sunt nouissimi
lc 173 2 mt 200 mr 111 qui erant primi et sunt
primi qui erant nouissimi
31 Br 46 lc 174 10 In ipsa die accesserunt
quidā pharisæorū dicen
tes illi exiet uade hinc qvia
herodes «te» uult. occidere
32 et ait illis ite dicete uulpi
illi ecce eicio dæmonia et
sanitates perficio hodie
et cras et tertia die con
33 summor uerū tamen o
portet me hodie et cras
et sequenti ambulare
quia non capit prophetā
perire extra hierusalē
34 Hierusalem hierusalē
lc 175 5 mt 242 quæ occidis prophetas et
lapidas eos qui mittuntur
ad te quotiens uolui con
gregare filios tuos quēad
modū auis nidū suum sub
35 pinnis et noluisti ecce re
linquetur uobis domus
uestra

dico autem uobis quia
non uidebitis me donec
ueniat cum dicitis bene
dictus qui uenit in no
mine dn̄i

C 14 Br 47 lc 176 10 Et factū est cū intras
set in domū cuiusdā
principis pharisæorum
sabbato manducare pa
nē et ipsi obseruabant
2 eū et ecce quidā homo
hydropicus erat ante
3 illū Et respondens
lc 177 5 mt 116 ihs̄ dixit ad legis peritos
et phariseos dicens si
licet sabbato curare
4 at illi tacuerunt ipse ue
ro adprehensū sanauit
5 eū ac dimisit et respon
dens ad illos dixit cuius
uestrū asinus aut bos
in puteum cadet et non
continuo extrahet illū
6 die sabbati et non po
terant ad haec

7 respondere illi Dice
lc 178 10 bat h' et ad inuitatos para
bolā intendens quo
modo primos accubi
tos eligerent dicens
8 ad illos cum inuitatus
fueris ad nuptias non
non[!] discumbas in pri
mo loco ne forte ho
noratior te sit inuita
9 tus ab eo et ueniens
is qui te et illū uocauit
dicat tibi da huic locū
et tunc incipias cū ru
bore nouissimū locv̄
10 tenere sed cū in[u]oca
tus fueris uade recu
be in nouissimo loco
ut cū uenerit qui te in
uitauerit dicat tibi a
mice ascende supe
rius tunc erit tibi glo
ria coram simul

11 discumbentib' Quia
lc 179 5 mt 235 omnis qui se exaltat
humiliabitur et qui
se humiliat exaltabitur
12 Dicebat h' ei qui se in
lc 180 10 uitauerat cū facis
prandiū aut cænā no
li uocare amicos tuos
neq' fratres tuos ne
q' cognatos neq' uici
nos diuites ne forte
et ipsi te reinuitent
et fiat tibi retributio
13 sed cū facis conuiui
ū uoca pauperes de
biles clodos cæcos
14 et beatus eris q' non
habent unde retri
buere tibi retribue
tur tibi in resurrec
15 tione iustorū hæc cū
audisset quidā de si
mul discūbentib'

dixit illi beatus qui
manducabit panē in
16 regno dī. At ipse dix
lc 181 5 mt 222 it ei homo quidā fe
cit cænā magnā et uo
17 cauit multos et mi
sit seruū suū hora
cænae dicere inuita
tis ut uenirent quia
iā parata sunt omnia
18 et coeperunt simul
omnes excusare pri
mus dixit ei uillā emi
et necesse habeo ex
ire et uidere illā ro
go te habe me excu
19 satū et alter dixit iu
ga boū emi quinq' et
eo probare illa rogo
te habe me excusatv̄
20 et alius dixit uxorē
duxi et ideo non pos
sū uenire

21 et reuersus ser
uus nuntiauit hæc
domino suo tunc i
ratus pater famili
as dixit seruo suo
exii cito in plateas et
uicos ciuitatis et pav
peres ac debiles et
cæcos et clodos in
22 troduc huc et ait ser
uus dñe factū est ut
imperasti et adhuc
23 locvs est et ait dñs ser
uo exi in uias et sæpes
et conpelle intrare
ut inpleatur domus mea
24 Dico autē uobis quod
nemo uirorū illorū
qui uocati sunt gus
tabunt cænā meā
25 Ibant h' turbæ multæ
Br 36 lc 182 5 mt 96 cū eo et conuersus

26 dixit ad illos si quis uenit
ad me et non odit patrē
suū et matrē et uxorē et
filios et fratres et soro
res adhuc autē et animā
suā non potest meus es
27 se discipulus et qui non
baiulat crucē suā et ue
nit post me non potest
meus esse discipulus
28 lc 183 10 Quis enī ex uobis uolens
turrē aedificare non
prius sedens conputat
sumptus qui necessa
rii sunt si habet ad per
29 ficiendū ne postea quā
posuerit fundamentū
et non potuerit perfi
cere omnes qui uident
30 incipiant inludere ei di
centes quia hic homo coe
pit ædificare

et non potuit consūma
31 re aut quis rex iturus cō
mittere bellū aduersus aliū
regē non sedens prius co
gitat si posset cū decē mi
lib' occurrere ei qui cum
uiginti milib' uenit ad se
32 alioquin adhuc illo longe
agente legationē mittens
rogat ea quæ pacis sunt
33 Sic ergo omnis ex uobis
lc 184 5 mt 96 qui non renuntiat omni
b' quæ possidet non po
test meus esse discipulus
lc 185 2 Bonū est sal si autē sal
mt 31 mr 102 quoq' euanuerit in quo
34 condietur neq' in terrā
neq' in sterquiliniū utile
est sed foras mittetur
qui habet aures audiendi
audiat
C 15 Erant autē adpropinquantes
Br 49 lc 186 2 ei publicani et peccato
mt 72 mr 22 2 res ut audirent illū et mvr
murabant

pharisæi et scribae dicentes
quia hic peccatores recipit
et manducat cum illis
3 Et ait ad illos parabolam
lc 187 5 mt 182 istam dicens quis ex uo
4 bis homo qui habet centū
oues Et si perdiderit unā
ex illis nonne demittit no
naginta noue in deserto et
uadit ad illā quæ perierat
5 donec inueniat illā et cū in
uenerit eā inponit in ume
6 ros suos gaudens et ue
niens domū conuocat ami
cos et uicinos dicens illis
congratulamini mihi quia
inueni ouē meam quæ pe
7 rierat dico uobis quod ita
gaudiū erit in cælo sub uno
peccatore pænitentiā a
gente quā super nonagin
ta noue iustis qui non in
digent pænitentiam
8 Aut quæ mulier habens
lc 188 10 dragmas decē

si perdiderit dragmā u
nam nonne accendit lu
cernā euertit domū
et quærit diligentér do
9 nec inueniat et cū inue
nerit conuocat amicas
et uicinas dicens congra
tulamini mihi quia inue
ni dragmā quā perdiderā
10 Ita dico uobis gaudiū e
lc 189 5 mt 132 rit corā angelis dī super
uno peccatore pæniten
tiam agente
11 Ait autē homo quidā habv
Br 50 lc 190 10 it duos filios et dixit ad
12 uliscentior ex illis patri
pater da mihi portionē
substantiae quæ me con
tingit et diuisit illis sub
13 stantiā et non post
multos dies congrega
tis omnib' aduliscenti
or filius peregre pro
fectus est in regionē
longinquā

et ibi dissipauit substan
tiā suam uiuendo luxo
14 riose[!] et postquam om
nia consūmasset fac
ta est famis ualida in re
gione illa et ipse coe
15 pit egere et abiit et ad
hesit uni ciuiū regionis
illius et is misit illū in
uillā ut pasceret por
16 cos et cupiebat inple
re uentrē suā de sili
quis quas porci man
ducabant et nemo il
17 li dabat. In se autē re
uersus dixit quanti
mercinarii patris mei
habundant panib' ego av
18 tē hic fame pereo svr
gā et ibo ad patrē me
ū et dicā illi pater pec
caui in celū et coram
19 te et iam non sū dig
nus uocari filius tuus
fac me sicut unū
de mercinariis tuis
20 et surgens uenit ad
patrē suū cū autē ad
huc longe esset uidit
illū pater ipsius et mi
sericordia motus est
et occurrens cecidit
super collū eius et os
21 culatus est illū dixit
q' ei filius pater pecca
ui in cælū et corā te iā
non sū dignus uoca
22 ri filius tuus dixit h' pa
ter ad seruos suos cito
proferte stolā primā
et induite illū et date
anulū in manu eius et
calciamenta in pedib'
23 eius et adducite uitulū
saginatū et occidite et
manducemus et æpule
24 mur quia hic filius me
us mortuus erat et re
uixit perierat et inuen
tus est et coepert

25 epulari. erat autē fi
livs eius senior in agro
et cū ueniret et adpro
pinquaret domui au
diuit symphoniā et cho
26 rū et uocauit unū de
seruis suis et inter
rogauit quae hæc es
27 sent isq' dixit illi frater
tuus uenit et occidit
pater tuus uitulū sa
ginatū quia saluū illū
28 recepit indignatus est
autē et nolebat intro
ire pater ergo illius
egressus coepit ro
29 gare illū. at ille respon
dens dixit patri suo
ecce totannis seruio
tibi et numquā man
datū tuū preterii et
numquā dedisti mi
hi haedū ut cū amicis
meis epularer

30 sed postquam fili
us tuus hic qui deuo
rauit substantiā sv
am cū meretricib'
uenit occidisti illi uitu
31 lū saginatū. At ipse
dixit illi fili tu semper
mecū es et o[n]mia mea
32 tua sunt aepulari
autē et gaudere o
portebat quia fra
ter tuus hic mortu
us erat et reuixit pe
rierat et inuentus
C 16 est. Dicebat autē et
ad discipulos suos
homo quidā erat di
ues. qui habebat uili
cū et hic diffamatus
est aput illū quasi
dissipasset bona ip
2 sius et uocauit illū et a
it illi quid hoc audio
de te redde rationē

uilicationis tuae iam enī
3 non poteris uilicare ait
autem uilicus intra se
quid faciā quia dominus
meus aufert a me uilica
tionē fodere non ualeo
mendicare erubesco
4 scio quid faciam ut cū
amotus fuero a uilica
tione recipiant me in
5 domos suas conuoca
tis itaq' singulis debito
rib' domini sui dicebat
primo quantū debes
6 domino meo at ille dix
it centū cados olei dix
itq' illi accipe cautionē
tuam et sede cito scri
7 be quinquaginta deinde
alio dixit tu uero quan
tū debes qui ait centū
choros tritici ait illi ac
cipe litteras tuas et
8 scribe octoginta et
laudauit dn̄s uilicū ini
quitatis quia
prudenter fecisset quia
filii huius sæculi pruden
tiores filiis lucis in gene
9 ratione sua sunt et ego
dico uobis facite uobis
amicos de mammona in
iquitatis ut cū defeceri
tis recipiant uos in aeter
10 na tabernacula qui fide
lis est in minimo et in
maiori fidelis est et qui
in modico iniquus est
et in maiori iniquus est
11 si ergo in iniquo mām̄o
na fideles non fuistis
quod uestrū est quis
12 credit uobis et si in alie
no fideles non fuistis
quod uestrū est quis
13 dabit uobis Nemo ser
Br 52 lc 191 5 mt 49
uus potest duob' domi
nis seruire aut enī unū
odiet et alterū diligit avt
uni adherebit et alterū
contempnet non potes
tis dō seruire

14 et mãmonæ Audiebant
lc 192 10 autē omnia haec pharisæi
qui erant auari et deride
15 bant illū et ait illis uos es
tis qui iustificatis uos
corā hominib' dš autē
nouit corda uestra quia
quod hominib' altū est
abominatio est ante dm̃
16 Lex et prophetae usq' ad
lc 193 5 mt 106 iohannē et ex eo regnū
dī euangelizatur et om
nis in illud uim facit
17 Facilius est autē cælū
lc 194 5 mt 35 et terrā præterire quā
de lege unū apicē cadere
18 Omnis qui demittit
lc 195 2 mt 191 mr 105 uxorē suā et ducit al
terā moechatur et qui
dimisā a uiro dvcit moe
chatur
19 Homo quidā erat diues
Br 53 lc 196 10 et induebatur purpu
ra et bysso et aepula
batur cotidie splendide

20 et erat quidā mendicvs
nomine lazarus qui iace
bat ad ianuā eius ulcerib'
21 plenus cupiens satura
ri de micis quae cadebant
dé mensa diuitis sed et
canes ueniebant et lin
gebant ulcera eius
22 factū est autē ut mo
reretur mendicus et
portaretur ab ange
lis in sinu abrahae mor
tuus est autē et diues
23 et sepultus est in infer
nū eleuans autē ocu
los suos cū esset in tor
mentis uidit abrahā
a longe et lazarū in si
24 nu eius et ipse clamans
dixit pater abrahā mi
serere mei et mitte
lazarū ut intinguat ex
tremū digiti sui in aquā
ut refrigeret linguā
meā quia crucior in hac
flāma

25 et dixit illi abrahā fili
recordare quia re
cipisti bona in uita
tua et lazarus simi
liter mala nunc antē
hic consolatur tu ve
26 ro cruciaris[!] et in his
omnib' inter nos et
uos chaos magnū fir
matū est ut hii qui uo
lunt hinc transire
ad uos non possint
neq' inde huc trans
27 meare Et ait rogo
ergo te pater ut mit
tas eū in domū patris
28 mei habeo enī quinq'
fratres ut testifice
tur illis ne et ipsi ue
niant in locū hunc
29 tormentorū et ait
illi abrahā habent
moysen et prophetas
30 audiant illos at ille dix
it non pater abrahā
sed si quis ex mortu
is ierit ad eos

paenitentiā agent
31 Ait antē illi si moysen
et prophetas non audi
unt neq' si quis ex
mortuis resurrexe
C 17 rit credent Et ad dis
lc 197 2 mt 120 mr 99 cipulos suos ait inpos
sibile est ut non ueni
ant scandala uae antē
illi per quem ueniunt
2 utilius est illi si lapis
molaris inponatur cir
ca collū eius et pro
iciatur in mare quā
ut scandalizet unū de
3 pusillis istis Adtendi
Br 54 lc 198 5 mt 184 te uobis si peccauerit
frater tuus increpa
illū et si pænitentiā
4 egerit demitte illi et
si septies in die pecca
lc 199 5 mt 187 uerit in te Et si septi
es in die conuersus fu
erit ad te dicens pæni
tet me demitte illi
5 Et dixerunt aposto
lc 200 5 mt 176

li dño auge nobis fi
6 dē dixit autē dñs si
habueretis fidē si
cut granū sinapis
diceretis huic ar
bori moro eradi
care et transplan
tare in mare et oboe
7 diret uobis Quis
lo 201 10 autē uestrū habens
seruū arantē aut
ouē pascentē qui re
gresso de agro di
cat illi statī transi
8 recūbe et non di
cat ei para quod cæ
nē et præcinge te
et mi
nistra mihi donec
manducē et bibā
et post haec tu man
ducabis et bibes
9 nūquid gratiā habet
seruo illi
quia fecit quæ ei im

10 perauerat non pv
to sic et uos cū fe
ceretis omnia quæ
præcepta sunt uo
bis dicite serui in
utiles sumus quæ
debuimus facere
11 fecimus Et factv
est dū iret in hieru
salē transiebat per
mediā samariam
12 et galilæā et cū in
grederetur quod
dā castellū occur
rerunt ei decē ui
ri leprosi qui ste
13 terunt a longe et
leuauerunt uo
cē dicentes ihū præ
ceptor miserere
14 nostri quos ut ui
dit dixit ite osten
dite uos sacerdotib'
Br 55 Et factū est dū i
rent mundati sunt

15 unus autē ex illis ut uidit
quia mundatus est regr
essus est cū magna uo
16 ce magnificans dm̄ et ce
cidit in faciē ante pedes
eius gratias agens et hic
17 erat samaritanus. res
pondens aute ihs̄ dixit
nonne decē mundati s̄t
18 et nouē ubi sunt non est
inuentus qui rediret
et daret gloriā dō nisi
19 hic alienigena et ait il
li surge et uade quia fides
tua te saluū fecit
20 Interrogatus autē a pha
Br 56 lc 202 5 mt 256 risæis quando uenit reg
nū dī respondit eis et
dixit non uenit regnū
21 dī cū obseruatione ne
q' dicent ecce hic aut ec
ce illic ecce enī regnū dī
22 intra uos est Et ait ad
lc 203 10 discipulos suos ueni
ent dies quando desi
deretis uidere unū

diem fili hominis et non
23 uidebitis Et dicent uo
lc 204 2 mt 254 mr 140 bis ecce hic aut ecce illic
nolite ire neq' sectemini
24 Nam sicut fulgor corus
lc 205 5 mt 257 cans de sub caelo in ea
quae sub caelo sunt
fulgit ita erit filius ho
25 minis in die sua Primū
lc 206 2 mt 178 mr 83 autē oportet illū mul
ta pati et reprobari a
generatione hac
26 Et sicut factū est in
lc 207 5 mt 261 dieb' noe ita erit et in
27 dieb' filii hominis ede
bant et bibebant uxo
res ducebant et daban
tur ad nuptias usq' in
diem qua intrauit noe
in arcam et uenit dilu
biū et perdidit omnes
28 Similiter sicut factū
lc 208 10 est in dieb' loth edebant
et bibebant emebant
et uendebant planta
bant ædificabant

29 qua die autē exiit loth a so
domis pluit ignē et sul
phur de cælo et omnes
30 perdidit secundū haec
erit qua die filius hominis
31 reuelabitur In illa hora
lc 209 2 mt 248 mr 148 qui fuerit in tecto et ua
sa eius in domo ne descen
dat tollere illa et qui in
agro similiter non rede
32 at retro Memores es
lc 210 10 33 tote uxoris loth Quicū
lc 211 2 mt 98 mr 105 q' quæsierit animā suā
saluā facere perdet il
lā et quicumq' perdide
rit illam propter me ui
34 uificabit eam Dico uo
lc 212 5 mt 263 bis in illa nocte erunt dvo
in lecto uno unus adsu
metur et alius relinq'
35 tur duae erunt molen
tes in unū una adsume
tur et altera relinq'tur
duo in agro unus adsu
metur et alius relinque
tur

36 Respondentes dicunt
lc 213 5 mt 263 illi ubi dñe qui dixit eis
37 ubicūq' fuerit corpus
illuc congregabuntur
et aquilae
C 18 Dicebat autē et parabolā
Br 57 lc 214 10 ad illos quō oportet
semper orare et non
2 deficere dicens iudex
quidā erat in quadā ci
uitate qui dm̄ non time
bat et hominē non re
3 uerebatur uidua autē
quædā erat in ciuitate
illa et ueniebat ad eū
dicens uindica me de
4 aduersario meo et no
lebat per multū tem
pus post haec autē dix
it intra se et si dm̄ non
timeo nec hominē re
5 uereor tamen quia mo
lesta mihi est haec ui
dua uindicabo illam
ne in nouissimo ueni
ens sugillet me

6 ait autē dn̄s audite
quid iudex iniquita
7 tis dicit dš autem non
faciet uindictam e
lectorū suorū claman
tiū ad se die ac nocte
et patientiam habebit
8 in illis dico uobis quia
cito faciet uindictā
illorum uerū tamen
filius hominis ueni
ens putas inueniet
fidem in terra
9 Br 58 Dixit autē et ad qvos
dā qui in se confide
bant tamquam ius
ti et aspernabantur
ceteros parabolā is
10 tam duo homines
ascenderunt in tē
plum ut orarent u
nus phariseus et al
11 ter publicanus pha
riseus stans haec
apud se orabat dō
gratias ago tibi
quia non sum sicut ce
teri homines rapto
res iniusti adulteri
uelud etiam hic pub
12 licanus ieiuno bis in
sabbato decimas do
omnium quae possi
13 deo et publicanus
a longe stans nolebat
nec oculos ad cælū le
uare sed percutiebat
pectus suū dicens
dš propitius esto mi
14 hi peccatori amen di
co uobis descendit hic
iustificatus in domū
lc 215 5 mt 231 suam ab illo Quia om
nis qui se exaltat humi
liabitur et qui se hu
miliabit exaltabitur
15 lc 216 2 mt 198 mr 106 Adferebant autē ad
illū et infantes ut eos
tangeret quos cum
uiderent discipuli
increpabant illos

16 ihs autē conuocans
illos dixit sinite pu
eros uenire ad me
et nolite eos uetare
taliū est enī regnū
17 dī Amen dico uobis
lc 217 2 mt 192 mr 106 quicumq' non accipe
rit regnū dī sicut pv
er non intrauit in il
18 lud Et interrogauit
lc 218 2 mt 123 mr 109 eū quidam princeps
dicens magister bo
ne quid faciens uitā
eternā possidebo
19 dixit autē ei ihš quid
me dicis bonū nemo
bonus nisi solus dš
20 mandata nosti
non occides non moecha
ueris non furtū faci
es non falsū testimo
niū dices honora pa
21 trē tuū et matrē qui
ait haec omnia custo
diui a iuuentute mea

22 qvo audito ihš ait ei
lc 219 2 mt 195 mr 108 adhuc «tibi» unū. de
est omnia quæcūq'
habes uende et da pau
perib' et habebis
thesaurū in cælo
et ueni sequere me
23 His ille auditis contr
lc 220 2 mt 196 mr 109 istatus ∸ q' diues erat
24 ualde uidens h' illū
ihš tristē factū dix
it quam difficile
qvi pecunias habent
in regnū dī intra
25 bunt facilius est H
camellū per fora
men acus transire
quā diuitē intrare in
26 regnū dī et dixeȓt
qui audiebant et
quis potest saluus
27 fieri ait illis quæ
inpossibilia sunt
apud homines pos
sibilia sunt apud
28 dm̄ ait h'

petrus ecce nos dimi
simus omnia et secuti
29 sumus te Qui dixit eis
lc 221 2 mt 199 mr 110 amen dico uobis nemo
est qui reliquid domū
aut parentes aut fratr
es aut uxorem aut fili
os propter regnum dī
30 et non recipiat multo
plura in hoc tempore
et in sæculo uenturo
uitā æternam
31 Adsumpsit autem ihs̄
Br 60 lc 222 2 mt 202 mr 112 duodecim et ait illis
ecce ascendimus hieru
solyma et consūma
buntur omnia quæ sc
ripta sunt per prophe
tas de filio hominis
32 tradetur enim genti
b' et inludetur et fla
gellabitur et conspu
33 etur et postquā fla
gellauerint occident
eū et die tertia resur
get

34 Et ipsi nihil horū intel
lc 223 10 lexerunt erat autē uer
bum istud absconditv̄
ab eis et non intellege
bant quæ dicebantur
35 Factum est autē cū ad
lc 224 2 mt 206 mr 116 propinquaret hieri
cho cæcus quidam se
debat secus uiā mendi
36 cans et cum audiret tur
bam pretereuntē in
terrogabat quid hoc es
37 set dixerunt autē ei qδ
ihs̄ nazarenus transi
38 ret et clamauit dicens
ihū filii dauid miserere
39 mei et qui præibant in
crepabant eū ut tace
ret ipse uero multo
magis clamabat filii da
40 uid miserere mei stans
autē ihs̄ iussit eum ad
se adduci et cū adpro
pinquasset interro
41 gauit illum dicens quid
tibi uis faciā

at ille dixit dñe ut uideā
42 et ihŝ dixit illi respice fi
43 des tua te saluū fecit et
confestim uidit et seq'
batur illū magnificans
dm̄ et omnis plebs ut ui
dit dedit laudem dō
C 19 lc 225 10 Et ingressus perambu
labat hiericho
2 Br 61 Et ecce uir nomine zac
cheus et hic erat prin
ceps puplicanorū et ip
3 se diues et querebat
uidere ihm̄ quis esset
et non poterat præ tur
ba quia statura pusillus
4 erat et præcurrens as
cendit in arborē sycho
morum ut uideret illū
quia inde erat transi
5 turus et cū uenisset
ad locū suspiciens ihŝ
uidit illū et dixit ad eū
zacchee festinans de
scende quia hodie in do
mo tua

oportet me manere
6 et festinans descendit
et excepit illū gaude
7 ns et cum uiderent
omnes murmurabant
dicentes quod ad ho
minē peccatorem de
8 uertisset stans autē
zaccheus dixit ad dñm
ecce dimidiū bonorū
meorū dñe do paupe
rib' et si quid aliquē de
fraudaui reddo quad
9 druplū ait ihŝ ad eum
quia hodie salus domv
i huic facta est eo quod
et ipse filius sit abra
10 lc 226 5 mt 159 hae. Uenit enī filius
hominis querere et
saluū facere quod pe
11 lc 227 10 rierat Haec illis audi
entib' adiciens dixit
parabolā eo quod es
set prope hierusale
et quia existimarent

quod confesti reg
12 num di manifesta
lc 228 2 mt 270 mr 158 retur. Dixit ergo
homo quidã nobilis
abiit in regionẽ lon
ginquã accipere si
bi regnũ et reuer
13 lc 229 ti Uocatis autẽ de
5 mt 271 cẽ seruis suis dedit
illis decĩ mnas et a
it ad illos negotia
14 mini dũ uenio ciues
autẽ eius oderant
illũ et miserunt le
gationẽ post illũ
dicentes nolumus
hunc regnare super
15 nos et factũ est ut
rediret accepto reg
no et iussit uocari
seruos quib' dedit
pecuniã ut sciret
quantũ quisq' nego
16 tiatus esset ue
nit autẽ primu [di]

cens dñe mna tua de
17 cĩ mnas adquisiuit et ait
illi euge bone serue
quia in modico fide
lis fuisti eris potes
tatẽ habens supra
decem ciuitates
18 et alter uenit dicens
dñe mna tua fecit
19 quinq' mnas et huic
ait et tu esto supra
20 quinq' ciuitates. Et
alter uenit dicens do
mine ecce mna tua
quã habui repositã
21 in sudario timui eni
te quia homo auste
ris es. tollis quod non
posuisti et metis
quod non seminas
22 ti dicit ei de ore tuo
te iudico serue ne
quã sciebas quod e
go homo austeris
sũ tollens quod non

posui et metens qđ
23 non seminaui et qua
re non dedisti pecu
niā meam ad mensā
et ego ueniens cū
usuris utiq' exegis
24 sē illam et adstantibus
dixit auferte ab illo mna
et date illi qui decē mnas
25 habet et dixerunt
ei domine habet de
26 cē mnas Dico autē
lc 230 2 mt 272 mr 42 uobis quia omni haben
ti dabitur ab eo autē
qui non habet et quod
habet auferetur ab
27 illo Uerū tamen in
lc 231 5 mt 273 imicos meos illos
qui noluerunt me reg
nare super se adduci
te huc et interficete
28 ante me et his dictis
præcedebat ascen
dens in hierosolyma
29 Et factum est cum
Br 63 lc 232 2 adpropinquasset
mt 207 mr 118 ad bethfage

et bethania ad mon
tē qui uocatur oleueti
misit duos disci
30 pulos suos dicens ite
in castellū quod con
tra uos est in quod in
troeuntes inuenie
tis pullū asinæ alli
gatū cui nemo nūquā
hominū sedit solui
31 te illū et adducite et
si quis uos interro
gauerit quare solui
tis sic dicitis ei quia
dn̄s operam eius
32 desiderat Abierunt
lc 233 2 mt 209 mr 118 autē qui misi erant
et inuenerunt sicut
dixit illis stantē pul
33 lū soluentib' h' illis
pullū dixert domini eius
35 †sariū habet et dux
erunt illū ad ihm̄ et
iactantes uesti
menta sua supra
pullū inposuer
unt

† ad illos quid soluitis
pullū at illi dixeft
34 quia dn̄s eū neces

36 ihm̄ eunte autē illo sub
sternebant uestimen
37 ta sua in uia Et cum
lc 234 1 mt 210 mr 119 io 90 adpropinquaret iā
ad descensū montis
oliueti Coeperunt
omnes turbae des
cendentiū gauden
tes laudare dm̄ uo
ce magna super om
nib' quos uiderant vir
38 tutib' dicentes bene
dictus qui uenit rex
in nomine dñi pax in cæ
lo et gloria in excelsis
39 Et quidam pharisæ
lc 235 5 mt 214 orū de turbis dixer̄t
ad illū magister incre
pa discipulos tuos
40 quib' ipse ait dico uo
bis quia si hii tacuerint
lapides clamabunt
41 Et ut adpropinquauit
lc 236 10 uidens ciuitatē fleuit
42 super illā dicens quia
si cognouisses

et tu et quidē in hac die
tua quae ad pacem ti
bi nunc autē abscondi
ta sunt ab oculis tuis
43 quia uenient dies in te
et circūdabunt te ini
mici tui uallo et circū
dabunt te et coangus
44 tabunt te undiq' et ad
terram prosternent
te et filios tuos qui in te
lc 237 2 mt 242 mr 137 sunt Et non relinqv
ent in te lapidē super
lapidem eo quod non
cognoueris tempus
uisitationis tuae
45 Et ingressus ihš in tē
lc 238 1 mt 212 mr 121 io 21 plū coepit eicere uen
dentes in illo et emen
46 tes dicens illis scrip
tū est quia domus mea
domus orationis est
vos autē fecistis illam
speluncā latronū
47 lc 239 1 mt 221 mr 122 io 77 Et erat docens cotidie

in templo principes autē
sacerdotum et scribæ
et principes plebis quæ
48 rebant illum perdere et non
inueniebant quid face
rent illi omnis enim po
pulus suspensus erat
audiens illum
C 20 Et factum est in una
Br 64 lc 240 2 dierū docente illo po
mt 249 mr 223 pulum in templo et euan
gelizante et conuene
runt principes sacer
dotū et scribae cum
2 seniorib' et aiunt dicen
tes ad illū dic nobis in
qua potestate haec fa
cis aut quis est qui de
dit tibi hanc potestatē
3 Respondens autē dix
it ad illos interrogabo
uos et ego unū uerbū
4 respondite mihi bap
tismū iohannis de cæ
lo erat an ex hominib'
5 at illi cogitabant
inter se dicentes quia
si dixerimus de cælo di
cet nobis quare ergo
non credidistis illi
6 si autē dixerimus ex
hominib' plebs uniuer
sa lapidabit nos certi
sunt enim iohannem
7 prophetā esse et re
sponderunt se nes
8 cire unde esset et
ihs ait illis neq' ego di
co uobis in qua potes
tate haec facio.
9 Coepit autē dicere
Br 65 lc 241 2 ad plebē parabolam
mt 220 mr 128 hanc homo plantauit
uineam et locauit eā
colonis et ipse pere
gre fuit multis tempo
10 rib' et in tempore mi
sit ad cultores seruū
ut de fructū uineae
darent illi qui cesum
dimiserunt eū inanē

11 et addit alterū ser
nū mittere illi autē
hunc quoq' cedentes
et adficientes con
tumelia demiserunt
12 inanē et addidit ter
tiū mittere qui et il
lū uulnerantes eie
13 cerunt dixit autē dn̄s
uineae quid faciā mit
tam filium meū di
lectum forsitan cv̄
hunc uiderint uere
14 buntur quē cū uidis
sent coloni cogita
uerunt inter se di
centes hic est heres
occidamus illū ut
nostra fiat heredi
15 tas et eiectū illū
extra uineā occide
runt quid «faciet» er
go illis dominus ui
16 niæ[!] ueniet et per
det colonos istos
et dabit uineā

aliis quo audito dix
17 erunt illi absit il
le autē aspiciens eos
ait quid est ergo hoc
quod scriptū est. la
pidē quē reprobaue
runt ædificantes
hic factus est in ca
18 put anguli omnis qui
ceciderit super il
lū lapidē conquassa
bitur super quē autē
ceciderit cōminuet
19 illū Et quærebant
lo 242 1 mt 220 principes sacerdo
mr 119 io 83 et 78 tum et scribae mit
tere in illū manus in
illa hora et timuerт
populū cognouerv
nt enī quod ad ipsos
dixerit similitudinē istā
20 Et obseruantes mise
Br 66 lo 243 2 runt insidiatores
mt 227 mr 230 qui se iustos simula
rent ut caperent eū

in sermone et tra
derent illū princi
patui et potestati
21 præsidis et inter
rogauerunt illum
dicentes magister
scimus quia recte
dicis et doces et non
accipis personā sed
in ueritate uiā dī do
22 ces licet nobis «tri
butū» dare. cæsari
23 an non. considerans
autē dolum illorū
dixit ad eos quid me
24 temptatis ostendi
te mihi dænariū cuius
habet imaginē et in
scriptionē respon
dentes dixerunt cæ
25 saris. et ait illis red
dite ergo quae cæsaris
sunt cæsari et quæ
26 dī sunt dō et non po
tuerunt uerbū eius
reprehendere co
rā plebe et mirati
sunt in responso
eius et tacuerunt
27 Accesserunt autē
Br 67 quidā saducæorū
qui negant esse re
surrectionē et in
terrogauerunt
28 eū dicentes magis
ter moyses scrip
sit nobis si frater ali
cvius mortuus fu
erit habens uxorē
et hic sine filiis fue
rit ut accipiat eā
frater eius uxorē
et suscitet semen
29 fratri suo septē
ergo fratres erant
et primus accepit
uxorē et mortuus
30 est sine filiis et se
quens accepit illā
et ipse mortuus est

31 sine filiis. et tertius ac
cepit illam similiter
et omnes septem et
non relinquerunt se
men et mortui sunt
32 nouissima omniū et
mortua est et mulier
33 In resurrectione er
go cuius eorū erit ux
or si quidē septem
habuerunt eam uxo
34 rem. et ait illis ihš fi
lii sæculi huius nubunt
et traduntur ad nup
35 tias illi uero qui digni
habentur sæculo illo
in resurrectione ex
mortuis neq' nubunt
neq' ducunt uxores
36 neq' enī ultra mori po
terint aequales enī
angelis sunt et filii
sunt dī cum sint filii
37 resurrectionis. quia
uero resurgunt

mortui et moyses os
tendit secus rubū si
cut dixit uidi in rubo
dūm dm̄ abraham et
dm̄ isaac et dm̄ iacob
38 dš autē non est mor
tuorū sed uiuorū om
nes enim uiuunt ei
39 Respondens autē qvi
dam scribarū dixit ma
gister bene dixisti
40 Et amplius non aude
lo 244 mt 2 227 mr 133 bant eū quicquā inter
41 rogare Dixit autē
lo 245 mt 2 226 mr 134 ad illos quomodo di
cunt xpm̄ filium dauid
42 esse et ipse dauid di
cit in libro psalmorū
dixit dūs dño meo se
43 de a dextris meis do
nec ponā inimicos tu
os scabillū pedum tu
44 orum dauid ergo dūm
illū uocat et quomodo
filius eius est

45 Audiente autē omni
Br 68 lc 246 2 populo dixit discipulis
mt 230 mr 135 46 suis adtendite ab scri
bis qui uolunt ambula
re in stolis et amant sa
lutationes in foro et
primas cathedras in sy
nagogis et primos dis
cubitos in conuiuiis
47 Qui deuorant domos
lc 247 8 mr 136 uiduarū simulantes lon
gā orationem hii acci
pient damnationē ma
C 21 iorē Respiciens autē
uidit eos qui mittebant
munera sua in gazophy
2 lacium diuites uidit au
tē et quandā uiduā
pauperculam mitten
3 tē aera minuta duo et
dixit uere dico uobis
quia uidua haec pauper
plusquā omnes misit
4 nam omnes hii ex habun
dantiis sibi

miserunt in munera
dī haec autē ex eo qđ
deest illi omnem uic
tum suum quē habu
it misit
5 Et quib'dā dicenti
Br 69 lc 248 2 tib'[!] de templo quod
mt 242 mr 137 lapidib' bonis et do
nis ornatum esset
6 dixit haec quae uidetis
uenient dies in quib'
non relinquetur la
pis super lapidē qui
7 non destruatur In
lc 249 2 mt 244 mr 134 terrogauerunt autē
illū dicentes præcep
tor quando haec erunt
et quod signū cum fi
8 eri incipient qui dixit
uidete ne seducami
ni multi enim uenient
in nomine meo dicen
tes quia ego sum xp̄s
et tempus adpropin
quauit

[hic folium unum deest continens vv 9—30]

30 cū producunt iā ex se
fructū scitis quia pro
31 pe est aestas ita et uos
cū uideritis haec fie
ri scitote quō prope
32 est regnum dī amen
dico uobis quia non
præteriuit genera
tio haec donec om
33 nia fiant cælū et ter
ra transibunt uer
ba autē mea non tran
34 lc 259 10 sient Adtendite av
tē uobis ne forte
grauentur corda
uestra in crapula et
ebrietate et curis
huius uitae et super
ueniat in uos repen
35 tina dies illa tāquā
laqueus enī super
ueniet in omnes qui
sedent super fa
36 ciē omnis terrae ui
gilate itaq' omni tē
pore
orantes ut digni habe
amini fugere ista om
nia quae futura sunt
et stare ante filiū hominis
37 Br 71 Erat autē diebus do
cens in templo nocti
b' uero exiens moraba
tur in monte qui uoca
38 tur oleueti et omnis
populus diluculo uigi
labat ad eū in templo au
dire eū
C 22 lc 260 Ad propin
1 mt 275 mr 156 io 48 quabat autē dies fes
tus azimorū qui dicitur
2 lc 261 pascha Et querebant
1 mt 220 mr 122 io 77 principes sacerdotū
et scribae quomodo
eū interficerent time
bant uero plebem
3 lc 262 Intravit h' satanas in iudā
9 io 118 et 242 qui cognominabatur sca
rioth unus de duode
4 lc 263 cī Et abiit et locutus
2 mt 279 mr 160 est cū principib'

sacerdotum et magis
tratib' quēadmodū il
5 lū traderet eis et gaui
si sunt et pacti sunt
6 pecuniam illi dare et
spopondit et quære
bat oportunitatē ut
traderet illū sine tur
7 ba uenit autē dies azy
morū in qua necesse
erat occidere pascha
8 et misit petrū et iohan
nē dicens euntes para
te nobis pascha ut man
9 ducemus At illi dixert
10 ubi uis paremus Et dix
it ad eos ecce introe
untib' uobis in ciuita
tē occurret uobis ho
mo amphorā aquae por
tans sequimini eū in do
11 mum in qua intrat et di
cetis patri familias do
mus dicit tibi magister
ubi est diuersoriū ubi pas
cha cum

discipulis meis man
12 ducē. et ipse uobis
ostendit cænaculū
magnum stratum et
13 ibi parate euntes au
tē inuenerunt sicut
dixit illis et parauc
14 runt pascha et cū fac
ta esset hora discubu
it duodecī aposto
15 li cum eo Et ait illis
lc 264 10 desiderio desidera
ui hoc pascha mandv
care uobis cū ante
16 quam patiar Dico e
lc 265 2 mt 286 mr 166 nim uobis quia ex hoc
non manducabo il
lud donec impleatur
17 in regno dī et accep
to calice gratias egit
et dixit accipite et
diuidite inter uos
18 dico enī uobis quod
non bibā de genera
tione uitis donec
regnū

19 di ueniat Et accepto
lc 266
1
mt 285 pane gratias egit
mr 165
io 64 et fregit et dedit
eis dicens hoc est
corpus meū quod
pro uobis datur hoc
facite in meā cō
memorationē
20 Similiter et cali
lc 267
2
mt 285 cē postquā cena
mr 167
uit dicens hic est
calix noui testamen
ti in sanguine meo
qui pro uobis fun
21 ditur Uerū tamen
lc 268
2
mt 286 ecce manus traden
mr 163
tis me mecū est in
22 mensa et quidē fi
lius hominis secun
dū quod diffinitū
est uadit uerū tamen
uae illi homini per
23 quē traditur Et
lc 269
1
mt 275 ipsi coeperunt quæ
mr 163
io 122 rere inter se quis

esset ex eis qui hoc
facturus esset
24 Facta est autē et
Br 63
lc 270
2 contentio inter
mt 204
mr 113 eos quis eorū uide
retur esse maior
25 dixit autē eis ihš re
ges gentiū dominan
tur eorū et qui po
testatē habent su
per eos benefici
26 uocantur uos autē
non sic sed qui ma
ior est in uobis fiat
sicut iunior et qui
præcessor est sicvt
27 minister Nā quis
lc 271
10 enī maior est qui
recūbit an qui minis
trat in gentib' quidē
qui recūbit in uo
bis autē non sic sed
qui ministrat ego
autē in medio uestrū
sū sicut qui ministrat

28 nos autē estis qui
permansistis mecū
in temptationib' me
29 is et ego dispono uo
bis sicut disposuit
mihi pater meus reg
30 nū ut edatis et biba
tis super mensā me
lc 272 5 ā in regno meo Et se
mt 128 deatis super thronos
XII. iudicantes duode
cim trib' israhel
31 Br 74 Ait autē dn̄s simon si
lc 273 10 mon ecce satanas ex
petiuit uos ut cribra
32 ret sicut triticū e
go autē rogaui pro
te ut non deficiat fi
lc 274 8 des tua Et tu aliquan
io 229 do conuersus con
firma fratres tuos
33 lc 275 Qui dixit ei dn̄e tecū
1 mt 289 mr 170 paratus sū et in car
io 126 cerē et in mortē ire
34 at ille dixit dico tibi
petre non cantabit
hodie gallus donec
ter abneges nosse
35 me Et dixit eis quan
lc 276 10 do misi uos sine sac
culo et pera et cal
ciamentis numqu
id aliquid defuit uo
36 bis at illi dixerunt ni
hil. dixit ergo eis sed
nunc qui habet sac
culū tollat similiter
et peram et qui non
habet uendat tuni
cā suam et emat gla
37 lc 277 diū Dico enī uobis
7 mr 216 quō adhuc hoc quod
scriptū est oportet
inpleri in me et cū
iniquis deputatus
est. et enim ea quæ
sunt «finē habent
38 lc 278 «de me At illi dixer̄t
10 dn̄e ecce gladii duo
hic at ille dixit eis
satis est

39 Et egressus ibat se
Br 75
cundū consuetudinē
in montē oliuarum se
cuti sunt autē illum
40 et discipuli eius Et cv̄
peruenisset ad locū
dixit illis orate ne in
tretis in temptationē
41 Et ipse auulsus est
ab eis quantū iactus
est lapidis et positis
42 genib' orabat dicens
Pater si uis transfer
calicē istū a me uerv̄
tamen non mea uo
luntas sed tua fiat
43 Apparuit autē illi
angelus dē cælo con
fortans eū et fac
tus in agonia pro
44 lixius orabat et fac
tus est sudor eius
sicut guttae san
guinis decurrentis
in terram

45 Et cū surrexisset ab
2
oratione et uenisset
ad discipulos suos inue
nit illos dormientes
46 prae tristitia et ait il
lis quid dormitis sur
† orate gite† ne intretis in tēp
tationem
47 Adhuc eo loquente ec
1
ce turba et qui uoca
batur iudas unus de dvo
decim antecedebat
eos et adpropinqua
uit ihū ut oscularetur
eum hoc autē dederat
illis signū quem oscu
latus fuero ipse est
48 Ihs̄ autē dixit ei iuda os
2
culo filiū hominis tra
49 dis Uidentes autē hii
1
qui circa ipsū erant qvod
futurū erat dixerunt
ei dn̄e si percutiemus
50 in gladio et percussit
unus ex illis

seruū principis sacer
dotū et amputauit «dex
51 teram» auriculā eius. Res
pondit autē ihš ait sine
10 usq' adhuc Et cū teti
gisset auriculā eius sa
52 nauit eū Dixit autem
1 ihš ad eos qui uenerant
ad se principes sacerdo
tū et magistratus tē
pli et seniores quasi ad
latronē existis cū gla
53 diis et fustib' cū cotidie
uobiscū fuerī in tem
plo non extendistis
manus in me Sed haec
est hora uestra et po
testas tenebrarum
54 Conpræhendentes
autē eum duxerunt ad
domū principis sacer
dotum Petrus uero se
55 q'batur eū a longe ac
censo autē igni in me
dio atrio

et circūsedentib' illis
erat petrus in medio
56 eorū quem cum uidis
set ancilla quædā se
dentē ad lumen et
eū fuisset intuita dix
it et hic cū illo erat
57 at ille negauit eū dicens
mulier non noui illv̄
58 Et post pusillū alius
1 uidens eū dixit et tv
de illis es petrus ue
ro ait o homo non
59 sum et interuallo
facto quasi horæ u
nius alius quidā ad
firmabat dicens ue
re et hic cū illo erat
60 nā et galilæus est et
ait petrus homo nes
cio quid dicis et con
tinuo adhuc illo loqven
te gallus cantauit
61 Et conversus dūs
2 respexit

petrū et recordatvs
est petrus uerbi dñi
sicut dixerat quia pri
usquā gallus cantet
62 ter me negabis et e
gressus foras petrvs
63 fleuit amare Et uiri
lo 297 1 mt 324 qui tenebant illū inlu
mr 194 io 122 64 debant ei cedentes et
uelauerunt eū et per
cvtiebant faciē eius
et interrogabant eū
dicentes prophetiza
quis est qui te percus
65 2 sit Et alia multa blasphe
mantes dicebant in ev̄
66 Et ut factus est dies
conuenerunt seniores
plebis et principes sa
cerdotū et scribæ et
dvxerunt illū in conci
lium suv̄ dicentes si
67 tv es xpś dic nobis Et ait
illis si vobis dixero non
68 creditis mihi Si autē
et

interrogauero non
respondebitis mihi
69 1 neq' demittitis Ex hoc
avtē erit filius homi
nis sedens a dextris
70 lo 298 10 uirtutis dī Dixerunt
autē omnes tu ergo es
filius dī qvi ait uos di
71 lo 299 2 citis quia ego sū At il
mt 313 mr 193 li dixervnt quid adhuc
desideramvs testimo
nium ipsi H ea audiui
C 23 lo 300 1 mus de ore eius Et sur
mt 319 mr 199 gens omnis multitu
io 178 do eorū duxerunt il
2 lo 301 10 lū ad pilatv̄ Coeperunt
avtē accvsare illū di
centes hunc inueni
mvs subuertentem
gentem nostrā et
prohibentē tributa
dare cæsari et dicen
tē se xpm̄ regē esse
3 lo 302 1 Pilatus autē inter
mt 321 mr 200 rogavit eū dicens
io 178 tu es rex

lc 303 8 io 186 iudeorū at ille respon
4 dens ait tu dicis Ait au
tē pilatus ad principes
sacerdotū et turbas
nihil inuenio causae
5 in hoc homine At illi in
lc 304 10 ualescebant dicen
tes cōmovet popu
lū docens per uniuer
sā iudæā et incipiens
6 a galilæa usq' huc pila
tus autē audiens gali
leā interrogauit si
7 homo galilevs esset et
ut cognouit quod de
herodis potestate
esset remisit eū ad he
rodē qui et ipse hieru
solymis erat illis die
8 b' herodes aute uiso
ihū gauisus est ualde
erat enī cvpiens ex
multo tēpore uide
re illū eo qð audiret
multa de illo et spera
bat

signū aliqvod uidere
9 ab eo fieri interro
gabat autē illū multis
sermonib' at ipse ni
hil illi respondebat
10 Stabant etiā principes
lc 305 2 mt 309 mr 189 sacerdotū et scribæ
constanter accusan
11 tes eū spreuit autē il
lū herodes cū exercci
tu suo et inlusit indv
tū ueste alba et re
12 misit ad pilatū et fac
ti sunt amici herodes
et pilatus in ipsa die
nā ante inimici er
13 ant ad inuicē Pilatus
lc 307 8 io 182 autē conuocatis prin
cipib' sacerdotū et
magistratib' et ple
14 be et dixit ad illos ob
tulistis mihi hunc
hominē qua si auer
tentē populv̄ et ecce
ego coram uobis inter
rogans nullā.

XVIIII g

causā inuenio in ho
mine isto ex his in quib'
eū accusatis Sed ne
15 q' herodes nā remi
lc 308 10 sit eū ad nos et ecce
nihil dignū morte ac
16 tum est ei Emenda
lc 309 2 mt 323 mr 202 tū ergo illū dimittā
17 necesse autē habe
bat demittere eis per
18 diē festum unū Excla
lc 310 1 mt 326 mr 204 io 184 mauit autē simul uni
uersa turba dicens
tolle hunc et demit
19 te nobis barraban qvi
erat propter sēditi
one quandā factam
in ciuitatē et homi
cidiū missvs in carce
20 rē Iterū autē pilatus
lc 316 1 mt 327 mr 205 io 188 locutus est ad illos
uolens dimittere
21 ihm̄ at illi clamabant
dicentes crucifige
crucifige eum Ille av
22 tē tertio dixit ad illos
lc 312 8 io 182 quid enī mali fecit
iste nullā causā mor
tis inuenio in eū corri
piā ergo illū et demit
23 tam At illi instabunt
lc 313 1 mt 328 mr 205 io 194 uocib' magnis postu
lantes ut crucifige
retur et inualesce
24 bant uoces eorū Et pi
lc 314 1 mt 329 mr 206 io 196 latus adiudicauit fieri pe
25 titionē eorum dimi
sit autē illis eum qui
propter homicidium
et seditionē misus fu
erat in carcerē quem
petebant ihm̄ uero tra
didit uoluntati eorū
26 Et cū ducerent eū
Br 78 lc 315 1 mt 332 mr 209 io 197 adpræhenderunt
simonē quendam
cyrenensē uenien
tem de uilla et inpo
suerunt illi crucem
portare post ihm̄
27 Sequebatur autem
lc 316 10 illū multa turba popv
li et mulierū quae
plangebant

et lamentabantur eū
28 conuersus autē ad illas
ihš dixit filiae hierusa
lē nolite flere super
me sed super uos ipsas
flete et super filios
29 uestros quō ecce ueni
ent dies in quib' dicent
beatae steriles et uen
tres quae non genue
runt et vbera quae non
30 lactauerunt tunc in
cipient dicere monti
b' cadite super nos et
collib' operite nos
31 quia si in uiride ligno hæc
faciunt in arido quid
32 fiet Ducebantur av
c 317 1 mt 336 mr 215 io 198 tē et alii duo nequā cv̄
eo ut interficerentur
33 Et postquā ueneȓt
lc 318 1 mt 333 mr 210 io 197 in locū qui uocatur cal
uariae ibi crucifixe
lc 319 1 mt 336 mr 212 io 198 runt eū Et latrones
unū a dextris et alte
rū a sinistris

34 Ihš autē dicebat pater
lc 320 10 sol demitte illis non e
nim sciunt quid faci
lc 321 1 unt Diuidentes ue
mt 335 mr 212 io 201 ro uestimenta eius
35 miserunt sortes et
stabat populus expec
lc 322 2 tans Et diridebant
mt 339 mr 218 illū principes cū eis
dicentes alios saluos
fecit se ipsū saluum
faciat si hic est xpš dī
36 electus Inludebant
lc 323 2 mt 343 mr 222 autē ei et milites et
accedentes accetū
37 offerebant illi dicen
tes si tu es rex iudæo
rū saluū te fac
38 Erat autē et super
lc 322 1 mt 336 mr 214 io 199 scriptio scripta su
per illū literis gre
cis et latinis et hebra
icis hic est rex iudæorū
39 Unus autē de his qui
lc 325 2 mt 340 mr 219 pendebant latroni
b' blasphemabat eū
dicens si tu es

xpš saluū fac temet
40 ipsū et nos Respon
lc 326 10 dens autē alter
increpabat illū di
cens neq' tu times
dm̄ quod in eadē
41 damnatione es et
nos quidem iuste
nam digna factis
recipimus hic ue
ro nihil mali gessit
42 et dicebat ad ihm̄
dn̄e memento mei
cum ueneris in reg
43 nū tuum et dixit
illi ihš amen dico ti
bi hodie mecū eris
44 lc 327 in paradiso Erat
2 mt 311 mr 220 autē fere hora sex
ta et tenebrae fac
tae sunt in uniuer
sam terrā usq' in
45 horā nonam et ob
scuratus est sol
lc 328 2 mt 342 mr 227 Et uelū templi scis
sū est medium

46 lc 329 Et clamans uoce
1 mt 347 mr 223 magna ihš ait pater
io 204 in manus tuas com
mendo spm̄ meū
et haec dicens ex
47 lc 330 pirauit Uidens au
2 mt 347 mr 125 tē centurio quod
factū fuerat glo
ri[fi]cauit dm̄ dicens
uere hic homo ius
48 lc 331 tus erat Et omnis
10 turba eorū qui si
mul aderant ad sp
ectaculū istud et
uidebant quae fie
bant percutien
tes pectora sua
reuertebantur
49 stabant omnes no
ti eius a longe et
mulieres quae se
cutae erant eum
a galilea haec uiden
50 lc 332 tes Et ecce uir no
1 mt 349 mr 227 mine ioseph qui
io 207 erat decurio uir
bonus

51 et iustus hic non
consens erat conci
lio et actib' eorū ab
arimathia ciuitate iu
deae qui expectabat
52 et ipse regnū dī hic
accessit ad pilatū et
petit corpus ihū
53 lc 333 1 mt 349 mr 226 io 208 Et depositū inuol
uit in sindone et
posuit eū in monu
mento exciso in qvo
nondū quisqvā po
54 lc 334 10 situs fuerat Et di
es erat parasceue
et sabbatū inluces
55 cebat subsecutae
autē mulieres quæ
cū ipso uenerant
de galilæa uiderunt
monumentū et qvē
admodū positū e
56 lc 335 6 mr 230 rat corpus eius Et
reuertentes para
uerunt aromata et
unguenta et sabba
to quidē siluerunt
secundū mandatv̄
C 24 Br 79 lc 336 1 mt 353 mr 231 io 209 Una autē sabbati
ualde deluculo ue
nerunt ad monu
mentū portantes
quae praeparaue
2 runt aromata et
inuenerunt lapidē
reuolutū a monu
3 mento et ingres
sae non inueneřt
4 corpus dn̄i.ihū et
factū est dū men
te constrernatæ[!]
essent de isto ec
ce duo uiri stete
runt iuxta illos in
ueste fulgenti
5 lc 337 2 mt 354 mr 132 Cum timerent au
tē et declinare
nt uultū in terra
dixerunt ad illas
quid queritis uiuen
tem cū mortuis
6 non est hic sed sur
rexit recordami
ni qualiter locutus

sit nobis cum adhuc
7 in galilea esset dicens
quia oportet filium
hominis tradi in ma
nus hominū pecca
torū et crucifigi
et die tertia resur
8 gere et recordatæ
sunt uerborū eius
9 lc 338 Et regressae a mo
2 mt 355 mr 232 numento nuntia
uerunt haec omnia
illis undecī et cete
10 lc 339 ris omnibus Erat
10 autē maria magda
lenae et iohanna
et maria iacobi et
ceterae quæ cū eis
erant quae dicebant
11 ad apostolos haec
et uisa sunt ante
illos sicut deleramen
ta uerba ista et non
12 credebant illis pe
trus autē surgens
cucurrit ad monu
mentum

et procumbens uidit
linteamina sola posi
ta et abiit secū mira
ns quod factū fuerat
13 et ecce duo ex illis i
bant ipsa die ad cas
tellū quod erat in spa
tio stadiorū sexagin
ta ab hierusalē nomi
14 ne emmaus et ipsi lo
q'bantur ad inuicē
de his omnib' quæ ac
15 cederant et factū
est dū fabularentur
et secū quærerent
et ipse ihs̄ adpropin
16 quans ibat cū illis ocv
li autē illorū teneban
tur ne eū agnosce
17 rent et ait ad illos qvi
sunt hii sermones
quos confertis ad in
uicē ambulantes
18 et estis tristes et
respondens unus
cui nomen erat cleo
pas dixit ei

tu solus peregrinus
es in hierusalē et non
cognouisti quae fac
ta sunt in illa his die
19 b' quib' ille dixit quae
et dixerunt ei de ihū
nazareno qui fuit uir
propheta potens in
opere et sermone
coram dō et omni po
20 pulo et quomodo tra
diderunt eū summi
† et princi pes nos tri sacerdotes† in dāna
tionē mortis et cru
21 cifixerunt eū nos au
tē sperabamus quia
ipse esset redemp
turus israhel et nunc
super haec omnia ter
tia dies est hodie quo
22 haec facta sunt sed
et mulieres quædā ex
nostris terruerunt
nos quae ante lucē
fuerant ad monumen
23 tū. et non inuento
corpore eius uene
runt dicentes se
etiā uisionē angelo
rū uidisse qui dicu
24 nt eū uiuere. Et abi
erunt quidā ex nos
tris ad monumen
tū et ita inuenerunt
sicut mulieres dix
erunt ipsū uero non
25 uiderunt et ipse dix
it ad eos o stulti et
tardi corde ad cre
dendū in omnib' qvæ
locuti sunt prophe
26 tae Nonne haec o
portuit pati xpm̄ et
ita intrare in glori
27 am suā et incipiens
a moyse et omnib'
prophetis inter
prætabatur illis in
omnib' scripturis
quae de se ipso erant
28 et adpropinquave
runt castello qvo i
bant et ipse

finxit se longius
29 ire et coegerunt
illū dicentes ma
ne nobiscū quō ad
uesperascit et in
clinata est iam di
es et intrabit cū il
30 lis et factū est dv̄
recumberet cū
illis accepit panē
et benedixit ac fre
git et porrigebat
31 illis et aperti sunt
oculi eorū et cog
nouerunt eū et
ipse euanuit ex o
32 culis eorū et dix
erunt ad inuicē
nonne cor nostrv̄
ardens erat in no
bis dū loq'retur
in uia et aperiret
nobis scripturas
33 et surgentes ea
dem hora regres
si sunt in hierusa
lē et inuenerunt

congregatos un
decim et eos qui
34 cū illis erant dicen
tes quod surrex
it dn̄s uere et ap
35 paruit simoni et
ipsi narrabant quæ
gesta erant in uia
et quomodo cog
nouerunt eū in
fractione panis
36 Dum haec autē lo
lc 340 8 io 213 q'rentur ihs̄ stetit
in medio eorū
et dicit eis pax uobis
ego sū nolite time
37 re conturbati ue
ro et conterriti
existimabant se
38 spm̄ uidere et dix
it eis quid turbati
estis et quare co
gitationes ascēn
derunt in cordib'
39 uestris uidete ma
nus meas et pedes
quia ipse ego sum

palpate et uidete
quia spš carnē et os
sa non habet sicut
me uidetis habere
40 et cū hoc dixisset
ostendit eis manus
41 et pedes Adhuc
lc 341 9 io 221 autē illis non cre
dentib' et miranti
b' prae gaudio dixit
habetis hic aliquid
quod manducetur
42 at illi obtulerunt ei
partē piscis assi et
43 fauū melis et cū man
ducasset corā eis
sumens reliquias
44 dedit eis Et dixit
lc 342 10 ad illos haec sunt
uerba quae locutus
sū ad uos cū adhuc
essē uobiscum qvō
necesse est inple
ri omnia quae scrip
ta sunt in lege moy
si et prophetis et
psalmis de me

45 tunc aperuit illis
sensū ut intelle
gerent scriptu
46 ras et dixit eis quō
sic scriptū est et
sic oportebat xpm̄
pati et resurge
re a mortuis die
47 tertia et prædica
re in nomine eius
paenitentiam
et remissionem
peccatorū in om
nes gentes inci
pientib' ab hieru
48 solyma uos au
tē estis testes
49 horū et ego mit
tā promissū pa
tris mei in uos uos
autē sedete in ci
uitate quoad usq'
induamini uirtu
50 te ex alto Eduxit
autē eos foras in
bethaniā et ele
uatis manib'

suis benedixit eos
51 Et factũ est dum be
nediceret illis reces
sit ab eis Et fereba
52 tur in cælũ et ipsi ad
orantes eũ regres
si sunt in hierusalē
53 cũ gaudio magno et
erant semper in tē
plo laudantes et be
nedicentes dm̄

Incip. præph. euañ secuñ iohā

Johannis evanā vnvs

ex discipulis dī qui uirgo elec
tus a dō est quem de nuptiis
uolentem nubere reuocauit
dš cuius uirginitatis in hoc
duplex testimonium in euan
gelio datur quod et pre cete
ris dilectus dō dicitur et huic
matrem suam de cruce com
mendauit et uirginem uirgo
seruaret denique manifes
tans in euangelio quod erat
ipse incorruptibilis uerbi
opus inchoans solus uerbū
caro factum esse nec lumen
a tenebris fuisse conpræhen
sam testatur primus sygnū
ponens quod in nuptiis fecit
dš ut ostendens quod erat
iplse[!] legentibus demonstra
ret quod ubi dñs inuitatur
deficere nuptiarum uinum
debeat ut ueteribus inmu
tatis noua omnia quæ a xpō
instituuntur appareant hoc
h' euangelium scripsit in asia
postea quam in pathmos in
sula apocalypsin scripserat
ut cui in principio canonis
incorruptibile principium
in genesi et incorruptibilis
finis per uirginem in apoca
lipsi reddetur dicente xpō
ego sum *A* et *ω* et hic est
iohannis qui sciens super
uenisse diem recessus sui
conuocatis discipulis suis
in epheso per multa signorum
experimenta promens xpm̄
descendens in defossum se
pulturæ suae locum facta
oratione positus est ad pa
tres suos tam extraneus
a dolore mortis quam a corrup
tione carnis inuenitur alienus
tamen post omnes euangeliū
scribsit et hoc uirgini debebatur
quorum tamen uel scriptura
rum tempore dispositio uel
librorum ordinatio ideo
per singula a nobis non expo
nitur ut sciendi desiderio
conlocata et quærentibus
fructus laboris et dō magis
terii doctrina seruetur
expl.prep.euā.iōh. incip. brebis eius
dē

1 Johñ testimoniv̄ p'hibet
de xpō dicens non sum dignus
corrigiam calciamenti eius
soluere
2 Item iohannes dicit de ihū
ecce agnus dī qui tollit pec
cata mundi
3 Et ostendit ihš discipulis
ubi maneret secuti sunt eum
4 Ubbi ihš de aqua uinum fecit
in chanaan galileae
5 Et eiecit ihš de templo uen
dentes et dixit domus ora
tionis est domus patris mei
6 Qui non renatus fuerit ex
aqua et spū non intrauit in regnū dī
7 Vbbi baptizabant iohannes
et ihš et dixit iohannes disci
pulis non sum ego xpš

8 Et secessit ihs a iudea et uenit
in samariam
9 Sedens super puteum ihs
mulierem samaritanam
petit bibere et dicit discipu
lis alii laborauerunt et uos
in laborem ipsorum introistis
10 Omnis propheta sine hono
re est in patria sua et filium
reguli sanauit
11 In porticum salomonis ad
natatorium piscinam hominē
ab infirmitatem annis XXX
VIII sanauit
12 De quinque panes ordaei et du
obus piscibus in .u. milia uirorū
et uolebant eum tenere in
regem et fugit et uenit ad
discipulos ambulans super
mare et dixit ego sum panis uitæ
13 Cum aliqui de discipulis abi
rent retro dixit ihs petro
numquid et uos uultis. ire
14 Et dixerunt ad ihm fratres
eius uade hinc in iudeam et
dixit ihs nolite iudicare se
cundum faciem quæritis me
et ubi sum non potestis uenire
15 Qui sitit ueniat et uibat sicut
scriptum est
16 Et adducunt ad ihm mulierē
depræhensam in moechationē
ut eam iudicaret
17 Et dixit ihs iudæis cum exalta
ueritis filium hominis cogno
scetis quia ego sum nam ante
abraham ego sum
18 Caeci a na[ti]uitate linuit oculos
et dixit uade in siloam et uadit
et uidit et tumultuati sunt phari
sei
19 Ego sum panis uitæ qui pono ani
mam meam pro ouibus
20 Dixerunt pharisaei si tu es xps
dic nobis ut lapidabant eum
propter uerbum
21 Vbi lazarum quarta die resusci
tat a mortuis
22 Et accepit maria unguentum
et uncxit pedes ihū et pharisæi
uolebant occidere lazarum
23 Turbæ acciperunt flores pal
marum et dicebant osanna
et dicebat ihs qui animam suā
[petit] perdet eam
24 Cum multa signa fe
cisset ihs dicebat ego lux
in hunc mundum ueni
25 Vbi ihs pedes discipulorum lavit
26 Et cum exiret iudas ut tra
deret ihm dixit ei ihs quod
facis fac celerius
27 Et cum dicit ihs discipulis
diligite uos inuicem petro
dixit ter me negabis ego sum
uia et ueritas
28 Si diligitis me præcepta mea
custodite et rogabo patrem
et mittet uobis spm ueritatis
29 Ego sum uitis uera et pater
meus agricola si me dilexis
setis gaude^retis quō uado
ad patrem
30 Uenit hora ut qui uos occi
derit putet se officium dō
facere et tristitiam habe
bitis sed uidebo uos et gau
debit cor uestrum

31 Et subleuatis oculis ihs̄ dixit
pater clarifica filium tuum
32 Pater s̄ce serua eos in nomi
ne tuo id est discipulos
33 Et duxerunt ihm̄ ad annam
et ad caipham et ad pilatum
34 Et de cruce dixit ihs̄ discipulo
quem diligebat ecce mater tua
35 Post resurrectionem ap
paruit ihs̄ discipulis et non
credebat thomas et iterum
aparuit et increpat eum
36 Et cum tertio manifesta
ret se ihs̄ discipulis ait
petro ter pasce oues meas
et sequere me

C 1 In principio erat
io 1 3 mt 12 lc 14 uerbum et uer
bum erat apud dm̄
et dš erat uerbū
2 hoc erat in princi
3 pio apud dm̄ om
nia per ipsum facta
sunt et sine ipso fac
tum est nihil quod
4 factum est in ipso
uita est et uita erat
5 lux hominum et lux
in tenebris lucet et
tenebræ eam non
conpraehendert̃
6 Fuit homo missus
io 2 2 mt 6 lc 6 a dō cui nomen erat
7 iohannes hic uenit
in testimonium ut
testimonium per
hiberet de lumine

9 erat enim lux uera
io 3 3 mt 15 lc 14 quae inluminat omnē
hominem uenientē
10 in hunc mundum in
mundo erat et mun
dus per ipsum fac
tus est et mundus
eum non cognouit
11 In propria uenit et
io 4 10 sol sui eum non recipe
12 runt quotquot au
tem eum recipert̃
dedit eis potestatē
filios dī fieri his qvi
credunt in nomine
13 eius qui non ex san
guinib' neque ex uo
luntate carnis neq'
ex uoluntate uiri sed
ex dō nati sunt

et omnes crederent p' illum (8) n̄ erat ille lux sed ut testimoniū p'
hiberet de lumine

14 io 5 3 mt 2 lc 14 Et uerbū caro factv̄
est et habitauit in no
bis et uidimus gloriā
eius gloriā quasi uni
geniti a patre plenū
gratia et ueritate
15 io 6 1 mt 11 mr 4 lc 10 Iohannes testimoniū
perhibet de ipso et
clamat dicens hic est
de quo dixi qui post
me uenturus est an
te me factus est qvia
16 io 7 10 prior me erat Et de
plenitudine eius nos
omnes accepimus
17 gratiā pro gratia qvia
lex per moysen data
est gratia et ueritas
per ihm̄ xpm̄ facta est
18 io 7 3 mt 112 lc 119 Dm̄ nemo uidit um
quā nisi unigenitus fi
lius qui est in sinu pa
tris ipse enarrauit

19 io 9 10 Et hoc est testimoniv̄
iohannis quando mise
runt ad eū iudæi ab hie
rusolymis sacerdotes
et leuuitas ut interro
20 garent eū tu quis es et
confessus est et non
negauit et confessus
est quia non sū ego xps̄
21 Et interrogauerunt
eū quid ergo helias es
tu et dixit non sū quid
ergo propheta es tu et
22 respondit non et dix
erunt ei ergo dic nobis
quis es ut renuntie
mus his qui miserunt
nos quid dicis de te ip
23 io 10 1 mt 8 mr 2 lc 7 so et ait Ego uox cla
mantis in deserto di
rigite uiā dn̄i sicut dix
it esaias propheta
24 io 11 10 Et qui misi fuerant
ex pharisæis

25 interrogauerunt eū
dicentes quid ergo bap
tizas si tu non es xpš ne
q' helias neq' propheta
26 Respondit eis iohan
io 12 1 mt 11 nes dicens ego quidē
mr 4 lc 10 baptizo in aqua mediū
autē uestrū stat quē
27 uos nescitis ipse est
qui post me uenturus
est qui ante me factus
est cuius ego non sū dignus
corrigiā calciamenti
28 soluere Haec betha
io 13 10 nia facta sunt trans
iordanen ubi erat io
hannes baptizans
29 Altera die uidit io
Br 2 hannes ihm̄ uenien
tē ad se et ait ecce ag
nus dī ecce qui tollit
30 peccata mundi Hic est
io 14 1 mt 11 de quo dixi post me ue
mr 4 lc 10 nit uir qui ante me fac
tus est quia prior me
erat

31 et ego nesciebam eū
sed ut manifestare
taretur[!] in israhel prop
ter ea ueni ego in aqua
32 baptizans Et testimo
io 15 1 mt 14 nium perhibuit iohan
mr 5 lc 18 nes dicens quia uidi spm̄
descendentē de cælo
quasi colūbam et man
33 sit super eū et ego nes
ciebam eū sed qui misit
me baptizare in aqua il
le mihi dixit super quē
uideris spm̄ descenden
tē et manentē super eū
hic est qui baptizat in
34 spū scō et ego uidi et
testimoniū perhibui
quia hic est filius dī
35 Altera die iterū stabat
io 16 10 iohannes et ex discipu
36 lis eius duo respiciens ihm̄
ambulantē dixit ecce
agnus dī ecce qui tollit
37 peccatū mundi et audie
runt eū duo

disciputi loquentē et se
cuti sunt ihm̄
38 Br 3 Conuersus autē ihs̄ et
uidens eos sequentes
se dixit eis quid quæritis
qui dixerunt ei rabbi quod
dicitur interpraetatū
39 magister ubi habitas dicit
eis ihs̄ uenite et uidete
uenerunt et uiderunt
ubi maneret et apud eū
manserunt die illa hora
autē erat quasi decima
40 erat autē andreas frater
simonis petri unus ex dv
ob' qui audierant ab iohan
ne et secuti fuerant ihm̄
41 Inuenit hic primū fratrē
io 17 1 mt 166 mr 82 lc 94 suū simonē et dicit ei in
uenimus messiā quod
42 est interpraetatū xps̄ et
adduxit ev̄ ad ihm̄ intui
tus autē eum ihs̄ dixit tu
es simon filius bariona
tu uocaueris cephas qð
interpretatur

43 io 18 10 petrus In crastinū au
tē uoluit exire in gali
læā et proficiscens in
uenit philippū et dicit
44 ei ihs̄ sequere me erat
autē philippus a beth
saida ciuitate andreæ
45 et petri et inuenit phi
lippus nathanahel et
dicit ei quē scripsit mo
ses in lege et prophetæ
inuenimus ihm̄ filiū io
46 seph a nazareth et dix
it ei nathanahel a nazareth
potest aliquid boni es
se dicit ei philippus ue
47 ni et uide uidens autē
ihs̄ nathanahel uenien
tē ad se et dixit ecce ue
re israhelita in quo do
48 lus non est dicit ei na
thanahel unde me nos
ti. respondit ihs̄ et dix
it ihs̄ et ei priusqvā
philippus te uocaret
cū esses sub ficu

49 uidi te respondit
ei nathanahel rabbi
tu es filius dī tu es
50 rex israhel. Respon
dit ihš et dixit ei qvia
dixi tibi uidi te
cū esses sub arbo
re ficus propterea
credis maiora his
51 uidebis uidebitis
celū apertū et ange
los dī ascendentes
et descendentes
supra filiū hominis
C 2 Br 4 Et die tertia nupti
ae factae sunt in cha
naan galileae et erat
2 mater ihū ibi uoca
tus autē erat ihš et
discipuli eius ad nup
3 tias et deficiente
uino dicit mater ihv̄
ad eū uinū non habent
4 et dicit ei ihš quid
mihi et tibi est mu
lier nondum uenit ho
5 ra mea. dicit mater
eius ministris quod
cumq' dixerit uobis
6 facite. Erant autē
ibi lapideae hydriae
sex positae secun
dum purificationē
iudæorū capientes
singulas metretas
binas uel ternas.
7 dicit eis ihš implete
hydrias aqua et in
pleuerunt eas usq'
8 ad sūmum. et dicit
eis ihš haurite nunc
et ferte architricli
no et fecerunt sicvt
9 dixit illis ut autē gvs
tauit architriclinvs
aquā uinū factū et
non sciebat unde es
set ministri autē sci
ebant qui hauriera
nt aquam. uocat spon
sū

10 architriclinus et dicit
ei omnis homo primū
bonū uinū ponit et cū
inebriati fuerint tunc
id quod deterius est
tu uero seruasti bo
11 nū uinū usq' adhuc hoc
fecit initiū signorū ihš
in chanaan galileae et
manifestauit gloriā
suam et crediderunt
in eū discipuli eius
12 io 19 7 Post hoc descendit
mt 19 capharnaū ipse et
mater eius et fratres
eius et ibi manserunt
non multis diebus
13 Br 5 Et prope erat pascha
io 20 1 iudæorū et ascendit
mt 277 mr 46 lc 260 hierusolymam ihš
14 io 21 Et inuenit in tēplo
1 mt 212 uendentes bobes
mr 121 lc 238 et oues et columbas
et nūmolarios seden
15 tes et cū fecisset qua
si flagellum

de funiculis eiecit
omnes de templo
oues quoq' et bobes
et nūmolariorū ef
fudit aes et mensas
16 subuertit et his qui
columbas uendeba
nt dixit auferte ista
hinc nolite facere
domū patris mei do
17 mū negotiationis Et re
io 22 10 memorati sunt dis
cipuli eius quia scrip
tum est zelus domvs
tuae comedit me
18 Responderunt er
io 23 4 mt 162 mr 78 go iudei et dixerīt
ei quod signū osten
dis nobis quia haec
19 facis Respondit ihš
io 24 10 et dixit eis soluite
templū hoc
et in triduo excitabo il
20 lvd dixerunt ergo iudæi
quadraginta et sex
annis ædificatū est

templū hoc et tu tri
b' dieb' excitabis illud
21 ille autē dicebat de tē
22 plo corporis sui cū er
go resurrexisset a
mortuis rememora
ti sunt discipuli eius
quia hoc dicebat et
crediderunt scriptu
rae et sermoni quē dix
23 it ihs̄ cum autē es
set hierosolymis
in pascha in die festo
multi crediderunt
in nomine eius uiden
tes signa quae facie
24 bat ipse autem ihs̄
non credebat semet
ipsum eis eo quod ip
25 se nosset omnes et
quia opus ei non erat
ut aliquis testimo
niū perhiberet ei de
homine ipse autē sci
ebat quid esset in
homine

C 3 Br 6 Erat autem homo ex pha
riseis nicodemus no
mine princeps iudæorū
2 hic uenit ad ihm̄ nocte
et dixit ei rabbi scimus
quia a dō uenisti magis
ter nemo enim potest
haec signa facere quae
tu facis nisi fuerit ds̄ cū
3 eo respondit ihs̄ et dix
it ei amen amen dico tibi
nisi quis natus fuerit de
nuo non potest uidere
4 regnum dī dicit
ad eum nicodemus quo
modo potest homo de
nuo nasci cū sit senex
numquid potest homo
in uentrē matris suæ
iterato introire et nas
5 ci et respondit ihs̄ amen
amen dico tibi nisi quis
renatus fuerit ex aqua
et spū scō non potest
6 uidere regnū dī. quod na
tū est de carne caro est

et quod natum est de
spū spš est quia dš spš
7 est noli mirari quia dix
i tibi oportet uos denuo
8 nasci spš ubi uult spi
rat et uocem eius audis
sed non scis unde ueni
at et quo uadat sic et om
nis qui natus est ex a
9 qua et spū. Respondit
nicodemus et dixit ei
quomodo possunt hæc
10 fieri respondit ihš et
dixit ei tu es magister
in israhel et haec igno
11 ras amen amen dico tibi
quia quod scimus loqvi
mur et quod uidimus tes
tificamur et testimo
nium nostrū non acci
12 pitis si terrena dixi uo
bis et non creditis quo
modo si dixero uobis
13 celestia creditis dico
enim uobis nemo ascen
dit in cælum

nisi qui de celo descendit fili
us hominis qui est in
14 cælo Et sicut moyses
exaltauit serpentē
in deserto ita exalta
ri oportet filium ho
15 minis ut omnis qui cre
dit in ipso non pereat
sed habeat uitā aeter
16 nam sic enim dilexit
dš mundum ut fi
liū suum unige
nitū mitteret ut om
nis qui crediderit in
eum non pereat sed
habeat uitā æternā
17 non enī misit dš filiū
suum in mundū ut iu
dicet mundū sed ut
saluetur mundus per
28 ipsum qui credit in
eum non iudicatur
qui enim non credit
iam iudicatus est quia
non credidit in nomi
ne unigeniti

19 fili dī hoc est autē
iudiciū dī quia lux ue
nit in hunc mundū et
dilexerunt homines
magis tenebras quā
lucē erant enim eo
20 rū mala opera omnis
enī qui male agit odit
lucē et non uenit ad
lucē ut non arguan
21 tur opera eius† quia
in dō sunt facta
22 Br 7 Post haec uenit ihš
et discipuli eius in
iudeā terrā et illic
demorabatur cū eis
23 io 25 3 mt 6 lc 6 et baptizabat Erat
autem et iohannes
baptizans in enon
iuxta salim quia aqvæ
multae erant illic
et ueniebant multi
et baptizabantur
24 io 26 4 mt 18 mr 8 ab eo Nondū enī mis
sus erat iohannis in
carcerē

† qui h' facit veritatē uenit ad lv cē ut mani festentur opera eius

25 io 27 1 Facta est ergo ques
tio ex discipulis iohan
nis cum iudeis de
26 purificatione et
uenerunt ad iohan
nem et dixerunt ei
Rabbi qui erat tecū
trans iordanen cvi
tu testimoniū per
hibuisti ecce hic bap
tizat et omnes ue
27 niunt ad eū Respon
dit iohannis et dixit
non potest homo
accipere quicquā
nisi fuerit ei datū
28 io 28 1 mt 11 mr 4 le 10 de cælo. Ipsi vos tes
timoniū perhibetis
quod dixi quia non
sū xpš sed quia mis
sus sū ante illum
29 io 29 10 Qui habet sponsā
sponsus est amicus
autē sponsi qui stat
et audit eū gaudio
gaudet

propter uocē spon
si hoc ergo gaudiū
30 meū inpletū est illū
oportet crescere
31 me autē minui qui
de sursū uenit su
pra omnes est et
qui de terra est de
terra loquitur qui
de cælo uenit supra
32 omnes + et quod ui
dit et audiuit hoc
testatur et testi
moniū eius nemo
33 accipit qui accipit
eius testimoniū sig
nauit quia dš uerax
34 est quē enī misit
dš uerba dī loqui
tur non enī ad men
surā dat dš spm̄
35 io 30 3 mt 112 lc 118 pater diligit filiū
et omnia dedit in ma
36 io 31 10 nu eius Qui credit
in filiū habet uitā
aeternā qui autē
non credit non ha
bebit uitā sed ira dī
manet super eū
C 4 Br 8 Ut ergo cognouit
ihš quia audierunt
pharisei quod ihš
plures discipulos
facit et baptizat pl
2 us qua iohannes quā
quā ihš non baptiza
ret sed discipuli eius
3 io 32 7 mt 19 Reliquit iudeā et a
biit iterū in galilæā
4 oportebat autē eū
transire per sama
5 io 33 10 riam Uenit autē in
ciuitatē samariæ
quæ dicitur sychar
iuxta prædiū quod
dedit iacob ioseph
6 filio suo erat autē
ibi fons iacob
Br 9 Ihš ergo fatigatus
ex itinere sedebat
super puteū

hora erat quasi sexta
7 uenit mulier de sama
ria aurire aquam et di
cit ei ihš da mihi bibe
8 re discipuli enim eius
abierunt in ciuitatē
9 ut cibos emerent di
cit ergo ei mulier illa
samaritana quomodo
tu iudeus cum sis bibe
re a me poscis quae cū
sim mulier samarita
na non enim coutuntur
10 iudæi samaritanis. Res
pondit ihš et dixit ei
si scires donū dī et
quis est qui dicit tibi da
mihi bibere tu forsitan
petisses ab eo et dedis
11 set tibi aquā uiuam. Di
cit ei mulier dñe neq' in quo
aurias habes et puteus
altus est unde ergo ha
12 bes aquam uiuam num
quid tu maior es patre
nostro iacob qui dedit
nobis hunc puteū et ipse
ex eo bibit et pecora eius
13 et filii eius. Respondit
ihš et dixit ei omnis qui
bibit ex aqua hoc sitiet
iterū qui autē biberit ex
aqua qua ego do ei ñ sitiet
14 in æternū sed aqua quā
ego do ei fiet in eo fons
aquae salientis in vitā æ
15 ternam dicit ad eū muli
er dñe da mihi hanc aquā
ut non sitiā neq'
16 ueniā huc aurire dicit
ei ihš uade uoca uirū tuū
17 et ueni. Respondit muli
er et dixit non habeo ui
rum dicit ei ihš bene dix
isti quia non habes uirū
18 quinq' enī uiros habuis
ti et nunc quē habes non
est tuus uir hoc uerū
19 dixisti. dicit ei mulier
dñe uideo quia propbe
ta es tu

20 patres nostri in monte
hoc adoraverunt et nos
dicitis quia hierusolymis
est locus ubi adorare o
21 portet dicit ei ihš muli
er crede mihi quia ueni
et hora quando neq' in
monte hoc neq' in hiero
solymis adorabitis patrē
22 uos adoratis quod nesci
tis nos adoramus quod
scimus quia salus ex iu
23 deis est sed uenit hora
et nunc est quan
do ueri adoratores ad
orabunt patrē in spū
et ueritatē nam et pa
ter tales quærit qui ad
24 orent eū spš est dš et
eos qui adorant eum in
spū et ueritate opor
25 tet adorare dicit ei mv
lier scio quia messias ue
nit qui dicitur xpš cū er
go uenerit ille nobis ad
nuntiabit omnia

26 dicit ei ihš ego sū qui lo
27 quor tecū et continuo
uenerunt discipuli ei
us et mirabantur quia
cū muliere loqueba
tur nemo tamen dix
it quid quæris aut quid
28 loqueris cum ea. reli
quid ergo hydriam
suā mulier et abiit in
ciuitatē et dixit illis
29 hominib' uenite ui
dete hominē qui dix
it mihi omnia quæcū
q' feci numquid ipse
30 est xpš exierunt er
go de ciuitate et ue
31 niebant ad eum. Interea
rogabant eū discipu
li dicentes rabbi man
32 duca ille autē dixit
eis ego cibū habeo
manducare quē uos
33 nescitis dicebant ergo
discipuli ad inuicē num
quid aliquis

adtulit ei manducare
34 dicit eis ihš meus «est
«cibus. ut faciam uolun
tatē eius qui me mi
sit et ut p'ficiam o
35 pus eius nonne uos
dicitis quod adhuc
quattuor menses
sunt et messis uenit
ecce dico uobis leva
te oculos uestros
et uidete regiones
quia aluae sunt iā ad
36 messem et qui metit
mercedē accipit et
congregat fructū
in uitam æternam
ut et qui seminat si
mul gaudeat et qui me
37 tit in hoc est enim uer
bū ueritatis quia ali
us est qui seminat et
alius est qui metit

38 ego misi uos mete
re in quo non laboras
tis alii laboraue
runt et uos in labo
res eorū introistis
39 ex ciuitate autē illa
multi crediderunt
in eū samaritanorv̄
propter uerbum
mulieris testimoni
um perhibentis quia
dixit mihi omnia quæ
40 cūq' feci cū uenis
sent ergo ad illū sa
maritani rogaue
runt eum ut ibi mane
ret et mansit ibi duos
41 dies et multo plures
crediderunt prop
ter sermonē eius
42 mulieri autē dicebant
quia iā non per tuā lo
quellā credimus ipsi
eni audiuimus

et scimus quia hic
est uere saluator
mundi
43 Post duos autē di
Br 10 io 34 7 mt 19 es exiit inde et abi
44 it in galileā Ipse enī
io 35 1 mt 143 mr 51 lc 21 ihš testimoniū per
hibuit quia prophe
ta in patria sua hono
45 rē non habet Cū er
io 36 10 go uenisset in gali
leā exciperunt eṽ
galilei cū uidis
sent omnia quæ fe
cerat hierosolymis
in die festo et ipsi e
nī uenerant in diē
46 festū uenit ergo i
terū in chanaan ga
lileae ubi fecit de
io 37 3 mt 65 aqua uinū Erat autē
lc 65 ibi quidā regulus cv
ius filius infirmaba
tur

47 capharnaū hic cū au
disset quia ihš ue
nit a iudea in galilæā
uenit ad eū et roga
bat eū ut descende
ret et sanaret filiū
eius incipiebat enī
48 mori dixit ergo ihš
ad eū nisi signa et p'
digia uideritis non
49 creditis dicit ad eū
regulus dn̄e descen
de priusquā moria
50 tur filius meus. di
cit ei ihš uade filius
tuus uiuit Et credi
dit ille homo sermo
ni quē dixit ei ihš et
51 abiit iam autē eo de
scende[nte] serui occvr
rerunt ei et nuntia
uerunt dicentes
quia filius eius uiuit

XXI

52 interrogauit ergo ho
rā ab eis in qua melius
habuerat et dixerunt
ei quia heri hora sep
tima reliquit eū fe
53 bris cognouit ergo
pater quia illa hora
erat qua dixit ei ihš
filius tuus uiuit et
credidit ipse et do
54 mus eius tota hoc i
terū secundū signū
fecit ihš cum uenis
set a iudæa in galilæā
C 5 Post haec erat dies
Br 11 io 38 1 mt 81 mr 20 lc 37 festus iudeorū et
ascendit ihš hieroso
2 lymis est autē
hierosolymis proba
tica piscina quæ dici
tur hebreice beth
saida quinq' porticos
3 habens in his iacebat
multitudo magna
languentiū cæcorū
claudorū aridorū
paralyticorum expec
tantium aquae motū
4 angelus autē secundū
tempus descendebat
in piscinam et contur
babat aquam quicum
q' ergo descendisset
post motionē aquae
sanus fiebat quācūque
teneretur infirmita
5 te. erat autē quidam
homo ibi triginta et
octo annis habens in
6 infirmitate sua hunc
cum uidisset ihš iacen
tem et cognouisset
quia multū iam tempu
s haberet in languo
rē dicit ei uis sanus fi
7 eri et respondit ille
languidus dñe hominē
non habeo ut cum tur
bata fuerit aqua mit
tat me in piscinā dum
uenio enī† alius ante
† ego
me descendit

8 dicit ei ihs̄ surge tolle
grauatū tuum et am
9 bula et sanus factus
est homo et sustulit
grauatū suum et am
bulabat erat autē sab
10 batū in illo die dicebant
ergo iudæi illi qui sanus
fuerat sabbatū est
non licet tibi tollere
11 grauatū tuum Et res
io 39 10 sol pondit eis qui me fe
cit sanū ille mihi dixit
tolle grauatū tuum
12 ambula. Interrogaue
runt «eū» ergo. quis est
ille homo qui dixit ti
bi tolle grauatū tuū
13 et ambula Is autē qui
sanus fuerat effectus
nesciebat quis esset
ihs̄ autē declinauit a
turba constituta in
14 loco postea inuenit
eum ihs̄ in templo et
dixit illi ecce sanus
factus es iam noli pec
care ne deterius ti
bi aliquid contingat
15 abiit ille homo et nun
tiauit iudæis quia
ihs̄ est qui fecit eū
16 sanū propterea per
sequebantur iudæi
ihm̄ quia haec facie
17 bat in sabbato. ihs̄ au
tē respondit eis pa
ter meus usq' modo
operatur et ego o
18 peror propterea
ergo magis quere
bant eū iudæi inter
ficere quia non so
lum soluebat sabba
tum sed et patrem
suū dicebat dm̄ æqva
lem se faciens dō
respondit itaq' ihs̄
19 et dixit eis amen a
men dico uobis non
potest filius a se fa
cere quicquā

nisi quod uiderit pa
trē facientē quae
cūq' enī ille fecer
it haec et filius si
20 militer facit pat
er enī dililigit[!] fi
liū et ōnia de mo
nstrat ei quae ip
se facit et maiora
his demonstrauit
opera ut uos mi
21 remini sicut enī
pater svscitat mor
tuos et uiuificat
sic et filius qvos
22 uvlt uiuificat neq'
enim pater iudi
cat quēqvam sed
iudiciū omnē fi
23 lio dedit ut omn
es honorificent fi
lium sicvt honori
io 40 1 ficant patrē Qui
mt 18 mr 96 lc 111 non honorific
at

filiū non honorificat
patrē qui misit il
24 lū Amen amen di
io 41 10 sol co uobis quia qui
uerbum meū audit ha
bet uitam aeternā et
in iudicivm non uenit
sed transiet de mor
25 te ad uitam amen am
en dico uobis quia
uenit hora et nunc
est quando mortui
audient uocem fili
dī et qui audierint ui
26 uent sicut enī pater
habet uitā in semet
ipso sic dedit et fi
lio uitā habere in
27 semet ipso et potes
tatem dedit ei et iu
diciū facere quia
28 filius hominis est no
lite mirare hoc qv
ia uenit hora in qua

omnes qui in monu
mentis sunt audi
29 ent uocē filii dī et
resurgent qui bo
na fecerunt in resur
rectionē uitae qvi
autē male egerunt
in resurrectionē
30 iudicii non possū a
me ipso facere quic
quā sicut audio iudi
co et iudiciū meū i
io 42 1 ustū est Quia non
mt 296 mr 176 lc 282 quero uoluntatē
meā sed uoluntatē
eius qui me misit
31 Si ego testimoni
io 43 10 sol um perhibeo de
me testimoniū me
32 ū non est uerū alius
est qui testimoni
um perhibet de me
et scitis quia uerū
est testimoniū

quod perhibet
33 de me uos misistis
ad iohannē et tes
timoniū perhibu
34 it ueritati ego au
tē non ab homine
testimoniū acci
pio sed haec dico
ut uos salui sitis
35 ille erat lucerna
ardens et lucens
uos autē noluis
tis «exultare» ad
horā. in luce eius
36 ego autē habeo
testimoniū ma
ius iohanne ope
ra enī quae dedit
mihi pater ut per
ficiā ea ipsa ope
ra testimoniū p'
hibent de me quia
pater me misit
37 et qui misit me pa
ter

ipse testimoniū per
io 44 3 hibet de me Neque
mt 112 lc 119 uocem eius umquā
audistis neq' speci
em eius uidistis
38 Et uerbū eius non
io 45 10 sol habetis in uobis ma
nentē quia quē mi
sit ille huic uos non
39 creditis scrutami
ni scribturas in qvi
b' putatis uos uitā ha
bere et ipsae sunt
quae testimoniū per
40 hibent de me et non
uultis uenire ad me.
41 ut uitā habeatis glo
riā ab hominib' non
42 accipio sed cognoui
uos quia dilectionē dī
non habetis in uobis
43 ego ueni in nomine
patris mei et non ac
cipistis me si alius
uenerit in nomine suo
illū accipitis

44 quomodo potestis uos
credere qui gloriā ab
inuicē accipitis et glo
riā quae ab illo solo est
45 dō non queritis noli
te ergo putare quia
ego accuso uos apud
patrē est qui uos accu
set moyses in quo uos
46 speratis si enī crederi
tis moysi crederitis for
sitan et mihi de me enī
47 ille scripsit si autē illi
us litteris non credi
tis quomodo uerbis
meis credetis

C 6 Br 12 Post haec abiit ihs
io 46 1 tran[s] mare galileae il
mt 23 mr 27 lc 15 2 lius tiberiadis seq'
batur autē illum mul
titudo magna quia ui
debant signa quae fa
ciebat in his qui infir
3 mabantur Abiit ergo
io 47 3 mt 147 lc 92 in montē ihs et ibi se
debat cū discipulis suis

4 Erat autē proximū pas
io 48 1 mt 275 cha dies festus iudæorū
mr 146 lc 260 5 cū eleuasset ergo ocv
io 49 1 los ihš et uidisset quia
mt 148 mr 64 lc 93 multitudo maxima ue
nit ad eū ait philippo
unde ememus panes
6 ut manducent hii hoc
autē dicebat temptans
eū ipse enim sciebat
quid esset facturus
7 respondit ei philippus
ducentorum denario
rū panes non suffici
unt eis ut unusquisq'
8 modicū accipiat dicit
ei unus ex discipulis ei
us andreas frater simo
9 nis petri est puer unus
hic qui habet quinq' pa
nes ordiacios et duos
pisces sed haec quid št
10 intei tantos. dixit er
go ihš facite homines
discumbere erat autē
fænū multū in illo loco
discubuerunt ergo
uiri numero quasi
11 quinq' milia accepit
ergo ihš panes et
gratias agens distri
buit discumbenti
bus similiter et de
piscib' quantū uole
12 bant quibus satura
tis dixit discipulis
suis colligite quae
superauerunt frag
menta ne pereant
13 colligerunt ergo et
inpleuerunt cophinos
XII. ex illis .V. panib' or
diaciis quae super
fuerunt ex his qui
manducauerunt
11 Illi ergo homines cū
io 50 10 sol uidissent quod fe
cit signū dicebant
quia hic est uere pro
pheta qui in hunc mun
dum uenit ihš.

15 ihs̄ autē cv̄ cogno
uisset qvia venturi
erant ut raperent eū
et facerent sibi eū
regē fugit iterū
in montē ipse solus
16 et cū sero factū es
set descenderunt
discipuli eivs ad mare
17 et cū ascendissent
navem uenerunt
trans mare in caph
arnaū et tenebræ
iā factae erant et
non uenerant ad eos
18 ihs̄ mare autē uen
to magno flante in
19 surgebat cū remi
gassent ergo quasi
ad stadia uiginti et
qvinque uel tri
ginta üident ihm̄ am
bulantē svper ma
re et proximū na
ui fieri et timu
erunt

20 ille autē dixit eis ego
21 sū nolite timere nolu
erunt ergo accipere
eū in naui et confes
tim fuit nauis ad ter
22 rā quā ibant Altera die
turba qvae stabat trans
mare uidit quia naui
cula alia non erat ibi
nisi una et quia non
introiuit simul cū
discipulis suis
ihs̄ in navem sed soli
discipuli eius abie
23 rant aliae uero su
peruenerunt naues
a tiberiade iuxta lo
cum ubi manducaue
runt panem gratias
24 agentes dō cū ergo
uidisset turba quia
ihs̄ non esset ibi ne
que discipuli eius as
cenderunt nauicu
las et uenerunt ca
pharnaū

25 querentes ihm̄ et cū
inuenissent eū trans
mare dixerunt ei rab
bi quando huc uenis
26 ti respondit eis ihs̄
et dixit eis amen amen
dico uobis quæritis
me non quia uidistis
signa sed quia man
ducastis de panib' et
27 saturati estis opera
mini non cibū qui perit
sed qui permanet in
uitā aeternā quē fili
us hominis uobis dat
hunc enī pater signa
28 uit qui est ds̄ dixer̄t
ergo ad eū quid faci
emus ut
operemur opera dī
29 respondit ihs̄ et dixit
eis hac est opus dī ut
credatis in eū quē mi
30 sit ille Dixerunt ergo
io 53 4 mt 161 mr 77 ei quod ergo facis sig
nū

ut uideamus et cre
damus tibi quid ope
31 raris Patres nostri
io 54 10 sol manducauerunt
manna in deserto
sicut scriptū est
panē de cælo dedit
32 eis manducare dix
it ergo eis ihs̄ amen
amen dico uobis
non moses dedit
uobis panē de cælo
sed pater meus dat
uobis panē de cæ
33 lo uerus panis enī
dī est qui descen
dit de cælo et uitā
dat huic mundo
34 dixerunt ergo ad
eū dn̄e da nobis hvnc
35 panē dixit autē ihs̄
io 55 1 mt 272 mr 165 lc 266 ego sū panis vitae
qui uenit ad me non
esuriet et qui cre
dit in me non sitiet

36 umquā sed dixi uobis
quia et uidistis me et
37 non credidistis om
ne quod dat mihi pa
ter ad me ueniet
io 56 10 sol Et eū qui uenit ad
me non èicio foras
38 quia descendi de cæ
io 57 1 mt 296 mr 176 lc 282 lo Non ut faciā uolun
tatē meā sed uolun
tatē eius qui misit
39 me Haec est autē
io 58 10 sol uoluntas eius qui mi
sit me patris ut om
ne quod dedit mihi
non perdā ex eo qvic
qvā sed resuscitē
illū in nouissimo die
40 haec est enī uolun
tas patris mei qui
me misit ut omnis
qui uidet filiū et cre
dit in eū habeat uitā
aeternā et resusci
41 tabo eū in nouissi
io 59 1 mt 162 mo die Murmura
mr 50 lc 19 bant ergo iudæi de illo
quia dixit ego sū panis
qui de cælo descendi
42 et dicebant nonne hic
est ihs̄ filius ioseph
cuius nos nouimus pa
trē et matrē quomodo
ergo dicit hic quia ego
43 de cælo descendi Res
io 60 10 sol pondit ergo ihs̄ et dix
it eis nolite murmura
44 re ad inuicē nemo po
test uenire ad me ni
si pater qui misit me
traxerit eū et ego re
suscitabo eū nouissi
45 ma die Scriptū est enī
in prophetis et erunt
omnes docebiles dī
omnis qui audiuit a pa
tre et didicit venit ad
46 me Non quia patrē qvis
io 61 4 mt 112 lc 114 quā nouit nisi is qui est
ab eo hic uidit patrē
47 Amen amen dico uo
io 62 10 sol bis qui credit in me ha
bet uitā æternam

48 Ego sū panis uitae
io 63 1 mt 285 Patres uestri in deser
mr 165 lc 266 49 to «manducauerunt
io 64 10 sol manna et mortui s̄t
50 hic est autē panis qui
de caelo descendit
ut si quis ex ipso mandu
cauerit non moriatur
51 Ego sū panis uiuus qui
52 de cælo descendi si qvis
io 65 1 mt 284 manducauerit ex hoc
mr 165 lc 266 pane uiuet in aeternū
et panē quem ego dabo
caro mea est pro mun
53 di uita Litigabant er
io 66 10 sol go iudæi ad inuicē dicen
tes quomodo potest
hic nobis corpus suū
54 dare manducare Et a
it ihs̄ amen amen dico
uobis nisi manducaue
ritis carnē fili homi
nis et biberitis eius san
guinē non habebitis ui
55 tā in uobis qui mandu
cat meā carnem
et bibet meū sangvi
nē habet uitā aeter
nā et ego resuscita
bo eū in nouissima die
56 Caro enī mea uere
io 67 1 mt 285 est cibus et sanguis
mr 165 lc 266 meus uere est potus
57 Qui manducat meā
io 68 10 sol carnē et bibit meū
sanguinē in me manet
58 et ego in illo sicut mi
sit me pater uiuens
et ego uiuo propter
patrē et qui mandu
cat me et ipse uiuet
59 propter me hic est
panis qui de cælo de
scendit non sicut
manducauerunt pa
tres uestri manna
et mortui sunt qui
manducat hunc panē
uiuet in aeternum
60 haec dixit in synago
ga docens sabbato
in capharnaū

61 Br 13 multi ergo audien
tes ex discipulis eius
dixerunt durus est
hic sermo et quis po
62 test eũ audire cog
nouit autẽ apud se
met ipsṽ quod murmura
rent discipuli eius
et dixit eis hoc uos
63 io 69 scandalizat Cũ er
1 mt 311 mr 191 lc 297 go uideritis filiũ ho
minis ascendentẽ
64 io 70 ubi erat prius Spš est
4 mt 299 mr 178 qui uiuificat nã caro
io 71 10 sol nihil prodest Uer
ba quae ego locutus
sũ uobis spš et uita
65 sunt sed sunt quidã
ex uobis qui non cre
io 72 4 dunt Sciebat enĩ ab
mt 280 mr 161 initio ihš qui essent
credentes et qui tra
diturus esset eũ
66 io 73 10 sol Et dicebat propter

ea dixi uobis qui ne
mo potest uenire ad
me nisi fuerit ei datũ
67 a patre meo ex hoc er
go multi discipulo
rũ eius abierunt re
tro et ãplius cũ illo
68 non ambulabant dix
it ergo ihš ad duode
cĩ discipulos nũquid
et uos uultis abire
69 io 74 Respondit ergo ei si
1 mt 167 mr 83 lc 94 mon petrus dñe ad
quẽ ibimus uerba
uitae aeternae ha
70 bes et nos credimvs
et cognouimus quia
tu es xpš filius dĩ
71 io 75 Respondit ei ihš non
10 sol ne ego uos duodecĩ
elegi et unus ex uo
72 bis diabulus est dice
bat autẽ de iudã si
mon scarioth hic enĩ
incipiebat tradere eṽ

C 7 Post haec ambulabat
ihs in ga[li]leā non enim
uolebat in iudæā ambv
lare quia querebant
eū iudæi interficere
2 erat autē in proximo
dies festus iudæorv
3 scenopoegia. dixert
ergo ad eū fratres ei
us transi hinc et ua
de in iudæā ut et disci
puli tui uideant ope
4 ra quae facis nemo
in occulto aliquid fa
cit et quærit ipse in
palā esse si haec fa
cis manifesta te ipsv
5 huic mundo neq' enī
fratres eius credebant
6 in eū. dicit ergo eis
ihs tempus meū non
dū uenit tēpus autē
uestrū semper est pa
7 ratū non potest mvn
dus·odisse uos me au
tē odit

quia ego testimo
niū perhibeo de il
lo quia opera eius
8 mala sunt uos as
cendite ad diē festv
ego non ascendo
ad diē festū hunc
quia tēpus meū non
9 dū.est inpletū hæc
cū dixisset ipse man
10 sit in galilæā ut au
tē ascenderunt fra
tres eius tunc et
ipse ascendit ad di
em festū non ma
nifeste sed quasi
11 in occulto iudæi er
go quærebant in
die festo et dice
bant ubi est ille
12 et murmur de il
lo erat in turba qvi
dā enī dicebant
quia bonus est ali
i autē dicebant non
sed sèducit turbas

13 nemo tamen palam lo
quebatur de illo prop
14 ter metū iudeorū iam
autem die festo me
diante ascendit ihš
in tēplum et docebat
15 et mirabantur iudæi
dicentes quomodo
hic literas scit cū non
16 didicerit Respondit
ihš et dixit eis mea
doctrina non est mea
sed eius qui misit me
17 si quis uoluerit uolun
tatem eius facere cog
noscet de doctrina
utrū ex dō est an e
go a me ipso loquar
18 qui a semet ipso loqvi
tur gloriā propriā
quærit qui autē quæ
rit gloriā eius qui mi
sit illū hic uerax est
et iustitia in illo est
19 nonne moses dedit
uobis legem
et nemo ex uobis fa
20 cit legē quid me quæ
ritis interficere
Respondit turba et dix
it daemoniū habes
quis te quærit inter
21 ficere Respondit
ihš et dixit eis unum
opus feci et omnes
22 miramini propterea
moyses dedit uobis
circūcisionē non qvia
ex moyse est sed ex
patrib' et in sabbato
circūciditis hominē
23 si circūcisionem ac
cepit homo in sabba
to ut non soluatur lex
mosi mihi indignami
ni quia totū hominē
sanū feci in sabbato
24 nolite iudicare secvn
dū faciē sed iustū iu
25 diciū iudicate dice
bant ergo quidā ex iu
dæis nonne

hic est quē quærunt in
26 terficere ecce palā lo
quitur et nihil ei dicvnt
nūquid uere cogno
uerunt principes qvia
27 hic est xpš sed hunc
scimus unde sit xpš
autē cum uenerit ne
28 mo scit unde sit Cla
io 76 3 mt 112 lc 119 mabat ergo docens in
templo ihš dicens et
me nostis et unde sī
scitis et a me ipso non
ueni sed est uerus qvi
me misit quē uos nes
29 citis ego scio eū et si
dixero quia nescio eū
ero similis uobis men
dax et scio eū quia ab ip
so·sū et ipse me misit
30 Quærebant ergo eū
io 77 1 mt 220 mr 122 lc 239 adpræhendere et ne
mo misit in illū manus
quia nondū uenerat
31 hora eius De turba av
io 78 10 sol tē multi credideřt

in eū et dicebant xpš
cū uenerit nūquid plv
ra signa faciet quā quæ
32 hic fecit audierunt
pharisaei turbā mur
io 79 1 mt 301 mr 181 lc 285 murantē de illo Et
miserunt principes
et pharisæi ministros
ut adpræhenderent
33 eū Dixit ergo ihš ad
io 80 4 mt 279 mr 159 huc tempus modicū
uobiscū sum et uado
34 ad eū qui me misit Quæ
io 81 10 sol ritis me et non inue
nietis et quo ego ua
do uos non potestis
35 uenire Dixerunt er
go iudæi «quo hic iturvs
est» ad semet ipsos
quia non inuenie
mus eū numquid in
dispersionē gentiū
iturus est et doctv
36 rus gentes quis est
hic sermo quē dixit

XXII

queritis me et non
inuenietis et ubi
sum ego uos non po
testis uenire
37 Br 15 In nouissimo autē
die illo magno fes
tiuitatis stabat
ihš et clamabat di
cens qui sitit ueni
at ad me et bibat
38 qui credit in me
sicut dicit scrip
tura flumina de
uentre eius fluent
39 aquae bibae hoc
autē dicebat de
spū quē acceptv
ri erant creden
tes in eū nondū H e
rat spš datus quia
ihš nondū fuerat
40 io 82 7 mt 121 glorificatus Ex il
la ergo turba cū audis
sent hos sermones
eius dicebant hic
est uere propheta

41 io 83 7 mt 5 alii dicebant hic est
xpš Quidā autē di
cebant numquid a
galilæa xpš uenit
42 nonne scriptura
dicit quia ex semi
ne dauid et a beth
leem castella ubi
erat dauid uenit xpš
43 io 84 10 Dissentio itaq' fac
ta est in turba prop
44 io 85 1 mt 221 mr 122 lc 239 ter eū Quidā autē
ex ipsis uolebant ad
præhendere eum
io 86 10 sol Sed nemo misit in il
45 lū manus uenerт
ergo ministri ad
pontifices et pha
risæos quib' illi dix
erunt quare non ad
46 duxistis eū. Respon
derunt ministri
nūquam sic locutus
est homo sicut hic
47 loquitur Respon
derunt pharisæi

48 numquid aliquis ex
principib' credidit
in eũ aut ex pharisæ
49 is sed turba haec
quæ non nouit legẽ
50 maledicti sunt di
cit nicodemus ad
eos ille qui uenit ad
ihm̄ nocte qui unus
51 erat ex ipsis. numqvid
lex nostra iudicat
hominẽ nisi audie
rit ab ipso prius
et cognouerit quid
52 faciat respondert
et dixerunt ei nũqvid
et tu galilæus es sc
rutare scripturas
et uide quia prophe
ta a galilæa non sur
53 git et reuersi sunt
unusquisq' in domṽ suã
C 8 Br 16 Ihš autẽ ascendit
in montẽ oleueti
2 et diluculo iterũ
uenit in templũ
et omnis populus
uenit ad eũ et se
dens docebat eos
3 adducunt autẽ sc
ribae et pharisæi
mulierẽ in adulte
rio deprehensã
et statuerunt eã
4 in medio et dixervnt
ei magister haec
mulier modo de
præhensa est in
5 adulterio in lege
autẽ moses man
dauit nobis huius
cemodi lapidare
tu ergo quid dicis
6 haec autẽ dicebant
temptantes eũ ut
possent eũ accusa
re ihš autẽ inclina
ns se deorsũ digi
to scribebat in ter
7 ra cũ autẽ perse
uerarent interro
gantes eum

erexit se et dixit eis
qui sine peccato est
uestrū primus in il
8 lā lapidē mittat et
iterū se inclinans scri
9 bebat in terrā audi
entes autē illi unus
post unū exiebant
incipientes a senio
rib' et relictus est
solus ihs et mulier
10 in medio stans eri
gens autē se ihs
dixit ei mulier ubi
sunt qui te accusant
nemo te condemna.
11 uit quae dixit nemo
dñe dixit autē ei ihs
nec ego te condēna
bo uade et amplius
12 noli peccare Iterū
ergo locutus est eis
ihs dicens ego sū lux
mundi qui sequitur
me non ambulabit
in tenebris

sed habebit lumen
13 uitae Dixerunt er
go ei pharisaei tu de
te testimoniū per
hibes testimoniū
tuū non est uerum
14 respondit ihs et dix
it eis et si ego testimo
niū perhibeo de me
ipso uerū est testi
moniū meum quia
scio unde ueni et quo
uado uos autē nes
citis unde ueniā et
15 quo uadam uos se
cundū carnē iudica
tis ego non iudico qvē
16 quā et si iudico ego
iudiciū meum uerū
est quia solus non
sū sed ego et qui me
17 misit pater et in le
ge uestra scriptū
est quia duorū homi
nū testimoniū uerū
est

18 ego sū qui testimoni
um perhibeo de me ip
so et testimonium
perhibet de me qui
19 misit me pater dice
bant ergo ei ubi est
io 87 3 mt 112 pater tuus Et resp
lc 119 ondit ihš neq' me nos
tis neq' patrē meū
si enim me sciretis
et patrē meū utiq'
20 sciretis Haec uerba
io 88 1 mt 220 locutus est ihš in ga
mr 129 lc 242 zophylacio docens
in templo et nemo ad
præhendit eū quia
nondū uenerat hora eius
21 Br 17 Dixit ergo iterum
io 89 10 sol ihš ego uado et q'ri
tis me et in peccato
uestro moriemini
quo ego uado uos non
22 potestis uenire di
cebant ergo iudæi nū
quid interficiet se
ipsū quia dicit
quo ego uado uos
non potestis ueni
23 re et dicebat eis uos
deorsū estis ego
de supernis sū uos
de hoc mundo estis
ego non sū de hoc
24 mundo dixi ergo uo
bis quia moriemini
in peccatis uestris
si enim non credide
ritis quia ego sū mo
riemini in peccatis
25 uestris dicebant
ergo ei tu quis es
dixit eis ihš initiū
quod et loquor uo
26 bis multa habeo de
uobis loqui et iu
dicare sed qui mi
sit me uerax est et
ego quae audiui ab
eo loquor in hoc mvn
27 do et non cognoue
runt quia patrē ei di
cebat

28 dm̄ dixit ergo eis
ihs̄ cū exaltaueri
tis filiū hominis
tunc cognoscetis
quia ego sū et a me
ipso facio nihil sed
sicut docuit me pa
ter haec loquor
29 et qui me misit me
cū est non relin
quit me solū quia
ego quae placita
sunt ei facio sem
30 per haec illo loquen
te multi credide
31 runt in eū dicebat
ergo ihs̄ ad eos qvi
crediderunt ei in
dæi si uos perman
seritis in uerbo
meo uere discipu
32 li mei estis et cog
noscetis uerita
tē et ueritas libe
33 rabit uos Respon
derunt ei semen̄
abrahae sumus et
nemini seruiuimvs
umquā quomodo
tu dicis liberi eri
34 tis Respondit eis
ihs̄ amen amen di
co uobis quia om
nis qui facit pecca
tū seruus est pec
35 cati seruus autē
non manet in do
mo in aeternū fili
us manet in aeter
36 nū Si ergo filius uos
liberauerit uere
37 liberi eritis scio
quia filii abrahae
estis sed quæritis
me interficere qvia
sermo meus non ca
38 pit in uobis ego qvod
uidi apud patrē me
um loquor et uos
quae uidistis apvd
patrē uestrū facitis

39 Responderunt et dix
erunt ei pater nos
ter abrahā est dicit
eis ihŝ si filii abra
hae estis opera ab
40 rahae faceretis nunc
autē queritis me in
terficere qui ueri
tatē locutus sū uo
bis quā audiui a dō
hoc abrahā non fe
41 cit uos facitis ope
ra patris uestri dix
erunt ergo ei nos
ex prostitutione
non sumus nati unū
patrē habemus dm̄
42 dixit ergo eis ihŝ si
dŝ pater uester esset
diligeretis utiq' me
ego eni ex dō proces
si et ueni neq' eni a
me ipso ueni sed il
43 le me misit quare lo
quellā meam non cog
noscetis quia non
potestis audire ser
44 monē meum uos ex
patre diabolo estis
et desideria patris
uestri uultis face
re ille homicida fu
it ab initio et in ue
ritate non stetit
quia non est ueritas
in eo qui loquitur
mendaciū ex suis pro
priis loquitur quia
mendax est sicut
45 et pater eius Ego
quia ueritatē dico
non credidistis mi
46 hi quis ex uobis ar
guet me de pecca
to si ueritatē dico
quare vos non cre
47 ditis mihi qui ex dō
est uerba dī audit
propterea uos non
audistis quia ex
48 dō non estis. Res
ponderunt iudæi

et dixerunt ei nonne
bene nos dicimus qvia
samaritanus es tu et
49 daemoniū habes Re
spondit ihš ego dae
moniū non habeo sed
honorifico patrē meū
et uos me non hono
50 rificatis ego h' non quæ
ro gloriā meam est
qui quærat et iudicet
51 amen amen dico uo
bis si quis sermonē
meū seruauerit mor
tē non uidebit in ae
52 ternū dixerunt er
go iudæi nunc cogno
uimus qûia daemoni
um habes abrahā mor
tuus est et prophe
tae et tu dicis si quis
sermonē meum ser
uauerit non gusta
bit mortē in aeter
53 nū numquid tu ma
ior es

patre nostro abra
ham qui mortuus est
et prophetae mor
tui sunt quē te ipsum
54 facis Respondit ihš
si ego clarifico me ipsū
gloria mea nihil est
est pater meus qui
glorificat me quē uos
dicitis quia dš noster
55 est et non cognouis
tis eum ego autē sci
o eum et si dixero qvia
non scio eū ero simi
lis uobis mendax sed
scio eū et sermonē
56 eius seruo abrahā
pater uester exul
tauit ut uideret di
em meū et uidit et
57 gauisus est dixerunt
ergo iudæi ad eū quin
quaginta annos non
dum habes et abra
58 hā uidisti Dixit eis

ihŝ amen amen dico
uobis et ante abrahā
59 ego sum tulerunt er
go lapides ut iactarent
in eū ihŝ aute absc
ondit se et exiit de tēplo
C 9 Br 18 Et praeteriens uidit
hominē cecū a natiui
2 tate et interrogaue
runt eū discipuli ei
us rabbi quis peccauit
hic aut parentes eius
ut cecus nasceretur
3 respondit ihŝ neq' hic
peccauit neq' paren
tes sed ut manifeste
4 tur opera dī in illo me
oportet operari ope
ra eius qui me misit
donec dies est uenit
nox quando nemo po
5 test operari quamdiu
in hoc mundo sū lux
6 sū huius mundi haec
cū dixisset expuit
in terram

et fecit lutū ex spu
to et linuit lutū su
7 per oculos eius et
dixit ei uâde laba in
natatoriā siloae qđ
interpraetatur mis
sus abiit ergo et la
uit et uenit uidens
8 uicini ergo eius et
qui nouerunt eū pri
us quia mendicus e
rat dicebant nonne
hic est qui sedebat
et mendicabat alii
dicebant quia hic
9 est alii autē nequa
quā sed similis est
eius ille h' dicebat
10 quia ego sum diceba
nt ergo ei quomo
do ergo aperti sunt
11 tibi oculi Respon
dit ille homo qui di
citur ihŝ lutū fecit
et unxit oculos me
os et dixit mihi

uade ad natatoriā silosæ
et laua et abii et laui
12 et uidi dixerunt «ergo
«ei ubi est ille ait nes
13 cio adducunt eū ad pha
risæos qui cæcus fu
14 erat erat autē sabba
tū quando lutū fecit
ihš et aperuit oculos
15 eius iterū ergo inter
rogabant eū phari
sæi quomodo uidisset
ille autē dixit eis
lutū posuit mihi sv
per oculos et laui et
16 ecce uideo dicebant
ergo quidā ęx pha
risæis non est hic ho
mo a dō quia sabbatv̄
non custodit alii
dicebant quomodo
potest homo pecca
tor haec signa facere
17 et scisma erat in eis di
cunt ergo tu quid dicis
de eo qui aperuit ocvlos
tuos ille autē dixit quia
18 propheta est non cre
diderunt ergo iudæi
de illo qui cecus fuisset
et uidisset donec uoca
uerunt parentes ei
19 us et interrogauerunt
eos dicentes hic est
filius uester quē uos
dicitis quia cæcus na
tus est quomodo er
go nunc uidet
20 responderunt eis
parentes eius et dixert̄
scimus quia «filius» hic est
noster et quia cæcus
21 natus est quomodo
autē nunc uideat nes
cimus aut quis aperu
it oculos eius nos
nescimus ipsū inter
rogate ætatē habet ip
22 se pro se loquatur hæc
dixerunt parentes ei
us quia timebant iudæ
os iam enī conspirauert̄.

iudæi ut si quis eū con
fiteretur xpm̄ extra
23 synagogā fieret prop
terea parentes eius
dixerunt ætate habet
24 ipsū interrogate uo
cauerunt ergo rur
sū hominē qui fue
rat cæcus et dixerunt
ei da honorē dō nos
scimus quia hic homo
25 peccator est dixit er
go ille si peccator est
nescio unū scio quia
cæcus fuerā et modo
26 uideo dixerunt ergo
illi quid fecit tibi quo
modo aperuit tibi o
27 culos. respondit eis
dixi uobis iam et audis
tis quid iterū uultis
audire nūquid et uos
uultis discipuli eius
28 fieri maledixerunt
ei et dixerunt tu sis
discupulus[!]

eius nos h' discipuli mo
29 si. sumus nos scimvs
quia mosi locutus +
dš hunc autē nesci
30 mus unde·sit. respon
dit ille homo et dix
it eis in hoc enī mira
bile est quia uos nes
citis unde sit et a
peruit oculos meos
31 scimus quia peccato
res dš non exaudit
sed si quis dī cultor
est et uoluntatē eius
facit hunc exaudit
32 a sæculo nūquam est
auditū quia aperuit
quis oculos cæci na
33 ti nisi esset hic a dō
non poterat face
34 re quicquā. Respon
derunt et dixerunt
ei in peccatis natvs
es totus et tu doces
nos et eiecerunt eū
foras

35 audiuit ihš quia eiece
runt eū foras et cū in
uenisset eū dixit ei tv
36 credis in filium dī. Re
spondit ille et dixit
quis est dñe ut credā
37 in eū et dixit ei ihš et
uidisti eū et qui loqui
38 tur tecū ipse est at il
le ait credo dñe et pro
cidens adorauit eū
39 et dixit ei ihš in iudici
um ego in hunc mun
dū ueni ut qui non ui
dent uideant et qui
40 uident cæci fiant et
audierunt ex phari
sæis qui cū ipso erant
et dixerunt ei nūqvid
et nos cæci sumus
41 dixit eis ihš si cæci
essetis non habere
tis peccatū nunc ue
ro dicitis quia uide
mus peccatū uestrū
manet

C 10 amen amen dico uobis
qui non intrat per os
tiū in ouile ouiū sed
ascendit aliunde ille
2 fur est et latro qui
autē intrat per osti
um pastor est ouiū
3 huic ostiarius aperit
et oves uocē eius au
diunt et proprias oues
uocat nominatī et e
4 ducit eos et cū propri
as emiserit ante eas
uadit et oues illū se
cuntur quia sciunt
5 uocē eius alienū autē
non sequntur sed fu
giunt ab eo quia nesci
6 unt eius uocē hoc pro
uerbiū dixit eis ihš
illi autē non cognoue
runt quid loquebatur eis
† iteru
7 Dixit ergo eis† ihš
Br 19
amen amen dico uo
bis quia ego sū ianua
8 ouiū omnes

quotquot uenerunt
fures sunt et latrones
sed non audierunt
9 eos oues ego sū ostiū
per me si quis intro
ierit saluabitur et
ingredietur et egre
dietur et pascua in
10 ueniet fur non uenit
nisi ut furetur et
mactet et perdat e
go ueni ut uitā habe
ant et habundantius
11 habeant ego sū pas
tor bonus bonus enī
pastor animā suā po
12 nit pro ouib' suis mer
cennarius et qui non
est pastor cuius non
sunt oues propriae
uidet lupū uenientē
dimittit oues et fu
git et lupus rapit et
13 dispargit oues mer
cennarius autē fu
git quia conducticius
est et non pertinet
14 ad eū de ouib' ego sū
pastor bonus et cog
nosco oues meas et
cognoscunt me meæ
15 io 90 3 Sicut cognoscit me
mt 112 lc 119 pater et ego agnos
io 91 4 co patrē Et animā
mt 205 mr 115 meā pono pro ouib'
16 io 92 10 meis Habeo et alias
oues quæ non sunt
ex hoc ouili et illas o
portet me adduce
re et uocē meā audi
ent et fit unus grex
17 et unus pastor prop
terea me diligit pa
ter quia ego pono
animā meā ut ite
18 rū sumam eā nemo
tollit eā a me sed e
go pono eam a me ip
so potestatē habeo
ponendi animā meā
et potestatē habeo
iterū sumendi

eam hoc mandatū
accepi a patre meo
19 dissentio iterum
facta est inter iudæ
os propter sermones
20 hos et dicebant multi
ex ipsis dæmoniū
habet et insanit quid
21 eū avditis alii dicebant
hæc uerba non sunt
dæmoniū habentis nū
quid. dæmonīv pot + cæco
rū oculos aperire
22 Facta svnt avtē en
Br 20
cenia in hierosolymis et
23 hiēps erat et ambula
bat ihs̄ in tēplo in
porticv salomonis
24 circv̄dederunt ergo
eum iudæi et dicunt
ei qvousq' animam nos
trā tollis si tv
es xps̄ dic nobis pa
25 lam respondit eis
ihs̄ loqvor uobis et
non creditis opera quæ ego
facio in nomine patris
mei haec testimoniū per
26 hibent de me sed uos
non creditis quia
non estis ex ouib'
27 meis oues meæ uocē
meā audiunt et ego
cognosco eas et secvn
28 tur me et ego uitā
aeternā do eis et non pe
ribunt in æternū et
non rapiet eos qvis
quā de manu mea
29 pater mevs quod dedi
t mihi maius omnib'
est et nemo potest
rapere illud de ma
30 nu patris mei ego et
31 pater unū sumus svs
tulerunt lapides
iudei ut lapidarent
32 eū. respondit eis ihs̄
multa opera bona
ostendi uobis ex
patre meo propter
quod eorū opus «lapidatis» me

33 responderunt ei iv
dei de bono opere
non te lapidamus
sed de blasphemia et
quia tū cū sis homo
34 facis te ipsū dm̄. Re
spondit eis ihs̄ non
ne scriptū est in
lege quia ego dixi
35 dii estis si illos dix
it deos ad quos ser
mo dī factus est
et non potest sol
36 ui scriptura quē pa
ter sanctificauit
et misit in hunc mvn
dū uos dicitis quia
blasphemas quia dixi
37 filius dī sum si non
facio opera patris
mei nolite mihi cre
38 dere quod si autē
facio et si mihi non
uultis credere o
perib' credite ut cog
noscatis et credatis

quia in me est pa
ter et ego in patre
39 io 98 4 Querebant ergo
mt 118 mr 96 eū adpræhende
re et exiit de manib'
40 eorū et abiit iterv̄
trans iordanen in
eū locv̄ ubi erat prius
iohannes baptizans
41 io 94 10 et mansit illic et
multi ueniebant
ad eū et dicebant
quia iohannes qvi
dē nullū signū fe
42 cit omnia autē quæ
cūq' iohannes dix
it de hoc uera sunt
et multi credide
runt in eum
C 11 Br 21 Erat autē quidā
languens lazarvs
a bethania de cas
tella mariae et
marthæ soror
2 eius maria autē e
rat quæ uncxit

XXIII

dn̄m unguento et
extersit pedes eius
capillis suis cuius
frater lazarus infir
3 mabatur miserunt
ergo sorores eius
ad ihm̄ dicentes «ecce
«dn̄e quē amas infir
4 mabatur audiens
autem ihs̄ dixit eis
«infirmitas» hæc non
est ad mortē sed
pro gloria dī ut glo
rificetur filius dī per
5 ipsā. diligebat autē
ihs̄ lazarū et soro
6 res eius ut ergo audi
uit quia infirmaba
tur tunc quidē man
sit in eodē loco duo
7 b' diebus deinde post
hæc dicit discipulis
suis eamus iterū in
8 iudæam dicunt ei
discipuli rabbi† quæ
rebant te iudæi lapi
dare et iterū uadis illuc

† nunc

9 respondit ihs̄ nonne
duodecī horæ sunt
diei si quis ambulaue
rit in die non offen
det quia lucē huius
10 mundi uidet si quis
ambulauerit in noc
te offendet quia lux
11 non est in ea et post
hæc ait eis lazarus
amicus noster dor
mit sed uado ut a sō
no exsuscitē eum
12 dixerunt ergo disci
puli eius dn̄e si dor
13 mit saluus erit dix
erat autē ihs̄ de mor
te eius illi autē puta
uerunt quia de dor
mitatione somnii
14 diceret. tunc ergo
dixit eis ihs̄ manifes
te manifeste laza
rus mortuus est
15 et gaudeo ppropter[!]
vos ut credatis quō
non erā ibi

16 sed eamus ad eū ait er
go thomas qui dicitur
didymus ad condisci
pulos eamus et nos
17 et moriamur cū eo ue
nit ergo ihš et inuenit
eū quattuor dies iā in
monumento haben
18 tē erat autē bethania
iuxta hierosolymā qva
si stadiis quindecim
19 multi autē ex iudæis
uenerunt ad martha
et mariā[!] ut consola
rentur eas de fratre
20 suo martha ergo ut
audiuit quia ihš uenit
occurrit illi maria au
21 tē domi sedebat dixit
ergo martha ad ihm̄
dn̄e si hic esses frater
meus non moreretur
22 sed et nunc scio quia
quæcūq' petieris a dō
23 dabit tibi dš dicit ei
ihš resurgit frater
tuus

24 dicit ei martha scio
quia resurgit in re
surrectione in nouis
25 sima die dixit ei ihš
ego sū resurrectio
et uita qui credit in
me etiā si mortuus
26 fuerit uiuet et om
nis qui uiuit et credit
in me non morietur
in aeternū credis
27 hoc ait illi martha u
tiq' dn̄e ego credidi
quia tu es xpš filius
dī qui in hunc mundv̄
28 uenisti et cū hæc dix
isset abiit et uoca
uit mariā sororē su
am silentio dicens
magister adest et
29 uocat te illa ut audi
uit surrexit cito et
30 ueniebat ad eū non
dū enim uenerat
ihš in castellū sed
erat adhuc in illo lo
co ubi occurrerat

31 ei martha iudæi av
tē qui erant cū ea
in domo et conso
labantur eam cū
uidissent mariā
quia cito surrexit
et exiit secuti sunt
eā dicentes quia va
dit ad monumen
32 tv̄ ut ploret ibi ma
ria ergo ut uenit
ubi erat ihš uidens
eum cecidit ad pedes
eius et dixit ei dn̄e si
hic esses non esset
mortuus frater
33 meus ihš ergo ut
uidit eā plorantē
et iudeos flentes
qui uenerant cū
ea fremuit in spū
et turbauit semet
34 ipsum et dixit ubi
posuistis eū dicvnt
ei dn̄e ueni et uide
35 et lacrimatus est
36 ihš et dixerunt iudæi
ecce quomodo ama
37 bat eū quidā autē
ex ipsis dixerunt non
poterat hic qui ape
ruit «ceci» oculos face
re ut et hic non mo
38 reretur ihš ergo
rursū fremens in
semet ipso uenit ad
monumentū erat
autē spelunca et la
pis superpositus ei
39 ait ihš tollite lapidē
dicit ei martha dn̄e
iam fetet nā quad
40 riduū habet dicit
ei ihš nonne dixi tibi
quia si credideris
41 uidebis gloriam dī tu
lervnt ergo lapidē ihš
autē elevatis sursū
oculis dixit pater gra
tias ago tibi qvō au
42 disti me et ego scie
bam quia sēper me
audis sed prop

ter turbā circum .
stantē dixi ut cre
dant quia tu me mi
43 sisti hæc cū dixisset
uoce magna clama
uit lazare ueni foras
44 et statī prodiit qui
fuerat mortuus li
gatis pedib' et mani
b' institis et facies
eius sudario erat
ligata dicit ihs̄ sol
uite eū et sinite ire
45 multi ergo ex iudæ
is quia uenerant ad
mariā et uiderant
quæ fecit credide
46 runt in eū quidā av
tē ex ipsis abierunt
ad phariseos et dix
erunt eis quæ fecit ihs̄
47 Br 22 Colligerunt ergo
pontifices et pha
risei conciliū et di
cebant quid facie
mus quia hic homo

talia signa facit
48 si dimittimus ev̄
sic omnes crede
nt in eū et uenient
romani et tollent
locū nostrū et
49 gentē unus autē ex
ipsis caiphas
cum esset ponti
fex anni illius di
cit eis uos nesci
50 tis quicquā neq'
cogitatis quia ex
pedit uobis ut u
nus homo mori
atur pro populo
et non tota gens
51 pereat hoc autē
a semet ipso non
dixit sed cū esset
pontifex anni illi
us prophetauit
quia incipiebat
ihs̄ mori pro gen
52 te et non tantum
pro gente sed

filios dī qui erant dis
persi colligeret in ṿnū
53 Ex illa itaq' die cogi
io 95 4 mt 118 mr 26 tauerunt ut inter
54 ficerent eū ihš ergo
iam non «ambulabat
«palā. apud iudæos
sed abiit in regionē
iuxta desertū in civi
tatē quae dicitur e
frem et ibi moraba
tur cū discipulis suis
55 Prope autē erat pas
io 96 1 mt 275 mr 155 cha iudæorum Uene
lc 260 io 97 10 runt ergo multi hie
rosolima de regione
illa ante pascha ut
purificarent se ip
56 sos querebant er
go ihm̄ et conloq'ban
tur ad inuicē in tēplo
stantes putatis quia
non uenit ad diē fes
tū dederunt autē
pontifices et phari
sæi præceptū ut si qu
is cognouisset

ubi esset indicaret
ut adprehenderent eṽ
C 12 ihš ergo ante sex di
es paschæ uenit in be
thaniā ubi erat lazarus
quē suscitauit a mortuis
2 Et fecerunt ei cænā
io 98 1 mt 277 ibi et martha minis
mr 168 lc 74 trabat lazarus uero
unus erat ex discūben
3 tib' maria ergo acce
pit librā unguenti nar
di pistici pretiosi et
uncxit pedes ihū et
extersit capillis suis
pedes eius et domus
impleta est ex odo
4 re unguenti. dicit er
go unus ex discipulis
eius iudas simon sca
riothis qui traditu
5 rus erat eū quare hoc
unguentū non ueni
it denariis tricentis
6 et datū est egenis hoc
autē dixit non quia
de egenis pertinebat ad eṽ

sed quia fur erat et lo
culos habebat et quæ
mittebantur expor
7 tabat. dixit ergo ihs̄
sine illā ut in die sepvl
turae meæ seruet il
8 lud pauperes enī sem
per habebitis uobis
cū me autē non sēper
9 habebitis Cognouit
io 99 10 sol ergo turba multa ex
iudæis quia illic esset
et uenerunt non prop
ter ihm̄ tantū sed ut
lazarū uiderent quē
suscitauit a mortuis
10 cogitauerunt autē
principes sacerdotū
ut et lazarū interfi
11 cerent quia multi
propter illū abibant ex
iudæis et credebant
in ihm̄
11 Altera die turba mvl
Br 23 io 100 1 ta quæ uenerat ad diē
mt 210 mr 119 lc 234 festū audito quod

ihs̄ uenit hierosoly
13 ma acceperunt flo
res palmarū et ex
ierunt obuiā ei et cla
mabant osanna be
nedictus qui uenit
in nomine dn̄i rex
14 israhel Et inuenit
io 101 7 mr 209 ihs̄ asellū et sedit su
per eū sicut scrip
15 tū est noli timere
filia sion ecce rex
tuus uenit sedens
super pullū asinæ
16 hæc non cognoue
runt discipuli eius
primū sed cū clari
ficatus esset ihs̄ tu
nc recordati sunt
quia hæc erant scrip
ta de eo et hæc fece
17 runt ei testimoni
um ergo perhibe
bat turba quæ erat
cū eo quando laza
rū uocauit de mo
numento et

suscitauit eū a mor
18 tuis propterea et
obuiā uenit ei tur
ba quia audierant
eū hoc signū fecis
19 se pharisæi ergo dix
erunt ad semet ip
sos uidetis quia ni
hil proficimus ecce
mundus totus post
20 eū abiit erant autē
gentiles quidā ex
his qui ascenderunt
ut adorarent in die
21 festo hii ergo acces
serunt ad philippv̄
qui erat a bethsai
da galileæ et roga
bant illū dicentes
dn̄e uolumus ihm̄
22 uidere uenit philip
pus et dicit andre
ae andreas rursū
et philippus dixerunt
23 io 103 ihū Ihs̄ autē respon
4 mt 300 mr 180 dit eis dicens uenit
hora ut

clarificetur filius
24 io 104 hominis Amen amen
10 sol dico uobis nisi gra
nū frumenti cade
ns in terra mortuū
25 fuerit ipsū solū ma
net si autē mortu
um fuerit multū fruc
io 105 3 tū adfert Qui amat
mt 98 lc 211 animā suam perdit
eā et qui autē odit
animā suam in hoc
mundo in uitā ae
ternā custodit eā
26 Si quis mihi minis
io 106 10 sol trat me sequatur
et ubi sū ego illic et
minister meus e
rit si quis mihi minis
trauerit honorifi
cauit eū pater me
27 us Nunc anima mea
io 107 4 mt 294 mr 174 turbata est et quid
dicā pater saluū
me fac ex «hoc» hora
io 108 10 Sed propterea ue
ni in hora hac

28 pater clarifica tu
um nomen uenit er
go uox de celo dicens
et clarificaui et ite
29 rū clarificabo turba
ergo quæ stabat et au
diebat dicebat
tonitruū factū
est alii dicebant an
gelus ei locvtus est
30 respondit ihš et dix
it non propter me uox
haec uenit sed prop
31 ter uos nunc iudiciū est
huius mundi nunc pr
inceps mundi huius
32 mittitur foras et ego
si exaltatus fuero a ter
ra omnia trahā ad me
33 ipsū hoc antē dicebat
significans qua mor
te esset moriturus
34 respondit ei turba nos
audiuimus ex lege quia
xpš manet in æternū
et quomodo tu dicis
oportet exaltari fi
liū hominis quis est
iste filius hominis
† eis
35 dixit ergo† ihš adhuc
modicv̄ lumen in uobis
est ambulate dū lu
cē habetis et[!] tene
bræ mortis uos non
conpræhendant si
quis ambulat in te
nebris nescit quo ua
36 dat dv̄ lucē habetis
credite in lucē ut
sitis filii lucis hæc
locutus est ihš
et abiit et abscondit
se ab eis
37 Cū antē tanta fecis
Br 24
set corā eis non cre
38 debant in eū ut ser
mo esaiae prophe
tae inpleretur quē
dixit dn̄e quis credi
dit auditui nostro
et brachiū dn̄i cui
reuelatum est

39 Propterea non pote
io 109 1 mt 234 mr 37 lc 77 rant credere quia i
40 terū dixit esaias exce
cauit oculos eorū et
indurauit eorū cor
ut non uideant ocu
lis et corde intellegant
et conuertantur et
41 sanē eos Haec dicit
io 110 10 sol esaias quando uidit
gloriā eius et locutus
42 est de eo uerū tamen et
ex principib' multi
crediderunt in eū
sed propter pharisæ
os non confiteban
tur ut de synagoga
43 non eicerentur dilex
erunt enī gloriā ho
minū magis quā glo
44 riam dī ihš autē cla
io 111 1 mt 99 mr 96 lc 116 mauit et dixit qui cre
dit in me non credit
in me sed in eū qui mi
45 sit me et qui uidit me
uidet eū qui me misit

46 Ego lux in mundū ue
io 112 10 sol ni et omnis qui credit
in me in tenebris non
47 manet et si quis au
dierit uerba mea et
non custodierit ego non
iudico eū non enim
ueni ut iudicē mundv̄
sed ut saluū faciam
48 mundum qui spernit
me et non accipit uer
ba mea habet qui iu
dicet eū sermo quē
locutus sū ille iudica
bit eū in nouissimo
49 die quia ego ex me ip
so non sū locutus
sed qui misit me pa
ter ipse mihi manda
tū dedit quid dicā et
quid loquor et scio
quia mandatū eius
uita æterna est quæ er
go ego loquor sicut
dixit mihi pater sic loquor
C 13 † h' Ante die[†] festum
paschæ

sciens ihš quia uenit
hora eius ut transeat
ex hoc mundo ad patrē
cum dilexisset discipv
los suos qui essent in
hoc mundo in finē di
lexit eos
2 Et [cæna facta cum dia]
Br 25 io 113 9 lc 262 bulus iā se inmisset
in cor iudae ut trade
3 ret eū Sciens quia
io 114 3 mt 122 lc 119 omnia dedit ei pater
in manus et quia a dō
exiuit et ad dm̄ uadit
4 Surrexit a cæna et po
io 115 10 sol suit uestimenta sua
et cū accipisset linte
5 um præcinxit se dein
de misit aquā in pelbē
et coepit lauare pedes
discipulorū et exter
gere linteo quo erat
6 præcinctus uenit er
go ad simonē petrū
et dicit ei petrus dñe
7 tu mihi labas pedes re
spondit

ihš et dixit ei quod e
go facio nescis modo
scies autē postea
8 dicit ei petrus non la
uabis mihi pedes in æ
ternū respondit
ihš nisi lauero te non
habebis partē mecū
9 dicit ei simon petrus
dñe non tantū pe
des sed et manus et
10 caput dicit ei ihš qui
lotus est non indi
get ut lauet sed est
mundus totus et uos
mundi estis sed non
11 omnes sciebat enim
quisnā esset qui tra
diturus erat eū prop
terea dixit non estis
12 mundi omnes post
quā ergo lauit pedes
eorū accepit uesti
menta sua cū reccubv
isset iterū dicit eis
scitis quid feceri uo
bis

13 uos uocatis me ma
io 116 2 mt 63 lc 63 gister et dñe et be
ne dicitis sū enim
14 Si igitur ego magis
io 117 10 sol ter et dñs laui pes[!]
uestros et uos debe
tis alter alterius
15 lauare pedes exem
plum enim dedi uo
bis ut quemadmo
dū ego feci uobis i
ta et uos faciatis
16 Amen amen dico uobis
io 118 3 mt 91 lc 8 non est seruus ma
ior domino suo ne
q' apostolus maior
illo qui misit eum
17 si haec scitis beati eri
tis si feceritis ea
18 non de omnib' uobis
io 119 10 sol dico ego scio quos
elegerī sed ut inple
atur scriptura qui
manducat mecū pa
nē leuabit contra
me calcaneū suum
19 a modo dico

uobis priusquā fiat
ut cum factum fue
rit credatis quia e
20 go sum Amen amen
io 120 1 mt 99 mr 96 lc 116 dico uobis qui acci
pit si quē misero me
accipit qui autem
me accipit accipit
eū qui me misit
21 Cū haec dixisset
Br 26 io 121 4 mt 283 mr 111 ihs̄ turbatus est in
spū et protesta
tus est et dixit a
men amen dico uo
bis quia unus ex uo
22 bis tradet me Aspi
io 122 1 mt 281 mr 162 lc 269 ciebant ergo ad
inuicē discipuli hæ
sitantes de quo di
23 ceret Erat ergo re
io 123 10 cumbens unus ex
discipulis in sinu ihv̄
quē diligebat ihs̄
24 innuit ergo huic
simon petrus et
dicit ei quis est de
quo dicit

25 itaq' cū recubuis
set ille supra pec
tus ihū dicit ei dñe
26 quis est. respondit
ihš ille est cui ego
intinctū panē por
io 124 8 lc 262 rexero Et cū intincx
isset panē dedit
iudæ simoni scari
27 oth et post bucel
lā tunc introiuit in
io 125 10 sol illū satanas Dicit «ei
«ergo. ihš quod facis
28 fac citius hoc autē
nemo discūbenti
um sciuit ad quid
29 dixerit ei quidā
enī putabant quia
loculos habebat iu
das quia dicit ei ihš
eme ea quæ opus
sunt nobis ad diē
festū aut egenis
30 ut aliquid daret cv̄
ergo accepisset
ille bucellā exiuit
continuo erat av
tē nox

31 cum ergo exisset
dicit ihš nunc clari
ficatus est filius
hominis et dš clari
32 ficatus est in eo †et † si dš clarificatus ÷ in eo
dš clarificauit eū
in semet ipso et con
tinuo clarificauit ev̄
33 Br 27 Filioli adhuc modicv̄
uobiscū sum q'ritis
me et sicut dixi iu
deis quo ego uado
uos non potestis
uenire et uobis di
34 co modo mandatū
nouū do uobis ut
diligatis in inuicē
sicut dilexi uos
ut et vos diligatis inuicem
35 in hoc cognoscent
omnes quia mei dis
cipuli estis si di
lectionē habueri
36 tis ad inuicē Dicit
io 126 1 mt 291 mr 170 lc 275 ei simon petrus
dñe quo uadis res
pondit ihš quo ego ua
do non potes me
modo

sequi sequeris autē
37 postea dicit ei petrus
quare non possū se
qui te modo animā me
38 am pro te ponā Respon
dit ihš et dixit animā
tuā pro me ponis amen
amen dico tibi non can
tabit gallus donec
C 14 me ter abneges Et a
io 127 10 sol it discipulis suis non
turbetur cor uestrū
credite in dm̄ et in me
2 credite in domo pa
tris mei mansiones
multae sunt si quo
minus dixissē uobis
quia uado parare «lo
3 cū «uobis. et si abiero
et parauero uobis
locū iterū uenio et
accersio uos ad me
ipsū ut ubi ego sū et
4 uos sitis et quo uado
5 scitis et uiā scitis di
cit ei thomas dn̄e nes
cimus quo uadis

et quomodo possu
6 mus uiā scire dicit ei
ihš ego sū uia et ueri
tas et uita nemo ue
nit ad patrē nisi per
7 me si cognouissetis
me et patrē meum
utiq' cognouissetis
et a modo nostis eū
8 et uidistis eū dicit ei
philippus dn̄e osten
de nobis patrē et suf
9 ficit nobis dicit ei ihš
tanto tēpore uobiscū
sū et non me cognouis
tis philippe qui uidit
me uidit et patrē quo
modo tu dicis osten
10 de nobis patrē non
credis quia ego in patre
et pater in me est uer
ba quæ ego loquor uo
bis a me ipso non loquor
pater enī in me manens
11 ipse facit opera non
creditis quia ego in
[patre]

12 et pater in me est alio
quin propter opera ip
sa credite amen dico
uobis quia qui credit
in me opera quæ ego
facio et ipse faciet et
maiora horū faciet
quia ego ad patrem ua
13 do Et quodcūq' peti
io 128 4 mt 216 mr 125 eritis in nomine meo
hoc faciā ut grorifice
14 tur[!] pater in filio si qvid
petieritis in nomine
meo ego faciam
15 Si diligitis me man
Br 28
16 data mea seruate et
ego rogabo patrē
et aliū paracletū da
bit uobis ut uobiscū
17 sit in aeternū spm̄
ueritatis quē mundvs
non potest accipere.
quia non uidet eū nec
scit eū uos autē cogno
uistis eū quia apud uos
manebit et in uobis e
18 rit non relinquā
uos orfanos ueniā
19 ad uos adhuc modicū
et mundus me iā non
uidet uos autē uide
bitis me quia ego ui
20 uo et uos uiuetis in il
lo die uos cognosce
tis quia ego in patre
meo et uos in me et
21 ego in uobis qui audit
præcepta mea et ser
uat ea ille est qui di
io 129 1 ligit me Qui diligit
mt 99 mr 96 lc 191 me diligitur a patre
meo et ego diligā eū
et manifestabo ei
22 me ipsū Dicit ei iu
io 130 10 sol das non ille scarioth
dn̄e quid factū est
quia nobis manifes
taturus es te ipsū
et non huic mundo
23 respondit ihs̄ et dix
it eis si quis diligit
me sermonē meū
seruabit et pater

XXIIII mevs

diligit eū et ad eū
ueniemus et man
siones apud eū fa
24 ciemus Qui non di
ligit me sermones
meos non seruat
io 131 1 sermonē quē au
mt 98 mr 96 lc 96 distis non est me
um sed eius qui mi
25 sit me patris haec
locutus sū uobis
apud uos manens
26 Paracletus autē
io 132 10 sol spš scš quē mittit
pater in nomine meo
ille uos docebit
omnia et suggerit
uobis omnia quæ
27 cūq' dixero pacē meā
relinquo uobis
pacē meam do uo
bis non quomodo
mundus dat ego
do uobis non tur
betur cor uestrv̄
neq' formidet av
28 distis

quia dixi uobis uado
et uenio ad uos si
diligiretis me gav
deretis utiq' quia
uado ad patrē quia
pater maior [me] est
29 et nunc dixi uobis
priusquā fiat ut
cū factū fuerit cre
30 datis iā non multa
loquar uobiscū ue
nit enī princeps
mundi huius et in
me non habet
31 quicquā sed ut cog
noscat mundus
quia diligo patrē
et sicut mandatū
dedit mihi pater sic
facio surgite eamvs
hinc
C 15 Br 29 Ego sū uitis uera
et pater meus agri
2 cola est omnē pal
mitē «non ferentē
in me» fructū tol

lit eū et omnē qui
fert fructū purga
bit eū ut fructū plus
3 adferat iā uos mundi
estis pro sermone quē
4 locutus sū uobis ma
nete in me et ego
in uobis sicut pal
mes non potest fer
re fructū a semet ip
so nisi manserit in
uite sic nec uos nisi
in me manseritis
5 ego sū uitis et uos
palmites qui manet
in me et ego in eo hic
fert fructū multū
quia sine me nihil po
6 testis facere si quis
in me non manserit
mittetur foras si
cut palmes et ares
cit et colligent eū
et in ignē mittunt
7 et ardet Si manseri
io 133 4 mt 216 mr 125 tis in me et uerba
mea in uobis

manserint quod
cūq' uolueritis fi
8 et vobis In hoc [c]la
io 134 10 sol rificatus est pa
ter meus ut fruc
tū plurimū adfe
ratis et efficiami
9 ni mei discipvli si
cut dilexit me pa
ter et ego dilexi
uos manete in di
10 lectione mea si
precepta mea ser
uaueritis mane
bitis in dilectio
ne mea sicut et
ego patris præcep
ta seruaui et mane
o in eius dilectio
11 ne hæc locutus sv̄
uobis ut gaudium
meum in uobis sit
et gaudiū uestrū im
12 pleatur Hoc est
præceptū meū ut
diligatis inuicē si
cut dilexi uos

13 Maiorē hanc dilec
io 135 4 mt 204 mr 115 tionē nemo habet
ut animā suam quis
ponat pro amicis su
14 is Uos amici mei es
io 136 10 sol tis si feceritis quæ
ego præcipio uobis
15 iā non dico uos ser
uos quia seruus nes
cit quid facit dominvs ei
us uos autē dixi ami
cos quia omnia quæ
cūq' audiui a patre
meo nota feci uobis
16 non uos me elegis
tis sed ego elegi uos
et posui uos ut eatis
et fructū adfera
tis et fructus ues
io 137 4 mt 216 mr 125 ter maneat Ut quod
cūq' petieritis pa
trē in nomine meo
17 io 138 10 sol det uobis Haec man
do uobis ut diligatis
18 inuicē si mundus uos
odit scitote quia me
priorē uobis odio ha
19 buit si de mundo fuis
setis mundus quod
suū erat diligeret
quia uero de mundo
non estis sed ego e
legi uos de mundo
propterea odit uos
20 io 139 3 mt 91 mr 58 mundus Memen
tote sermonis mei
quē dixi uobis non
est seruus maior do
io 140 10 sol mino suo Si me per
secuti sunt et uos
persequentur si ser
monē meum serua
uerunt et uestrū
21 seruabunt Sed hæc
io 141 1 mt 245 mr 139 lc 215 omnia faciunt uobis
propter nomen meū
io 142 3 mt 112 lc 119 Quia nesciunt eū
22 qui misit me Si non
io 143 10 sol uenissē et locutus
eis fuissē peccatū
non haberent nunc
autē excusationē
non habent de peccato suo

23 Qui me odit et patrē
io 144 1 mt 99 meū odit si opera non
mr 96 lc 96 24 fecissē in eis quae ne
io 145 10 sol mo alius fecit pecca
tū non haberent nunc
autē et uiderunt et o
derunt et me et patrē
25 meū sed ut implea
tur sermo qui in le
ge eorū sciiptus est
quia oderunt me gra
26 tis cū autē uenerit
paracletus quē ego
mitto uobis a patre
spm̄ ueritatis qui a
patre procedit ille
testimoniū perhibe
27 bit de me et uos tes
timoniū perhibetis
quia ab initio mecū estis
C 16 Br 30 Haec locutus sū uo
bis ut non scandilize
2 mini[!] absq' synagogis
io 146 1 mt 244 facient uos Sed ue
mr 139 lc 205 nit hora ut omnis qui
interficiat uos arbi
tretur se obseqviū

3 prestare dō et hæc
facient quia non no
uerunt patrē neqve
4 me sed hæc locutus
sū uobis ut cū uene
rit hora eorū remi
niscamini quæ ego
5 dixi uobis Haec au
io 147 10 sol tē uobis ab initio non
dixi quia uobiscū e
rā at nunc uado ad
eū qui me misit et
nemo ex uobis inter
rogat me quo uadis
6 sed quia hæc locutus
sū uobis tristitia
adinpleuit cor ues
7 trū sed ego uerita
tē dico uobis expedit
uobis ut ego uadā
si enī non abiero pa
racletus non ueni
et ad uos si autē abi
ero mittā eum ad
8 uos et cū aduenerit
ille arguet mundū
de peccato

et de iustitia et de
9 indicio de pecca
to quidē quia non
crediderunt in me
10 de iustitia uero
quia ad patrē ua
do et iam non uide
11 bitis me de indicio
autē quia princeps
mundi huius indi
12 catus est adhuc
multa habeo uobis
dicere sed non po
testis modo porta
13 re cū enī uenerit
ille spš ueritatis
docebit uos in om
nē ueritatē non
enī loquitur a se
met ipso sed quæ
cūque audierit lo
quetur et que[!] ue
niunt adnuntia
14 bit uobis ille me
clarificabit quia
quia[!] de meo acci
piet

15 omnia quæcūq' habet
io 148 / 3 / mt 112 / mr 119 pater mea sunt prop
io 149 / 10 / sol terea dixi quia de meo
accipiet et adnun
16 tiabit uobis modi
cū et iam non uidebi
tis me et iterū mo
dicū et uidebitis
me et quia uado ad
17 patrē dixerunt er
go ex discipulis ei
us ad inuicē quid
est hoc quod dicit
nobis modicū et non
uidebitis me et i
terū modicū et ui
debitis me et quia «ad
18 patre» uado dicebant
ergo quid est hoc
quod dicit modicū
nescimus quid loqua
19 tur cognouit ihš qvia
uolebant eū inter
rogare et dixit eis
de hoc queritis in
ter uos quia dixi mo
dicū

et non uidebitis me
et iterū modicū et
20 uidebitis me Amen
amen dico uobis quia
plorabitis et flebi
tis uos mundus au
tē gaudebit uoꝫ au
tē contristabemi
ni sed tristitia ues
tra uertetur in gau
21 diū mulier cū parit
tristitiā habet quia
uenit hora eius cū
autē peperit puerū
iā non meminit pres
suræ propter gau
diū quia natus est
22 homo in mundū et
uos igitur nunc qvi
dē tristitiam ha
betis iterū uidebo
uos et gaudebit cor
uestrū et gaudiū
uestrū nemo tollet
23 a uobis et in illo die
non interrogabitis
quicquā

io 150 4 Amen amen dico
mt 217 mr 225 uobis si quid peti
eritis a patre in no
mine meo dabit
24 uobis usq' modo ñ
petistis quicquā
in nomine meo pe
tite et accipietis
ut gaudiū uestrū
25 sit inpletū Hæc in
io 151 10 prouerbiis locu
tus sū uobis uenit
hora cū iam non
in prouerbiis lo
quar uobis sed pa
lā de patre adnun
26 tiabo uobis illo die
in nomine meo pe
titis et non dico
uobis quia ego ro
gabo patrē de uo
27 bis ipse enī pater
amat uos quia uos
me amastis et
et[!] credidistis qvia
28 ego a dō exiui et
exiui

a patre et ueni in mvn
dū iterū relinquo
mundū et uado ad
29 patrē dicunt ei
discipuli eius ecce
nunc palā loq'ris
et prouerbiū nul
30 lū dicis nunc scimvs
quia scis omnia et
non opus est tibi
ut quis te interro
get in hoc credimvs
31 quia a dō existi Re
io 152 4 mt 288 mr 168 spondit eis ihš mo
32 do creditis ecce
uenit hora et iā ue
nit ut dispergami
ni unusquisq' in
propria et me so
lū relinquatis et
non sū solus quia
pater mecū est
33 Hæc locutus sū uo
io 153 10 sol bis ut in me pacē
habeatis in hoc mvn
do pressurā habe
tis

sed confidite quō e
go uici mundū
C 17 Br 31 H[æc locutus est]
ihš et subleuatis ocu
lis in cælū dixit pater
uenit hora clarifica
filium tuū ut filius
2 tuus clarificet te si
cut dedisti potesta
tē omnis carnis ut
omne quod dedisti
ei det eis uitā æter
3 nā hæc est antē uita
æterna ut cognos
cant te solū uerū
dm̄ et quē misisti
4 ihm̄ xpm̄ ego te clari
ficaui super terrā
opus consūmaui qđ
dedisti mihi ut per
5 ficiā et nunc clarifi
ca me tu pater apud
temet ipsū clarita
te quā habui prius
quā mundus esset
6 manifestaui nomen
tuū hominib'

quos dedisti mihi de
mundo hii erant et mi
hi eos dedisti et ser
monē tuum seruaue
7 runt et nunc cogno
uerunt quia omnia
quæ dedisti mihi abs
8 te sunt quia uerba quæ
dedisti mihi dedi eis
et ipsi acceperunt et
cognouerunt uere
quia a te exiui et credi
derunt quia tu me mi
9 sisti et ego pro eis ro
go non pro mundo ro
go sed pro his quos» de
disti» mihi. quia tui sunt
10 et mea omnia tua svnt
et tua mea sunt et cla
11 rificatus sū in eis etiā
non sū in mundo et
hii in mundo sunt et
ego ad te uenio
Br 32 Pater sancte ser
ua eos in nomine tuo
quos dedisti mihi ut
sint

unū sicut et nos
12 cū essē cum eis e
go seruabā eos in
nomine tuo quos
dedisti mihi custo
diui et nemo ex his
periit nisi filius per
ditionis ut scrip
13 tura inpleatur nunc
autē ad te uenio
et hæc loquor in mvn
do ut habeant gau
diū meum inpletū
14 in semet ipsis ego
dedi eis sermonē
tuū et mundus o
dio eos habuit quia
non sunt de mun
do sicut et ego non
15 sum de mundo non
rogo ut tollas eos
de mundo sed ut con
16 serues eos a malo de
mundo non sunt si
cut et ego non sū
17 de mundo sancti
fica eos

in ueritate sermo
tuus ueritas est
18 sicut me misisti
in mundū et ego misi
eos in hunc mun
19 dū et pro eis ego sanc
tifico me ipsū ut
sint et ipsi sancti
ficati in ueritate
20 non pro his autē ro
go tantū sed et pro
eis qui credituri
sunt in me per ver
21 bum eorū ut om
nes unū sint sicvt
tu pater in me et
ego in te ut et ipsi
in nobis unū sint
ut mundus credat
quia tu me misis
22 ti et ego claritatē
quam dedisti mihi
dedi eis ut sint vnū
sicut et nos unum
23 sumus ego in e
is et tu in

me ut sint perfecti
in unū et cognoscat
mundus quia tu me
misisti et dilexi
eos sicut et me dilex
24 isti pater quos de
disti mihi uolo ut u
bi ego sū et illi sint
mecū ut uideant cla
ritatem meam quā
dedisti mihi quia
dilexisti me ante con
stitutionē mundi
25 Pater iuste hic mun
io 154 3 mt 112 mr 119 dus te non cogno
uit ego h' te cognoui
io 155 10 sol Et hii cognouerunt
quia tu me misisti
26 et notū feci eis. no
men tuū et notum
faciā ut dilectio qua
dilexisti me in eis sit
et ego in ipsis
C 18 Haec cū dixisisset ihs̄
Br 33 io 156 1 mt 292 mr 173 lc 279 egressus est cū dis
cipulis suis

trans torrentē
cedron ubi erat hor
tus in quē introi
uit ipse et discipv
2 li eius Sciebat au
io 157 10 sol tē et iudas ·qui tra
debat eū locū quia
frequenter ihš
conuenerat illuc
cū discipulis suis
3 iudas ergo cū acce
io 158 1 mt 301 mr 181 lc 285 pisset cohortē et
a pontificib' et a pha
risæis ministros
uenit illic cum lam
† et facib'
padib' et armis
4 Ihš itaq' sciens om
io 159 10 nia quæ uentura
erant super eū ex
iit et dicit eis quē
5 qveritis respon
derunt ihm̄ naza
rerū[!] dicit eis ihš
ego sū stabat autē
et iudas qui trade
bat

6 eū cum ipsis ut er
go dixit eis ego sū
abierunt retror
sū et ceciderunt
7 in terrā iterū er
go eos interroga
uit quē queritis
illi autē dixerunt
8 ihm̄ nazorenū[!]. re
spondit ihš dixi
uobis quia ego sū
si ergo me queri
tis sinite hos abi
9 re ut implereatur[!]
sermo quē dixit
quia quos dedisti
mihi non perdidi
ex ipsis quemquā
10 Simon igitur pe
io 160 1 mt 302 mr 183 lc 287 trus habens gla
diū eduxit eū et
percussit ponti
ficis seruū et ab
scidit eius auri
culā dextram

erat nomen seruo
11 malchus Dixit er
io 161 1 mt 292 mr 175 lc 281 go ihs̄ petro mit
te gladiū in uaginā
suam calicē quē de
dit mihi pater non
12 uis bibā illum Co
io 162 1 mt 306 mr 187 lc 216 hors autē et tribv
nus et ministri iu
dæorū conpræhen
derunt ihm̄ et li
13 gauerunt eum et
io 163 10 sol adduxerunt eū ad
annā primū erat
enim socer caiphæ
qui erat pontifex
14 anni illius erat au
tē caiphas qui con
siliū dedit iudæis
quia expedit unū
hominē mori pro
15 populo Seq'ba
io 164 4 mt 308 mr 188 tur autē ihm̄ simon
petrus et alius dis
io 165 10 sol cipulus Discipu
lus autē ille notus
erat pontifici

et simul introiuit
cū ihū in atriū pon
16 tificis Petrus ue
io 166 1 mt 314 mr 115 lc 291 ro stabat ad ostiū
io 167 10 sol foris Exiuit ergo
discipulus ille qui
erat notus ponti
fici et dixit ostiariæ
et introduxit pe
17 trum Dicit ergo
io 168 1 mt 315 mr 95 lc 291 petro ancilla os
tiaria numquid ex dis
cipulis es hominis
istius ait ille non sū
18 Stabant autē ser
io 169 10 sol ui et ministri ad car
bones quia frigus
erat et calefacie
bant erat autē cū
eis et petrus stans
et calefaciens se
19 pontifex ergo inter
rogabat ihm̄ de dis
cipulis suis et de doc
20 trina eius Respon
io 170 1 mt 305 mr 184 lc 289 dit ei ihs̄ ego palā lo
cutus sū

mundo ego semper do
cui in synagoga et in
tēplo quo omnes iu
dæi conueniunt et in
occulto locutus sū
21 nihil Quid me inter
io 171 10 sol rogas interroga eos
qui audierunt quid
locutus sū illis ecce
hii sciunt quæ di[x]erī
22 ego Hæc autē cū dix
io 172 1 mt 314 isset unus adstans
mr 194 lc 294 ministrorū dedit
palmā ihū dicens sic
respondes pontifici
23 Respondit ei ihs si
io 173 10 sol male locutus sū tes
timoniū perhibe de
malo si autē bene qvid
24 me cedis Et misit eū
io 174 1 mt 306 annas uinctū ad cai
mr 187 lc 290 phā pontificē Erat
25 io 175 1 autē simon petrus
mt 316 mr 196 lc 292 stans et calefaciens
se dixerunt ergo ad
eū numquid et tu ex
discipulis eivs es ne
gauit ille et dixit
26 non sū dicit unus
ex seruis pontifi
cis cognatus eius
cuius abscidit pe
trus auriculā non
ne ego te uidi in hor
27 tu cū illo iterū er
go negauit petrvs
et statī gallus can
28 tauit Adducunt
io 176 1 mt 319 ergo ihm̄ ad cai
mr 199 lc 300 phā in prætoriū e
io 177 10 sol rat autē mane Et
ipse non introierunt
in prætoriū ut non
contaminarentur
sed manducarent
29 pascha exiit ergo
pilatus ad eos fo
ras et dixit quā ac
cusationē defer
tis aduersus ho
30 minē istum respon
derunt et dixeru
nt ei si

non esset hic ma
lefactor non ti
bi tradidissemus
31 eū dixit ergo eis pi
latus accipite eū
uos et secundū
legē uestrā iudi
cate eū dixerunt
ergo iudæi nobis
non licet interfi
32 cere quēquā ut ser
mo ihū inpleretur
quē dixit signifi
cans qua esset mor
33 te moriturus In
io 178 1 mt 310 troiuit ergo ite
mr 200 lc 302 rū in prætoriū pi
latus et uocauit
ihm̄ et dixit ei tu
es rex iudæorū
34 et respondit [ihs̄]
a te hoc dicis an a
lii tibi dixerunt
35 de me Respon
io 179 10 dit pilatus nūquid
ego iudæus sū ge
ns

tua et pontifices
tradiderunt te
mihi quid fecisti
36 respondit ihs̄ reg
nū meum non est
de mundo si ex hoc
mundo esset reg
nū meū ministri
mei decertarent
ut non traderet[!]
iudæis nunc autē
regnū meū non est
37 tunc Dixit itaq' ei
io 180 4 mt 312 mr 201 pilatus ergo rex es
tu respondit ihs̄
tu dicis quia rex sū
io 181 10 Ego in hoc natus sū
et ad hoc ueni in
hunc mundū ut tes
timoniū perhibeā
ueritati omnis qui
est ex ueritate au
38 dit uocē meā Dicit
ei pilatus quid est
ueritas et cū hoc
dixisset iterū exi
uit ad iudæos

io 182 9 lo 307 et dicit eis ego nul
lam inuenio in eo cav
39 io 183 4 sam Est enī consue
tudo ut unum dimit
tā uobis in pascha uvl
tis ergo dimittā uo
bis regē iudeorū
40 io 184 1 Clamauerunt ergo
omnes dicentes non
hunc sed barabban
† barabbas
C 19 io 185 4 erat autē† latro Tunc
ergo adprehendit
pilatus ihm̄ et fla
2 gellauit et milites
plectentes coronā
de spinis inposue
runt capiti eius et
uestē purpureā
circumdederunt eū
3 et ueniebant ad eū
dicentes haue rex
iudeorū et dabant
4 io 186 9 lo 306 ei palmas exiuit
iterū pilatus foras
Et dicit eis ecce ad
duco eū uobis fo
ras

ut cognoscatis
quia nullā causā
5 io 187 4 in eo inuenio Ex
iit ergo ihs̄ portans
spineā coronā et
purpureā uesti
mentū et dicit eis
6 io 188 1 ecce homo cū er
go uidissent eum
pontifices et mi
nistri clamabant
dicentes crucifi
ge crucifige
io 189 10 sol Dicit eis pilatus
accipite eum uos
io 190 10 et crucifigite Ego
enī non inuenio
7 io 191 9 in eū causā Respon
derunt ei iudaei
nos legē habemus
et secundū
legē debet mori
quia filium dī
8 io 192 4 se fecit Cū ergo
audisset pilatus
hunc sermonē

XXV

9 magis timuit et intro
iuit iterū in prætori
um et dicit ad ihm̄
unde es tu ihs̄ autē
responsū non de
10 io 193 dit ei Dicit ergo ei
10 sol pilatus mihi non lo
q'ris nescis quia po
testatē habeo cru
cifigendi te et potes
tatē habeo dimitten
11 di te respondit ihs̄
non haberes potes
tatē aduersū me ul
lam nisi data «esset
tibi desuper prop
terea qui tradidit
me tibi maius pec
12 catū habet. et exin
de querebat pilatus
dimittere eū iudæi.
autē clamabant di
centes si hunc dimit
tis non es amicus
cæsaris omnis qui
se regē facit

contradicit cæsari
13 pilatus ergo cū audis
set hos sermones
adduxit foras ihm̄
et sedit pro tribuna
li in locū qui dicitur
gabbatha hebreice
14 autē genetha erat av
tē parasceue paschæ
hora quasi sexta et
ait iudeis ecce rex ues
15 io 194 ter illi autē clama
1 mt 328 mr 200 bant tolle tolle cru
lc 313 io 195 cifige eum Ait illis pi
10 sol latus regē uestrū crv
cifigā responderunt
pontifices non habe
mus regē nisi cæsarē
16 io 196 Tunc ergo tradidit
1 mt 329 eis illum ut crucifigeretur
mr 206 lc 314 Br 34 Susciperunt ergo
17 io 197 ihm̄ et baiulans
1 mt 333 sibi crucē peruenit
mr 209 lc 315 in eū locū qui adpel
latur caluariæ quod
dicitur

hebreice golgotha
18 io 198 ubi eum crucifixer̄t
1 mt 337 mr 215 lc 317 Et cum eo alios duos
hinc adq' illinc mediū
19 io 199 autem ihm̄ Scribsit av
1 mt 336 mr 214 lc 224 tē et titulū pilatus et
posuit super crucē
erat autē scriptū ihš
nazarenus rex iudæo
20 io 200 rū Hunc ergo titulū
10 sol multi legerunt iudæ
orū quia prope ciuita
te erat locus ubi crvci
fixus est ihš et erat
scriptū hebreice gre
21 ce et latine dicebant
ergo pilato pontifi
ces iudeorū noli scri
bere rex iudæorū sed
quia ipse dixit rex sū
22 iudæorū respondit
pilatus quod scrib
23 io 201 si scribi Milites ergo
1 mt 335 mr 212 lc 321 cū crucifixissent
ihm̄ acceperunt ues
timenta

eius et fecerunt quat
tuor partes unicui
q' militi partē erat
autē tunica inconsu
tilis de super con
24 texta per totū dixe
runt ergo ad inuicē
non scindamus eam
sed sortiamur de il
la cuius sit ut scriptu
ra inpleatur dicens
diuiserunt uestimen
ta mea sibi et super
uestē meā miser̄t
sortē et milites qvi
dē hæc fecerunt
25 io 202 Stabant autē iux
10 sol ta crucem ihū ma
ter eius et soror ma
tris eius maria cle
ope et maria mag
26 dalene cū uidisset
autem ihš matrē
et discipulū stan
tē quē diligebat di
cit

matri suae mvlier ec
27 ce filius tuus dein
de dicit discipvlo ec
ce mater tua ex il
la hora accepit eam
ille discipulvs in sua
28 io 203 4 Postea ihš sciens
quia iā omnia consūma
ta essent ut consū
maretur scriptu
29 ra ait sitio uas
ergo positū erat
aceto plenū illi av
tem spongiam plenā
aceto hysopo circv̄
ponentes et obtu
30 io 204 1 lerunt ori eius Cum
ergo accepisset
ihš acetū dixit con
sūmatum est et in
clinato capite tra
31 io 205 10 sol didit spm̄ Iudaei er
go quō parasceue
[e]rat ut non remanere
nt in crucē corpora sab
bato erat

enī magnus dies illi
us sabbati rogauerunt
pilatv̄ ut frangeren
tur eorū crura et tol
32 lerentur uenerunt
ergo milites et primi
quidē fregervnt crv
ra et alterius qui si
mul crucifixus est cv̄ eo
33 ad ihm̄ autē cum uenis
sent et uidervnt ev̄
iam mortuvm non
fregerunt eius crv
34 ra sed unus ex mi
litib' lancea latvs eius
aperuit et continuo
exiuit sanguis et aqua
35 et qui uidit testimo
niū perhibvit et ve
rū est «testimonium
«eius et ille scit quia
uera dicit ut et uos cre
36 datis facta sunt enī
haec ut scriptvra in
pleatur os non con
fringetis

37 ab eo et iterū alia
scriptura dicit ui
derunt in quē trans
38 fixerunt Post hæc au
io 206 1 tē rogauit pilatvm ioseph
ab arimathia eo quod es
set discipulus ihū
occulte autē prop
ter metū iudæorū
ut tolleret corpus
ihū et permisit pi
latus uenit ergo et
39 tulit corpus ihū Ue
o 207 10 nit autē et nicodemus
qui uenerat ad ihm̄
nocte primū fere
ns mixturā mur
ræ et aloes quasi
40 io 208 libras centū Acce
perunt ergo corpus
ihū et ligauerunt eṽ
linteis cum aroma
tib' sicut mos est
41 iudæis sepelire erat
autē in loco ubi crv
cifixus est hortus et
in hortu monvmen
tū nouū in quo non
dum quisquam po
42 situs erat ibi er
go propter paras
ceue iudæorū qvia
iuxta erat monu
mentum po
suerunt ihm̄
C 20 Una autē sabba
Br 35 io 209 1 ti maria magda
lene uenit mane
cum adhuc tene
bræ essent ad mo
numentum et ui
dit lapidem subla
tum a monumento
2 cucurrit ergo et
io 210 10 uenit ad simonē
petrū et ad aliū
discipulū quem
amabat ihē et di
cit eis tulerunt dn̄m
de monumento et
nescimus

ubi posuerunt eū
3 exiit ergo petrus
et ille alius discipv
lus et uenerunt
ad monumentū
4 currentes autē
duo simul ille ali
us discipulus pr
aecurrit citius
petro et uenit
prior ad monu
5 mentum et cum
se inclinasset et prospexisset
vidit posita lintia
mina non tamen
6 introiit uenit er
go simon petrus
sequens eū et
intrauit in monu
mentum et uidit
lintiamina posita
7 et sudarium quod
erat super caput
eius non

cum lintiaminibus
positum sed separa
tim inuolutum in
8 unum locum tunc
ergo introiuit et ille
discipulus qui uene
rat prior ad monu
mentum et uidit et
9 credidit nondum
enim sciebat scriptv
ras quia oportebat
eum a mortuis resur
10 gere abierunt ergo
iterum ad semet ip
11 sos discipuli Maria
io 211 1 mt 353 mr 231 lc 336 autem stabat ad mo
numentum foris plo
rans dum ergo fle
ret inclinauit se et
prospexit in monu
12 mentum et uidit dv
os angelos in albis se
dentes unum ad ca
put et unum

ad pedes ubi positū
fuerat corpus ihū
13 Et dicunt ei muli
io 212 10 sol er quid ploras dicit
eis quia tulerunt
dnm meum et nes
cio

ubi posuerunt eū
14 hæc cū dixisset con
uersa est retro et
uidit ihm̄ stantē et
non sciebat quia ihs̄
15 est dicit ei ihs̄ muli
er quid ploras quē
queris illa existimans
quia ortulanus est
dicit ei dn̄e si tu sus
tulisti eū dic mihi
ubi posuisti eum
et ego eum tollā
16 dicit ei ihs̄ maria
et conuersa illa di
cit ei rabboni quod
dicitur magister
17 dicit ei ihs̄ noli me
tangere nondū e
nī ascendi ad patrē
meum uade autē
ad fratres meos et
dic eis adscendo ad
patrē meum et
patrem uestrum
ad dm̄ meū et dm̄
uestrū

18 uenit maria magda
lene adnuntians dis
cipulis quia uidi dn̄m
19 et hæc dixit mihi Cū
io 213 9 lc 340 esset ergo sero die
illo una sabbatorū et
ianuæ essent clausæ
ubi erant discipuli prop
ter metū iudæorū ue
nit ihs̄ et stetit in
medio et dicit eis pax
20 uobis et hoc cū dixis
set ostendit eis ma
nus et pedes et latus
io 214 10 Gauisi sunt ergo dis
sol 21 cipuli uiso dn̄o dixit
ergo eis iterū pax uo
bis sicut me misit
pater et ego mitto
22 uos hæc cū dixisset
insufflauit et dicit
io 215 7 eis Accipite spm̄ scm̄
mt 186 23 quorū remiseritis
peccata remittun
tur eis quorū reti
nueritis retenta
erunt

24 io 216 Thomas autē unus
10 sol de duodecim qui di
citur didymus non e
rat cū eis quando ue
25 nit ihs̄ dixerunt er
go ei alii discipuli ui
dimus dn̄m ille autē
dixit eis nisi uidero in
manib' eius figurā cla
uorū et mittā digitv̄
meum in locū clauo
rū et mittā manum
meam in latus eius
26 io 217 non credā Et post
9 le 340 dies octo iterū erant
discipuli eius intus
et thomas cum eis
uenit ihs̄ ianuis clav
sis et stetit in me
dio et dixit pax uobis
27 deinde ait thomæ
infer digitū tuum
huc et uide manus me
as et adfer manum
tuam et mitte in la
tus meum et noli es
se incredulus

28 io 218 sed fidelis Respon
10 dit thomas et dix
it ei dn̄s meus et dš
29 meus dicit ei ihs̄ quia
uidisti me credidis
ti beati qui non uide
runt et crediderunt
30 multa quidē et alia
signa fecit ihs̄ in con
spectū discipulorv̄
suorum quæ non
sunt scripta in libro
31 hoc haec autē scrip
ta sunt ut credatis
quia ihs̄ est xps̄ fili
us dī et ut credentes
uitā habeatis in no
mine eius
C 21 Br 36 Postea manifesta
io 219 9 le 30 uit se iterum ihs̄ ad
mare tiberiadis ma
nifestauit autē sic
2 erant simul simon
petrus et thomas
qui dicitur didymus
et nathanahel qui e
rat a chanan

galileæ et fili ze
bedæi et alii dis
3 cipuli eius dicit
eis simon petrus
uado piscari dicv
nt uenimus et
nos tecū et exi
erunt et ascen
derunt in nauē
et illa nocte ni
4 hil ceperunt ma
ne autē iam facto
stetit ihš in lito
re non tamen
cognoverunt disci
puli quia ihš est
5 dicit ergo eis ihš
pueri nūquid pvl
mentariū habe
tis responderunt
6 ei non dicit eis mit
tite in dexterā
nauigii rete et
inuenietis mise
runt ergo et iā

non uolebant illvd
trahere præ mul
titudine piscium
7 Dicit ergo discipv
io 220 10 sol lus ille quem dili
gebat ihš petro
dñs est simon pe
trus cū audisset
quō dñs est succin
xit se tunicā erat
enī nudus et misit
8 se in mare alii autē
discipuli nauigio
uenerunt non enī
longe erant a ter
ra sed quasi cubi
tis ducentis tra
hentes retea pisciū
9 Ut ergo descende
io 221 9 lc 341 runt in terrā uide
runt carbones in
censos et piscē su
perpositū et panē
10 et dicit eis ihš adfer
te de piscib' quos

nunc

11 coepistis Ascendit
io 222 9 lc 31 simon petrvs et trax
it rete in terra ple
nū piscibus mag
nis. centum quin
quaginta et trib'
et cū tanti essent
non est scissū re
12 te Dicit eis ihs̄ ue
io 223 9 lc 341 nite prandite Ne
io 224 10 sol mo tamen audebat
discumbentiū in
terrogare evm tu
quis es scientes
13 quia dn̄s est Uenit
io 225 9 lc 341 ihs̄ accepit panē
et dat eis et piscē
14 similiter Hoc iā ter
io 226 10 sol tio manifestatus
est ihs̄ discipulis
cū resurrexisset
15 a mortuis Cum
io 227 10 sol ergo prandidisse
nt dicit simoni pe
tro ihs̄ simon iohan
nis

diligis me dicit ei
etiā dn̄e tu scis qvi
a amo te dicit ei
pasce agnos me
16 os Dicit ei iterū
io 228 10 sol simon iohannis
io 229 9 lc 274 diligis me Ait illi eti
am dn̄e tu scis quia
io 230 10 sol amo te Ait illi pas
ce agnos meos
17 dicit ei tertio si
mon iohannis a
mas me contris
tatus est petrus
quia dixit ei terti
o amas me et ait ei
dn̄e omnia tu nos
ti tv scis quia amo
io 231 9 lc 274 te Dicit ei pasce
18 oues meas Amen
io 232 10 sol amen dico tibi
cū esses iunior
cingebas te et am
bulabas ubi uole
bas cū autē se
nueris

extendis manus
tuas et alius te præ
cinget et ducet qvo
19 tu non uis hoc au
tē dixit significans
qua morte clarifi
caturus esset dm̄ et
cū hoc dixisset ait
20 ei seq're me con
uersus petrus uidit
illū discipulū quē
diligebat ihs̄ se
quentem qui et
recubuit in cena
super pectus eius
qui dixit dn̄e quis
est qui tradet te
21 hunc ergo cū uidis
set petrus dicit ihv̄
dn̄e hic autē qvid
22 dicit ei ihs̄ sic eū
uolo manere do
nec ueniā quid ad
te tu me sequere
23 et exiit ergo hic ser
mo apud
fratres quia discipu
lus ille non moritur
non dixit ei ihs̄ non
moritur sed sic eū
uolo manere donec
24 uenio quid ad te hic est
discipulus qui testi
monium perhibet
de his et scribsit hæc
et scimus quia uerū
est eius testimoniv̄
25 sunt autē alia multa
quæ fecit ihs̄ quae
si scribantur per sin
gula nec ipsū arbitr
or mundum capere
eos qui scribendi svnt
libros

XXVI

Adnotationes correctionum qvæ in codice aureo sunt.

Matth.

C 2, 3: herodis; corr. herodes recentiore manu. — hierusolima; corr. hierusolyma rec. m.
- 4, 4: ad latus columnæ inscriptio: in deuteronomium rec. m. — V 24: paraliticos; corr. paralyticos rec. m.
- 5, 10: homines erasum incerta m. — V 29: scandalozet; corr. scandalizat inc. m.
- 6, 2: elimosinam; corr. elymosinam rec. m. — V 3: mercidem; corr. mercedem rec. m. — ælimosinam; corr. ælymosinam rec. m.
- 7, 19: mittitur; corr. mittetur rec. m. — V 21: non omnis qvi dicit mihi in illa die domine domine etc.; in illa die erasum inc. m. — V 26: audierit; corr. audit inc. m.
- 8, 9: faciat; corr. facit inc. m. — V 24: mari; corr. mare inc. m.
- 9, 17: peribunt; corr. pereunt inc. m.
- 10, 2: duodem pro XII in codice. — V 34: vini; corr. veni inc. m.
- 11, 28: honerati; corr. onerati inc. m. — V 30: honus; corr. onus inc. m.
- 12, 34: habundantia; corr. abundantia inc. m. — V 41: ninevitæ; corr. ninevetæ inc. m.
- 13, 20: super; corr. supra inc. m. — V 21: scandalizantur; corr. scandalizatur inc. m.
- 14, 4: autem; corr. enim inc. m. — V 8. 11: capud; corr. caput inc. m. — V 22: transcendere; corr. ascendere inc. m.
- 15, 3: domini; corr. dei inc. m. — V 29: transissent; corr. transisset inc. m.
- 17, 19: poteramus; corr. potuimus rec. m. — V 22: qvidem erasum rec. m.
- 18, 13: in codice XCVIII pro XCVIIII. — V 25: habrat; corr. haberet inc. m.
- 19, 7: illi libellum; illi erasum rec. m. — V 14: dicit; corr. ait inc. m. — V 19: diligis; corr. diliges inc. m. — V 29: domum; corr. domos inc. m.
- 20, 4: vineam meam; meam erasum inc. m. — V 9: venissent; corr. venerunt inc. m. — V 29: secutae sunt eum turbæ; corr. secuta sit eum turba rec. m.
- 21, 35: illorum; corr. eorum inc. m.
- 24, 21: non fiet; corr. neqve fit inc. m. — V 42: venturus est; corr. vent. sit rec. m. — V 49: manducat; corr. manducet inc. m.
- 26, 40: discipulos suos; suos erasum inc. m.
- 27, 19: nihil sit; sit erasum inc. m. — V 55: in ministrantes; in erasum inc. m.

Marc.

Pag. 120 L. 27 in indice No. 13: exetiatus pro excitatus erate scriptum in codice.
C 3, 32: circa illum; corr. circa eum inc. m.
- 4, 1: in mari; corr. in mare inc. m. — V 20: unum ante sexagensimum supra versum positum est rec. m.
- 5, 10: depræcabantur; corr. depræcabatur inc. m. — V 14: in mari; corr. in mare inc. m.
- 6, 47: mari; corr. mare inc. m. — V 53: venerunt; corr. peruenerunt inc. m.
- 10, 47: dauit; corr. dauid inc. m.
- 11, 13: cum inuenisset; corr. cum uenisset inc. m.
- 12, 9: davit; corr. dabit inc. m. — V 12: dixerat; corr. dixerit rec. m.
- 13, 1: lapides sunt; corr. lap. sint inc. m.
- 14, 23: hoc est sangvis; corr. hic est sangvis inc. m. — V 27: gregi erasum est inc. m. — V 40: responderent illi; corr. resp. ei inc. m. — V 55: principes; corr. princeps inc. m. — V 61: xpe; corr. xps inc. m.
- 15, 31: salvos facit; corr. salvos fecit inc. m.

Luc.

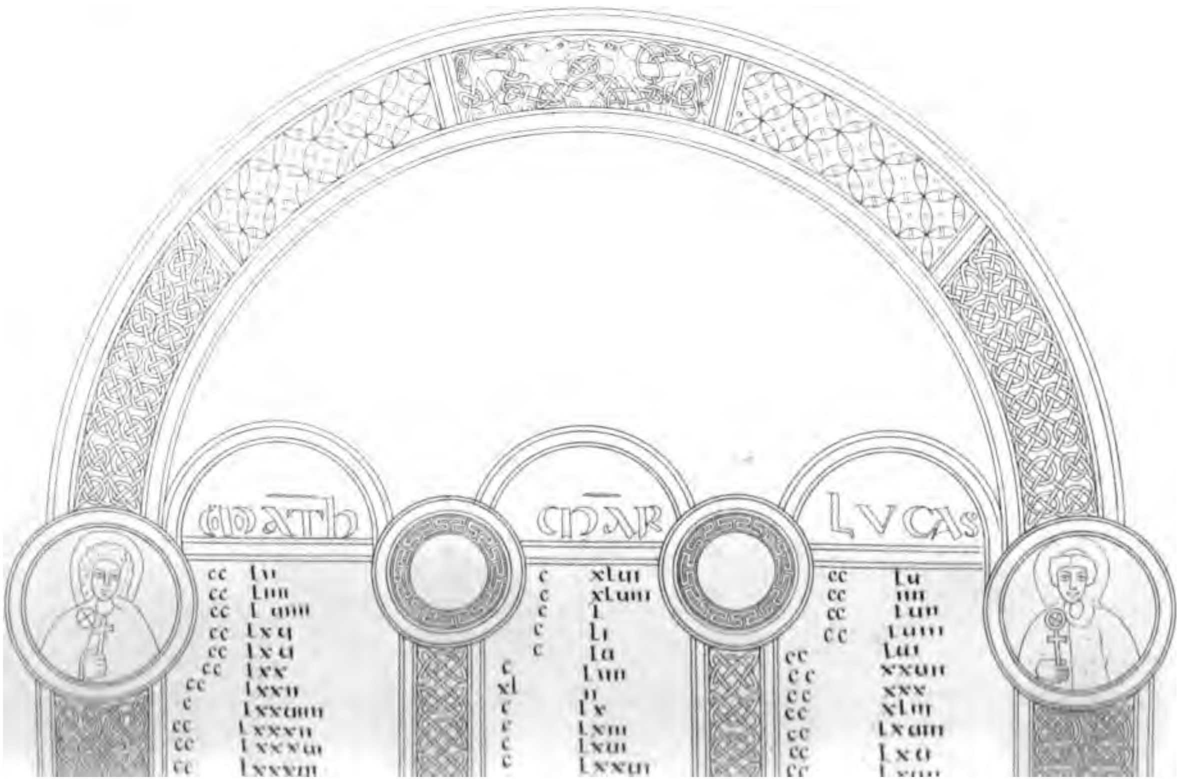
Pag. 188 L. 9 in indice No. 28: ignem us petit helias errate scriptum in codice.
C 1, 45: benedicta; corr. beata inc. m.
- 2, 7: filium suum; suum erasum inc. m. — V 38: domino erasum inc. m.
- 4, 38: synagoga; corr. sinagoga prima m.

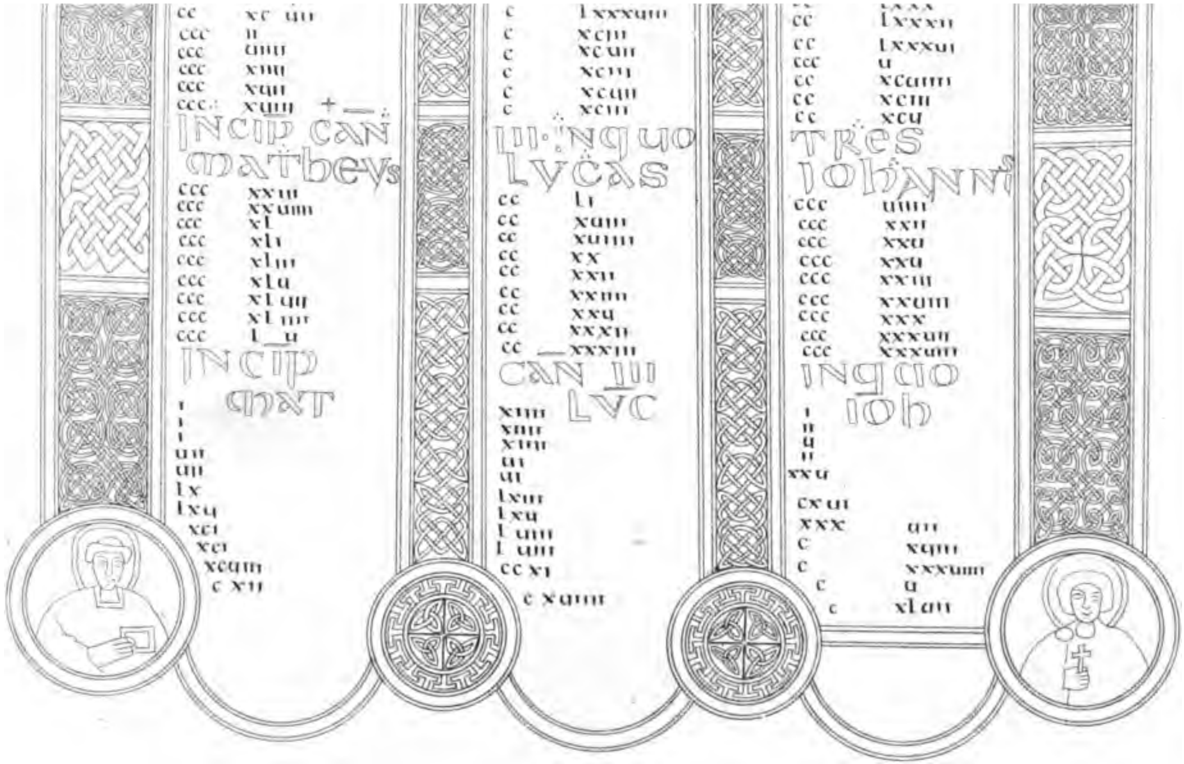
C 5, 37: erumpet; corr. rumpet inc. m.
- 6, 3: davit; corr. david inc. m.
- 7, 5: synagogam; corr. sinagogam inc. m. — V 18: enuntiaverunt; corr. nuntiaverunt inc. m. — V 25: in deliciis; in erasum inc. m. — V 36: rogabant; corr. rogabat inc. m. — V 45 in codice: non eessavit pro non cessavit.
- 12, 1: qvid est; corr. qvi est inc. m. — V 2: non scietur; corr. non sciatur inc. m. — V 11: synagogis; corr. synagogas inc. m — V 59: debitum; corr. minutum pr. m.
- 14, 29: versus tres in codice bis scripti, sed idem tres deleti pr. m.
- 15, 26: servis suis; suis erasum inc. m. — V 29: illi ante patri deletum inc. m.
- 17, 8.9: præcinge te — et qvia fecit errate bis scripta sed deleta pr. m. — V 10: qvæ debuimus; corr. qvod debuimus inc. m.
- 18, 6: dixcit; corr. dicit inc m. — V 11: quæ; corr. quia inc. m. — V 14: humiliabit; corr. humiliat inc. m. — V 31: hierusolymam; corr. hierusolyma inc. m.
- 19, 22: sciebas; corr. scies inc. m — V 23: exegissem; corr. exigissem inc. m. — V 30: contra vos; vos erasum inc. m.
- 20, 16: illos; corr. istos inc. m. — V 32: omnium et; et erasum inc. m.
- 21, 8: adpropinqvavit; corr. adpropinqvabit inc. m. — V 37: oleueti; corr. oliueti inc. m.
- 22, 7: occidere pascha; corr. occidi pascha inc. m. — V 20: funditur; corr. fundetur inc. m. — V 31: cribaret; corr. crebaret inc. m. — V 51: respondit; corr. respondens rec. m. — sine; corr. sinite rec. m. — adhuc; ad — erasum inc. m. — V 67: bobis; corr. vobis inc. m. — V 71: autem; corr. enim (H) inc. m.
- 23, 12: antea; corr. ante inc. m. — V 19: missis; corr. missus inc. m. — V 24: iudicavit; corr. adiudicavit inc. m. — V 28: filias; corr. filios inc. m.
- 24, 20: et qvomodo; et erasum inc. m. — V 22: fuerunt; corr. fuerant inc. m. — V 47: hierusolemis; corr. hierusolyma inc. m. — V 50: benedixit eos; corr. bened. eis inc. m.

Joh.

C 4, 45: ei; corr. eum inc. m.
- 5, 5: annis; corr. annos inc. m. — V 24: qvia qvi; qvi deletum inc. m.
- 6, 13: ex his; ex erasum inc. m. — V 15: erant; corr. esset inc. m; sibi eum regem; sibi deletum inc. m. — V 19: ad stadia; ad erasum inc. m. — V 26: dixit eis; eis deletum inc. m. — V 43: ad invicem; corr. in invicem inc. m.
- 7, 19: moses; corr moyses inc m.
- 8, 12: lumen; corr. lucem inc. m.
- 9, 7: laba; corr. lava inc. m.
- 10, 10: habundantius; corr. abundantius inc. m. — V 18: animam meam; animam deletum inc. m.
- 11, 2: lazarus infirmabatur; corr. laz. infirmatur inc. m. — V 4: per ipsum; corr. per ipsam inc. m. — V 45: venerunt; corr. venerant inc. m.
- 12, 25: si autem; autem erasum inc. m. — V 35: tenebræ mortis; mortis deletum inc. m.
- 13, 17: eritis; corr. estis inc m. — V 34: in invicem; in deletum inc. m.
- 14, 1: credite in deum; corr. credetis in deum inc. m. — V 11: non credis; corr. non creditis inc. m. — V 28: me additum post maior inc. m.
- 15, 5: in eum; corr. in eo inc m.
- 16, 6: adinplevit; corr. implevit inc. m.
- 18, 4: autem; corr. itaqve inc. m.
- 19, 29: et obtul.; et erasum inc. m. — V 40: sepilire; corr. sepelire inc. m.
- 20, 22: et dixit; corr. et dicit inc. m.
- 21, 7: qvia; corr. qvoniam inc. m. — V 18: extendis; corr. extendes inc. m.

Codex aureus. Tab. II.

Gen. Stab. Lit. Anst.
Stockholm.

Codex aureus. Tab. III.

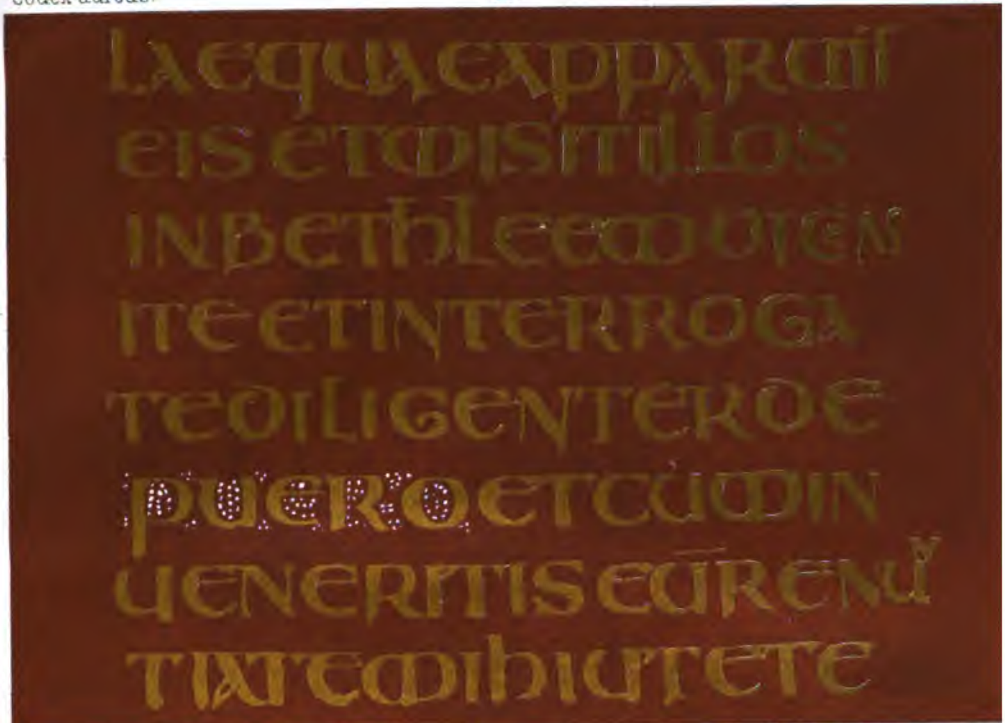
Gen. Stab. Lit. Anst.

MARCUS INTERPRES APOSTOLI PE
TRI ET ALEXANDRINAE ECCLESIAE
PRIMUS EPISCOPUS QUI DÑM QUI
DEM SALUATOREM IPSE NON UIDIT
SED EA QUAE MAGISTRUM AUDIE
RAT PREDICANTEM IUSTA FIDEM
MAGIS GESTORUM NARRAUIT
QUAM ORDINEM TERTIUS LUCAS
MEDICUS NARRATIONE SYRUS

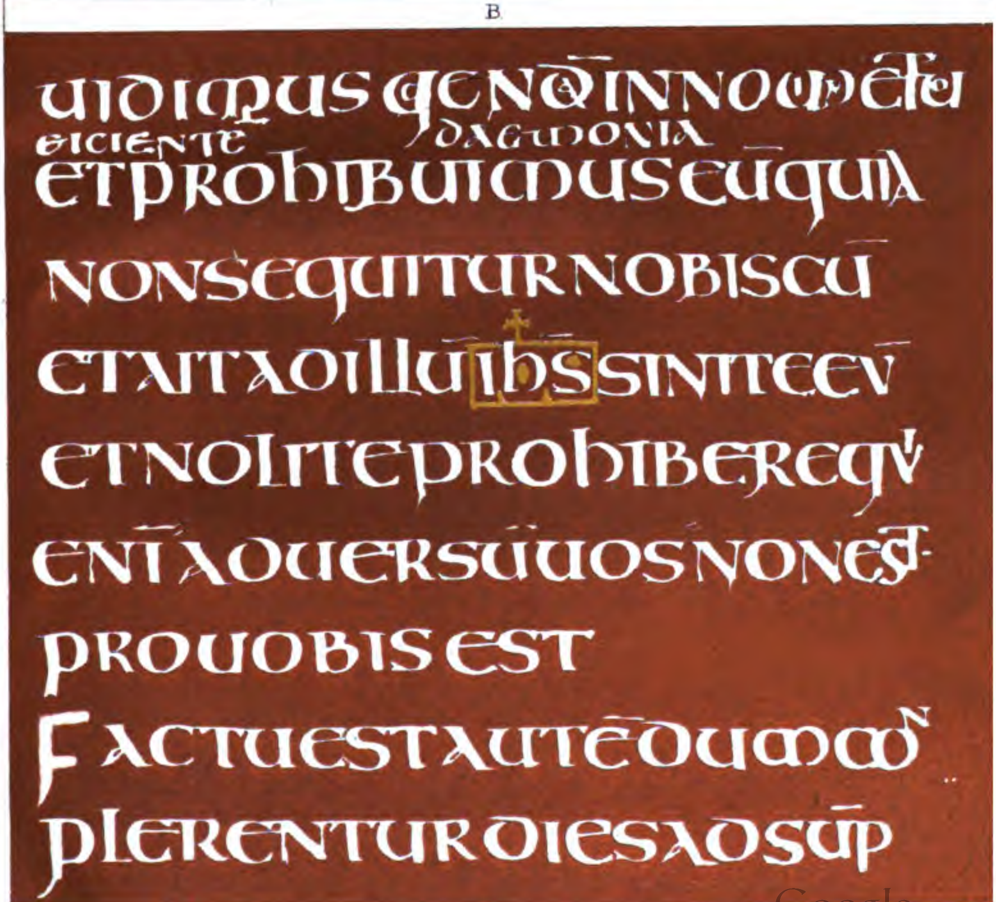
B.

BUNTUR OMNIA QUAE SC
RIPTA SUNT PER PROPHE
TAS DE FILIO HOMINIS
TRADETUR ENIM GENTI
B· ET INLUDETUR ET FLA
GELLABITUR ET CONSPU
ETUR ET POSTQUĀ FLA
GELLAUERINT OCCIDENT
EŪ ET DIE TERTIA RESUR
GET

Gen. Stab. Lit. Anst.

LAEQUAEAPPARUIT
EISETMISITILLOS
INBETHLEEMDICENS
ITEETINTERROGA
TEDILIGENTERDE
PUEROETCUMIN
UENERITISEURENU
TIATEMIHIUTETE

B.

UIDIMUSQENQ̄INNOMĒTUO
EICIENTE DAEMONIA
ETPROHIBUIMUSEŪQUIA
NONSEQUITURNOBISCŪ
ETAITADILLŪIHSSINITEEU
ETNOLITEPROHIBEREQUI
ENĪADUERSŪUOSNONEST
PROUOBISEST
FACTUESTAUTĒDUMCO
PLERENTURDIESADSŪP